

Майн Рид
Дяволския остров

Книга първа Дяволския остров

Глава първа „Йелоу сити“

Много години вече минаха, откакто пътувах за пръв път по долината на Мисисипи. Единствената причина, която ме накара да тръгна тогава, бе жаждата за приключения и аз наистина се убедих, че съм направил добър избор.

Сред необикновената и величествена природа на тази страна, в нейните кипящи градове с най-пъстрото население, което можеш да си представиш, рядко минава ден, без да се случи нещо интересно, рядко минава седмица без някакъв странен епизод, за който се говори дълго.

Много от тези епизоди могат да се сторят невероятни на читателя, който не познава нравите и обичаите на племената, населявали долината на Мисисипи по онова време. Тогава нейните градове не бяха престанали да служат за убежище на тия, които бяха отхвърлени от обществото, които не признаваха никакъв закон освен съда на Линч.

Обратно на всички, които са изследвали долината на Мисисипи, тръгнах да пътувам не от север, а от юг, откъм устието на реката. Първият град, където спрях, бе Ню Орлеан.

Когато пристигнах, пролетта преваляше. Не след дълго по вратите на крайбрежните къщи се показаха червени кръстове. Това означаваше, че епидемията, върлуваща тук всяко лято, вече се е появила. Сметнах за добре да се простя с този любопитен град засега, като се върна отново, когато първите студове пропъдят епидемията.

Запътих се на север, като спирах тук-там, както се случеше или както исках. Така достигнах до столицата на Тенеси. Пътуването се проточи дълго. Листата вече жълтееха. Виждаше се, че есента е близо.

В „Града на канарите“ не се бавих много. Реших да замина пак на юг, но не с параход, а на кон. Така щях по-лесно да опозная страната, през която минавам.

Намерих един търпелив кон, привързах отзад на седлото малко кучарче и тръгнах. Чакаше ме дълго пътуване, толкова дълго, че ако кажех какво разстояние ме очаква, докато стигна целта си, щяха да

сметнат, че се хваля.

Не бях изминал още и няколко километра по правия път в Дронклин, когато към мен мълчаливо се присъедини един конник. Животното, което яздеше, бе много хубаво и той лесно можеше да ме отmine, но виждаше се, че го задържа нарочно. Облечен бе с бял памучен костюм, на главата си имаше широка панамена шапка, а на краката – изящни лачени обувки. Изглеждаше на около двадесет години и аз реших, че вероятно е син на плантатор.

Мълчаливо стигнахме до доста голяма група от къщи вдясно от пътя. Непознатият пръв наруши мълчанието.

– Това е затворотъ – каза той, като видя, че разглеждам постройките.
– Разбира се, вие сте били там?

Този въпрос ми се стори толкова странен, че неволно се разсмях. Все пак успях да доловя, че той просто се изрази несполучливо, без да иска да вложи в думите си оскърбителни предположения за мен. Доловил вече по какъв начин бе изгълкуван въпросът му, той също се разсмях.

– Стреших – каза той. – Надявам се, правилно разбрахте въпроса ми. Личи си, че сте чужденец, и предположих, че ще ви е интересно да се запознаете с тъмницата на един от американските щати.

– Благодаря ви – отговорих. – Наистина съм чужденец, и при това турист. Ще ви бъда благодарен, ако ми разкажете за нея.

– С удоволствие. Не искате ли да я посетим? Познавам се с директора на затвора. А там наистина е интересно – само Мурел колко струва!

– Кой е този Мурел?

– Той е прочут пират и бандит. Тук всички го познават. На съвестта му лежат маса убийства; три или четири от тях са напълно доказани, но въпреки това е осъден само на десет години затвор и сега му остават да излежи още четири. Искате ли да го видите?

– С удоволствие – отговорих.

Кривнахме от пътя и се насочихме към затвора. Прие ни любезно самият директор и ни разведе из всички здания. Те приличаха по-скоро на голяма фабрика, отколкото на тъмница. Тук имаше и шапкари, и шивачи, и обушари, и железари, и ковачи, и хлебари. На пръв поглед всички тия хора бяха всецяло погълнати от почтения си труд.

Между ковачите ми посочиха убиеца Мурел. Въпреки изчерненото му лице успях да видя, че физиономията му не противоречи на ужасната репутация, която имаше.

Разказаха ми неговата история. Отначало бил ковач, но скоро се

отказал от занаята си, за да се залови с много по-доходното пиратство. Той не действал по далечните морета, както е прието да работят пиратите, а по целия басейн на Мисисипи. Негова плячка ставали варките, корабите и шлеповете, пътуващи надолу по реката към Ню Орлеан, натоварени със стока или с пасажери. Обикновено вземал стоката, а от пътниците ограбвал бижута и пари.

Мъчно било да се залови Мурел, но още по-мъчно било да се докажат престъпленията му. Имал десетки помощници. Между тях били плантатори, мирови съдии и дори духовни лица. Това обясняваше и защо е осъден на десетгодишен затвор, когато е извършил поне десет пъти повече разбойничества и убийства.

Никога няма да забравя отвращението, с което гледа този изверг себеподобните си. Побързах да изляза от затвора и когато яхнах отново коня, усетих, че ми олеква.

И все пак при посещението на този затвор научих много неща. Научих, че престъплението може да служи като могъщо средство против себе си. Трудът, на който е обречен всеки престъпник, може да унищожи самите мотиви на престъплението или поне да облекчи гражданите от някои данъци. Но аз не проумях тази истина тогава, оставяйки зад себе си стените на затвора. Бях още много млад, безгрижен и съвсем не се занимавах с политическа икономия.

Разбрах това много по-късно. Ще го разберат ли и в други държави? Ще вземат ли пример от щата Тенеси?

Глава втора Любезната покана

– А сега накъде? – попита ме моят спътник, когато пак излязохме на големия път.

– В Ню Орлеан.

– Как?...

– В Ню Орлеан.

– На кон?

– На кон.

– Че до тоя град има около петстотин километра! С параход да тръгнеш, пак ще трябва да пътуваш цяла седмица.

– Зная.

– Значи имате някакви причини да пътувате така. С търговия ли се

занимавате?

И моят спътник погледна куфарчето ми, но явно любопитството му остана незадоволено. Едва ли някой странстващ търговец би носил таква куфарче.

– Не – отговорих аз, – не бих могъл да кажа, че причината, която ме накара да избира този начин на пътуване, е толкова сериозна...

– Зная – продължи непознатият, – че мнозина отиват на кон до Мемдлес, когато при Къмбърленд спадне водата или не може да се намери лодка, но да се язди до Ню Орлеан... Да ви призная, не вярвам на ушите си. Вероятно вие се шегувате?...

– Ни най-малко!

– !!!

– Обмислил съм това пътуване. Не мислете, че съм луд.

– Не се съмнявам в това. Простете, че се усъмних в сериозността на намерението ви, но това наистина ми се вижда невероятно. Защо да се предприема таква дълго и тежко пътуване без важни причини?

– Имате пълно право. Ще бъда откровен с вас. Дойдох от Ню Орлеан до Нашвил с параход. Всичко, което научих през това пътуване, бих могъл да го науча, ако си седя спокойно в някой хотел. Искам да вникна в същността на вашата прекрасна страна – затова пътувам на кон.

– Сега разбирам. И тъй като пътувате, за да задоволите своето любопитство, вие не трябва да бързате. Надявам се, че ще ми позволите да ви покажа още нещо, вече не така мрачно, плантация за памук например...

Любезността на моя спътник просто ме обезоръжаваше.

– Ще бъда щастлив да ви покажа моята плантация или, по-вярно, плантацията на баща ми. Тя не е много голяма – тук няма такива плантации като на юг, в Алабама или Мисисипи. Тази местност се намира на самата граница на пояса, където може да се отглежда памук. Тук често пъти се случва това растение да страда от студа. Но все пак ще успеете да получите представа за огромното богатство на тази страна.

Приех любезната покана без колебание. Случаят да разгледам памучна плантация сам се изпречваше насреща ми. Побързах да благодаря още веднъж за любезността на моя спътник, още повече че въобще не ме познаваше.

В отговор на моите думи той се усмихна и каза:

– Може би сбърках, като не ви казах досега, че за мен вие не сте съвсем непознат. Макар и само да съм слушал за вас.

– Да сте слушали!... Че какво сте могли да чувате?

– На мен поне ми се струва, че ви познах... Преди един месец не пътувахте ли нагоре по Мисисипи с параход „Султан“?

– Точно така.

– Не забелязахте ли между вашите спътници едно младо момиче на име Уудли?...

Не бях забравил мис Уудли, защото, който веднъж я е видял, не можеше да я забрави. А аз имах случаи да я виждам много често, тъй като пропътувахме заедно хиляда и двеста километра. Тя се качи на едно пристанище по-надолу от Уинсбург. В Нашвил заедно сменихме кораба. Макар да пътуваше сама, съвсем не можеше да се каже, че беше самотна. Както на „Султан“, така и на малкия кораб, на който се преместихме, към нея бяха обърнати всички погледи. Поне на десетина пътници пътуването се стори много късо и да си призная, аз също бях в това число.

Имах честта да бъда представен на прелестната мис от капитана на „Султан“, мой съотечественик. Но тя бе така заобиколена от поклонници, че на мен рядко ми падаха случаи да се опозная с нея по-отблизо.

При слизване от кораба в Нашвил се сбогувах с нея, като не мислех, че някога отново ще я видя. Тя живееше на шестдесет километра от Нашвил, но разбира се, не ме покани да посетя техния дом.

След тези обяснения читателят няма да се учуди, че при споменаване името на мис Уудли от моя спътник подскочих от мястото си и започнах да гледам на него с нов и пораснал интерес.

– Да, да – отговорих, – аз пътувах на един параход с мис Уудли.

– Бях почти уверен, че съм ви познал. Видях ви набързо в Нашвил, след това много ви описваха пред мен. И най-последно, струва ми се, само вие сте способен да измислите такова пътуване. Случаят е искал да излезем в един и същи ден, да се настигнем по пътя, останалото направих аз. Надявам се, ще ме извините, ако съм бил нескромен.

– Напротив, много съм ви благодарен – отговорих аз.

Но мен ме занимаваше главно въпросът, откъде моят спътник познава прекрасната пасажерка от „Султан“. Помислих си, че може би е неин съсед, и това обясняваше думите му, че вече е слушал за мен.

Не се решавах да помисля, че може да е неин годеник. Бе много хубав, за да ми бъде приятно едно такова предположение. Преди да успея да го запитам за това, той сам ми отговори косвено.

– Много се радвам, че приехте поканата ми. Сестра ми също ще се радва да ви види.

– Вие сте брат на мис Уудли?

– Да, по-малкият. По-големият, Хенри, не живее тук. Той има

плантация по Мисисипи, при Уинсбург. Сестра ми прекарва зимата там, а летните месеци живее с нас.

С тайна радост веднага си помислих, че лятото още не е свършило.

Яздехме един до друг в ситен тръс. От време на време си подхвърляхме думи като стари познайници. Никога не бях изпитвал такова силно желание да посетя памучна плантация и да се запозная с всички подробности по отглеждане на памука.

Глава трета

Нат Брадли

Часове вече все чаках спътникът ми да влезе в някоя от вратите по пътя ни, украсени с любопитни надписи, водещи ту в хасиенда, ту в плантация, ту в някое жилище. От дълго време вече яздехме, а той и не мислеше да свива от пътя.

– Дълго ли ще пътуваме? – попитах аз колкото се може по-равнодушно, за да скрия нетърпението си.

– Още е далече. Най-малко петдесет километра. Ако не спираме никъде, ще стигнем късно през нощта. За да избегнем това, бих ви предложил да нощуваме в Колумбия.

– А тя далече ли е?

– Не е близо. В тази част на страната няма подходяща земя за отглеждане на памук. Тук е много на север и както ви казах вече, студът често пъти убива младите дървета. Плантацията на баща ми се намира доста далече от големия път, край един от потоците на Дук. Там почвата е хубава. Едно не е удобно – много далече трябва да извозваме реколтата до някое пристанище. Тази година искахме да изпратим всичкия памук в Ню Орлеан, на собствен кораб. Баща ми смята, че икономите, които ще донесе такъв превоз, ще покрият разходите по направата на кораба, и вече го поръча. През средата на нашите имоти минава доста дълбок приток – по него платноходът може да се спусне до Дук. А оттам вече не е трудно да се стигне до Охайо и по-нататък по Мисисипи. След прибирането на памука негрите нямат никаква работа и пет-шест души от тях, водени от опитен лодкар, могат да закарат стоката до Ню Орлеан без големи разходи. Най-близкото пристанище до нашата плантация е на тридесет километра. На една кола не можеш да натовариш повече от четири денка, а ние събираме до сто и петдесет. Помислете си каква върволица от коли става!

Всички тези подробности толкова ме заинтересуваха, че аз почти съвсем забравих другата примамка, която ме привличаше към плантацията.

В този начин на работа имаше нещо оригинално, чисто по американски. Цялата реколта, произведена в плантацията, заобиколена с гъсти непроходими гори, се откарва на повече от хиляда и двеста километра. И не по железница, не с параход, не чрез комисионер, който взима известен процент от печалбата, а със собствените средства на земеделеца. По този начин тя преминаваше направо от производителя към потребителя. Къде другаде ще видиш това, ако не в Америка?

Замислен над тази важна и интересна политикоикономическа задача, разрешена толкова просто, за малко забравих своя спътник. Силният му глас ме откъсна от мислите ми.

Бе поздравил един ездач, идващ насреща ни. Видът му подсказваше, че пътува отдалече: пот и прах покриваха коня му, към седлото бяха привързани две малки платнени куфарчета. Изглеждаше на около двадесет и пет години. Ала чертите на лицето му и целият му вид показваха по-голям опит, нещо рядко срещано в югозападните страни.

По облеклото си също приличаше на плантатор, но все пак то се отличаваше от костюма на Уудли. На главата си носеше панамена шапка, ала вместо бяло палто носеше широка блуза от син памучен плат, притегната отпред. Панталоните му бяха от същия плат. Такъв бе костюмът на луизианските креоли, носен и от голяма част американци, населяващи бреговете на долния Мисисипи.

– А, Уолтър, от Нашвил ли идвате? – попита той моя спътник, когато се изравниха.

– А, вие ли сте Нат Бродли! – извика от своя страна Уудли. По тона му се познаваше, че тази среща го учудва. – Как се озовахте тук? Откъде идвате?

– Посетих родното си място. И хубаво направих, че заминах оттук. Виж Мисисипи – съвсем друга работа; богата страна, а тук... Уверен съм, всеки един от моите негри ще събере два денка памук, докато вие наберете само един!

– Да, чувах, че работите ви вървят добре. Брат ми ми писа.

– А той защо не изостави житните храни и да си опита щастието с памука! Е, аз не съм такъв! Търся нещо, което бързо да ме направи богат... Казват, че имате добра реколта?

– Да, надявам се.

– Колко денка?

- Според изчисленията на баща ми около двеста.
- Та това е дяволски хубава работа, ако успеете да ги закарате неповреден и на пазара. Искали сте да ги карате с платноход?
- Да, той вече се прави.
- Това е практически замислено. Ще направите разноски, но пък спестявате после при превода. А и тия параходи хич не ги бива. Друго нещо са предишните плоскодънни платноходи. Последния път превозът с такова корабче ми излезе два пъти по-евтин... Направо от Нашвил ли идвате?
- Да.
- Не чухте ли дали пътува параходът надолу?
- Не, не съм чул.
- Ако пътува, ще ида в Мисисипи... А Корнелия тук ли е?
- Да, тя е при нас.
- Е, разбира се, аз не я видях. Не сме големи приятели с баща ви... Ама каква жега...

Явно, последната забележка бе направена, за да се промени разговорът, тъй като моят спътник не бе доволен от неговия край.

- Да, горещо е – отвърна той.
- Нетърпимо горещо. Право на плантацията ли?
- Да, направо там.

По тона на Брадли, а и по погледа, който ми хвърли, разбрах, че той очакваше друг отговор. В този бърз и крадлив поглед аз прочетох инстинкт на подозрителност и апатия.

– Е, сбогом, Уудли – каза той, обърнат малко настрани, като се опитваше да скрие своето недоволство.

Преди да смушка коня си, той ме изгледа отново, на което аз отговорих със същото, а после бързо потегли и скоро се изгуби по нашвилския път.

Глава четвърта

Тип на мошеник

Впечатлението, което ми направи тази среща, бе много неприятно, даже тягостно. В маниерите на току-що срещнатия човек имаше нещо възмутително, дето ме караше да негодувам. Същото чувство събудиха у мен думите и обноските му. То се зароди още в момента, когато срещнах погледа му. Макар и думица да не си казахме, в погледа, който си

разменихме, блесна инстинктивна омраза. Явно и той почувства същото.

Сетих се, че такива като него на югозапад ги наричат „були“, тоест пернат, с вирнат нос. Но нахалният му вид не можеше да скрие низостта, която бликаше от всяка негова черта. В закръглените му и недосягани плещи, в късия и дебел врат имаше нещо, което показваше, че е достатъчно храбър, за да извърши дори престъпление. Нямахме нужда да се види дръжката на револвера на кръста му, нито камата му, за да се разбере, че е готов за най-малкото нещо, и дори без повод, да употреби оръжие.

А когато заговори за сестрата на младия човек, когато забелязах недоволствието на Уудли и най-последно тия погледи, с които ме измери Бродли – бях готов да се вчепкам с него, ако се забавеше още малко.

– Да не е ваш приятел? – попитах.

– О, не!

– Може да е приятел на баща ви?

– Баща ми не иска да го види.

– Личи си, че е ваш стар познат: така добре знае вашите работи.

Казвайки това, аз мислех най-вече за мис Уудли. Защо Бродли каза, че не я видял, и защо на моя спътник не му хареса, когато онзи заговори за нея?

– Да – отвърна момъкът, – отдавна се познаваме. Заедно сме израсли. Неговата плантация бе до нашата, а сега голяма част от нея влиза в нашите земи. Затова той каза, че посетил родното си място.

– А вече не ви ли е съсед?

– Не, той продаде всичко.

– А!

– Да. Тук смятаха Нат за нехранимайко, ако не и по-лошо. Работеше малко, харчеше много пари, посещаваше съмнителни места и както той, така и баща му се движеха в не по-малко съмнително общество. Един прекрасен ден той трябваше да продаде всичко, за да си изплати дълговете. Тъй като земята му граничеше с нашата, ние купихме голяма част от нея заедно с няколко роби. Тези негри разказват странни истории за Нат. Ако са макар и наполовина верни, човек трябва да го избягва и да се бои от него. Много ме учудва, че брат ми Хенри му гостува и го приема в къщата си.

– Наистина ли?

– Да, неговата плантация е близо до тази, за която казваше Бродли. Изглежда, наистина печели много пари, както ми пишеше брат ми. Има

стотина негри и джобовете му винаги са пълни със злато. Никои не знае какво му е помогнало да изплува на повърхността. Вероятно е спечелил в игралните домове на Ню Орлеан. Брат ми пише, че зиме ходел там, оставал известно време и винаги се връщал с пари. Миналата година купил за плантацията си около петдесет негри.

– Това е невероятно.

– Познавате ли Ню Орлеан? Много ли се играе там?

– Да, много.

– Тогава не е чудно, че Брадли е забогатял от хазарт. Особено пък, ако там играят пикет – вероятно обира всички. Още в детските си години надиграваше негрите на баща си.

– С негрите ли играеше?

– Той може да играе с всекиго, стига да има какво да му вземе. Затова не се учудвайте, че се държах така хладно с него, въпреки че сме училищни другари.

– Никак не ме учудва. Според мен имате пълно право да го държите на разстояние от себе си.

– Да, според мен и Хенри не трябва да му ходи на гости.

– Свързва ли ги нещо?

– О, много неща. И този мръсник може там свободно да говори с Корнелия, както той нарича сестра ми. В Мисисипи нравите са странни. Там повечето земи принадлежат на всевъзможни спекуланти, които не искат и да знаят с кого имат работа, стига да им плащат. Брат ми е чудесен човек, но не е придирчив в познанствата си – стига му общият интерес към лова. Тази негова страст го накара и да се пресели там, макар да не признава това. При нас рядко ще срещнеш мечка, а сърните и антилопите почти се свършиха. А по бреговете на Мисисипи се вѐди в изобилие всякакъв дивеч... Но вероятно вече ви омръзнах с приказките си, а и конете се измориха. Ето странноприемницата на стария Спийсър; да похапнем и починем там, а довечера, като се захлади, ще продължим за Колумбия.

Слязохме от конете, поздравихме съдържателя на „Ладайт“ майор Спийсър (в Тенеси всички съдържатели на странноприемници са най-малко майори), дадохме конете си на негрите и влязохме в гостилницата. Предложиха ни свинско месо и пържени картофи. Това ни стигаше да се подкрепим, а след като починахме, вечерта отново бяхме на път.

Глава пета В плантацията

Няма друг епизод в живота ми, който да си спомням с такова удоволствие, както краткотрайното си пребиваване в плантацията на Уудли.

Винаги съм изпитвал интерес към източниците и средствата за промишлеността, особено към тези отрасли, които имат влияние върху напредъка на човечеството. Затова особено ме заинтересува отглеждането на този материал, който след преработка се превръща в един от главните елементи на нашето облекло.

Показаха ми зелените зърна на памука, покрити с лек мъх. Разбрах как ги сеят, как премахват плевелите, за да не заглушат младите растения. Видях как се появява белоснежният цвят, как след това плодната кутийка се пуква и пред погледа на плантатора се открива късче бял памук. Присъствах и на прибирането на реколтата, на подготовката за изпращане на пазара.

За всичко това ми разказваше Уолтър Уудли, но очарователната му сестра също присъстваше на тези уроци. Всичко се запази в моята памет така, че никога не бих могъл да го забравя. С удоволствие бих го изслушал още веднъж, дори да се наложеше да остана до следващата реколта, но положението ми на случаен гостенин, разбира се, не позволяваше това. Ето защо след една седмица си тръгнах от плантацията.

На пръв поглед в това мило семейно гнездо сякаш не можеше да има скрита рана, но аз все пак чувствах, че има нещо. Все още само смътно подозрение, то бе достатъчно, за да ме огорчи.

Не бях забравил Нат Брамбли, нито безцеремонния маниер, с който обсъждаше работите на Уудли, и особено вида му, когато говореше за Корнелия.

Името на този господин бе споменато неведнъж, докато бях при Уудли. Уолтър не бе преувеличил, когато ми казваше за антипатията на баща му към Брамбли. В това нямаше съмнение. Старият джентълмен винаги се изразяваше за него с най-резки думи и не го наричаше по друг начин освен „оня негодник“. Виждаше се, че той знае нещо за този човек нещо толкова сериозно, щото не се решаваше да го каже нито на децата си, нито на слугите.

Никой и не мислеше да защитава бившия съсед от нападките на стареца. Уолтър също често изразяваше своята антипатия. Само мис

Уудли мълчеше.

Но един-два пъти успях да забележа, че това мълчание крие някаква жестока борба у нея и тя изпитва желание да бъде прекратен този разговор.

Не знаех какво да мисля. Имаше ли тайна между Брадли и мис Уудли или дори взаимни чувства?... Тази мисъл ме огорчи още тогава, когато едва познавах мис Уудли, а сега, когато изпитвах към нея истинска привързаност, ме измъчваше още повече.

Наистина това бе само предположение, но една случка малко преди заминаването ми го потвърди.

Често ходех край реката, където строяха платнохода. Отначало той напомняше Ноев ковчег, но малко по малко приемаше определена, макар и странна форма. Работата се ръководеше от един бял, специалист по корабостроене. Наричаше се Уилям Блен. Помагаше му друг бял, лоцман от Мисисипи. Останалите работници бяха негри. Тук имаше дърводелци, железари и други. Някой от тях щяха да се върнат с платнохода в Ню Орлеан, когато откарват памука. Заинтересувах се от работата по строежа на кораба, макар Уилям Блен да не изпитваше желание да ме посвети в тайните на своето изкуство. Другарят му също не се отличаваше с вежливост. Поведението на двамата ме накара да си създам представата, че такива са местните работници, но по-късно разбрах, че те не са тукашни. Работели ту тук, ту там, където намерят работа.

Една вечер Уолтър бе излязъл от къщи, когато сестра му пожела да говори с него и изпрати няколко души да го потърсят.

Пратениците дълго време не се връщаха. Помислих, че Уолтър е отишъл да разгледа кораба, и тъй като няха друга работа, се отправих към реката. Тя минаваше на осемдесет метра от къщата, през бившите имоти на Брадли. Когато стигнах там, видях, че няма нито един работник. Слънцето отдавна бе залязло и всички бяха отишли да вечерят.

Реших, че Уолтър отдавна вече трябва да се е прибрал. Запалих цигара и продължих. Вървах полека. Пътят минаваше през малък хресталак. Под дърветата бе съвсем тъмно. Небето се покри с облаци и едва виждах пътеката. От време на време проблясваха само светулки. Трябваше да се движа напред колкото се може по-предпазливо, от дърво към дърво, да спирам на всяка крачка, за да не загубя пътя.

Глава шеста Странният разговор

Изминах близо половината път, когато на излизане от хрусталака чух човешки гласове. Говореха двама мъже и по тона им се познаваше, че е за нещо важно. Спрях и се вгледах в тъмнината. Насреща ми вървяха двама души. Скоро се изравниха с мен.

Вървяха бързо, виждаше се, че добре познават пътя. Бе толкова тъмно, че едва различавах сенките им, а те не ме и забелязаха. Канех се да им извикам, когато познах единия от гласовете. Беше гласът на грубия корабостроител Блен. Неговият събеседник беше вероятно помощникът му Стигнър.

Нямах ни най-малко желание да се срещам с тях, затова отидох встрани – и се скрих зад едно дърво. Тогава чух думите:

– Казваш, че ще има най-малко двеста денка?

– Да, реколтата е много добра.

– Толкова по-добре. Направи така, че всичко да се събере в платнохода, стари ми Блен. Всичко трябва да се откара на един път.

– Можете да бъдете спокоен. По-скоро ще направя кораба по-голям, отколкото по-малък.

– Отлично. Ако всичко успее, това ще бъде един от най-добрите ни удари... Не усещаш ли миризмата на тютюн?...

– Да.

– Някой неотдавна е пушил. Мирише на цигара. Вероятно този проклет чужденец или пък Уолтър Уудли наскоро са минали оттук.

Около половин минута не се чуваше никакъв звук. Те бяха спрели и се заслушаха.

Сега най-малко откогато и да било исках да се срещна с Блен и неговия спътник. Последният не бе Стигнър. Бих го познал по гласа. Този глас също бях чувал някъде, но сега не можех да си спомня къде.

Стоях съвсем неподвижно, с все още запалена цигара, обърната към дланта. Надявах се да чуя нещо интересно, тъй като в това, което чух досега, имаше тайнственост. Кой можеше толкова да се интересува от строежа на платнохода и от реколтата на Уудли?

Да не би управителят? Бях разговарял един-два пъти с него, но не бих познал гласа му. Събеседниците отминаха, говорейки толкова тихо, че не можах да чуя нито думица. Скоро бяха вече надалеч от мен.

Когато се убедих, че и те не могат да чуят моите стъпки,

продължих пътя си, като все още мислех за тази среща. Гласът на непознатия гърмеше в ушите ми, но не можех да кажа чий бе той. Все си мислех, че не е управителят. Когато се върнах, се убедих, че не греша. Управителят стоеше на прага. Съвсем ясно беше, че не би могъл да ме изпревари.

Уолтър също бе в къщи и аз му казах какво съм чул.

– Вероятно някой от съседите ни се интересува от нашите работи – каза той с безгрижен смях. – Но не бих могъл да кажа кой от тях е толкова доброжелателен. А – добави, след като помисли, – струва ми се, че се сетих. Обещахме на иконома на платнохода един процент от продажната цена, ако товарът благополучно иде в Ню Орлеан. Вероятно някой приятел на Блен го е поздравявал с тази изгодна сделка.

– Може би – казах аз, но не бях убеден в това.

– Представете си – обади се Уолтър, – ходих следобед при един съсед и кого срещнах!

– Как мога да се сетя, когато тук не познавам никого?

– Но вие сте виждали този човек и сте чували да се говори за него.

– Тогава кой е той?

– Нат Брадли.

– Нат Брадли? Той тук ли е? Нали казваше, че ще си замине?

– Да, но това не му пречи да бъде тук.

– И какво прави тук? – попитах аз с известно безпокойство.

– Кой знае. Явно беше недоволен, като ме срещна. Вероятно си е помислил, че ще се учудя, като го видя отново тук. Твърди, че не намерил параход в Нашвил. Отлично зная, че това не е вярно. Чух, че точно по времето, когато той е бил там, от Нашвил е заминал параход. Ако е искал, щял е да се качи. Никой не знае защо е дошъл тук, какво прави насам. Казва, че наблизко имало търговец на негри, от когото смятал да купи евтино роби, а после да замине за Мемдлес и оттам да се качи на парахода. Не зная дали е истина. Във всеки случай сега той има много пари, защото каза, че щял да купи двадесет роби.

Докато слушах това дълго обяснение, аз изведнъж се досетих кой говореше с Блен – това бе същият глас, който тъй неприятно ме поразил, когато произнасяше кръщелното име на мис Уудли.

Веднага споделих с Уолтър своите подозрения.

– Възможно е – отвърна той. – Но не зная дали се познава с Блен и не виждам какво може да го интересува нашият памук, както и това – на един или на два пъти ще бъде прекаран.

Аз също не знаех, но това продължи да ме занимава и след като

престанахме да говорим за моята среща. Чудно: никой наоколо освен Уолтър Уудли не знаеше за новото появяване на Брадли.

През трите дни, които изминаха от тази случка до моето заминаване, аз все подпитвах отдалече, но никой не знаеше, че Нат Брадли е тук. След първото му посещение се говореше много за него, както става винаги с човек, който заминава съсипан, а се връща богат.

Що се отнася до второто посещение, направено съвсем тайно и за обяснение на което той трябваше да измисли такъв важен предлог, очевидно бе, че е направено с цел, за която той не можеше да каже.

Това бе логичното заключение. То често ми идваше наум и, не знам защо, много ме безпокоеше.

Глава седма Страстният ловец

Макар да не ми се щеше да напусна домакините си, трябваше най-сетне да го направя. Неудобно бе да се бавя повече. Но аз силно се привързах към Уолтър, а особено към очарователната му сестра, и затова с удоволствие се съгласих на едно предложение, което ми даваше възможност скоро пак да се срещна с тях.

Предложиха ми, като пътувам по Мисисипи, да се отбия при брат им Хенри. Това ми бе на път. С него бих могъл да ходя на лов; мис Корнелия, а може би Уолтър ще дойдат там през зимата – защо да не дочакам тяхното пристигане.

Едва ли някой на мое място би се отказал от такова предложение, а аз просто няхах сили да го направя. Обещах да се отбия при мистър Хенри Уудли и снабден с препоръчителни писма до него, се простих със своите домакини. Отново тръгнах на юг.

Когато се явих в плантацията на Хенри Уудли и му предадох писмата, бях посрещнат така добре, както ме и уверяваха предишните ми домакини. Впрочем мисля, че бих бил посрещнат пак така добре и без писмата, които носех. Достатъчно бе да кажа, че съм страстен ловец, за да ме посрещне Хенри Уудли с отворени прегръдки. Писмата просто ускориха сближаването ни. Хенри ме прие така, като че ли вместо писма от сестра му съм му донесъл чек от сто хиляди долара.

У Хенри Уудли всичко много се различаваше от това, което видях в старата семейна къща. Вместо в комфортно, почти разкошно мебелирано жилище аз влязох в една повече от скромна къща. Приличаше на

колиба, без никакви претенции за изящност, скрита под високите дървета. Заобиколена бе с магнолиевы храсти, лимони, портокалови дървета и палми, оставени да растат в диво състояние. Зад главната къща бяха разположени къщиците на негрите, които работеха в плантацията, а също и готварница и конюшня.

Макар и проста, тази къща имаше живописен изглед. Виждаше се, че тя все пак е снабдена с всички необходими за ежедневието предмети.

Тук имаше десетина ловджийски кучета. Някои от тях бяха белязани с големи резки – следи от милувката на някоя мечка или пантера. Това обещавахе вълнуващо преживяване, което, както казваха, домакинът ми много обичал – лов на хищни зверове.

Именно това развлечение накарало Уудли да се засели тук, далеч от домашните си. Заради него той се съгласил да търпи лятната жегата, ужасна тук, да диша отровните миризми от блатата на Мисисипи и да се откаже от състоянието, което би получил от тютюневите или памуковите плантации. Той се задоволяваше с онази храна и фураж, които събираще от нивите и ливадите си, достатъчни да изхрани своите коне, кучета и хора.

Вече бях срещал хора, които привидно се занимават със земеделие, но прекарват три четвърти от живота си в лов и риболов. За тях земеделието е само предлог или средство да избягнат някоя друга работа, която отнема повече време. Такива типове се срещат със стотици в долината на Мисисипи и с хиляди в девствените гори на Америка.

Както външният вид, така и вътрешността на къщата показваха, че стопанинът е истински спортист. Навсякъде висяха ловджийски трофеи: кожи, зъби, хладно оръжие от всички видове и пушки различен калибър.

Малко след моето пристигане домакинът ме посвети в красотите в живота на южния трапер и скоро аз научих любопитни начини на лов и различните видове спорт, практикувани в страната.

За по-малко от месец събрах маса трофеи от всякакъв дивеч, който може да падне под куршума на един ловец в долината на Мисисипи. Имах кожи от черна мечка, червена пума, шарен рис или дива котка, черни и сиви вълци, опосуми, морски зайчета и други. В колекцията ми се появиха рогове от вирджинска сърна, кожи от алигатори и каймани.

Птиците също фигурираха в тази колекция и първо място заемаше един разкошен екземпляр индийски петел, тежък петнадесет килограма. Убих също голям американски ястреб, лебед тръбач, птица змия, червен ибис и много други редки и прекрасни птици, които се срещат по южните брегове на Мисисипи.

Но в колекцията си още няхах най-рядката и ценна птица – белоглавия орел. Няколко пъти виждах тези величествени птици да летят на недосегаема височина или пък край бреговете на реката, където ловят риба. Но както по-голямата част от членовете на семейството грабливи птици, белоглавите орли толкова се боят от близостта на човека, че трудно би могло да ги убиеш. Узнахме, че се въдят на един остров в реката, на петдесет километра под плантацията. Пролетта там видели гнездо, а о-късно и млади орлета.

Когато тези птици си правят някъде гнездо, е по-лесно да ги приближиш. Като знаех това, реших да ги посетя.

Този път отидох на лов не с мистър Уудли, а с един негър. С него вече бях правил няколко излета, когато домакинят ми си имаше някаква работа.

Негърът познаваше добре този остров, макар да не ходеше на него. Учуди ме това, че този път той идваше без желание, докато друг път открито изразяваше радостта, че ще ме придружи на лов, вместо да работи на плантацията. Трябваше около два часа да плаваме с лодка до острова, а на връщане още повече, тъй като тук течението бе много бързо. Мислех, че именно това смущава Джек, но се надявах нежеланието му да премине, щом тръгнем, затова, без да мисля повече, се отправихме към мястото, където бе вързана лодката му.

Глава осма Белоглавият орел

Тръгнахме малко след изгрев, но скоро попаднахме на бързо течение, което близо до острова стана дори опасно.

Да спрем край брега, бе почти невъзможно – пречеа корените и водовъртежите. За щастие забелязахме едно повалено дърво, наполовина потопено във водата. Спряхме край него и здраво привързахме лодката. Това бе едно исполинско памуково дърво, толкова тежко, щото течението не можеше да го отвлече.

Опирайки се на дънера, скочих на твърда земя. Не знам защо, но ми се струваше, че гнездото трябва да бъде някъде наблизко и че скоро ще го намеря.

Тъй като виждах нежеланието на негъра да слезе на брега и ми помогне в търсенето, аз се съгласих с предложението му да пази лодката. Неговото поведение ми се виждаше чудно, но не настоявах – бе ми все

едно ще дойде ли той с мене, или не. Островът не изглеждаше голям и можех да го обиколя по всички посоки. Стига да има тук птици, непременно щях да ги видя или чуя. Дори по-удобно ми бе да вървя сам, тъй като Джек нямаше ловджийски наклонности и лесно щеше да ги изплаши.

Веднага забелязах, че съвсем не е така лесно да се премине целият остров, както отначало ми се струваше. Огромни памукови дървета и кипариси, преплетени с лиани, а също и цяла гора от дребни храсти ми пречеха да вървя. Освен това гъстите листа спираха лъчите и макар слънцето да бе изгряло само преди четири часа, струваше ми се, че скоро ще мръкне. Клоните също бяха оплетени с лиани и испански мъх и заедно с листата образуваха здрав покрив.

Скоро се отчаях, че ще намеря орлите, тъй като не виждах дори слънцето.

Почти бях решил да се върна назад, когато съзрях недалеч лъч светлина, промъкваща се през гъстата растителност. Помислих, че съм стигнал другия край на острова, и като исках да се убедя в това, тръгнах към светлината.

Излязох на малка поляна, образувана под едно мъртво дърво, което позволяваше на слънчевите лъчи да осветяват земята, като се промъкват между изсъхналите му клони. Това бе един грамаден рододендрон, ударен някога от гръм. Насекомите, хранили се дълги години с неговата кора, пълзяха в изобилие наоколо. Огромните побелели клони се протягаха към небето като ръцете на скелет. Макар и пречупен, върхът му се издигаше над другите дървета. В една негова цепнатина съзрях няколковейки от други дървета. Вгледах се по-добре в здраво сплетените клони и разбрах, че точно това е гнездото, което търсех.

Докато го разглеждах с вдигната глава, чух странен звук. Приличаше на скриптенето на резец в мрамор и на смеха на някой избягал от килията си луд. Ехото мигновено поде този звук и островът като че ли изведнъж се насели с демони. Но този шум не ме уплаши. Знаех откъде иде той: белоглавите орли крещяха. Едва успях да си напълня пушката и ето че четири грамадни птици се появиха над главата ми, като закриха светлината с тъмните си крила. Това бяха родителите и децата, за които ми бяха разправяли.

Чаках да се спуснат над гнездото, за да се прицеля по-точно, но те не се спускаха. Страхувах се да не отлетят и реших да стрелям. Но те ме забелязаха и новият кръсък бе сигнал за тревога. Какво бих дал сега да имах карабина с едри сачми. Но аз имах само едноцевка. Орлите

продължаваха да се въртят около сухото дърво. Само два от тях имаха бели опашки и глави. Другите два бяха съвсем тъмни. Това бяха младите.

Избрах си по-големия от първите два орела, прицелих се и гръмнах. Птицата, ранена в крилото, падна до краката ми, но преди да я хвана, с плясък на здравето си крило се хвърли в храсталака. Втурнах се след нея и едва на стотина метра успях да я достигна и умъртвя с един удар на приклада. Беше женската, с прекрасни пера.

В това време другите отлетяха с пронизителни крясъци.

Глава девета Дяволския остров

Горд със своя подвиг, метнах плячката на гърба си и реших да се върна при Джек. Но не изминал и три крачки, разбрах, че съм се загубил. Гонейки ранената птица, аз изгубих сухото дърво и пак се намирах в полутъмнина. Започнах да търся следите си. С повече търпение сигурно бих могъл да ги намеря, но това съвсем не беше лесно, когато от всички страни различни храсти и трънаци забиваха бодлите си в тялото ми. Предполагах, че островът заема не повече от три-четири хектара, и реших да вървя в права посока, за да изляза на брега и като вървя по него, да стигна мястото, където ме чака Джек с лодката.

Тръгнах направо и както очаквах, скоро видях да се процежда светлина. После видях небе, а след няколко крачки и вода. Но когато приближих повече, видях, че пред мен не е реката, а някакво блато или поточно лагуна. Като изминах няколко крачки по нейния бряг, открих канал, по който можех да достигна до реката. След известно време забелязах лодка, която първоначално помислих за дънер. Тя бе привързана за висок кипарис, чието стебло бе наполовина закрито от околните латани. Помислих, че на острова има още някой ловец, но когато разгледах въженцето, с което бе привързана, разбрах, че е от диво грозде и е правено преди няколко месеца. Вероятно бе негодна, прогнила, захвърлена или забравена лодка.

Продължавах да разглеждам бреговете на това малко залив-че и забелязах и други следи от човешко присъствие, макар и не нови. На едно място земята бе отгпкана, като че тук често са спирали на брега, наоколо се търкаляха парчета от грубо платно, употребявано за покриване на памук. На друго място имаше купчина пепел.

Следите много ме заинтересуваха. Кой ли ще живее сред такава пустош? Но преди да реша този въпрос, трябваше да вървя към лодката. Отново започнах да се провирам през гъсталака. Когато излязох на брега, повиках Джек. Той се обади наблизко. Тръгнах по гласа му и скоро стигнах до лодката.

– Много се радвам, маса¹, че се върнахте жив и здрав – каза той на своя развален английски, когато седнах срещу него.

– Защо? – попитах, учуден от неговия тон и от бързината, с която гледаше да се отдалечи от брега.

– Защото на този остров е нечисто.

– Как нечисто?

– Не знам, маса, не знам. Но казват, че нощно време там са виждали дявол. И на мен често са го разправяли това робите на маса Брамбли. Неговата плантация е близо, от онази страна, но никой негър не идва тук.

– Как тогава знаят това?

– Не знам, маса, не знам. Никой не се решава да иде на този остров. Знае се само навярно, че дяволът често излиза на неговия бряг.

Сега разбрах защо на черния ми спътник толкова не му се искаше да дойде с мен. Не можех да не се посмея на суеверието му и започнах да го мъмря, задето не ми е казал това преди, за да мога по-подробно да разгледам това любопитно владение на дявола. После си спомних кръсците на орлите, тъмнината, която царуваше на острова, тайната лагуна и лодката, привързана на нейните брегове. Спомних си преплетените с лиани и испански мъх клони и престанах да се учудвам на суеверието на бедните негри от съседните плантации и на страха на моя спътник.

Мрачният изглед на това място лесно можеше да изпълни с ужас суеверните по природа негри. Но ако се разгледаха внимателно следите, които забелязах, захвърлената лодка – сигурно щеше да се разбере какъв е този демон, който според Джек и неговите приятели от плантацията на Брамбли е избрал това място за своя резиденция.

Глава десета

Плантацията на Дяволския остров

По време на дългото плаване срещу течението Джек с охота ми

---

1. Маса – обръщение на робите негри в Америка към белите. Б.пр.

разправи много любопитни работи, свързани с Нат Бродли и неговата плантация.

Жилището на Бродли било разположено на Големия остров, образуван от Мисисипи и предишното му корито. Тази река често променя своето корито, двата ѝ бряга, особено десният, са изровени от заливи, лагуни, канали, които понякога образуват цели пропасти. Течението ту ги изоставя, ту пак ги пълни, ту изравя нови сякаш по свой каприз, но напуснатото корито или лагуна винаги се превръщат в тинясало, застояло благо.

На този остров се заселил Нат Бродли. Моят спътник много се чудеше как е могъл този човек, дошъл тук с двама-трима роби, за кратко време да намери средства и да закупи повече роби от тези на скуайър Уудли в Тенеси. Купувал роби, където намери. Купувал даже такива, които никой друг не искал да купи поради неспособността им да работят. Но той умее да ги държи в ръцете си и от неговата плантация робите никога не бягали. Понякога излизали нощем, но сутрин пак се връщали. А можеха лесно да се скрият из околността и никой не би помислил да ги предаде на господаря им. Очевидно тук имаше някаква тайна.

Тези сведения ме заинтересуваха, тъй като допълваха онези, които вече имах. Но за мен бе по-интересно да узная какви са отношенията между Нат Бродли и Хенри Уудли. Виждах, че те бяха близки приятели, но ми се искаше да узная защо, тъй като бяха съвсем различни.

Дотолкова бях изучил нравите на страната, че вече знаех колко малко значение се придава тук на нравствеността на този или онзи плантатор. Заселниците в земята на чоктослите съвсем не бяха рицари като Баярд, без страх и укор. Всъщност без страх бяха, но безукорността им бе съмнителна. За тях богатството и умението да владееш изкусно револвера бяха напълно достатъчни, за да бъде признат един човек като достоен за уважение. А Нат Бродли като че нарочно бе създаден да блести в обществото на Уинсбург и неговите околности.

Няколко години преди времето, за което говорим, по правото на силния град Уинсбург бе попаднал във властта на една банда негодници от най-различни националности. Дълго време по улиците на града се разигравал безкраен и безобразен карнавал. Жителите много си изпатили.

Най-сетне бандитите били изловени и затворени, но старата мая останала в страната. Следите от пребиваването на разбойниците силно се отразили върху нравите на населението. Това, което се разказваше за Нат Бродли, за неговите постъпки и характер, не учудваше никого и доказваше само, че той е достоен да живее сред заселниците по Мисисипи.

Но Хенри. Уудли по характер никак не приличаше на Брадли. Рядко се срещат хора по-противоположни, по-неспособни да се сприятелят. Наистина Хенри живееше донякъде като дивак, дружеше с нецивилизовани хора, но по природа бе мек, даже изглеждаше свенлив, макар това да не е ловджийско качество.

Не можех да си обясня как един такъв човек намира удоволствие в обществото на Нат Брадли. Но не мислех за уместно да говоря за моя домакин и работите му с един негов роб. Ако не се интересувах от две близки нему лица, не бих заговорил за това, но любопитството ми бе събудено и не се стърпях да задам един косвен въпрос.

– Струва ми се, Джек, че не обичаш Нат Брадли.

– Да. Пък и никой от негрите не го обича. Него просто го мразят.

– Но белите не го мразят, нали?

– Не знам, маса, не знам.

– Как не знаеш? Твоят господар например е голям приятел с Нат Брадли.

– Мистър Хенри?

– Да.

– Та той е приятел с всички.

– Наистина ли?

– Да, той и мухата не обижда, комара на носа си не може да убие. Виж, в лова на мечки и пантери е лош, обича да ги убива. Ловът и кучешкият лай го променят, става съвсем друг човек, когато има пушка в ръце и дивеч пред него.

– Да, той обича лова и ловците. Но Нат Брадли никога не ходи на лов. Защо тогава твоят господар го обича толкова?

– Кой знае! Може да го обича, а може и да не го обича.

След този уклончив разговор Джек натисна по-силно греблата и замълча. Знаех, че африканският син никога няма да завърши разговора, така неопределено и зачаках.

Скоро Джек продължи:

– Може би, маса, тук да има особени причини. Тук, както и навсякъде, има странни случаи. Може един такъв случай да е причина...

Виждаше се, че Джек се мъчи да не се компрометира, но му се искаше и да си побъбри. Не трябваше да го подпитвам, а само от време на време да го насърчавам.

– Да, вероятно тази дружба не е истинска. Трябва да има нещо...

– Тайно – поде Джек. – Не се съмнявайте в това, господине. Негрите знаят това добре.

– Някаква тайна ли?

– Да, масса, тайна.

– Каква е тази тайна?

Сърцето ми биеше силно, докато задавах този въпрос и чаках отговора. Мислех, че негрът веднага ще заприказва за Корнелия.

– Виждате ли, масса – заговори той след малко. – Мисля, че сте приятел на масса Хенри и се питам защо да не ви разкажа какви са неговите работи с Нат Бродли.

– Аз съм искрен приятел на твоя господар – казах със сериозен глас, – ти можеш напълно да ми се довериш, Джек.

– Ето каква е работата, масса. Веднъж масса Хенри и много други ловци отидоха на голям лов. И Нат Бродли бе там. Струва ми се, това беше единственият път, когато той е излизал на лов. След дълго ходене всички насядаха да починат, да похапнат и пийнат. След закуската се заиграха на карти, струва ми се, по предложение на Бродли... вие знаете, че масса Хенри никога не играе на карти, но тук той започна да играе, тъй като всички бяха развеселени. Най-напред играха пикет, после френската игра бакара. Всички поставяха огромен залог. Масса Хенри – знаете, че е нервен – поставяше най-голям и като не можеше да играе, все губеше. Така той изгуби двадесет хиляди! И знаете ли кой ги спечели?... Масса Бродли. Масса Хенри, разбира се, нямаше в себе си такава сума, кой ще вземе на лов толкова пари?

– Разбира се.

– Тогава той даде на Бродли разписка за тази сума. Разписката се намира и досега у Бродли, тъй като масса Хенри още не е платил дълга. Ето защо масса Хенри трябва да се преструва, че е приятел на този човек. Това е истинското обяснение.

– Надявам се, че не лъжеш.

– Казвате, че сте приятел на масса Хенри. Как тогава може да сте съгласен той да дължи двадесет хиляди на този човек?

Джек каза това с разярен вид, а аз бях отговорил съвсем машинално и затова побързах да го успокоя. Той не можеше да знае каква тайна егоистична мисъл ме накара да направя това предположение.

– Не, не – казах аз с важен тон. – Само исках да кажа, че се радвам, дето между тях няма нищо по-сериозно. Паричната рана не е смъртна и най-последно двадесет хиляди долара не е Бог знае каква сума за един богат плантатор.

– За един богат плантатор може би. Но за масса Хенри тази сума е огромна. Докато е жив баща му, той не може да я изплати. Той не

изкарва почти нищо от своята плантация и харчи повече, отколкото печели. Ах, проклетите да са тия карти! Те са добри само за хора като Нат Бродли. За щастие маса Хенри оттогава не е играл.

Макар че не желяех да се покажа нескромен, не можех да престана да го разпитвам.

– А често ли идва мистър Бродли при твоя господар?

– Това зависи...

– От какво?

– От годишното време.

– Искаш да кажеш, че през едно годишно време той идва по-често?

– Да.

Джек се умълча. Трябваше да му се теглят думите от устата.

– Вероятно идва по-често, когато има някаква работа?

– Вероятно. Лятно време идва рядко, само един-два пъти. Но зимно време е друго. Казват, че тогава имал много работа в Ню Орлеан.

– Но ако имаше много работа, тогава нямаше да има време да идва тук.

– А той намира време – сърдито забеляза негърът.

– Кога?

– Истината е, че когато сестрата на маса Хенри е тук, тогава идва и той!

Макар и да бях подготвен да чуя това, едва успях да скрия от спътника си колко ме засегна този факт. Когато се посъвзех, попитах с безгрижен вид:

– Вероятно той е годеник на мис Уудли?

– Може да е, а може и да не е.

Реших да не го разпитвам повече. На мен самия ми бе тежко да говоря за това.

Пък и какво бе за мен мис Уудли? Чувствах ли към нея нещо повече от искрено приятелство? Защо да се бъркам в работи, които не се отнасят до мен? Корнелия Уудли не е дете. Ако тя е намерила за добре да позволи на тази подозрителна личност да я обича или пък сама е обикнала Бродли, какво право имам аз да се меся? Както тя, така и нейните братя ми бяха чужди хора. Не можех да им давам съвети, нито пък те биха се ръководили от моето мнение.

За мен бе най-добре да избягна всякаква намеса в тази работа, затова – да оседлая коня и да замина!

Това изменяше донякъде програмата ми, но обстоятелствата го изискваха. Възможността да се видя отново с мис Уудли, толкова

примамлива преди, сега бе тежка за мен. Обещанието, което ѝ дадох, можеше и да не бъде изпълнено, а и тя едва ли би се загрижила за това.

Моите тъжни размишления бяха прекъснати от възклицанието на спътника ми:

– Когато говориш за дявола, виждаш опашката му. Но сега ние можем да видим и ангела.

– Ангела ли? Какво приказваш, Джек?

– Погледнете нататък: какво виждате, маса?

– Параход.

– Ето на, на този параход има един ангел. Уверен съм, че тя е там.

– Нищо не разбирам.

– Че какво има за разбиране, маса? Спря ли параходът при плантацията на маса Хенри?

– Да.

– Значи на него има пасажери, които искат да слязат там. Погледнете, този параход е „Чираки“, той пътува нагоре по Къмбърленд и стига до Нашвил. Няма съмнение, че това не е никой друг, а мис Уудли, която идва от Тенеси.

Негърът не се излъга. След десетина минути параходът мина край нас и аз прочетох името му, написано с големи букви.

А когато се върнахме в плантацията, разбрах, че е пристигнала мис Уудли, а заедно с нея насам пътувал и Нат Брадли.

Глава единадесета Двамата неудобни гости

Действително мистър Брадли дойде заедно с Корнелия и се настани в плантацията като желан гост.

Едва успях да скрия своето неудоволствие. Но вече бях решил на другия ден да се простя със своите домакини. Дори видът им сега ме караше да страдам.

Брадли си тръгна от плантацията, преди да се стъмни. Бил слязъл тук, защото на неговата земя нямало пристанище. На връщане от Уинсбург бил срещнал на парахода мис Уудли.

Всичко това научих в разговор с домакина, но не повярвах. Без съмнение Брадли бе ходил в Уинсбург не по някаква работа, а да посрещне мис Уудли. Сега Брадли си тръгна с коня на мистър Хенри, като обеща да му го върне на другия ден. Твърдо реших да замина, преди да

е дошъл отново.

Но много по-лесно е да се реши това, отколкото да се изпълни.

Рядко се случва една пеперуда да хвърчи около огъня и да не си опърли крилата. Така се случи и с мен.

Решението ми да замина учуди мистър Хенри. Каза, че това би му било много неприятно – тъкмо се канел да организира в моя чест голям лов на мечки.

– Надявам се, че няма да ме огорчите толкова.

– Наистина, нали няма да заминете? – попита ме мис Уудли, когато за минутка останахме сами. – Защо толкова се разбързахте?

Не знаех какво да отговоря.

– Това е много лошо – продължи тя все по-настойчиво. Това е даже невежливо, нелюбезно – прибави тя с възхитителна гримаса. – Вие с удоволствие стояхте тук, докато мен ме нямаше. Ще си помисля, че аз съм причината за вашето заминаване, че искате да ме избегнете...

Не можех да ѝ кажа, че се е досетила...

Исках да ѝ отговоря нещо, да я уверя, че няма да променя решението си, да ѝ обясня тази моя постъпка, може би да се обърна към нея с неуместни и груби укори...

За щастие тя великодушно ми попречи да стана смешен. Приблужи и каза с умолителен глас:

– Останете! Брат ми толкова ще се огорчи от вашето заминаване... и аз също! Ако заминете, ще бъда убедена, че го правите заради мен.

Какво означаваше тази молба? Действително ли бе привързана към мен, или се подиграваше. В първия случай тя бе очарователна, а във втория – жестока кокетка.

Без да знам какво мисля за нея, отговорих:

– Ни най-малко не ми пречи вашето присъствие. Пропъжда ме присъствието на един човек, чието заминаване ще ви огорчи много повече от моето.

Едничкото извинение за моята грубост бяха тайните страдания, които изпитвах. В очите на момичето се появи тъжно учудване. Разбрах, че тя не кокетничеше с мен.

– За кого искате да кажете?

Колебах се дали да отговоря. Може моят отговор да я огорчи, а нямах и право да смятам за грях това, ако предпочита някого.

За щастие брат ѝ се върна и отново започна да ме убеждава да остана. Този път той успя. Краткият ми разговор със сестра му бе достатъчен, за да променя решението си. Отново взех да се надявам, макар да

не признавах и пред себе си.

Оставих ги да ме убедят, че присъствието ми на лова е необходимо. На другия ден Нат Бродли върна коня, както бе обещал. Дойде с един роб, на когото заповяда да разседлае коня му и да го заведе в обора. Смяташе да прекара в плантацията няколко часа.

Запознаха ни и аз трябваше за пръв път да говоря с човека, към когото вече чувствах такова дълбоко отвращение. Студено се поклонихме един на друг, разменихме няколко думи, но присъствието на мистър Хенри и мис Уудли съдържаше нашата взаимна омраза.

– Всеки път, когато мис Уудли се обръщаше към мен, лицето на Бродли потъмняваше. Веднъж дори ме дари с такъв застрашителен и дързък поглед, щото бях готов да му искам обяснение. Съдържах се, като размислих, че трябва да се радвам, задето го карам да ревнува.

Положението ставаше трудно за всички. Явно, мистър Хенри не се чувстваше добре, като виждаше нашата неприязън. Сестра му също не можеше да скрие неудоволствието си.

От неприятното положение ни изкара Джек, който с радостен глас обяви, че много гълъби са покрили целия храсталак наблизко.

От всички присъстващи само аз не проумях какво значи това и по-молих да ми обяснят. Разбрах, че много разпространените в Америка прелетни гълъби са кацнали да починат, да се подкрепят, преди да продължат пътя си. Колкото и дребен да е тоя дивеч, неговият лов е рядко забавление. Щом чу „гълъби“, моят домакин грабна пушката и ни предложи да направим същото. Нито аз, нито Нат се оставихме да ни молят и мис Уудли остана сама в къщи.

Глава дванадесета

Колко е опасен ловът на гълъби

Няма да описвам как се практикува тук ловът на гълъби, макар в този спорт да има много интересни подробности. Той не е убийство, не е касапница, както можеше да се помисли след думите на Джек, който разказваше за облаци от птици.

Макар по време на дългия полет гълъбите да не са толкова предпазливи, както обикновено, все пак те стоят нащрек, така че ловецът рядко може да види две-три птици на един клон. Бе необходимо голямо изкуство, за да се промъкнеш незабелязано под клоните до средата на ятото и да стреляш там, където птиците са по-нагъсто. Обикновено, щом

дობлижиш на един пушечен изстрел, някой по-опитен или недотам гладен гълъб дава сигнал за тревога и хвърква. След него литват и другите и избират ново място за почивка на стотина метра от предишното.

Но не винаги целият орляк се вслушва в този сигнал. Групички от пет-шест гълъба безгрижно остават на земята или по клоните и ако искаш да се възползваш от тази лесна плячка, можеш постоянно да стреляш. Повечето пъти ловците стрелят по тези отделни гълъби. Почти всеки е уверен, че с един изстрел ще събори птица, затова предпочитат да не рискуват в напразно може би преследване на ятото.

Така направиха и няколко млади ловци от съседните плантации, които ни бяха изпреварили. Едни носеха пушки, други карабини. Ние с Брадли взехме пушки. Като всеки горски лов, ловът на гълъби е доста опасен, особено ако има много ловци. Листата още не бяха окапали, тъй като есента току-що бе настъпила.

Тъй като птиците кацат ту високо, ту ниско, а понякога и на земята, всеки ловец гърми както намери за добре, без да гледа другите. Бях новак в такъв лов и не подозирах, че е опасен, когато един куршум изпищя край ухото ми. Разбрах, че ловът на гълъби не винаги е безобидна работа. Куршумът се заби в едно дърво зад мен.

Първият ми порив бе да се скарам на неловкия ловец. Но не знаех кой е. Храстите го скриваха от мен. Помислих, че в техните клони е имало птица, в която се е прицелил. Ала не бях чул никакво пърхане на криле. Не можех да предположа, че ловецът е гръмнал по някоя птица на дървото, в което се заби куршумът. Стоях близо до стъблото, такава груба грешка би направил само човек, който никога не е хващал пушка. А зад мен нямаше никакви храсти.

Сърдито се запътих към мястото, където видях дима; никого не намерих. Гърмежите продължаваха, видях двама-трима ловци, ала всички бяха далеч от мен.

Това ме учуди. Можеше да се помисли, че този, който по непредпазливост без малко щеше да ме убие, се е скрил, за да не го позная. Тогава къде е гълъбът? Трябваше да го видя, когато пада или хвърква. Внимателно разгледах храстите, но не намерих нито убита или ранена птица, нито следи от кръв. Колкото повече мислех, толкова повече се убеждавах, че изстрелът не е бил случаен.

По куршума можех да намеря следите. Приближих дървото, където той се заби, и го извадих с нож. По големина надминаваше обикновен ловджийски куршум и тежеше повече от него. Това ми помагаше да намеря цевта, от която е изхвъркнал. Макар ловците да бяха пръснати из

цялата гора, успях да ида до всекиго и незабелязано да проверя калибъра на пушките им. Не ходих единствено при Брадли. От всички ловци само двама бяха с пушки, и то малък калибър. Значи куршумът, който без малко щеше да ми пробие главата, е изхвъркнал от пушката на Брадли.

Без да кажа никому за случката, започнах да обмислям как да действам.

Да го обвиня, че се е опитал да ме убие, би било нелепо. Защо би искал да ме убие? Не се познавахме един друг, не бяхме се карали. Не се беше случило нищо, което да направи обвинението ми вероятно. Дори да бе гръмнал Брадли, никой не би повярвал, че се е прицелил в мен, а не в гълъб. Щяха да го обвинят в непредпазливост, но не и в такова тежко и невероятно престъпление. По много причини реших засега да скрия подозренията си и да ги споделя с Хенри, когато се върнем вкъщи.

Все пак реших да наблюдавам внимателно Брадли и да забележа каква далекобойност има неговата пушка. Започнах да го търся, ала чух някой да казва, че вече не го вижда между ловците. Друг отбеляза, че тук няма нищо чудно – Нат Брадли никога не е обичал лова. Вероятно се е върнал сам вкъщи.

Глава тринадесета

Отказът

Не мога да изразя мислите си за Нат Брадли и неговите странни действия. Помня само, че тези мисли бяха мрачни и горчиви. Неведнъж чувствах страшна злоба към този човек, който се опита да ме убие и който вероятно е намерил средство да накара мис Корнелия Уудли да го обикне. Не можех да скрия от себе си, че тази мисъл най-много ме измъчваше.

Изчезването на Брадли лесно можеше да се обясни. Не знаех къде се е дянал, но нещо ми подсказваше, че се е върнал в плантацията. Мис Уудли остана сама вкъщи. Той не би пропуснал такъв случай.

За мен ловът на гълъби бе загубиш вече цялата си привлекателност и аз реших да се върна в плантацията. Без да казвам на никого за намерението си, излязох от гората и тръгнах по обратния път.

Вървах бавно и си мислех имам ли право да наруша това усамотение, мисълта за което ме караше да побеснея. Няма ли и двамата да сметнат, че съм глупав и смешен?

Зелената поляна около къщата беше засадена с дървета. Пътечки я пресичаха във всички посоки, а в най-гъстите и сенчести места бяха сложени пейки. Ограда заобикаляше поляната.

Пътят ми минаваше през тази градина. Отворих вратичката и тръгнах, но неочаквано чух два гласа. Първият бе на Брадли. Спрях и се вслушах. Това, което той казваше, бе толкова неочаквано, щото никак не се засрамах от шпионската си роля.

– И така, това е всичко, което имате да ми кажете – изрече той.

– Да – отговори женски глас, който бе като че на мис Корнелия. – Това е безвъзвратно и окончателно решение – каза младото момиче с твърд глас.

– Вие смятате, че не съм достатъчно богат. Искате да се омъжите за голям земевладелец, дете ще ви даде разкоша, за който сте достойна. Затова ми отказвате, нали?

– Господин Брадли, това няма никаква връзка с моя отказ.

– Кажете ми истината, Корнелия. Ако това е причината, аз мога да ви обещаю...

– Аз казах истината веднъж завинаги. Безполезно е да продължаваме разговора. Повтарям: Нат Брадли, аз никога няма да бъда ваша жена!

Младото момиче така енергично повтори тези думи, щото сърцето ми радостно заби.

Настана мълчание. С вълнение очаквах отговора на моя враг.

Той заговори с полузаплашителен-полуумолителен тон:

– Недейте казва това, Корнелия, недейте! – И няколко секунди мълча.

– Значи вие не искате, не искате? – заговори той отново. – Добре! Но кълна се в небесата, че докато съм жив, няма да бъдете жена на другиго, пък ако станете, веднага ще овдовеете. Кълна се в Бога, че дори това да струва живота ми, пак ще убия в сватбения ви ден този, който се ожени за вас. Сега избирайте: или моя жена, или вдовица на някой безумец. Ако знаех, че това може да бъде този господинчо, който е на гости при брат ви, скоро бих се справил с него, дявол да го вземе... Още преди да залезе слънцето.

– Нат Брадли – прекъсна го с негодувание момичето, – благоволете да млъкнете, вече не искам да слушам позорните ви думи! Махайте се оттук или брат ми ще научи какви волности си позволявате в негово отсъствие!

Повече никой нищо не каза. Чух отдалечаващи се крачки и шумолене на дрехи. Разбрах, че мис Уудли сложи край на разговора, като си

тръгна.

Не можех да не бъда доволен, задето съм тръгнал след съперника си. Вече успокоен, исках да се върна пак в гората, за да убия още няколко гълъба, докато се мръкне. Но думата „господинчо“ още гърмеше в ушите ми и като си спомнях това, сякаш пак чувах да пищи куршумът на Бродли. Тръгнах към мястото, където той бе говорил с мис Уудли, и изведнъж се оказахме лице в лице.

Ако моята сянка му се беше явила, вероятно нямаше да се ужаси повече. Явно, бил е убеден, че ме е убил – това бе причината за неговото смущение, когато ме видя жив и здрав пред себе си. За миг поне нахалството му го бе напуснало. Гласът му трепереше, гледаше ме със страх и смущение.

– Позволете ми да видя пушката ви, мистър Бродли – казах аз.

– Пушката ми! – извика той престорено учуден. – С удоволствие.

Но позволете ми да знам, защо ви е необходимо това?

– Защото в джоба си имам куршум, който мина на по-малко от един пръст покрай главата ми. Искан ми се да зная кой е ловецът, дето без малко щеше да ме убие... случайно.

– Боже мой! Надявам се, не съм аз?

– Дявол да го вземе! – извиках, когато се убедих, че куршумът бе тъкмо за пушката на Бродли. – Именно вие сте се оказали толкова несръчен. Ще ви препоръчам, когато ходите на лов, да стреляте по пернат дивеч, а не по „господинчовци“ като мен. Надявам се, че ме разбирате, мистър Бродли?

И без да дочакам отговор, бързо се обърнах, излязох през градинската врата и отново се присъединих към ловците. Отдадох се на лова с такова усърдие и увлечение, щото дори сам се учудих.

Никой не знаеше за случката и аз реших, че е безполезно да разказвам на Уудли как без малко утре трябваше да ми копае гроб.

Когато се върнахме вкъщи, заварихме мис Уудли сама.

– Къде е Нат Бродли? – попита мистър Хенри.

– Не зная – бе нейният отговор.

От негрите разбраха, че щом се върнал в плантацията, Бродли заповядал да му оседлят коня и заминал, без да се сбогува с никого. Хенри не намери тук нищо странно. Според него Бродли въобще бил странен човек, свикнал да прави каквото си иска.

Колкото до мене, неочакваното му заминаване съвсем не ме учуди. След разговора му с домакинята той трябваше да си отиде, а след разговора му с мен – вече не можеше да остане тук.

Започнах да мисля какво ли ще направи този негодник. Ще се подчини ли на волята на мис Уудли и ще приеме ли мълчаливо моето заплашване, което без съмнение е разбрал? Като познавах вече характера му, очаквах да ми обяви дуел с ножове или пушки според обичая на неговите съотечественици. Не разбирах защо веднага не ми обяви дуел. Наистина пушката му не бе пълна, а револверът вероятно не бе у него. Не ми обяви дуел или защото нямаше оръжие, или защото бе стреснат от моето появяване. Но рано или късно аз очаквах от него секунданти или поне писмо.

Но следващият ден измина, а след него и цяла седмица, без да последва нищо. За Нат Брадли не се чуваше нито дума.

Реших, че между нас всичко е свършено, че Нат Брадли е по-подъл, отколкото го мислех.

Глава четиринадесета Заминаването

След няколко дни се състоя големият лов на мечки, за който ми бе говорил мистър Хенри, и аз взех активно участие в него.

Това беше истински празник за мен, толкова повече че Брадли не беше там и не се страхувах, че ще се прицелят в мен вместо в някоя мечка, и то по-сполучливо, отколкото първия път.

Брадли не се появяваше в плантацията. Но през това време моят домакин получи няколко писма и не знам защо, струваше ми се, че са изпратени от него. Веднъж познах негъра, който донесе писмото – бе същият, който придружаваше Брадли последния път.

След получаването на тези писма домакинът ми бе направо смазан. Досещах се каква е работата. Вероятно Брадли искаше веднага да му бъде изплатен дългът, за който ми разказа Джек. Мъчно ми бе за Хенри, но повече ме измъчваше мисълта, че скоро трябва да напусна тези чудесни хора, с които случаят ме събра.

Колкото преди се стараех да ускоря своето заминаване, толкова ми се искаше сега да измисля някакъв предлог, за да го отложя.

Скоро намерих такъв предлог, макар да бе малко странен. Заявих, че съм намислил да ида в Ню Орлеан с шлеп. По този начин можех да разгледам по-добре страната и даже да полозувам. Конят можеше да ми бъде изпратен по-късно по парахода.

Тази мисъл не бе нова за мен, ала сега се появи причината да

изпълня плана си, като приложи тази малка военна хитрост. Знаех, че платноходът на мистър Уудли-бащата, натоварен с памук, вече е тръгнал от Тенеси и бавно плава по течението. Трябваше да мине оттук и да спре, за да остави кошници с ябълки, орехи и други плодове, които не растяха в тропическите горещини. Вместо този товар трябваше да натовари дивечови кожи, които ловецът всяка година изпращаше за продан в Ню Орлеан.

До пристигането на платнохода оставаха една-две седмици и аз печех време.

Планът ми сполучи и никого не учуди. Така аз продължих приятно си пребиваване в обществото на мис Корнелия и брат ѝ.

Но едва измина седмица, когато съобщиха, че платноходът е на пристанището. А мен ми се искаше да беше на хиляди километри далеч. Но какво да се прави? Най-сетне трябваше да замина.

Докато се приготвях, кожите, които изпращаше моят домакин, както и моите собствени трофеи и провизии за път бяха вече отнесени на платнохода.

Простих се с мис Уудли, но съвсем не завинаги и тръгнах към пристанището. Мистър Хенри ме придружаваше.

Неприятно се изненадах, като видях, че капитан на кораба е не друг, а антипатичният мистър Блен. Стигнър също бе тук. Екипажът се състоеше от четирима негри.

Почти се разкаях за решението си, тъй като пътуването с такава компания не можеше да бъде приятно. А трябваше да изминем заедно около четири хиляди километра.

Но да се откажа, беше вече късно, макар да виждах, че капитанът също не е доволен от моето появяване.

Всичко вече беше натоварено с изключение на собствения ми багаж, който лежеше на земята, наглеждан от негъра. Без да покаже, че го забелязва, екипажът се канеше да отплава.

– Мистър Блен, ако не се лъжа? – обърна се Уудли към капитана. – Доведох ви един пасажер. Надявам се, че ще направите всичко възможно, за да бъде пътуването му приятно. Моля ви, погрижете се за него.

– Пасажер ли? – извика Блен с престорено учудване, тъй като вече вероятно знаеше от негрите. – Но аз нямам място за пасажер.

– Как така?

– Наистина нямам!

– Тогава освободете някое място.

– Имаме само една малка стаичка и едва се побираме със Стигнър в

нея. А негрите са принудени да се свират между багажа.

– Извадете тогава няколко денка отвън. Вече скоро ще пристигнете, пък ако завали, ще ги покриете.

– Няма с какво.

– Вземете кожите.

– Но...

– Никакво „но“, мистър Блен! Твърде много си позволявате!

Това бе казано с тон, който не търпеше възражения. Защо капитанът толкова се противеше на моето присъствие на кораба? Не можех да разбера това, също както и Уудли, чието учудване премина в гняв.

– Слушайте, мистър Блен – каза той. – Този кораб е на баща ми и имам право да разполагам с него. Моят приятел изяви желание да пътува с него до Ню Орлеан и аз му обещах. Недейте ми противоречи, а заповядайте на хората си да извадят няколко денка на палубата.

Блен отговори, че памукът ще се намокри и тогава трудно ще се продаде.

– На вас какво ви влиза това в работата! – окончателно се разяри Уудли. – Аз отговарям за това, не вие!

Не бях виждал Уудли толкова разгневен. Оспорването на неговите заповеди в мое присъствие и в присъствието на неговите слуги го въбесяваше. Разбрах, че ще е съвсем неправилно, ако предложа да се върна в плантацията. Би изглеждало, че Хенри отстъпва пред капитана. Аз също нямах никакво желание да отстъпя пред този субект. Най-сетне капитанът престана да мърмори и се съгласи да ме вземе.

Оказа се, че място има повече, отколкото е необходимо, и нямаше нужда да се местят денковете. В каютата имаше място даже за куфара и провизиите ми.

Хенри Уудли ми се извини за станалото, а аз му обещах да го посетя отново през пролетта. Стиснахме си ръцете и платноходът отпътува по течението на „Бащата на водите“.

Глава петнадесета Недружелюбните спътници

Благодарение странното управление на Стигнър първите шест часа се движехме съвсем бавно. Вместо да плава по течението, виждаше се, че той го избягва. Ту приближавахме към единия бряг, ту извивахме към другия.

Десетина километра след плантацията Блен заповяда да спрат, следе на брега с един негър и привърза лодката към голямо дърво. Тук нямаше ни пристанище, ни жилище, нищо освен гъста гора. Блен бързо се изгуби зад дърветата, а екипажът остана да се отбранява от безмилостните насекоми.

Блен се върна чак след два часа. И отново започнахме да се блъскаме от бряг на бряг. Може би това се правеше от предпазливост поради опасността от водовъртежи, които неопитното ми око не можеше да забележи, а може би имаше и друга причина, която не ми беше известна, тъй като бях чужденец.

Това ме заинтересува, но отношенията ни с капитана не бяха приятелски, за да го помоля да ми обясни странното управление или пък своята разходка.

Обърнах се към един негър, когото помнех от плантацията на стария Уудли, ала той не знаеше повече от мен. Дали пък мистър Блен не иска да ме накаже за насилственото нахлуване на кораба? Може нарочно да прави тези зигзаги и спирания, за да го помоля сам да слеза в Начед или в Пуан Купе, или някъде другаде.

Ако планът му беше такъв, без съмнение щеше да успее. Не мина и един ден, а моите спътници заедно с платнохода ми бяха така омръзнали, че реших да слеза на първото пристанище, откъдето мога да взема параход.

Целия следобед продължихме да пътуваме по същия начин. Най-малко дванадесет пъти пресякохме реката. Очевидно памукът щеше да закъснее за местоназначението си. Ако продължаваме така, в Ню Орлеан щяхме да пристигнем не по-рано от средата на зимата.

Слънцето залезе, а ние не бяхме се отдалечили и на двадесет километра от плантацията. Още не бяхме отминали острова, където бях убил белоглавия орел. Освен ако го бях пропуснал, въпреки че гледах доста внимателно.

През деня взех пушката си и стрелях по птици или по-големите риби, които плуваха зад кораба. Даже убих един доста голям ястреб, който падна във водата, но грубият капитан не пожела да отвърже лодката, за да го прибере. Но дори и безполезен, този лов много ме развлечаше. Той бе една от причините да избера такова пътуване.

Когато се смрачи, по неволя оставих това занимание. Но нямаше какво друго да правя. Да говоря с такива спътници, не можех, книги забравих да си взема, пък и на димящата лампа в тъй наречената каюта не можеше да се чете. Не можех дълго време да остана в тази миризлива

дупка с четиримата бърбиви и глупави негри, на които, не знам защо, заповядаха да не излизат. Двамата бели бяха останали горе. Взех със себе си одеялото и реших да прекарам нощта на палубата. През деня беше горещо, но сега стана доста хладно. Завих се с одеялото, като покрих и главата си. Тази предпазливост не бе излишна, тъй като от блатата духаше силен вятър. Запалих цигара и започнах да се разхождам по кръглата палуба, но беше студено, нощта беше тъмна, а подът така лошо направен, че рискувах да се нараня или да падна във водата.

Спрях и се загледах в тъмните вълни на реката, в светулките, дето се носеха покрай обраслия с хресталаци бряг. Вслушвах се в тези гласове на природата, които ме обхващаха от всички страни. Чуваше се нещо като ридание подобно на котешко мяукане; това бе гласът на кугуара. По-наблизо се чуваха гласове на нощни птици, гръмкият като тръба глас на дивата гъска, жалният повик на кукумявката.

Дълго време стоях и слушах. Нито една човешка душа не ми пречеше да се вслушвам в този нощен химн на природата. Негрите останаха в каютата, а двамата бели на палубата бяха мълчаливи и неподвижни като призраци. После заговориха тихо, но до мен не достигаше нито звук.

Стоях колкото се може по-далече от тях. Макар и да не чувах гласовете им, разбрах, че говорят с голямо въодушевление. Издаваха ги жестовете им. Дали не говореха по мой адрес? Въпреки тъмнината усетих, че се обърнаха към мен. Знаех, че са недоволни от присъствието ми на кораба, но не можех да разбера защо.

Въпреки постоянната им грубост не бях помислил, че може да ме застрашава някаква опасност. Но сега тази мисъл ми мина през главата. Припомних си разказите за лодкарите по Мисисипи, които ги рисуваха като хора, способни на всичко, даже на убийство.

Но защо им е да ме убиват? Багажът ми нищо не струваше. Не можеха да предполагат, че имам и много пари. Най-сетне тук имаше четирима негри от плантацията на ескуайър Уудли, те щяха да разберат. Не, тази мисъл бе направо смешна и аз я пропъдих.

С настъпването на нощта те престанаха да пресичат реката. Кормилото стоеше неподвижно и платноходът се носеше с около десет километра в час. На това място течението беше много бързо.

Бръкнах в джоба си за цигара и разбрах, че съм си забравил табакерата в каютата. Когато тръгнах да си я взема, приближих до Блен и Стийгнър. Единият държеше кормилото, другият стоеше до него.

Краят на догорялата ми цигара още не беше изгаснал. Минавайки край тях, дръпнах силно, огънчето се разпали. Светлината ми разкри две

освиrepели лица. Те носеха печата на престъпен замисъл. В този миг бих повярвал, че искат да ме убият, стига да бях разкрил мотива им за това.

Двамата ме изгледаха мълчаливо, без да се помръднат.
Аз също безмълвно ги отминах.

Глава шестнадесета Вън от борда

Когато слязох в каютата, видях четиримата негри да спят дълбоко, проснати на пода. Бяха много уморени след цял ден работа на кормилото.

Лампата едва осветяваше каютата и с мъка намерих табакерата. Запалих една цигара на лампата и помислих дали не е по-добре да не се връщам на палубата – тук поне не бе толкова студено. Но миризмата на чамовите дъски и изпотените ризи на негрите бе нетърпима. Предпочетох пак да се върна навън.

Когато се изкачих по стълбата, чух глъчка на палубата. Учудих се, тъй като двамата стояха в същото положение и на същото място, където ги оставих. Отправих се към мястото си, но изведнъж чух бесния вик на Блен:

– Кълна се в пъкълa, ние отиваме във водовъртеж! И той се хвърли върху мен с котва в ръка.

Преди да отскоча, тежката котва ме удари в гърдите и ако не я бях хванал с двете си ръце, щях да полетя във водата. Вече знаех истинското намерение на Блен.

– Пуснете или ще попаднем във водовъртеж!

При тези думи той пусна котвата. На светлината на цигарата в ръката му блесна стоманено острие. В същия миг усетих гореща болка в рамото си. Изпуснах котвата и паднах по гръб във водата.

Няколко секунди се държах над повърхността благодарение на дрехите си, но един нов удар с котвата ме накара да потъна. Нешо забуча в ушите ми, усетих болка в гърдите. Направих страшно усилие и отново изскочих на повърхността. Не можех да разбера къде съм... Сякаш се бях пробудил от страшен сън.

Когато се посъвзех, си спомних, че съм паднал от платнохода; спомних си как ме блъснаха оттам, как се борих и защо не можех вече да се боря.

Държах се над водата не толкова благодарение на инстинктивните усилия, които правех, колкото на мушамата, която бях надянал. Без нея отдавна бих потънал. Когато се опитах да плувам, разбрах, че дясната ми ръка е напълно безпомощна. Огледах се за платнохода. Разбира се, не можех да викам или да искам помощ – това щеше да бъде не само безполезно, но и опасно. Разбрах, че трябва да се боя повече от капитана и неговия помощник, отколкото от вълните на реката и от всичко, което ме дебнеше в нея. Предпочитах да се поверя на вълните, отколкото да се боря с тях. Ала не можех дълго време да се задържа отгоре. Чувствах, че все повече отслабвам. Трябваше да правя страшни усилия, за да не изгубя съзнание и да потъна.

Течението ме носеше бързо, но не ме изхвърляше към брега. Реката беше толкова широка, щото бреговете ѝ не се виждаха. Но и да ги видех, не можех да се приближа до тях. Единственото нещо, за което още имах сила, бе да се държа над водата.

Скоро щях да потъна. Тази страшна увереност все повече ме завладяваше. Започнах да се отнасям почти хладнокръвно към неизбежната си гибел.

Като светкавица преминаха през главата ми всички събития в моя живот. Баща, майка, сестри, братя – всичко, което неотдавна бях напуснал, изпъкна пред мен с поразителна яснота. Неизразима скръб обхвана сърцето ми...

Неочаквано нещо силно ме блъсна в гърба. Побиха ме тръпки – внезапен и коварен бе този удар в тъмнината. Без съмнение това сигурно е алигатор. Очакваше ме страшна смърт. Бях чувал, че в тукашните реки ги има в изобилие.

Направих страшно усилие да се отдалеча от чудовището, но напразно. Той ме гонеше и пак се хвърли на плещите ми. След няколко секунди щях да почувствам челюстите му, щеше да се чуе хрущенето на моите кости... С ново усилие обърнах главата си към него: така можеше да се свърши по-скоро... Но вместо очаквания ужас намерих спасението си. Това, което мислех за алигатор, бе едно дърво, което водата влачеше с доста голяма бързина. Дървото беше голямо, можеше да ме издържи – бях на края на силите си, изтощен, полумъртъв от болка, умора и ужас. С мъка се покачих върху него и се проснах, като благославях Бога за спасението си. В следващия миг изгубих съзнание.

Глава седемнадесета По волята на вълните

За щастие мократа ми мушама се беше закачила за клоните на дървото и ме бе предпазила да не се изгърколя във водата. Припадъкът ми не беше траял дълго, както разбрах от разстоянието, дето бях изминал, влачен от течението.

Когато се свестих, ми се стори, че дървото все още плава, но после го видях спряло край брега, закачено за нещо.

Наоколо беше съвсем тъмно, по-тъмно отпреди, и аз разбрах, че се намирам под надвесено над реката дърво. Щом очите ми свикнаха с тъмнината, с радост забелязах, че се намирам под клоните на грамадния кипарис, към корените на който Джек беше привързал лодката, когато ходихме на Дяволския остров за белоглави орли. Дървото, на което лежах, се беше вплело в клоните на кипариса. Като че нещата отиваха на добре. Но трябваше да бъде предпазлив. Знаех, че тук течението не е така силно, ала все пак трябваше по-скоро да напусна дървото, без да правя резки движения. Най-малкият тласък можеше да освободи дървото и аз щях да бъда отнесен кой знае къде.

Откачих полака дрехата си от клона, за който се беше захванала, напипах един корен и силно го сграбчих със здравата си ръка. Предпазливо станах и се прехвърлих на кипариса. Всичко това успях да направя с много усилия, тъй като ранената ръка много ми пречеше. И най-лекият допир до някой клон ми причиняваше страшна болка и ме караше да стена.

Не зная колко време изгубих, докато от корен на корен се докопам до твърда земя, където се строполих безсилен.

Не можех да помръдна ни ръка, ни крак. Обяснявах си тази слабост с голямото количество кръв, която бях изгубил.

Когато се посъвзех, раздрах ризата си и превързах раната. След това съблякох мокрите дрехи и ги проснах да съхнат.

Не беше много студено, околните дървета ме пазеха от вятъра и лека-полека се унесох в тревожен, неспокоен сън. Събуди ме силен шум. Като че дочух изстрел от револвер, а след това вик на смъртно ранен човек. Дълго се вслушвах, ала отново всичко бе тихо. Чуваше се само монотонното цвъртене на шурците и квакането на блатна жаба. Помислих, че гърмежът и виковете са били само в моето въображение, халуцинации на един болен мозък. Но бях почти убеден, че ме събуди

гърмеж.

Дори и не помислих да търся връзка между това и случилото се с мен на платнохода. Мистър Блен и негрите трябваше да са вече много далеч, за да мога да ги чуя. Струваше ми се, минали са часове и аз съм на острова от дълго време.

Раната започна много да ме боли. Не можех да спя и се замислих: „Защо Блен искаше да ме убие? Не може причината за това да е само нашата взаимна антипатия.“

Нищо не можех да разбера от цялата история. Спомних си странно поведение на моя водач Джек, когато идвахме на Дяволския остров, както и разказа му за тайнствените звуци, чувани тук нощно време. Значи в легендата имаше част от истина.

До разсъмване вече не заспах. За пръв път в живота си бях изпълнен със суеверен страх. А когато през гъстите клони на дърветата се промъкнаха първите лъчи на дневната светлина, бях неизказано щастлив.

Глава осемнадесета Тайната

Слънцето вече беше изгряло, бяха изминали няколко часа, докато почувствам, че силите ми бавно се възвръщат. Макар да усещах още слабост, поне можех да се държа на краката си. Мъчеше ме жажда, както винаги става с ранени хора, изгубили много кръв.

Близко до мен течеше река. За да се напия, трябваше наново да направя всички усилия, които вече бях правил, докато изляза на острова. Но накрая успях и мисля, че никога друг път не съм изпитвал такова щастие.

Дрехите ми бяха изсъхнали и аз ги облякох. Започнах да обмислям как да напусна острова.

Скоро намерих отговор. Спомних си залива, на чиито брегове намерих следи от човешко присъствие и старата лодка под кипариса.

Превързах отново ръката си, а от останалите парчета направих превръзка, която да я поддържа, и тръгнах към малкия залив. Знаех в коя посока от това дърво се намира заливът. Припомних си пътя, по който бях вървял, и скоро между дърветата съзрях лъскавата повърхност на водата.

В същия миг внезапно спрях... Чух човешки гласове!

Някакви хора, които не виждах, говореха тихо, но възбудено. Те бяха на брега на залива, към който отивах.

„Сигурно са ловци – помислих си. – Може би няма да се наложи да използвам лодката, като греба само с една ръка.“

Тогава чух по-ясно единия от гласовете. Веднага го познах и косите ми настръхнаха. Това беше гласът на човека, опитал се да ме убие преди няколко часа. Гласът на мистър Блен.

Каква работа имаше капитанът на този остров? Целият екипаж ли е тук, или той е сам? Откъм залива се чуваха няколко гласа. Вероятно платноходът е там. Но какво прави на острова – да не се е случило нещо или пък го поправят?

Не допусках, че са спрели, за да ме търсят. Ясно беше – искаха да се избавят от мене и смятаха, че са успели. Забележеха ли ме, нямаше да пропуснат случая да ме довършат.

Наистина негрите на ескуайър Уудли бяха тук, но можеха ли да ме защитят, щяха ли да посмеят? И нима Блен нямаше да намери начин да се справи с мен, преди да извикам за помощ? Бях слаб, ранен, без оръжие, немислимо беше да се защитавам.

Бях като парализиран от тази среща. Стоях толкова близо до враговете си, щото изпращяването на едно сухо клонче бе достатъчно, за да ме издаде. Чудно, как не ме бяха чули досега.

Не знаех какво да направя. Но някой можеше да се промъкне насам, и да ме види. Забелязах до мен грамаден кипарис, чиито клони стигаха почти до земята. Като се мъчех да не шумя, се вмъкнах посред клоните, тъй че зелените вейки ме скриха отвсякъде. Треперех като беглец, който очаква всеки миг да бъде открит от преследвачите си.

Дълго стоях там. Страхът обхвана цялото ми същество. Боях се да помръдна. Струваше ми се, че дори дъхът ми може да ме издаде. Враговете ми бяха на трийсетина крачки от мен – не можех да се измъкна от острова. Дори дървото, което ме донесе дотук, бе отвлечено от течението.

Оставаше ми единствено надеждата за лодката, която бях забелязал преди. Екипажът на платнохода нямаше нужда от нея, тъй като си имаше по-голяма. Оставаше ми само да чакам, докато Блен и неговият съучастник напуснат острова.

Ала те все още се бавеха. Явно, платноходът не беше пострадал. Не се чуваха нито удари на чукове, нито стъргане с трион. От палубата се носеха само гласове и шум от стъпки.

Долових, че говорят трима души и само гласът на Блен ми беше

познат. Странното бе, че от негрите не се чуваше ни звук. Знаех, че при всяка работа те бърбят, шегуват се и гръмко се смеят.

Тогава дочух четвърти глас, който даваше някаква заповед. Изведнъж го познах и ужасът ми се увеличи стократно. Гласът на Брадли! Какво прави той тук? Откъде се взе?

Не можех да съдържа желанието си да видя какво правят тези четиримата. Трябваше да се кача на някой от дебелияте клони, които бяха над мен.

Това не се оказа трудна работа. Клоните бяха гъсти и удобни. Качвах се като по стълба.

Глава деветнадесета Странните занимания

Бях в пълна безопасност, тъй като листата бяха много гъсти, преплетени с увивни растения. Можеше да се скрие цял слон.

Стига да не вдигах шум, нищо нямаше да издаде присъствието ми. Стоях дълго време, без да посмея да подам глава от листата. Един от най-дебелите клони на кипариса отиваше точно над залива. Като се примъкнах напред по него, можах да видя не само залива, но и платнохода на ескуайър Уудли. На палубата имаше само бели, негрите бяха изчезнали някъде. Видях трима души: единият беше Блен, другият съучастникът му Стигнър, а третия не познавах, но маниерите му показваха, че е попаднал точно на мястото си.

Стигнър стоеше до стълбата за каютата и грижливо измиваше с четка и сапунена вода дъските на палубата и първите стъпала.

Като се надвесих още малко, видях и другите двама мошеници. От платнохода до брега бе прехвърлена дъска. На земята се валяха няколко денка памук. Блен и непознатият се бяха навели над тях. И тримата си бяха свалили горните дрехи.

Първото ми впечатление беше, че корабът е щял да потъне, затова го разтоварвах, за да олекне. Започнах да мисля, че наистина сме могли да попаднем във водовъртеж и че всичките ми досегашни предположения са плод на страха и вълненията.

Вече не се учудвах, че платноходът е влязъл в залива. Предположих, че негрите са под палубата и подават денковете. А защо не чувах техния шум и смях, както обикновено.

„Какво ли е станало с тях?“ – помислих си.

Но скоро работата на Блен и непознатия силно ме заинтересува. Видях, че развързваха денковете, смъкваха платниците, които ги обвиняваха, после поставяха други. В началото това ми се видя безсмислено, ала скоро разбрах каква е работата. По свалените платница с едри букви беше написано името на притежателя им. От мястото си виждах надписа „Уудли“. Надписът на новите беше друг. Там с едър шрифт пишеше „Н. Брадли“!

Всичко беше ясно, очевидно, неоспоримо. Наблюдавах една сцена на пиратство, за което разправяха, че ставало много често по бреговете на Мисисипи. Плантаторите пирати превземаха кораба и променяха товара така, щото да може да се продаде на пазарите в Ню Орлеан.

Нат Брадли беше главатар на шайка. Това се доказваше от факта, че сега на денковете пишеше неговото име. Не го видях на разтоварването, ала не се съмнявах, че съм чул гласа му.

Отново се сетих за негрите. Дали бяха заспали, или са затворени? Може би са мъртви? Не се решавах да допусна, че това е истина, но негрите все още не се показваха.

Само Стигнър продължаваше да търка стъпалата. „Откога пък е станал толкова чист?“ – помислих си.

И точно тогава погледът ми попадна случайно на водата около корабчето. Тя беше червена, сякаш боядисана от кръв. Изтръпнах и си спомних какво бях чул през нощта, но го сметнах за лош сън. Спомних си гърмежа и след него – агонизиращ вик.

Не беше ми се присънило. Убийство наистина е имало и Стигнър измиваше следите от престъплението. Негрите не се показваха... Значи тях са убили; тази кръв бе тяхна, а труповете им вероятно бяха хвърлени във водата.

Колкото и ужасни да бяха тези предположения, нищо не можеше да ги разсее. Скоро бях съвсем убеден. Замръзнах от ужас на своя клон.

Глава двадесета Пиратите

Продължавах да седя неподвижно. Въпреки умората и неудобствата нямах ни най-малкото желание да слеза долу.

Разбирах, че съм в голяма опасност. Тези хора бяха убийци, едно престъпление повече нямаше да ги спре. Напротив, щяха да побързат да се избавят от мен и не можех да очаквам милост, ако ме забележеха.

Още повече се притаих.

Реших да чакам да се стъмни. Тогава ще се промъкна през гъсталака към изоставената лодка, ще я отвържа и ще се измъкна от залива. Такъв ми беше планът.

Тъй като нямате какво друго да направя преди полунощ, призовах на помощ цялото си търпение и енергия. Струва ми се, никога времето не е минавало така бавно. Сякаш денят нямаше край, слънцето не искаше да залезе.

Най-после се примирих със съдбата си. Започнах да наблюдавам тримата пирати. Мъчех се да доловя откъслечи от разговора им, но не успях, те почти шепнеха.

Най-сетне всички денкове бяха обвити наново, Стийгнър също свърши и тримата слязоха под палубата. Няколко часа не се показаха.

Вероятно не за пръв път вършеха тази работа, защото се справиха за няколко часа. Сега си спомних, че когато ходих на лов за орли, видях парчета платно за обвиване край брега на заливчето – парчета от плячката на пиратите, които водата е изхвърлила.

Ето как Нат Бродли бе забогатял тъй бързо на новата си плантация.

Съсипан от умора, полумъртъв от глад и жажда, измъчван от раната си и от треска, не зная как не загубих съзнание и не се изтърколих долу, право в ръцете на враговете си.

Мръкваше, когато те отново се показаха на брега. Събраха набързо останките от покривалата на балите, свиха ги на няколко големи топчета, привързаха ги с камъни и ги хвърлиха в дълбокото... След това внимателно затвориха платнохода, качиха се на лодката и с няколко удара на веслата излязоха от лагуната и се изгубиха.

Когато се уверих, че наистина са заминали, с голяма мъка слязох от дървото и легнах на покривката с мъх земя. Чаках съвсем да се стъмни. Едва тогава се реших да се примъкна до мястото, където бях видял лодката.

Скоро я открих. Тя беше заседнала до половината в пясъка, но след като счупих клоните, за които беше привързана, лесно я избутах във водата. Когато се качих в нея, видях, че има само едно весло, но за мен това не беше голямо нещастие, тъй като можех да греба само с една ръка.

Предпазливо се промъкнах между брега и борда на платнохода и напуснах залива. Не срещнах никого. Нощта беше тъмна, а след залез се появи и гъста мъгла.

Вече лесно можех да се ориентирам. Трябваше да се движа срещу течението, като се пазя да не ме отнесе към средата на реката. Беше

доста трудно, тъй като имах само едно весло и не можех да си служа с другата ръка. Но след като надвих умората и вълнението, почувствах, че заедно с надеждата за спасение и отмъщение отново ми се върна цялата предишна енергия.

Умеех да гребя и отиването ми до плантацията беше само въпрос на време, стига да не попаднеш на водовъртеж или да бъда завлечен сред реката.

След като бях гребал вече половин час и се убедих, че никой не ме гони, спрях да си почина. Бях отплавал доста далеч от свърталището на убийците, така сполучливо наречено Дяволски остров.

С удоволствие бих излязъл на брега, за да стигна пеша до плантацията, но реших, че е по-безопасно да остана в лодката. Така не рискувах да срещна диви зверове или хора и при всеки подозрителен шум можех да се скрия в храсталаците около брега.

Не мина и четвърт час след изгрева на слънцето, когато достигнах до пристанището на плантацията Уудли.

Тук нямаше никакво жилище, бяха привързани само две лодки, които веднага познах.

Толкова рано не се надявах да ме види някой, а и не желаех това. Минаха вече няколко часа, откакто изчезна всяка опасност, и сега аз мислех за бъдещето – как да отмъстя на пиратите убийци и как да докажа престъплението им.

Знаех, че в тази необикновена страна, където живееха Уудли, човек трудно можеше да намери правосъдие, ако сам не се погрижи. Затова реших, че въпреки доказателствата, които имам, трябва да заловя Брадли с хитрост.

По-добре беше негрите от плантацията да не ме виждат, преди да се срещна с домакина и да съставим план за действие.

Привързах лодката на брега, навлязох между дърветата и предпазливо се запътих към къщата.

Глава двадесет и първа Уплашеният негр

Не срещнах никого, докато минавах между купчините дърва, приготвени за зимата. Оставаше да вляза в къщата, без да ме забележат негрите, които вероятно вече работеха наоколо.

Чувах се човешки гласове и кучешки лай. Не трябваше да се

приближавам много. Бях толкова променен, че едва ли биха ме познали: дрехите целите в кал, изцапани с кръв, лицето измъчено, ръката с превръзка. Но точно това беше опасното.

Докато размислях как да постъпя, чух шумолене на листа и приближаващи се стъпки. Някой идваше от къщата към мен. По тежкото и лениво ходене познах, че е негър, и скоро се убедих, че не съм се излъгал.

Идваше Джек, предишният ми водач. По-добра среща освен със самия мистър Уудли не можех да очаквам. Реших да разкажа всичко на Джек и да го изпратя при мистър Хенри с молба да дойде при мен. Скрих се зад стеблото на едно памуково дърво и го изчаках да се приближи. Напуши ме смях, като си представих как ще се учуди, щом ме види. Разбрах, че отива към пристанището, вероятно за лодката – да налови риба. Той мина покрай мен, без да ме забележи. После спря, като разглеждаше нещо. Беше гърбом, когато излязох от прикритието си и го повиках:

– Джек!

Той бързо се обърна и разбрах, че предположенията ми са били верни. Без да ме познае, направи движение да избяга. Преградих му пътя към къщи и той можеше да отиде само към реката.

– Джек! – повторих аз, като се мъчех да говоря с обикновения си глас. – Ти не можеш да ме познаеш, защото целият съм в кал. Е, сега позна ли ме?

– О! – каза той с учудване, което би ме накарало да се разсмея при други обстоятелства.

– Да не би да се страхуваш от мен?

– Боже мой, масса! Какво ви е? Вие сте бледен като мъртвец и целият сте в тиня! Какво ви е? – повтори той, като вдигна ръце в учудване.

– С мен се случиха лоши неща, но сега не е време да ти разprávям. Иди при мистър Уудли и го помоли да дойде; само че никому другиму не казвай, че съм тук.

– Маса Хенри още не е станал. Елате вкъщи, масса, аз веднага ще му съобщя, че идвате.

– Не. Той трябва да дойде първо тук.

– Тук? – повтори негърът изумен. – Не искате ли да дойдете вкъщи да се преоблечете?

– Не, аз няма да вляза, преди да поговоря с мистър Хенри. Само на него кажи, че съм тук, и го помоли да дойде. Донеси ми и чисто сако и панталони. Върви по-бързо и мълчи. Ще получиш възнаграждение.

Последното обещание направих, за да разбере важноста на

поръчката ми.

– Върви по-бързо, много ми е лошо.

От един час вече ръката много ме болеше. След като негърът се отдалечи, седнах под дървото и се подпрях, толкова бях отслабнал. Не съм и мислел, че докато чакам мистър Хенри Уудли, ще видя неговия брат Уолтър. Но така се случи.

Мястото, на което бях, беше доста отдалечено от плантацията. Докато пресмятах за колко време негърът ще може да доведе тук домакиня, чух пронизителната свирка на парахода в реката. Станах и направих двадесетина крачки до мястото, откъдето се виждаше пристанището. От току-що спрелия параход се отдели една лодка. В нея имаше трима души: двамата гребяха, третият явно беше пасажер.

След няколко минути лодката беше в пристанището. Гребците сваляха някакъв багаж, след тях леко скочи и пасажерът, махна с ръка и весело пое към мен.

Изведнъж познах младия Уолтър Уудли и тръгнах насреща му.

Той не можа веднага да ме познае. Едва като чу гласа ми, се досети коя е тази кална и жалка личност пред него. Улови ме за ръка и ме загледа с учудване не по-малко от това на Джек.

Въпреки неговите въпроси първо той трябваше да отговори защо е тук. Пазейки силите си, не исках да разправам нищо, докато не дойде брат му, за да им разкажа наведнъж.

Разбрах, че по пътя за Ню Орлеан, където отивал да проследи как върви продажбата на изпратения с кораба памук, се отбил да се види с брат си и сестра си. Мислеше да замине със следващия параход подир два-три дни.

След по-малко от четвърт час видяхме Хенри, който бързате към нас. Той не се учуди толкова, колкото негърът и брат му. Не се учуди и на срещата с брат си, тъй като го очаквал от няколко дни. От друга страна, негърът му бе описал подробно моето странно появяване и не по-малко странния ми вид. Хенри веднага си обясни това неочаквано завръщане със случая, който стана при заминаването ми, с нежеланието на Блен да ме вземе на кораба. Без да ме разпитва, той ми помогна да се преоблека по-бързо, за да ме заведе веднага вкъщи.

Едва когато видя раната ми, пребледня и разбра, че от вчерашния ден досега са станали по-важни събития, отколкото предполагаше.

И той мислеше като мен, че ще е по-добре никой да не научи за връщането ми, преди да решим какво да правим. После заповяда на Джек да намери на негрите работа по-далече от пътя. Макар че и да ме

видеше някой от тях, едва ли щеше да ме познае в дрехите на мистър Хенри, с неузнаваемо лице и превързана ръка.

Влязох в къщата, без да ме види никой. След като се преоблякох, слязох в столовата, където заварих мис Уудли. Тя ме посрещна с такава явна и очарователна радост, че почти се утеших за всичките си страдания.

Тъй като умирах от глад, преди да ме разпитат, ме нахраниха и повикаха лекар. Той ме успокои, че раната не е опасна.

По внезапната бледност, покрила лицето на мис Уудли, когато чу за раняването ми, разбрах, че изпитва към мен нещо повече от обикновена симпатия към приятен гостенин. И ако приключенията ми не бяха свързани със смъртта на робите на нейния баща и кражбата на памука му, щях да бъда щастлив, че съм ги преживял... Те ми струваха сладката увереност в любовта на мис Корнелия.

Глава двадесет и втора Неочакваният гост

Мис Корнелия научи за драмата на кораба много по-късно. Казах ѝ само, че съм се скарал и сбил с Блен, затова съм бил принуден да се върна в плантацията с една лодка от платнохода.

Трудно ми беше да съм неискрен с нея, но разсъдих, че така ще бъде много по-предпазливо. Ала мис Уудли не повярва на това обяснение и когато ме остави в стаята насаме с братята си, бях уверен, че се съмнява в думите ми.

Щом заситих глада си, подробно разказах цялата история на двамата Уудли. Те ме слушаха със съчувствие и гняв. Колкото и ужасно да беше това, което им разправих, те не се съмняваха в истинността на думите ми. Раната ми беше достатъчно доказателство за престъплението на Блен и неговите съучастници.

Всъщност не се учудиха на разпалените ми обвинения към Брадли. И двамата го познаваха като опасен човек, способен на всичко. Бяха чували странни истории за него, за начина му на живот, за бързото му забогатяване, а също и за Дяволския остров. Преди се говорело за Брадли като картоиграч, а в последно време до братята идвали все по-лоши слухове, макар никой да не можеше да докаже това.

По същото време често се говореше за престъпленията на пиратите по реките и плантацията на някои южни щати. Търговците на роби

вършеха мръсната си работа почти пред очите на всички и се знаеше какви нещастия произтичаха от тази търговия. Мнозина подозираха, но никой не знаеше точно с какво се занимава мнимият плантатор Нат Брадли.

Моего приключение хвърли светлина върху нечистите му работи. Брадли беше главатар на пирати, тоест убиец и крадец едновременно.

От няколко години се говореше за кораби със стока, които пропаднаха по Мисисипи. Миналата година един голям товар на плантатор от Арканзас изчезнал като в магия – заедно с кораба и с негрите, които го придружавали. Никой не можал да научи какво е станало с него.

Мнозина предполагаха, че тези изчезнали кораби стават жертва на водовъртежите и ураганите, но други, по-подозрителни, си припомнях подвизите на прочутия Мурел. С неговото затваряне пиратите не са изчезнали и Брадли заплашваше да стане негов истински съперник.

Сега си изяснихме много неща. Спомних си, че Блен и Стигнър бяха съвсем непознати на семейство Уудли. Те сами се представиха в плантацията като лоцман и корабостроител по професия и бяха приети на тези длъжности. Спомних си също онази част от разговора между Блен и Брадли, която чух веднъж, като отивах в плантацията. Тогава не можех да си обясня защо Брадли толкова се интересува от количеството на денковете, които ще бъдат изпратени по кораба.

Вече не се съмнявах, че тези негодници са се явили при мистър Уудли по заповед на Брадли. Всичко е било скроено предварително. А изкусното осъществяване на плана, увереността, с която действаша, показваше, че и тримата не са новаци в тези работи.

Колкото до негрите, нямаше съмнение, че са убити. Предпазливостта изискваше това престъпление, макар Брадли да би предпочел да ги вземе в плантацията си или да ги продаде някому.

След като установихме всички тези факти, трябваше да решим по какъв начин да бъдат наказани престъпниците и да се върне товарът с памук.

Намеренията на пирата плантатор бяха ясни. Тримата съучастници трябваше да закарат памука на Уудли в Ню Орлеан, където ще го продадат на сравнително ниска цена на някой „честен търговец“. Те са сменили обвивките на денковете само от крайна предпазливост, вече никой не можеше да ги отличи от денковете, дето всеки ден се продаваха в Ню Орлеан. Брадли ще вземе за тях каквото му дадат, макар Уудли да ги бе оценил за шестдесет хиляди долара. Щом вече са продадени и се намират у купувача, не ще може или ще бъде трудно да се докаже, че са

крадени.

Що се отнася до самия платноход, от него можеха лесно да се отърват, като го продадат в Ню Орлеан или като го закарат нанякъде, а в краен случай – като го пуснат някоя нощ надолу по течението на Мисисипи.

Но ще се появи ли Брамбли на него преди пристигането му в пристанището? Би било невероятно и неудобно за такъв богат собственик. Навярно ще дойде по-късно с някой параход, отиващ надолу по Мисисипи, като се качи в Начед. Може би на парахода, от който току-що слезе Уолтър.

Пиратът щеше да се качи от собствената си плантация под плантацията на Уудли. Как можехме да го проследим и да го наблюдаваме?

Хенри беше на мнение и тримата да заминем с първия параход за Ню Орлеан или даже да отидем на коне до Начед и да се качим на някои от пощенските параходи, дето редовно пътуват до Ню Орлеан. По този начин щяхме да пристигнем преди платнохода, а когато той дойде в пристанището, да го завладеем и да предадем убийците в ръцете на правосъдието.

Този план беше много сигурен за залавянето на тримата помощници на пирата плантатор, но какво да правим със самия него? Ако действахме по този начин, можехме да му дадем възможност да се измъкне. А това най-малко желяхме!

Поне аз исках да си отмъстя на този, който два пъти се опита да ме убие. В моите очи Блен беше просто изпълнител на заповедите на Брамбли.

Освен това няхахме пряко доказателство за участието на Брамбли в престъплението, на което бях свидетел и без малко не станах негова жертва. Не го видях в залива. Бях готов да се закълна, че съм чул гласа му, но това не беше достатъчно, за да бъде обвинен. Той щеше да отрича участието си, а съучастниците му можеше да не го издадат.

Наистина неговото име замени името на Уудли върху покривалата на денковете, но това още не беше доказателство. Той можеше и да не знае. Пиратите могат да пишат всичко по откраднатите денкове.

Ако пък оставехме работите да вървят както са, памукът ще бъде продаден, доставен и ще се знае кой е получил парите. Не вярвахме един пират да повери на съдружниците си толкова голяма сума – щеше да я получи лично и тогава щяхме да имаме Доказателство, че той е главатарят.

Това беше моето мнение, Уолтър го поддържаше и брат му се

съгласи. Решихме веднага да заминем за Ню Орлеан и да се обърнем към познат на семейство Уудли адвокат, който ще ни помогне да намерим правосъдие.

В края на разговора се случи нещо неочаквано. Дочухме конски тропот, който спря пред вратата. Погледнахме през прозореца и видяхме как ездачът слиза и привързва коня.

Когато човекът се обърна към нас, видяхме, че това е Нат Брадли.

Глава двадесет и трета Утехата

Тъй като се бях върнал тайно в плантацията, това посещение не можеше да ме обезпокои. Но беше така неочаквано, че всички се питахме: за какво ли е дошъл?

Разбира се, аз не трябваше да се показвам. За да сполучи нашият план, Брадли и съучастниците му до последната минута не трябваше да знаят, че съм се спасил.

И за Уолтър беше по-добре да не се показва. Ако Брадли научеше, че Уолтър отива в Ню Орлеан за памука, би бил много по-предпазлив и дори можеше да отгатне нашите планове.

Само Хенри трябваше да приеме Нат. Той едва успя да излезе от столовата, където бяхме всички. Тъй като не го поканиха вътре, неочакваният гостенин спря. С Уолтър се приближихме до вратата да слушаме разговора.

Пръв заговори Брадли.

– Е, приятелю – каза той, след като поздрави Хенри, – струва ми се, закъснях.

– Закъде?

– Исках да се кача на парахода за Ню Орлеан. Мислех, че ще успея да взема „Ялу Сити“. Затова и дойдох на вашето пристанище, но явно съм закъснял. Като идвах през гората, чух, че надолу мина параход. Трябва да е бил „Ялу Сити“.

Настъпи мълчание. Напразно чакахме отговора на Хенри. Присъствието на този гостенин просто го парализира за минута. Но Брадли и не чакаше отговор.

– Вероятно е заминал много рано, когато още не сте били станали – продължи той. – Дали не го е видял някой? Много бих искал да знам „Ялу“ ли е бил, или не.

– Негрите са видели парахода – уклончиво отговори Хенри, – но не е бил „Ялу Сити“. Вероятно е бил някой от Охайо-.

– О, тогава значи и онзи ще дойде скоро. Отивам на пристанището, за да не закъснея. Дайте ми един човек, който да върне коня, ако успее да замина. Някой от моите негри ще дойде да го вземе.

– С удоволствие – отговори Хенри, – веднага ще изпратя някого.

Виждаше се, че Хенри бърза да се отърве от гостенина си.

– И още нещо – вече с друг тон заговори пиратът. – Сега сме сами, можем да поговорим. Кога най-после ще ми изплатите дълга си? Тези пари сега са ми необходими. Няколко пъти ви напомням, но вие не плащате. Омръзна ми. Давам ви срок, докато се върна – след две седмици. Моля, пригответе се дотогава да ми платите. Ако нямате пари у себе си, продайте някои от робите. Не ми ли платите, ще бъда принуден да взема мерки.

– Кога ще се върнете?... След две седмици?... Дотогава може би ще имам пари...

– Дявол да го вземе това ваше „може би!“ – грубо го прекъсна Брадли. – Ако и тогава нямате, пазете се. Не се шегувам. Но какво е това? Чувате ли?

Двамата млъкнаха и се ослушаха. Чу се глух шум на приближаващ параход.

– Кълна се в Юпитер, това е параходът – викна Брадли. – Бъдете добър да изпратите човек за коня ми.

След като изрече последните думи със заповеден тон, той възседна жребца и препусна към пристанището.

Хенри изпрати след него един негр и отново започнахме да обмисляме. Ако Брадли закъснееше да отплава, щеше да се върне да чака следващия параход. За нас беше доста неудобно, а забележеше ли ни с Уолтър, трябваше да се откажем от плана си.

Затова се зарадвахме, когато от реката се разнесе продължителното изсвирване на „Ялу“. Това значеше, че е спрял да вземе пасажер. Когато негрът върна коня, окончателно се убедихме – Брадли е заминал.

И така, пиратът плантатор отиде в Ню Орлеан, за да прибере сам плячката. Той не можеше да допусне, че ограбеният от него собственик и човекът, когото искаше да убие, за няколко минути бяха отделени от него само с една врата, а сега обмисляха как да докажат престъплението му и да му отмъстят.

Истински благодарни на „Ялу Сити“ за услугата, дето ни направи, като ни избави от Брадли, решихме час по-скоро да тръгнем след

пирата.

Платноходът можеше да стигне местоназначението си за четири, най-много за пет дни. Екипажът нямаше интерес да го забавя, напротив.

Колкото до „Ялу“, той щеше да пристигне по-рано от платнохода.

Но с кой параход да тръгнем ние?

Тук параход можеше да мине след час, но можеше да мине и чак след два-три дни. В последния случай трябваше да се откажем от всякаква надежда за успех.

Пристигнем ли подир тях, нямаше да намерим следа нито от памука, нито от платнохода. А и нито аз, нито Уолтър, нито Хенри се наемахме да познаем платнохода. Всички подобни корабчета си приличат помежду си, тъй като се правят по един образец. Аз се залавям да позная тримата, които бях видял на Дяволския остров.

Глава двадесет и четвърта Отново към Ню Орлеан

За да докажем престъплението и участието на Нат Брадли в него, трябваше да сме в Ню Орлеан, преди да се продаде товарът.

Уолтър с учудване научи, че Хенри дължи двадесет хиляди долара на Брадли. Но това не го огорчи много, а му даде обяснение за странното „приятелство“ между тези двама души, толкова различни един от друг. Той се радваше, че сега знае причината.

– Този дълг е нищо – каза на брат си. – Можеш да смяташ, че си разчистил сметките си с Брадли. Вземем ли си обратно памука, вредата, която ни причини този негодник, ще надминава сумата на дълга.

– Как така?

– Нима забравяш, че той уби нашите негри. Те бяха най-добрите, най-честните хора в плантацията. Не знам какво бих дал, ако някой ми кажеше, че са живи. Ала те са станали жертва на своята преданост.

– Наистина, клетите. Но няма защо толкова да се тревожите – продължи не толкова чувствителният Хенри. – Вие ще си прихванете и тяхната цена, поне паричната. В плантацията на Брадли има много негри... Но сега да не губим нито минута. Според мен ти, Уолтър, трябва да отидеш на кон в Начед. Там ще разбереш кога заминава пощенски параход за Ню Орлеан и ще тръгнеш с него. Щом пристигнеш, ще намериш стария ни приятел Чарли Сойер, който добре познава началника на тайната полиция и може да ни бъде много полезен. Ще го намериш в кантората

му на улица „Сен Шарл“, до хотела. А аз ще изчакам тук първия параход и ще се присъединя към теб. Вярвам, че нашият приятел няма да се откаже да ме придружи, без него ние няма да свършим много.

От тази минута Хенри сякаш се преобрази. У него се появи енергия, каквато не предполагах, че има. Може би тя се породила от надеждата да отмъсти на Брадли и да изплати най-сетне дълга си, от чиито последици дълго беше се страхувал.

– Пригответи се, Уолтър! – продължи той. – Ще поръчам да ти оседлят най-добрия кон.

– Ей, Дик! – извика на един негър, дето работеше из двора. – Кажете да оседлят сивата кобила, но по-скоро.

За няколко минути конят беше готов. Мис Уудли, която отново дойде при нас, се учуди на тези приготовления.

– Не се безпокой, Корнелия – каза брат й, като отговори с усмивка на нейния ям въпрос. – Неотложни работи налагат Уолтър да замине за Ню Орлеан.

– Но нима...

– Аз също ще се кача на първия параход, който отива в Начед. А тъй като нашият приятел също обеща да ни придружи, няма да те оставим тук сама. Ще дойдеш с нас, ако, разбира се, ти е приятно. Може би предпочиташ да се върнеш при баща ни в Тенеси?

– Ще дойда с вас.

– Отлично. Така и мислех. По пътя ще ти разкажа всичко. Доволна ли си?

Мис Уудли не отговори, ала усмивката и блясъкът на очите и говореха, че е във възторг от това пътуване. По шеговития тон на брат си тя заключи, че нищо сериозно не се е случило.

Колкото до мен, бях повече от щастлив, задето щях да замине заедно с Хенри и очарователната Корнелия. Припомних си възхитителното пътуване, когато се запознахме.

Всичко се нареди по-добре, отколкото очаквах. Уолтър също тръгна с нас, без да става нужда да ходи в Начед.

Той се качваше на коня, когато ни съобщиха, че се вижда параход. Скоро чухме, че изсвири. Мистър Хенри извика:

– Бързо на пристанището, Уолтър! Дай знак да спре. Достатъчно е една бяла кърпа.

Корнелия подаде на брат си своята кърпа и той препусна към пристанището. А ние бързо се пригответихме за път.

След няколко минути свиренето престана. Сигналите на Уолтър

бяха забелязани и ни чакаха. Почти всички капитани на преминаващите тук параходи познаваха семейство Уудли и бяха любезни с тях.

Когато стигнахме пристанището, лодката вече ни чакаше. Параходът беше „Султан“ – един от най-големите параходи по Мисисипи.

Сега бяхме уверени, че ще изпреварим Брадли. И наистина, когато минавахме край Пуан Купе, оставихме зад себе си малък параход. На носа му беше написано с големи букви „Ялу Сити“. С помощта на далекоглед видяхме там човека, станал причина за нашето внезапно пътуване – Нат Брадли.

Побързахме да слезем в салона, за да не ни види и той. След малко от двадесет и четири часа отминахме Ладаиет и видяхме кулата на хотел „Сен Шарл“, която се издигаше над другите сгради в Ню Орлеан.

– Няма да отседнем в хотел „Сен Шарл“ – каза Хенри, посочвайки кулата.

– Защо? – попита Уолтър. – Та той е най-добрият хотел в града.

– Наистина – отговори Хенри, който по-добре познаваше привичките на Брадли. – Именно затова не трябва да отиваме в него. Няма да е минал и един ден, и човекът, когото търсим, ще ни забележи.

– А, разбирам! Вероятно Брадли обикновено отсяда там?

– Да. Ние ще отидем в хотел „Сен Луи“, във френския квартал. А Вие – обърна се той към мен – също не бива да излизате, докато не стане необходимо да свидетелствате по обвинението на тези негодници. Вероятно съдът ще покаже на много плантатори долините, където са потънали техните кораби... След няколко часа и четиримата бяхме в хотел „Сен Луи“.

Глава двадесет и пета Адвокатът

Още на другия ден се заловихме за работата, за която бяхме дошли. Хенри Уудли прати да повикат адвоката и му разказа цялата история.

Чарли Сойер – така се казваше адвокатът – не се учуди толкова, колкото очаквахме. Макар да не беше стар човек, отдавна живееше в Ню Орлеан и бе успял да се срещне с немалко от тайнствените истории на този град. В съдебната си практика бе видял много типове на мошеници, с каквито винаги е бил прочут Ню Орлеан.

Колкото до нашия план, адвокатът го одобри напълно.

– Макар на пръв поглед да разполагате е всичко необходимо, за да бъдат предадени в ръцете на правосъдието разбойниците, които са ви ограбили – каза той, – все пак трябва да се пипа предпазливо. Действащите у нас закони са недостатъчни, за да покровителстват честните хора, трудно се получава дори разрешение за арестуване на престъпника. Против него трябва да има неопровержими доказателства. Ако Брадли и съучастниците му са убили вашите негри, ще им бъде трудно да се отърват. Оставете Брадли да продаде памука. Тогава ще може да бъде обвинен в грабеж, в пиратство и във всичко, което следва.

– Но ако не успее да го продаде? – отбеляза Уолтър. – Той може да не намери купувач.

– Не се безпокойте. Купувач аз сам ще му намеря. Познавам един търговец, на когото можем да се доверим. Той ще даде на Брадли такава цена, че онзи ще му продаде памука. И преди да получи уговорената сума, ние ще го арестуваме и заедно със съучастниците си Брадли ще се намери в градския затвор. А после всичко по реда си.

– Това е вярно – потвърди Хенри.

– А сега – продължи адвокатът – на работа. Първото нето, което трябва да узнаем, е къде в пристанището е вашият платноход. Можете ли да го познаете?

– Съмнявам се – отговори Уолтър, към когото беше отправен този въпрос. – По-лесно ще позная Блен и Стигнър, на които беше поверен корабът. Най-добре е, ако ги видя на него.

– Но нали и те ще ви видят, ако се приближите!

– Мисля – прекъснах го аз, – че тази част от работата се пада на мен. Блен не ме е виждал често, но аз, разбира се, няма никога да го забравя. Като пожертвам мустаците си и взема от бръснаря едни бакенбарди, мога да отида преоблечен на кораба, без да ме познаят. Как мислите?

– Отлично! – извика Сойер. – Вземете костюм на мексиканец, те често се срещат тук. Пък и ще можете да скриете под наметката си ранената ръка. Под голямото сомбреро и с бакенбарди никой не ще може да ви познае. А вие, мистър Хенри, по-добре да останете тук заедно с брат си, докато ни потрябват. Преди птиците да се окажат в кафеза, излизайте по-рядко.

Лесно си намерих костюм и благодарение на бакенбардите и обръснатите мустаци заприличах на истински мексиканец. Заедно с мистър Сойер тръгнахме към онази част на пристанището, където стояха платноходите и големите лодки.

Брегът в Ню Орлеан е дълъг около шест километра. На една част от него има товарна крайбрежна улица, снабдена с яки дървени платформи, поставени върху греди, забити във водата. Между тях пускаха котва лодки, платноходи, салове и параходи, докато ги разтоварят.

Уставът на пристанището определяше кои съдове къде ще бъдат разтоварени. През някои месеци на годината пристанището се задъхвате.

Сега беше тъкмо такова време. Корабите стояха така близо един до друг, че трудно можеха да се различат. Някои стояха по-далеч, като чакаха да се освободи място.

Реших да започна от последните. Един от тях скоро привлече вниманието ми. Стори ми се, че го познах. На палубата нямаше никой. Заведох спътника си до самия бряг, за да разгледам по-добре кораба, дори се качихме на най-близкия до него кораб. След минута на палубата се показа самият Блен.

Посочих го с очи на адвоката и равнодушно се запътихме към града. По пътя Сойер ме остави за малко, като помоли да го почакам. Скоро се върна с друг човек. Сетих се, че е полицейски детектив.

– Виждате ли онзи платноход? – попита го Сойер.

– Да – отговори другият.

– Няма да го губите от погледа си ни денем, ни нощем. Щом започне да разтоварва памука, елате в кантората да ми съобщите. А ние – обърна се той отново към мен – да идем при „Ялу Сити“.

Дълго го търсихме, но не го намерихме. От началника на пристанището разбрахме, че не е пристигнал.

– Тогава да почакаме – предложи Сойер. – Къде беше, когато го видяхте днес сутринта?

– Около Пуан Купе.

– В такъв случай скоро ще пристигне, след няколко часа. Ще го чакаме, но не тук. Виждате ли онова кафене край реката? Да идем там, ще си поръчаме херес и ще гледаме с бинокъл, докато се покаже „Ялу Сити“.

Не трябваше много да чакаме. Не мина и час, когато моят спътник ми показа парахода, с който идвате Брамли.

– Сега е ват ред – каза той, като ми подаде бинокъла. – Гледайте пътниците, които слизат. Щом съзрете Брамли, не го губете от погледа си, докато слезе на брега.

Хищникът беше от първите, които слязоха. Веднага го познах. Казах това на адвоката. Той взе бинокъла и успя също да го разгледа,

докато онзи вървеше по насипа.

Вече нямах нужда от бинокъл, за да видя своя враг. Щом стъпи на брега, той тръгна към онази част па пристанището, предназначена за малките кораби.

– Добре – продума Сойер. – Така си и мислех. Вижда се, няма да чакаме много, за да видим нещо, което ще ни даде възможност да действаме.

– След него ли ще отидем? – попитах аз.

– Не. Нека се присъедини към съучастниците си. И без да излизаме оттук, ще научим какво прави. Като излезе от кораба, Ще идем след него в хотела. Такъв важен господин вероятно ще отседне в хотел „Сен Шарл“, ако си няма някое тайно свърталище. Ето, отива към кораба.

Аз също го виждах добре, но после го изгубих сред тълпа от матроси, търговци и джебчии. Ала спътникът ми не го губеше от очи.

– Брамбли е на кораба, където бяхме ние, а една лодка се приближава към него. Отново отиват към брега. Говорят ... Много бих дал, за да разбера какво си приказват. Детективът също ги наблюдава. Но да вървим, че ще ги изтървем – завърши той, прибирайки бинокъла.

Стигнахме брега тъкмо когато Брамбли се раздели с Блен, вероятно след като му даде своите инструкции. Блен бързо се върна на кораба, а Брамбли отиде в града. Скоро вече влизаше в хотел „Сен Шарл“, както предвиждаше моят спътник, без да знае, че го наблюдават.

Глава двадесет и шеста Свидетелските показания

Много ми се искаше да узная какво мисли мистър Сойер, на чиято опитност вече се възхищавах. Не трябваше да чакам много.

– Сега – каза той, след като Брамбли влезе в хотела, – сега да потърсим човека, който ще купи памука на Уудли.

Недалеч от пристанището влезе в един голям магазин, над който забелязах надпис:

ЧАТ АМ, ТЪРГОВЕЦ НА ПАМУК

Преди да го последвам, Сойер вече излизаше, придружаван от самия търговец. Адвокатът ни представи един на друг и ни заведе в кантората си.

Мистър Чатам внимателно изслуша разказа за моите приключения на кораба и на Дяволския остров и без колебание се съгласи да купи памука на Уудли.

В края на разговора в кантората на адвоката влезе още някой. Това беше полицейският детектив, когото Сойер беше оставил на пост.

– Е, Ригс, има ли нещо ново? – попита Сойер.

– Разтоварват памука.

– Добре. Веднага ще идем да го купим.

– В такъв случай побързайте. Взели са малко хора, за да се движат по-бързо. Предполагам, че искат да оставят всичката стока в склада.

Адвокатът се замисли.

– Да не им се бъркаме тогава. Нека да работят... Ние ще ги следим... Или не – прибави той, като размисли още. – Вие, Чатам, идете да се поразходите по пристанището. Като стигнете до кораба, спрете и поискайте да ви покажат мостра от стоката. След като я разгледате, кажете, че искате да купите целия товар, и попитайте за продавача. Даже можете да заявите, че сте готов да продължите пазарлъка в хотела, където е отседнал Брадли, ако той поиска това. В същото време аз ще издавам заповед за арестуването на негодниците от кораба, а и на самия Брадли. Пък вие, Ригс – продължи адвокатът, – покажете на мистър Чатам къде се продава памукът, после вземете файтон и идете в хотел „Сен Луи“. Там помолете мистър Хенри Уудли и неговия брат да дойдат бързо тук. След това се върнете на пристанището и вижте къде ще отнесат стоката. Следете крадците така, щото да не ви видят. И главното – не говорете с мистър Чатам! Вие вървете, мистър Чатам. Купувайте памука за колкото искате, но не плащайте нищо веднага.

Чатам и Ригс излязоха.

– Е, сър – каза ми адвокатът, – вашата помощ сега е много важна. Ще отидем заедно с двамата Уудли. Уолтър, като притежател на памука и на негрите, ще подаде жалба против Брадли. Колкото до Хенри, неговите свидетелски показания няма да имат значение, само ще навредят. Единствено вашите показания ще бъдат взети под внимание. Когато арестуват цялата шайка, ще трябва да се намерят веществени доказателства. Ще отидем на Дяволския остров и ще разгледаме добре залива...

Двамата Уудли дойдоха и заедно отидохме в полицията да си Даддем показанията. Лесно получихме заповед за арестуването на Блен, Стигнър и третия с тях. След това се върнахме в кантората на мистър Сойер и чакахме да дойде Чатам. Той не закъсна.

– Е, какво? – попита адвокатът.

- Купих всичко.
- От кого?
- От един плантатор от Мисисипи, казва се Нат Брамдл.
- За колко?

– Дребна работа. Толкова евтино, щото бих искал това купуване да беше истинско. Мистър Брамдл излезе невзискателен, съгласи се на първата предложена цена. Утре ще ида при него в хотел „Сен Шарл“ да му заплатя стоката. В това време памукът ще бъде изпратен в склада, откъдето ще го получа срещу квитанцията от продажбата.

– Сега можем да пипнем самия Брамдл – каза адвокатът.

Същата вечер Натаниел Брамдл, Уилям Блен и Джим Стилгнър, както и някой си Лесмуел Кругер, техен съучастник, бяха затворени в нюорлеанската тъмница.

Епилог

Съдът призна и четиримата за виновни в убийство и грабеж. Когато беше разгледан Дяволския остров, се намериха парчета от платно с печата на Уудли и трупът на един негър, на чиято шия беше привързано тежко желязо. Негърът беше убит с куршум в гърдите. Другите три трупа не можах да се намерят. Вероятно са били изхвърлени в Мисисипи.

Във водата бяха намерени и парчета платно с различни други печати, между тях се намери и печатът на онзи арканзаски плантатор, за когото ми разказваше Хенри Уудли.

Четиримата негодници бяха осъдени на безсрочен тъмничен затвор. По-строго не можеше да бъдат наказани, защото нямаше доказателства, че са убили някой бял.

Брамдл не се примири с участието си. Научих, че след една година се самоубил. А Блен, Стилгнър и Кругер и до ден днешен лежат в затвора на щата Луизиана.

Книга втора Белият бизон

Глава първа

На петстотин километра от устието на Мисисипи, най-дългата река на земното кълбо, при Пуан Купе се намира френско селище от дървени постройки. Първите заселници в Западна Америка са били французи и испанци; ето защо и сега в долината на Мисисипи и на запад от нея се срещат често френски и испански имена и нрави.

Преди много години на западния бряг на Мисисипи, близо до селото имаше оригинална постройка, здраво изградена от дялани греди и красиво измазана.

Пред къщата се простираше ливада, дълга около двеста метра, която се спускаше към реката. Висока желязна решетка ограждаше ливадата и пръснатите из нея групи храсти и различни декоративни дървета. Растенията бяха предимно местни, но имаше и тропически.

Големият салон на къщата представляваше оригинална картина. На двете му стени бяха окачени различни ловни принадлежности: пушки, патрондаши, манерки, ножове, всевъзможни мрежи, примки и капани за ловене на риба, птици и диви животни. По закованите на стената еленови и лосови рога висяха юзди и седла мексикански и испански образец. Край стените, на подложки, стояха препарирани редки птици и бозайници. В стъклените витрини в строг ред бяха забодени с карфици пеперуди и други насекоми. Салонът приличаше на малък музей.

Къщата се състоеше от три-четири просторни стаи, обзаведени приятно, изпълнени с множество предмети, които се отнасяха до естествознание и лова. На камината в една от стаите имаше старинен часовник, а на стените висяха барометър, термометър, сабя и револвер. Тук се виждаше и шкаф, пълен с много редки и ценни книги.

Отдалече къщата изглеждаше като жилище на богат плантатор, но отблизо впечатлението беше друго. Тук нямаше колиби за негри, нито машини за изстискване на захарен сок, нито складове за тютюн, нито голям участък обработена земя пред къщата; с една дума, липсваха неизбежните принадлежности на плантаторското жилище. Зад къщата растеше мрачна кипарисова гора. Всичко показваше, че тук не живее

плантатор.

Но тогава какъв е този дом и кои са обитателите му?

Това бе жилище на ловец, на човек, силно свързан с природата.

В хиляда осемстотин и петнадесета година, скоро след битката при Ватерло, Наполеон Бонапарт беше изпратен на остров Света Елена, а много френски офицери, свързали съдбата си с този велик авантюрист, се преселиха в Америка. Напълно разбираемо е, че голяма част от тях, намирайки френски селища по река Мисисипи, останаха там завинаги. Такъв беше и някой си Ланди, началник на полк стрелци в армията на Наполеон. Родом от Корсика, поради дългогодишната си дружба с един от фамилията Бонапарт Ланди беше принуден да постъпи офицер във френската армия, макар да предпочиташе науката пред военната служба.

По време на испанския поход се ожени за испанка, от която имаше трима сина. Ала жена му умря още преди боя при Ватерло, тъй че когато Ланди се пресели в Америка, с него дойдоха само тримата му синове.

Той спря първо в Сен Луи, но след известно време се спусна по реката до Пуан Купе, в Луизиана, където купи описаното вече жилище.

Ланди разполагаше със средства. Преди да тръгне за Америка, беше продал своите наследствени земи в Корсика за сума, с която можеше да живее навсякъде, без да е принуден да се труди, а още повече в Луизиана, където животът беше много евтин.

Ланди беше образован. Преди да постъпи в армията, се бе занимавал с естествени науки. Обичаше природата и можеше да си намери занимание, да придобива познания и да получава удоволствия там, където други биха умрели от скука.

Когато се пресели тук, той започна активен живот: ходеше на лов, на риболов, препарираше птици, садеше дървета, обучаваше синовете си, дресираще кучета и котки. Колкото можеха, синовете му помагаша във всичко. Освен тях той имаше още един помощник – Юго.

Юго беше пъргав и акуратен дребен французин. Орловият нос и грамадните мустаци му придаваха малко суров вид, а изправената стойка и пъргавите движения издаваха бивш войник. Юго действително бе служил като капрал в стрелковия полк на полковник Ланди. Капралът последва своя началник в Америка и остана с него.

Разбира се, Юго винаги придружаваше господаря си на лов, а също и момчетата, щом се научиха да се държат на конете. Понякога обиколката траеше няколко дни или седмици, тъй като ловците навлизаха далече в съседните гори и се връщаха отрупани с дивеч. Донасяха дивечови

кожи, птици, растения, интересни геологически образци. Дълго след това всичко се обработваше и се привеждаше в ред. Тъй прекарваше времето си полковник Ланди и неговото семейство.

Вкъщи Юго беше готвач, лакей, пазач и тъй като друга прислуга нямаше, той вършеше и всичко останало. Но все пак службата му не беше много тежка, тъй като полковникът беше човек с прости привички, а беше възпитал така и синовете си. Той ядеше обикновена храна, пиеше само вода, спеше на походно легло, като се покриваше единствено с одеяло и бизонова кожа.

Всеки ден Юго ходеше на пазар и на пощата, откъдето често донасяше писма. Понякога с парахода пристигаха научни книги или инструменти.

И все пак в живота на Ланди нямаше нищо необикновено. Той не беше саможив, често посещаваше селото, където разговаряше със старите ловци и другите жители. Селяните уважаваха стария полковник, но когато се чудеха на неговите вкусове и на това, как се справя без домакиня, полковникът само се усмихваше. Синовете му също бяха всеобщни любимци. За своята възраст бяха отлични стрелци и ездачи, можеха не по-зле от възрастните да преплуват Мисисипи, да управляват лодка, да хвърлят ласо – истински малки мъже; за такива ги смятаха и хората, като съзнаваха превъзходството им. Въпреки всичките си предимства момчетата бяха любезни с обикновените селски жители – с това спечелиха и уважението им.

Никой от съседите не посещаваше полковника освен по работа. Веднъж в годината от Ню Орлеан идваха един или двама бивши офицери, за да поговорят за отминалото време.

В тези случаи главният предмет на разговора беше, разбира се, великият Наполеон. Като всички военни, служили в неговата армия, Ланди го боготвореше, но още повече обичаше другия Бонапарт – Шарл Люсиен, принц Музинянски, с когото бяха приятели. Принц Люсиен също се вълнуваше дълбоко от природата и естествените науки. Неговите изследвания в тази област може би заслужават повече благодарност и уважение, отколкото блестящите победи на брат му – императора. За Ланди именно Люсиен Бонапарт беше истински герой.

Няколко години нищо не нарушаваше мирния живот на полковник Ланди, ала внезапно го сполетя нещастие. При едно падане от коня на крака му се отвори старата рана, получена по време на поход. Наложил се да му отрежат крака. Ланди не можеше вече да взема участие в лова; но това не му пречеше да продължава да се занимава с научни

изследвания, да се грижи за дърветата в градината си, както и за своите любимци. Той куцукаше по двора на своя дървен крак, придружен от Юго, който неотлъчно ходеше подире му. А момчетата продължаваха да ходят на лов, да попълват колекциите си, тъй че животът скоро потече както преди.

Глава втора

Беше чудесно пролетно утро. Навън бе така примамливо, че не можеше да се остане в стаите и всички от семейство Ланди бяха излезли: кой на верандата, кой на ливадата, всеки зает със своята работа. Полковникът хранеше любимите си животни с помощта на Юго, който носеше след него панер със зърно.

Полковникът можеше да се нарече красив човек. Косата му беше бяла като сняг, мустаците също, а лицето – добре обръснато и загоряло. Изражението му беше кротко, но твърдо. Откакто му отрязаха крака, значително отслабна. Облеклото му се състоеше от жълта сукнена куртка, риза на райета и широки сиви панталони. На главата си носеше панамена шапка с много широка периферия, която пазеше очите от слънцето. Подобни бяха и дрехите на Юго, но от по-груб плат, а шапката му бе от палмови листа.

Най-голямото момче, Базил, поставяше ремъци на едно седло, което лежеше на тревата до него. Той скоро беше навършил седемнадесет години. Беше миловиден, но не можеше да се нарече красив в пълния смисъл на думата. Лицето му изразяваше смелост, телосложението му излъчваше мъжественост, изобщо по външност Базил приличаше на корсиканец повече от братята си. Беше страстен ловец, намиращ наслада в опасностите. Ловът на катерици и птици беше престанал да го интересува, привличаха го пантерите, мечките и бизоните.

Вторият брат, Люсиен, по нищо не приличаше на него. Това русокосо момче с нежно телосложение приличаше на майка си. Много обичаше да чете – сега също седеше на верандата с книга в ръце. Той изучаваше естествена история, но най-много се интересуваше от ботаника и геология. Люсиен винаги придружаваше Базил в ловните му експедиции, ала често в самия разгар на лова слизаше от коня за някой минерал или цветче. Говореше малко, но в думите му имаше здрав смисъл, затова винаги се вслушваха в съветите му.

Най-малкият брат, Франсоа, беше разсъдливо къдрокосо момче,

винаги весел, оживен и непостоянен като истински французин. Той много обичаше да лови птици и сега бе зает с поправка на мрежа. Франсоа беше всеобщ любимец, но с лудориите си често изкарваше Юго от търпение.

Внезапно тишината беше разкъсана сякаш от слаби пушечни изстрели.

– Параход! – извика момчето.

– Да – каза Базил. – Вероятно идва от Сен Луи към Ню Орлеан.

– Не – спокойно възрази Люсиен, – това е параходът от Охайо.

– Откъде знаеш? – учуди се Франсоа.

– По свирката. Параходите свирят различно. Това вероятно е пощенски параход. Идва от Синсинати.

След няколко минути над дърветата се изви бял дим и по реката се показва голям параход. Действително беше пощенски, както предположи Люсиен. Чу се още едно изсвирване към Пуан Купе, следователно параходът щеше да спре.

– Юго! – извика полковникът. – Иди виж няма ли нещо за нас.

Юго веднага изтича и скоро се върна с малък пакет.

– От Принц Люсиен! – извика Франсоа, който винаги пръв вземаше думата. – Това е от принца, папа, познавам по печата.

– Успокой се, Франсоа – отбеляза бащата, влизайки на верандата.

Той разпечата писмото и бързо го прочете.

– Юго! – извика полковникът.

Юго мълчаливо се изпъна пред своя господар, като отдаваше чест по военному.

– Юго, ще отидеш в Сен Луи.

– Слушам, ваше благородие.

– И ще ми намериш кожа от бял бизон.

– Това не е трудно.

– По-трудно е, отколкото си мислиш.

– С пари?

– Да, дори с пари. Нужна ми е цяла кожа, с главата и краката, за да може да се напълни.

– А, това е вече друго.

– Страх ме е, че няма да намерим, а пък трябва, на всяка цена – замислено произнесе полковникът.

– Ще се постарая, ваше благородие.

– Провери във всички кожарски складове в Сен Луи, разпитай всички ловци – ти знаеш къде да ги намериш. Ако не успееш, дай обява във

вестниците на английски и френски. Иди при господин Шото или при когото искаш. Не жали парите, само намери кожа.

– Бъдете спокойни, ще се постарая да изпълня всичко.

– В такъв случай пригответи се да заминеш. Параходът скоро ще пристигне. Чувам шум. Дали не е той?

Всички мълчаливо се вслушаха в приближаващия параход. Действително той беше за Сен Луи.

Юго се пригответи бързо, получи пари и успя да изпревари на пристанището...

– Юго отсъства цели три седмици. За полковника, който се безпокоеше, че поръчката не ще бъде изпълнена, времето течеше много бавно. Той беше отговорил на принц Бонапарт, че ще се постарее да намери кожа от бял бизон, и сега беше в постоянна тревога.

Най-после Юго се върна. Стопанинът сам го посрещна на вратата. По унилия вид на прислужника си веднага разбра, че не е намерил кожа.

– Намери ли? – попита с треперещ глас.

– Не, ваше благородие – пошепна Юго.

– Навсякъде ли търси?

– Навсякъде.

– Даде ли обяви?

– Във всички вестници.

– И предложи висока цена?

– Да, но това не донесе резултат. Да бях предложил и десет пъти повече, пак нищо не бих намерил. И за хиляда долара не намерих!

– Аз бих предложил пет хиляди.

– В случая парите нямат значение. В Сен Луи не може да се намери такава кожа.

– Какво каза Шото?

– Каза, че е невъзможно да се намери бял бизон. Може да се прекосят прериите, без да се срещне нито един. Индианците особено ценят белия бизон. Видях две-три кожи при тях, но не такива, каквито вие търсите, не са цели.

– Не стават. Трябва цяла кожа за голям музей. Страх ме е, че не ще намеря. Щом в Сей Луи няма, тогава къде ще има?

– Къде? – обади се Франсоа, който заедно с братята си слушаше разговора. – Къде другаде, ако не в прериите?

– В прериите? – неволно повтори бащата.

– Да, папа. Изпрати Базил, Люсиен и мен. Обещавам ти, че Ще намерим бял бизон!

– Ти си прав, Франсоа – извика Базил. – Аз сам исках да предложа това.

– Но вие чухте какво е казал господин Шото. Невъзможно е Да се намери бял бизон! А пък аз почти обещах!...

Неудоволствие и досада се четяха по лицето на полковника. На Люсиен му дожаля, като гледаше баща си така разстроен.

– Папа, господин Шото познава търговията с кожи, но фактите не съответстват на думите му. Нали Юго е видял две или три кожи в Сен Луи. Все някой трябва да е намерил бизони. Освен това чувал съм, че индианските вождове високо ценят тези кожи, носят ги като наметала, и белите бизони често могат да се срещнат сред индианските племена. Всичко това доказва, че те се въдят в прериите. Защо да не можем да ги срещнем?

– Да влезем въщи – каза полковникът, явно доволен от предложението на синовете си. – Да вечеряме и после ще поговорим.

По време на вечерята и след нея въпросът се обсъждаше от всички страни. Най-после полковникът се съгласи, тъй като много му се щеше да угоди на принца. Допадна му предприемчивостта на синовете му и той не искаше да охлажда техния порив. Често хвалеше момчетата пред съседите и приятелите си, като ги наричаше „малки мъже“ и „млади ловци“. Ланди беше възпитавал в тях самостоятелност, бе ги научил да яздят, да плуват, да хвърлят ласо, да пълзят по високи дървета, да се катерят по скали. Те бяха привикнали да спят на открито, в гората, в прериите – навсякъде, където поискат, покрити само с одеяло или бизонова кожа. Хранеха се просто и благодарение на своите познания по ботаника можеха да извлекат храна от дърветата и растенията, там където други биха умрели от глад. Освен това знаеха как да запалят огън без огниво и да познават посоките без компас – по небето, скалите и дърветата; прекрасно знаеха географията на местността от тяхното жилище до самия бряг на Тихия океан.

Въпреки всички опасности, дето можеха да сполетят синовете му, ако попаднеха в ръцете на индианците, полковникът все пак реши да ги пусне. Това може да изглежда странно. Но то криеше тайна, която читателят по-късно ще научи.

На сбогуване бащата извади от джоба си малка кожена кесийка, украсена с ежови игли, предаде я на Базил и каза:

– Пази това, Базил! Ти знаеш какво е то; никога не се разделяй с този предмет, от който може да зависи животът ви. Да ви пази Бог, мои храбри момчета! Сбогом.

Базил взе кесийката, закачи я на гърдите си, стисна бащината си ръка и бързо се отдалечи. Люсиен изпрати целувка на баща си и махна на Юго. Франсоа се приближи до слугата, дръпна го за дългите мустаци и със силен смях препусна след братята си.

Няколко минути полковникът и Юго гледаха след тях. Щом приближиха гората, трите момчета се обърнаха, свалиха шапки и извикаха последно „сбогом“, на което полковникът и Юго отговориха по същия начин. Когато звукът от гласовете им замря, се чу провикването на Франсоа:

– Не бой се, папа, ние ще ти донесем бял бизон!

Глава трета

Младите ловци се отправиха към залеза и скоро се озоваха във величествена гора. По това време на запад от Мисисипи селища на белите се срещаша рядко. По бреговете бяха скупчени жилищата на заселниците. Зад тях на стотици километри се простираха блата и гори. След час момчетата навлязоха в онази част на гората, където обикновено ходеха само индианци или местни ловци. Ала те добре я познаваха от предишни обиколки.

Вечерта се разположиха на една поляна. Бяха решили да се установят тук два часа преди залез, за да имат време да се приготвят за нощуване, да разпънат малката палатка. Но вечерта беше чудесна и всички предпочетоха да останат на открито.

Базил забиваше колчетата, Люсиен наглеждаше запаления огън, а Франсоа скубеше двата диви гълъба, убити по пътя.

Сред поляната пасяха три коня. Черният, полуарабски, много силен и умен, беше любимецът на Базил, наречен Черният сокол в чест на смел индиански вожд, бивш приятел на стария полковник. Другият, обикновен червеникав кон, беше спокойно и добре охранено животно с прякор Буржоа. Той беше на Люсиен. Третият бе толкова малък, че можеше да бъде взет за пони и принадлежеше към онази буйна порода, която наричат мустанги. Този кон, който с петната си напомняше пантера, се наричаше Котка и принадлежеше на Франсоа.

На известно разстояние стоеше муле с калносив цвят и с бели петна по гърба. То беше, както всички мексикански мулета, извънредно зло, затова го и поставиха по-далече от конете, от които особено не понасяше мустанга. Наричаха го Жанет и Длъжността му беше да носи

палатката, провизиите и покъщнината. Тук беше и тъмночервеникавото куче Маренго, дето можеше да бъде сбъркано с кугуар, ако не бяха широките му клепнали уши и дългата черна муцуна.

Франсоа пусна изчистените гълъби във врялата вода, прибави парче сухо месо, сол и пипер, подправи всичко това с брашно и започна да подсилва огъня.

– Жалко, че нямаме никакъв зеленчук! – каза той.

– Почакай! – извика Люсиен. – Там, край гората, има доста треви. Да видим няма ли да се намери нещо за нас.

Ала там Люсиен не откри нищо, едва на брега на ручея, който тече между дърветата, наскуба цял сноп индианска ряпа и див лук.

– Истинско щастие! Сега ще стане чудесна супа! – радостно извика Франсоа, нарязва корените и ги пусна в котлето.

Не след дълго супата беше готова и братята насядаха на тревата да вечерят. Те бяха взели запаси от сухари за няколко дни. Когато ги свършеха, смятаха да започнат брашното, а свършеха ли и него, щяха да карат съвсем без хляб, както бяха правили често по време на предишните си екскурзии.

Докато се гошаваха с вкусната супа, се чу шум, нещо жълто се мярна по поляната и бързо се покатери на едно дърво. Това беше катерица. Притисната до стеблото, тя се готвеше да направи нов скок.

– Колко е красива! Папа охотно би дал двадесет долара за такава кожа.

– Ще я получи много по-евтино – отбеляза Франсоа, като посегна към пушката си.

– Чакай, Франсоа – каза Люсиен. – Нека по-добре Базил да опита, той е по-добър стрелец от теб.

– Съгласен съм – отговори Франсоа. – Ако той не улучи, аз ще бъда готов.

Базил стана и взе дългата си пушка, а Франсоа се въоръжи с двуцевката.

Катерицата скочи на едно разцепено от буря или гръм дърво, което стоеше малко настрана от другите. Голото стебло се издигаше на двадесет метра височина и само на върха му стърчеше крив сух клон.

Докато Базил и Франсоа приготвяха пушките, катерицата скочи още веднъж и се сви на върха на този клон. Можеше да бъде застреляна само като се отидете близо до дървото и това не беше трудно, тъй като тя като че не обръщате внимание на присъстващите. Разперила като ветрило пухкавата си опашка, катерицата с удоволствие се греете на

слънце. Момчетата тихо вървяха през поляната. Базил крачеше напред. Когато повдигна пушката и се прицели, катерицата, която досега не го забелязваше, изведнъж отпусна опашка, смъкна се от клона и се притисна към кората на стеблото. От какво се уплаши? Явно, не от момчетата – би се скрила зад дънера, както правят катериците. Муцунката ѝ беше обърната нагоре по посока на хищната птица, която се въртеше над поляната.

– Почакай – прошепна Люсиен, хванал Базил за ръката. – Това е червеноопашат ястреб. Да погледаме как ще се спусне.

Започнаха да наблюдават. Клоните ги скриваха и ястребът не ги забеляза или пък бе твърде зает с преследването на плячката си, та не им обърна внимание.

Люсиен едва бе свършил фразата си, когато ястребът със силен крясък се спусна върху катеричката. Но животното беше нащрек и с бързината на светкавица два пъти обиколи дървото. Хищникът се спусна след жертвата, но тя пак се изплъзна и се озова в другия край на стеблото. Ястребът няколко пъти се опита да я хване и най-после се издигна нагоре, като не преставаше да кръжи над дървото.

– Странно – каза Франсоа, – катерицата не се прехвърли на друго дърво, където има листа или хралупа.

– Тя точно това иска – каза Люсиен, – но ще трябва да бяга по откритото място и ястребът веднага ще се хвърли отгоре ѝ.

Когато се издигна на десетина метра над дървото, хищникът започна да издава крясъци, сякаш викаше другар. Само след няколко минути се появи втори ястреб, много по-голям. Двете птици започнаха заедно да се вият над дървото. Катерицата отново започна да се върти около стеблото, мъчейки се да им убогне.

Единият от нападателите се хвърли върху нея, но не успя да я хване. Другият долетя на помощ, нападайки от другата страна. Бедното животното, като нямаше къде да отиде, скочи надолу, По преди да достигне земята, се озова в ноктите на ястреба.

В този миг се чу гърмеж и птицата падна заедно с жертвата, а втори изстрел свали другия ястреб.

Люсиен приближи, за да види убитата катерица, но тя внезапно се изтръгна от ноктите на мъртвия ястреб, подскочи и бързо се изкатери на едно високо дърво. И тримата се втурнаха след нея, ала видяха само хралупата ѝ на петнадесет-двадесет метра височина. Това сложи край на лова.

Глава четвърта

Следващата почивка направиха на Крокодиловия басейн, който се състоеше от бавнотечащ ручей, образувал на места големи вирове и езера. Както и в други реки на Луизиана, в него имаше много крокодили – оттам идваше името му.

За лагер избраха открито място на брега, където ручейт образуваше голямо езеро. По бреговете му растяха гигантски дъбове и кипариси, окичени със сребристи гирлянди от испански мъх. Това придаваше мрачен израз на горната част на гората, смекчаваше го само ярката зеленина и огромните цветове на магнолията.

Езерото гъмжеше от алигатори. Те се грееха на слънцето или пропъзляваха в тъмното сенчесто блато. Някои плуваха по повърхността на реката, като лениво плъзгаха дългите си гърбове. Когато стояха неподвижни, тези страшни животни приличаха на сухи пънове. Много от тях лежаха на слънце с отворена уста, като от време на време шумно ги затваряха. По този начин ловяха мухи, които летяха около тях и се залепваха на езика им. Други ловяха риба в реката и шумът от ударите на опашките им се чуват на цял километър. Ревът им напомняше крякане на гигантски жаби, но беше силен и страшен като рев на бик.

Разпънаха палатката на високо сухо място. За вечеря имаха дивеч, Базил беше убил сърна. Той бързо одра кожата и нарязва месото на парчета за вечеря и за закуска на следващия ден.

На един прът закачиха бутовете на сърната, за да ги носят по-удобно. Следващия ден ловът можеше да не бъде толкова сполучлив. Все пак остана и голяма порция за вечеря на Маренго.

Вечеряха два часа преди да залезе слънцето. След това Базил се зае да поправя седлото, а Люсиен си записваше в бележник наблюденията през деня. Франсоа нямаше какво да прави и реши да издебне стадото фламинги, чиито красиви пера блестяха на слънцето. Той знаеше, че е много трудно, но непременно искаше да опита и като предупреди братята си, тръгна с пушка в ръце. Той скоро изчезна от очите им, поемайки по пътека, прокарана от елени и други животни.

След пет минути се чуа един след друг два изстрела. Базил и Люсиен знаеха, че стреля Франсоа, но не разбираха срещу кого, тъй като не би могъл да стигне толкова бързо при фламингите, а и те се разлетяха от изстрелите.

Братята започнаха да се безпокоят, когато изведнъж се чу

ужасеният вик на Франсоа. Дватама се хвърлиха за пушките и се втурнаха на помощ, но не успяха да стигнат до гората, когато го срещнаха да тича насреща им. Точно пред него на пътеката се беше проснал огромен алигатор, дълъг почти седем метра. Макар да го предупреждаваха с виковете, братята видяха как в страха си Франсоа почти не забелязва крокодила. Той се спъна в животното, падна по очи, ала не се нарани, скочи на крака и продължи да тича, викайки: „Мечка, мечка!“

Базил и Люсиен видяха тичащата по пътеката мечка и се приготвиха да я посрещнат. Първият изстрел на Франсоа само беше я раздразнил и тя веднага се спуснала да го гони.

Първата мисъл на момчетата беше да хукнат към конете, да скочат на тях и да бягат с всички сили, но мечката беше твърде близо и можеше да убие някой от тях. Затова решиха да я чакат на място. Базил, на когото се бе случвало да види как убиват мечки, беше по-малко изплашен от другите. И двамата с Люсиен Държахата пушките си готови, за да срещнат страшния звяр.

Мечката не забеляза крокодила, спъна се в него и между тях започна борба. Крокодилът я издебна и така силно я удари с опашката си, че се чу как изпукаха ребрата ѝ.

Мечката обикновено не би го закачила, но сега, разярена от това с нищо непредизвикано нападение, се хвърли и го стисна в обятията си.

Биеха се яростно.

Не се знае колко време би продължила борбата и как би свършила, ако Базил и Люсиен не бяха стреляли и ранили мечката.

Тя пусна алигатора и се помъчи да избяга, но той я хвана за крака със силните си челюсти и я повлече към водата. Мечката очевидно разбираше намеренията му и издаваше силни, жални стонове. Но немилостивият враг се гмурна във водата заедно с жертвата си. Момчетата наблюдаваха повърхността на водата почти час, но не се показа ни мечката, ни крокодилът. Вероятно тя се беше удавила, а победителят я бе заровил в тинята или пък бе я завлякъл в друга част на басейна, за да я изяде там спокойно.

Момчетата се върнаха при своята палатка, налягаха по тревата и заговориха за мечките и алигаторите. Базил, като опитен ловец, добре познаваше някои привички на тези животни, но той беше слаб наблюдател, докато Люсиен внимателно беше изучил живота на крокодилите както от опит, така и от книгите. Братята с интерес се вслушаха в думите му.

– Крокодилите – каза Люсиен – се делят на три породи: крокодили, гавиали и алигатори. Това деление е направил Кювие въз основа на

формата на главите и на зъбите. Крокодилът има дълга, заострена, тясна муцуна с два големи зъба от двете страни на долната челюст. При затваряне на устата те се скриват в ямички на горната челюст. Според думите на Кювие това са истинските крокодили. Гавиалите също имат дълга заострена муцуна, но техните зъби са почти еднакво големи и равни. Алигаторите, напротив, имат широки муцуни с неравни зъби, с един голям зъб на долната челюст. Известни са пет разновидности от истинските крокодили. Четири от тях живеят в реките на Африка, а петата – в Западна Индия и Южна Америка. Гавиалът се въди в Азия, главно в Ганг и в другите индийски реки. Алигаторът е много разпространен в Америка – Северна и Южна. В испанските владения в Америка го наричат кайман. Тук се въди още гвианският очилат кайман и алигаторът на река Мисисипи. Разбира се, когато реките на Южна Америка бъдат добре изследвани, сигурно ще се открият още няколко разновидности.

Най-големите и кръвожадни алигатори се срещат по река Магдалена и притоците ѝ в Колумбия. Четох една истинска случка за нападение на такъв алигатор – толкова е ужасна, щото по-добре би било да е измислена.

На брега на река Магдалена, на няколко километра от град Картаген живеел пастир. Неговата колиба се намирала близо до тази част на реката, където се въдели толкова много каймани, че местността била почти безлюдна. Пастирът имал ясена и една дъщеря на шест-седем години, много хубаво момиченце.

Пастирът често отивал със стадото далеч от къщи. Жена му, индианка, била свикнала с всякакви опасности и не се бояла да остава сама.

Веднъж, когато мъжът не бил вкъщи, тя отишла на реката да пере, придружена от момиченцето, което носело вързоп с дрехи. Докато майката перяла, детето събиращо зрели гуави, дето растели по самия бряг. Изведнъж се чул страшен писък и плясък на вода. Индианката се огледала и видяла, че детето е паднало в реката. Неочаквано край него се показал грамаден кайман. Жената в ужас се хвърлила след детето. Момиченцето пак се показало на повърхността на водата; тогава майката се опитала да го изтегли за ръцете, но кайманът го хванал за краката и щракнал челюстите си. Момиченцето извикало за последен път и майката с труд извлякла на брега безжизненото тяло.

Няколко минути нещастницата гледала потресена своето дете, навела са над него и го целувала по бледите устни. Тя не плакала, не викала за помощ – това било безполезно, а и наоколо нямало жива душа. Понякога злощастната майка хвърляла поглед към мястото, където все още

плувал кайманът, очаквайки нова жертва.

Освен дълбокото отчаяние на лицето на жената се появила жажда за отмъщение. Тя изтичала вкъщи и след няколко минути се върнала с дълго копие, с което нейният мъж ходел на лов за тигри и други животни. Освен копието индианката донесла ласо, въжета и два ножа.

Кайманът все още бил до брега. Индианката се решила на страшна постъпка. Тя промушила с копието тялото на детето, стегнала здраво ножовете при острието на копието като зъби, а ласото завързала за дръжката. След това захванала края на ласото за едно дърво, тъй като знаела, че нейната сила не е достатъчна за борба с каймана.

Когато всичко било готово, жената хвърлила копието заедно с тялото във водата и се скрила зад храстите да наблюдава какво ще стане. Не чакала дълго. Щом видял апетитното късче, кайманът се хвърлил върху примамката и стиснал мъртвото тяло със своите грамадни челюсти. Кайманите не дъвчат храната си, зъбите им не са приспособени за това – те им служат само за хващане, а езикът – за поглъщане на храната. Като видяла, че кайманът глътнал тялото, индианката бързо скочила и започнала да тегли ласото. Раздал се ужасен рев, който доказвал на нещастната майка, че е постигнала целта си.

Кайманът отчаяно се борел, като ту потъвал, ту отново изплувал на повърхността. Кръв шуртяла от устата и ноздрите му. Той дълго се борил, но малко по малко силите му отслабвали и накрая престанал да се движи. През цялото време обезумялата жена наблюдавала тази сцена и сърцето ѝ горяло за мъст.

С мъка разказала печалната случка, когато се върнал мъжът ѝ. Като научили за това, хората наоколо били ужасени и няколко дни изстребвали кайманите, които видели.

– Това – добави Люсиен – е истински случай, станал преди две години.

– Ужасно е – каза Базил. – Прииска ми се да убия поне едно от тези свирепи животни. Така ще се сдобия и със зъб от крокодил.

Той взе пушката си и тръгна към реката. Наблизо нямаше нито един алигатор.

– Чакай! – извика Франсоа. – Аз ще ги подмамя насам. Скрий се в храстите.

Франсоа, който умееше отлично да подражава крясъците на различни животни, често успяваше да ги заблуди. Той се скри в храстите и започна да лае и скимти като малко кученце.

След няколко минути неговата хитрост привлече много алигатори.

Един от тях излезе на брега. Базил го улучи право в окото и грамадното чудовище веднага издъхна. Базил и Франсоа излязоха от храстите и останалите алигатори отплуваха обратно. С помощта на брадвата на Люсиен избиха най-големите зъби от устата на мъртвия крокодил. Вълците и хищните птици щяха да се справят с трупа.

Момчетата вечеряха и легнаха в палатката. Рано сутринта след закуска оседлаха конете и продължиха пътя си.

Глава пета

От Крокодиловия басейн ловците се отправяха на запад, през преиите Оупелузас. Не разчитаха да срещнат тук бизони, понеже знаеха, че по това време вече са отишли на запад. Целта на младите ловци бе да проникнат колкото е възможно по-далеч на запад. По пътя си трябваше да пресичат многобройни ручеи и реки, които течаха на юг, към Мексиканския залив. Плитките места прегазваха, а дълбоките преплуваха на конете си.

След няколко дни достигнаха река Сабина, отделяща Луизиана от Тексас. Местността тук беше съвсем друга – по-висока и хълмиста. Растителността също рязко се измени. Горите станаха по-редки и вече не се виждаха кипариси. Замениха ги борове.

Момчетата преплуваха Сабина и се разположиха на западния бряг, решили да прекарат тук цял ден, за да изсушат намокрените си вещи. Лагерът им беше на открито място, където растяха само редки, ниски дървета.

Земята беше покрита с килим от всевъзможни цветя. Лози и други увивни растения оплитаха дърветата, а големите червени цветове на бегонията изпъкваха сред всичко.

Ловците разпънаха палатката си и закачиха вещите да съхнат на яркото слънце.

– Мисля – обади се Люсиен, – че на това място някога е имало стар индиански град.

– Защо? – попита Базил.

– Ето тези купчини пръст, обрасли с храсти, може да са гробове на индианци или останки от изгнили постройки. Освен това обърнете внимание на дърветата – няма не забелязвате нищо особено?

– Абсолютно нищо – отговориха двамата братя. – Погледнете добре.

– Всички тези дървета ми се струват познати – отбеляза Базил. – Ето черничеви дървета, чер орех, портокали, сливи, лози, магнолии.

– Да, но виждал ли си някога всички да растат на едно място? Ето защо смятам, че някога тук е имало индианско селище и тези дървета са посадени от индианците – разбира се, не от днешните, а от древното племе натчеси.

– Натчеси? Така се казва един град на брега на Мисисипи, но не знаех, че има такова племе.

– То сега не съществува, ала едно време е населявало цяла Луизиана. Натчесите, подобно на мексиканците и перуанците, били доста цивилизовани, умели да тъкат платове и да обработват земята.

– А какво е станало, че са изчезнали?

– Никой не знае точно. Някои испански писатели казват, че племето било унищожено от южноамерикански индианци. Но по-вероятно е да са били покорени от племената крик и чикасо, дошли от югозапад. Колкото били останали от натчесите, се смесили с победителите. Твърде вероятно е тук да е имало тяхно селище, а дърветата да са отглеждани от тях.

Люсиен искаше да продължи своя разказ, но му попречиха редица случки, за които ще ви разкажем по-нататък.

Близко до палатката, между две дървета, висеше гъста мрежа от виещи се лози. Тя пъстрееше от различни цветове, сред които изпъкваха кръглите чашки на червената бегония.

Слушайки брат си, Франсоа гледаше цветовете. Вниманието му беше привлечено от кацналите на тях колибри. Макар че ги има много в Америка, рядко се случва да се видят тези птици. Те са толкова малки и така бързо прелитат от цвят на цвят, щото лесно може да не ги забележите. Люсиен прекъсна разказа си и тримата тихо приближиха към колибрите.

– Ето червеношийка – посочи Люсиен. – Цветовете на бегонията са любимата ѝ храна. Чуйте как бръмчат крилцата ѝ – също като на голяма пчела.

– Гледайте – извика Франсоа, – ето и друга, но тя не е така красива. Навярно е женска – перата ѝ не са толкова ярки... Да ги хванем ли?

– Могат да се хванат само с мрежа, а ние нямаме.

– Да стрелям по тях със сачми?

– Не – каза Люсиен, – сачмите ще разкъсат тези мънички същества на парчета. Убиват ги е макови семена или с вода. Искам да го наблюдавам. Можем да потърсим гнездото им, то навярно не е далече.

Базил и Франсоа отидоха да търсят гнездото, а Люсиен се зае да провери един спорен въпрос: колибрите с насекоми ли се храни или с медоносен прашец. Успя да проследи борбата на едно колибри с пчела, която събираше прашец. Накрая победената пчела трябваше да се отдалечи.

Наблизо се чу възклицанието на Франсоа, който намери гнездото. То беше на един от долните клонове на дървото и бе свито от тънки нишки испански мъх, а вътре постлано с мек пух. Представляваше полукълбо с диаметър три сантиметра и лесно можеше да бъде сбъркано с издатина по кората на дървото.

Момчетата пак се върнаха при птичките, продължаващи да прехвъркват от цвят на цвят. Люсиен скоро забеляза, че колибрите се нахвърлят на сините мухи и ги кълват. За него беше ясно, че колибрите са насекомоядни.

Всички тръгнаха вече към палатката, когато Люсиен ги спря и им показа някакво странно животно, дето ту пълзеше, ту скачаше между листата. То беше голямо колкото колибри. Тялото му се състоеше от две части, съединени по средата, покрито цялото с остри червеникавокафяви косми. Животното имаше десет дълги криви крака, също покрити с косми, две блестящи очи, чифт пипала като клещи и два рога зад тях. Всичко това му придаваше отблъскващ изглед, характерен за паякообразните. Това беше тарантул – птицеядец, който дебнеше колибрите. Той внимателно следеше една птичка, която прехвъркваше над цветовете, и когато тя кацнеше, припъзляваше още по-близо до нея. Най-после птичката кацна на цветче пред него. Той скочи и обхвана телцето ѝ със своите пипала.

Колибрите започна отчаяно да се блъска; крилицата му бяха още свободни и момчетата мислеха, че ще хвъркне заедно с тарантула. Птичката действително политваше ту на една, ту на Друга страна, но нещо задържаше полета ѝ. При по-внимателно вглеждане забелязаха копринена нишка, която се точеше от дървото до колибрите. Това беше паяжина, която му пречеше да се издигне във въздуха.

Скоро малките крилица престанаха да трепкат и птичката падна заедно с паяка надолу, като увисна на нишката. Малкото колибри беше мъртво и тарантулът жадно се впи в червената му шийка.

Противното насекомо започна да се люлее на нишката, за да се изкачи с плячката си до своето гнездо, скрито в дървото.

Момчетата още следяха тарантула, когато нещо блестящо, движещо се по грапавата кора на лиана, привлече вниманието им. Това беше

много красив гушер. Но страшният му вид, пронизващите очи, а главно мисълта, че някои гушери са отровни, възбуждаха по-скоро отвращение и страх, отколкото възхищение. Гърбът на гушера беше златистозелен, а коремчето му зеленикавобяло. Очите на животното горяха като въглени, а малките зеници блестяха подобно на брилянти. Базил и Люсиен познаваха това животно под името зелен гушер или хамелеон.

Хамелеонът или не забелязваше момчетата, или пък не им обръщаше внимание, тъй като не се бои от хора. Отначало не виждаше и тарантула, но щом го зърна, спря и промени цвета си. Шията му стана първо бяла, след това пепелява, а зеленото му тяло се превърна в тъмнокафяво, като съвсем се сля с цвета на кората на дървото. В този вид гушерът се приближи почти незабелязано до гнездото на тарантула. Не подозирайки присъствието на врага, тарантулът тръгна с убитата птичка към гнездото си. Хамелеонът се хвърли върху него, откъсна му единия крак, след това прегриза и главата му.

Момчетата забелязаха, че в момента на нападението над паяка кожата на хамелеона пак прие своите ярки цветове.

Гушерът вече се готвеше да завлече жертвата в дупката си, когато възникна неочаквано препятствие.

– Гледайте, гледайте – извика Франсоа, – ето гушер скорпион!

От тъмна, кръгла дупка – напуснато гнездо на кълвач, подаваше навън червената си глава друг гушер.

Скорпионът е наистина отблъскващ гушер. Тялото му има маслинен цвят, очите му са тъмни, блестящи. Той въртеше глава на всички страни и се готвеше да скочи долу, ала като чу как хамелеонът се катери по сухите листа, изскочи върху стеблото на дървото и с бързината на мълния се хвърли върху хамелеона.

А той, не очаквайки внезапното нападение, изгърва паяка и понечи да избяга, но като видя, че врагът е само малко по-голям от него, се разяри и реши да влезе в бой.

Стояха един срещу друг с искрящи очи, като двама юмручни борци. Най-после се хвърлиха и се развихри продължителна борба, която свърши с това, че хамелеонът трябваше да отстъпя с откъсната опашка (най-уязвимото място в тялото му) и се скри под купчината съчки. Този изход на борбата все пак беше щастие за хамелеона.

Още по време на двубоя в клоните над главите на борците се чу шум и надолу с главата увисна червена змия.

– Вижте! – извика Франсоа. – Никога не съм виждал такава змия!

– Аз също – прибави Базил.

– И аз не съм виждал – каза Люсиен, – макар да съм чувал за тях много. Познавам я по описанието: това е червената змия на Скалистите планини. Знам за нея от ловци. Много рядко влечуго, може да се срещне само в Далечния запад.

Като видя змията, скорпионовият гушер позна в нея опасен враг и опита да се скрие, ала вместо да се покачи по дънера, се спусна да бяга по открито място. Змията падна от дървото и се насочи към него с повдигната глава и отворена уста. Настигна го и бързо го умъртви.

Люсиен беше във възторг от наблюденията и спираше поривистия Франсоа, който искаше да се хвърли напред. Криейки се зад храстите, тримата приближиха към змията, за да я разгледат по-добре.

Червената змия се беше опънала в тревата и с наслада ядеше гущера. Зъбите на змиите не са приспособени за дъвкане, а само да хващат и убиват жертвата. Червената змия не е отровна и вместо два големи зъба има двоен ред остри дребни зъби; тя е много пъргава и може лесно да се свива, нещо, което отровните змии не могат да правят.

Ала освен момчетата змията наблюдаваше и един ястреб с бяла глава и бели гърди, с широко разперени крила и раздвоена опашка. Той започна да описва кръгове над нея. По красотата на летенето ни една птица не може да се сравни с ястреба. Той изглеждаше ту бял, ту черен – черните му крила ярко блестяха на слънцето. Базил и Франсоа се чудеха защо не се хвърли веднага върху змията, както другите хищни птици. Но Люсиен знаеше, че това могат да направят само онези хищници, които имат нераздвоена опашка, даваща им възможност веднага да се спуснат, без да се ударят о земята. Ястребът имаше раздвоена опашка и не беше пригоден за подобно нападение.

Ястребите почти винаги се вият из въздуха, дори се хранят във въздуха, така много по-лесно откриват плячката си.

Докато Люсиен съобщаваше всичко това на братята си, хищникът се спусна толкова ниско, щото можеха да се видят червените му блестящи очи.

Заета със скорпиона, змията чак сега видя своя враг. Тя мигновено измени цвета си, скри глава в тревата, мъчейки се да заблуди хищника. Ала беше вече късно. Ястребът се спусна плавно, хвана я в ноктите си и заедно с нея се издигна високо над дърветата. Но колкото по-високо се издигаше, движенията на крилата му ставаха все по-несигурни, като че ли нещо пречеше на летенето му.

Змията вече не висеше в ноктите на ястреба, а се беше обвила около него и червеникавата ѝ кожа блестеше върху бялата перушина на

птицата.

Изведнъж ястребът започна да трепери, едното му крило се отпусна и той падна заедно с влечугото почти на същото място, откъдето беше полетял. Завърза се ожесточена борба – той се мъчете да се изтръгне от здравата прегръдка на змията, която виждаше в това единственото си спасение.

Борбата продължи дълго. Ястребът не можеше да я убие, тъй като не успяваше да я достигне ни с човка, ни с нокти, а тя здраво го стискаше, макар да нямаше сили да го удуши. Това би могло да продължи много дълго, докато някой от тях не се изтощи от глад. В това надмощието би било на страната на змията, която току-що погълна гущера, докато ястребът очевидно беше гладен – иначе не би се хвърлил на такава голяма змия. Обикновено се задоволява с хамелеони или малки зелени змии.

Младите ловци решиха да сложат край на сражението, когато положението на противниците рязко се измени. Ястребът успя най-сетне да достигне с човка главата на змията и се мъчеше да я хване за челюстта. Той се обърна по гръб – в това положение му беше най-лесно да се бори. В същото време змията с всички сили се мъчеше да го захапне, като отваряше уста и откриваше два реда остри зъби. Най-последно ястребът хвана с човка долната ѝ челюст. Влечугото веднага затвори уста, но не можеше да строши твърдата човка. Продължавайки да държи змията здраво в човката си, ястребът се изправи, замахна със свободното си крило и като привлече към себе си змийската глава, силно я стисна с нокти. Това реши борбата.

Влечугото постепенно отслаби натиска си и изпусна ястреба, а след няколко минути вече лежеше на тревата в предсмъртни гърчове. Победителят повдигна глава, разпери криле и с радостен крясък полетя нагоре, отнасяйки в ноктите си дългото туловище на змията.

В този миг се чу друг крясък, по-силен и пронизителен. Момчетата се досетиха, че това е белоглав орел. Скоро те видяха орел с голяма опашка и широко разперени криле, който летеше право към ястреба с намерение да му отнеме плячката.

Ястребът чу крясъка, събра всичките си сили и се помъчи да се издигне колкото е възможно по-нависоко. Той беше решил да не отстъпва трудно завладяната плячка или поне да се бори за нея. Не всички орли летят еднакво бързо. Ястребът се надяваше, че ще успее да избяга, напегна всички сили и се устреми бързо нагоре. Ала орелът се оказа млад и силен и се издигна след него. Описвайки кръгове, птиците се издигаха

все по-нагоре и по-нагоре, накрая съвсем изчезнаха от погледа...

Изведнъж се чу шум, приличен на фучене на летяща ракета, и на върха на едно дърво, чупейки клоните, падна мъртвият окървавен ястреб.

След него с крясък се появи орелът, държащ в ноктите си змията, и се стрелна към дървото. Базил грабна пушката да го застреля, но до дървото можеше да се стигне само с кон. Той възседна своя чер сокол, скоро долетя звук от изстрел и орелът падна на земята.

Това беше последната брънка от веригата изстребления, която момчетата наблюдаваха.

Глава шеста

На следващото утро пътешествениците продължиха пътя си. Няколко дни минаха без особени приключения, но между реките Тринити и Брасос им се случи нещо, което можеше да има печални последици.

През горещите дни обикновено спираха към обяд, за да се подкрепят и да дадат почивка на животните. Така постъпват всички пътешественици по тези места. Пред тях се простираха прериите, през които смятаха да тръгнат вечерта, зад тях остана гората. Прерията беше равна, покрита със зелен трилистник. Нарядко се срещаха ниски дървета, които нарушаваха еднообразието на пейзажа. В далечината започваше гъста дъбова гора. Изглеждаше, че дотам има четири-пет километра, но в действителност бяха повече от петнадесет така измамно действия на около прозрачният въздух в тези високи области. Местността, в която се намираха, се наричаше „гористи прерии“, тъй като тук все още се срещаха горички и групички дървета.

Едва бяха слезли от конете, когато се чу викът на Франсоа: – Бизони, бизони!

Базил и Люсиен погледнаха натам, където показваше Франсоа, и видяха три големи животни.

Като всички ловци, които за пръв път виждат бизони на свобода, младите пътешественици силно се развълнуваха, още повече че бизоните бяха истинската цел на предприетото от тях опасно пътешествие. Маркар че нямаше нито един бял бизон, момчетата все пак решиха да убият някой от тях и започнаха бързо да се съвещават как да направят това.

– Е, разбира се, трябва да ги подгоним – посъветва Франсоа с вид на опитен ловец.

Както белите, така и индианците имат няколко начина за лов на бизони в прериите. Най-често употребяваният е преследването. Ловецът на кон настига бизона, препуска наред с него и стреля в сърцето му. Ако не се цели там, може да изстреля и двадесет куршума в животното, без да го залови. Белите ловци стрелят с пушки, а често и с големи револвери, които имат предимството, че лесно се пълнят по време на езда. Индианците предпочитат лък – изпращайки стрелите една след друга, те могат да убият няколко бизона в едно преследване. Така изкусно владеят лъка, щото техните стрели понякога пронизват цялото животно. Освен стрели по време на лов индианците използват и копие.

Друг начин на лов на бизони е издебване. Ловецът се приближава до животните на разстояние един изстрел и стреля непрекъснато в тях, докато убие няколко. Понякога се скрива зад трупите на убитите животни и продължава да стреля след стадото. Особено важно е през цялото време да се стои срещу вятъра, тъй като при бизоните обонянието е развито по-силно от зрението. Често ловецът облича вълча или еленова кожа и бизоните го допускат по-близо до себе си.

Този начин е много по-практичен от преследването.

Трети начин е ограждането. Използват го обикновено индианците, тъй като при него е необходим голям брой ловци, а белите обикновено не се събират на такива големи групи.

Когато открият стадо бизони, ловците на коне го ограждат от всички страни и постепенно стесняват кръга, с диви викове прогонват животните в центъра, където ги и убиват със стрели и копия.

Всички тези начини бяха известни на нашите млади пътешественици само от разкази на стари американски ловци, които понякога ношуваха в дома на баща им. Полковникът обичаше да разговаря с тях и да слуша техните разкази.

Базил и Люсиен обмисляха плана. Тъй като бизоните бяха само три, всяко от момчетата можеше да си избере един и да го подгони, още повече че вчера беше неделя и конете и ловците чудесно бяха отпочинали. Неделната почивка спазваха по съвета на баща си. Когато обмислиха всичко, решиха да прибягнат до преследването.

Привързаха Жанет с целия товар за едно дърво. Там оставиха и всичко, дето можеше да ги притеснява при лова. Маренго взеха със себе си, понеже можеше да бъде полезен. Яхнаха конете и препуснаха. Всеки си избра по един бизон и приготви пушката и револвера си.

Франсоа постави куршуми в двете цеви на пушката и беше напълно уверен, че ще убие своя пръв бизон.

Но когато се приближиха, ловците бяха поразени от странно явление: кожата на бизоните, обикновено груба и космата, някак подозрително блестеше на слънцето. Братята продължиха да се движат напред, като се вглеждаха внимателно в странните животни.

– Това не са бизони – забеляза Люсиен. – Те не могат така да блестят.

– А какво може да бъде? – попита Франсоа.

– Вслушайте се малко и ще разберете – отговори младият природолюбител.

И тримата се спряха, а до слуха им достигна гъргоренето на пуйки.

– Та това са пуйки! – извика Люсиен, смеейки се.

– А ние ги взехме за бизони!... – разочаровано каза Базил. Смутените ловци отначало се спогледаха сконфузено, ала скоро избухнаха в смях.

– Аз мисля – каза Базил, – че е по-добре да не разказваме никому за това, ще ни вземат на подбив!

– Не се притеснявайте – Обади се Люсиен. – Такива грешки често се случват, дори и на стари ловци. Това е просто оптическа измама. Чувал съм, че веднъж дори врана взели за бизон.

– Е, значи, когато срещнем бизони, сигурно ще ги вземем за мамути – засмя се Франсоа.

И така, разочарованите ловци започнаха да преследват птици вместо бизони.

– Напред! – извика Базил, като пришпори коня си. – Да убием хубава тлъста пуйка за вечеря, все пак не е толкова лошо.

– Но как да се приближим до тях? – зачуди се Люсиен. – Те са на открито, а няма къде да се скрием.

– И не е необходимо. Ние ще ги подгоним, както бизоните.

– Да гоним пуйки! – разсмя се Франсоа. – Те веднага ще хвъркнат!

– Няма! – възрази Базил. – Знам от стари ловци, че често се прави тгй. Защо и ние да не опитаме?

– Добре – съгласиха се Франсоа и Люсиен и всички тръгнаха напред.

Когато приближиха до птиците, ясно разпознаха два пуяка и една пуйка Пуяците, напомнящи пауни с ярката си перушина, се движеха по тревата с разперени на ветрило опашки и вдигнати крила. Явно бяха съперници: пуйката, която стоеше по-настрана беше по-малка и не така пъстра.

Женската първа забеляза приближаването на момчетата и с

тревожен крясък предупреди другарите си. Птиците веднага отпуснаха крила и опашки, протегнаха дългите си шици и съвсем се преобрази. Сега всяка от тях беше висока около метър и осемдесет.

– Колко са хубави! – извика Люсиен.

– Да – съгласи се Базил, – но не трябва да губим време. Ти, Люсиен, подгони пуйката, тъй като твоят кон тича по-бавно. Хайде, на добър час!

Като пришпориха конете си, и тримата препуснаха напред начело с Маренго. След минута се озоваха на сто метра от пуйките. Птиците пробягаха няколко крачки и изведнъж се издигнаха във въздуха, силно пляскайки с крила. От уплаха се разлетяха в различни посоки. Всяко от момчетата си избра по една и я следваше. Люсиен тихо тръгна след пуйката, а Маренго го последва.

Като похвърча малко, пуйката пак слезе на земята и бързо се понесе към най-близката горичка. Маренго пръв се хвърли след нея. Люсиен препускаше след тях. Когато стигна горичката, Люсиен видя Маренго да стои под голям дъб, да лае и маха с опашка. Момчето внимателно приближи и видя пуйката да се крие на един от най-горните клони. Той се прицели, гръмна и птицата тупна на земята. Маренго я хвана, но ловецът скочи от коня и му я отне.

Люсиен отново възседна коня и излезе на открито, откъдето добре виждаше Базил, който преследваше единия пуюк. Брат му препускаше с всички сили, а пред него с отпуснати крила се носеше пуюкът. И ловецът, и птицата бързо се изгубиха от погледа му. Люсиен потърси с очи Франсоа, но не го видя, тъй като пуюкът го беше увлякъл в по-гористата част на прерията. Люсиен тихо се върна в лагера и седна да чака връщането на братята си.

Ловът на Базил се оказа по-продължителен, отколкото предполагаше, тъй като на него се падна най-голямата и силна птица. Първия път пуюкът прехвъркна близо два километра, а когато се спусна на земята, се понесе с голяма скорост. Но Базил пришпори коня и скоро го настигна. Това се повтори три пъти, докато птицата вече не беше в състояние да лети. Все пак тя можеше още да тича и при изкачване на стръмни места се носеше по-бързо от коня, но при спускане Базил я настигаше. Това трая доста време, докато птицата съвсем се изтощи.

Тя се притисна към тревата и зарови главата и дългата си шия, като се надяваше, че така ще се скрие от преследвача. Ала той спря коня си и с верен изстрел я уби.

Базил скочи на земята, взе птицата и я привърза за краката към

седлото, нещо, което не беше лесно – птицата тежеше около петнадесет килограма.

Ловът беше успешен, оставаше да се върне при палатката. Но Базил изведнъж разбра, че се е заблудил и съвсем не знае накъде да тръгне. Горичките, които го обкръжаваха от всички страни, бяха толкова еднакви, щото да се намери пътят по тях, беше съвсем невъзможно.

Трудно си представя човек какъв ужас е да се заблудиш в прериите! Даже най-силните и храбри хора, загубят ли се в тази безпределна пустиня, изтръпват от страх при мисълта за очакващата ги почти сигурна смърт. Случвало се е някои да полудяват при такива случаи. Помислете си какво трябваше да преживее нещастният Базил!

Той беше смел и хладнокръвен младеж, затова, без да губи присъствие на духа, започна внимателно да оглежда прерията, но все не можеше да намери мястото, където се раздели с братята си. Тогава се опита да вика, да стреля, но никой не му отговаряше. Неочаквано му хрумна щастлива мисъл.

– Как не се сетих по-рано! – извика той гласно. – Напред, Черни соколе! Още не всичко е изгубено.

Макар и малко запознат с прериите, Базил ненапразно беше ловец – той се досети, че трябва да опита да се върне по собствените си стъпки. Като обърна коня назад, скоро стигна до мястото, където уби пуяка. Тук спря за минута, като си припомняше от коя страна беше дошъл, когато преследваше пуяка, и продължи нататък, Следите, по които вървеше, станаха много объркани и често се преплитаха, така че конникът трябваше да прави големи кръгове и завои. Най-после за своя голяма радост излезе на прав път.

След като беше вървял около час, чу, че някой го вика, и видя Люсиен. С весел вик Базил препусна към него, ала отново се разтревожи, като не видя най-малкия си брат.

– Къде е Франсоа? – попита го Люсиен. Базил едва можеше да говори от вълнение.

– Но нима не се е върнал?

– Не – отговори Люсиен. – Мислех, че ще се върнете заедно и много се чудех защо толкова се забавихте.

– Боже мой, той е загинал! – в отчаяние извика Базил.

– Загинал? Как е загинал? – разтревожи се Люсиен, който реши, че Франсоа е бил нападнат от индианци или диви зверове. – Какво му се е случило, говори по-скоро!...

– Той сигурно се е загубил в прериите – отговори Базил. – Ти не

знаеш колко е ужасно това! Аз също се заблудих, но успях да се спася, а бедният малък Франсоа навярно ще загине...

– Нима не си го виждал, откакто се разделихме? – попита Люсиен.

– Не, аз сам се заблудих и дълго търсих пътя за насам, докато найсетне се сетих да се върна по собствените си следи. Но къде е Франсоа? Какво е станало с него?...

Люсиен също силно се безпокоеше. От думите на Базил разбра колко опасно е да се заблуди човек в прерията и мисълта за нещастieto, сполетяло най-малкия брат, го хвърляше в ужас.

Базил се смяташе за виновник за станалото, тъй като предложи да гонят пуйките. Ала нямаше време за отчаяние, трябваше да го търсят.

– Какво да направим? – попита Люсиен. Надеждата да спасят Франсоа отново върна енергията и смелостта на Базил.

– Не е ли по-добре да останем тук? – предложи Люсиен, който се доверяваше на здравия разум на брат си.

– Не, това е безполезно. Аз се върнах по следите на коня си. Франсоа няма да се сети да направи това, пък и неговият кон е мустанг, а в прерията има много следи от мустанги. Само щастлива случайност може да го доведе. Трябва да го търсим по следите, но това ще бъде много трудно, има множество следи. Трябва да опитаме всичко, което е по силите ни. Твоята пушка пълна ли е?

– Да – отговори Люсиен.

– Ще гръмна аз, а след това ти. Първият изстрел ще го накара да се вслуша във втория.

Момчетата дадоха два изстрела, като чакаха по пет минути след всеки изстрел, но отговор нямаше.

– Значи той е много далече – забеляза Люсиен. – В тази местност звукът се чува на голямо разстояние.

– Да накладем огън – предложи Базил.

Събраха съчки и сухи листа, натрупаха всичко на висока купчина, която покриха със зелени клони и испански мъх. Когато всичко пламна, нагоре се издигна гъст дим. Братята стояха и мълчаливо оглеждаха прерията.

– Той навярно е много далече – каза Люсиен. – Този дим може да се види от петнадесет километра.

– Нищо чудно да е и по-далече. По време на лов често се случва.

– А може би и той търси собствените си следи!

– Едва ли. Още е неопитен и по-добре да не прави това.

– Защо? – попита Люсиен.

– Защото тогава по-трудно бихме го намерили.

– Вярно.

Момчетата замълчаха и дълго се вглеждаха в прерията с израз на ужас по лицата си.

– Все още го няма – с мъка произнесе Люсиен.

– Да. Отдавна би могъл да се върне, ако е видял дима. Да вървим да го търсим.

Братята тръгнаха към конете. Погледът на Базил падна върху Маренго и лицето му светна.

– Колко време изгубихме напразно! – извика той. – По-скоро на път, Люсиен!...

– Какво има? – учудено попита Люсиен.

– Не разпитвай, сетих се нещо. Но да не губим време, всяка минута е скъпа!

– Ще оставим ли Жанет?

– Разбира се, Франсоа може да се върне.

– А ако се върне, как ще разбере къде сме?

– Прав си. Дай ми молив и хартия. Аз ще му пиша, а ти вържи Жанет.

Базил написа следното:

Франсоа, ние отиваме да те търсим. Остани тук при Жанет.

След това закачи листа на видно място на едно дърво и скочи на коня си. Люсиен последва примера на брат си и тръгна след него, а Маренго затича след тях.

Глава седма

Момчетата тръгнаха към мястото, където за пръв път видяха пуйките. Оттук Франсоа беше завил наляво, но имаше толкова много конски следи, щото беше трудно да се различат едни от други.

– Чакай – извика Люсиен, – аз видях как Франсоа зави към гази горичка. Да отидем там, може би ще успеем да отделим следите му от другите. Те приближиха до дърветата, за които говореше Люсиен.

– Ти си прав – възкликна Базил. – Минавал е тук, ясно виждам следите му!

Базил слезе от коня и започна внимателно да разглежда следите.

– Сега ги разпознавам сред хиляди други – каза той, като изправи. – Маренго!

Кучето се приближи до Базил, който държеше в ръка червеното одеяло на Франсоа. Момчето го подаде на Маренго, за да го подуши. След това Базил пак метна одеялото на седлото си, наведе се и показа с ръка по тревата, за да обясни на кучето по коя посока да тича. То изскимтя и се понесе по следите. Базил скочи на седлото и извика:

– Напред, Люсиен, не трябва да губим от очи кучето – всичко зависи от това. И трябва добре да запомним откъде да се вържем, за да не се заблудим и ние.

При тези думи най-големият брат пречупи една клонка от дървото, покрай което минаваха.

Кучето дълго тича почти по права линия. Момчетата препускаха след него, наблюдавайки го внимателно. Поспирваха нарядко, за да оставят следа на някое дърво. Кучето премина горичката, после пак потича в права посока, след което започна да описва кръгове. Изведнъж спря и започна да рови с муцуна нещо, което се оказа купчина пера.

– Навярно тук Франсоа е убил пуяка – обади се Базил. – Дано Маренго е на вярна следа!

Кучето пак се понесе напред – момчетата го последваха развълнувани. Знаеха, че настъпва решителната минута и всичко зависи от това, ще намери ли Маренго по-нататъшните дири.

Той започна да се лута из множеството пресичащи се стъпки, след което пак се върна на предишното място и внезапно започна да вие.

Братята знаеха, че това е лош признак, и млъчаха, а кучето отново хукна, този път към прерията.

– Боже мой! – извика изплашено Базил. – Маренго пак отива в старата посока!

Кучето отново спря и зави, а когато Базил го повика, то пак се залута. Братята се спогледаха в отчаяние. Следите бяха изгубени.

– Почакай, има още надежда – каза Базил, скочи от коня и повика кучето.

Маренго дотърча при господаря си. Момъкът вървеше бавно и внимателно разглеждаше следите по земята. Като измина седемстотин-осемстотин крачки, попадна на следи от коня на Франсоа, които му се видяха по-пресни, и Маренго отново хукна из прерията. Момчетата препуснаха след него.

Следите не вървяха по права линия, те внезапно завиваха ту наляво, ту надясно, като образуваха зигзаги, които едва не объркаха кучето. Беше ясно, че Франсоа се е лутал в различни посоки, без да знае накъде да върви.

После около три километра дирите вървяха по права линия. Вероятно тук Франсоа беше решил да върви направо, ала както забеляза Базил, тъкмо в противоположна посока от палатката. Следите бяха пресни и кучето тичаше бързо. Неочаквано то пак изви на запад и те видяха, че слънцето вече залазва.

При мисълта за приближаващата тъмнина ги обзе отново страх. В дози места нощта настъпва бързо. А какво ще правят тогава? Вече трудно различаваха Маренго.

– Зная какво трябва да направим! – изведнъж извика Базил. Той пришпори коня си, настигна Маренго и го хвана. – Люсиен, свали си бързо ризата, тя е по-светла от моята.

Люсиен веднага изпълни искането на брат си и му подаде ризата. Базил откъсна ръкавите, пхна през отворите предните лапи на кучето и стегна яката около шията му, долната част завърза около задните му крака. В това облекло Маренго приличаше на улична маймуна, но в тъмнината се виждаше ясно.

– Сега – извика Базил – вече няма да го изгубим от очи.

– Почакай малко – обади се Люсиен, извади бележника си и написа: „Франсоа, върни се по следите си и ще ни намериш. Ако ги изгубиш, следвай Маренго.“

Той откъсна листа и го подаде на Базил, който го прикрепи към ризата.

Пуснаха отново Маренго, той се втурна по следите, а момчетата препуснаха след него. Измина цял час.

Обикаляйки една горичка, неочаквано попаднаха на ярък огън, който гореше под големите дървета. Опасявайки се да не се натъкнат на индиански лагер, Базил задържа Маренго, а той все се дърпаше към огъня. В този миг огънят лумна нависоко и освети коня на Франсоа и господаря му, който седеше на земята. С радостни сълзи братята се хвърлиха в обятията си.

Франсоа разказа своите приключения. След като убил пуяка, той се заблудил и вместо да се върне по следите си, скитал до вечерта, викал и стрелял. Понякога го нападало отчаяние, отпуснал поводите, като оставял коня да върви накъдето иска. Най-после с настъпването на нощта той се уморил, слязъл от своята Котка и я вързал за дървото. След това решил да накладе огън, тъй като бил измръзнал и гладен. За щастие на седлото му висял пуякът, който се канел да пече, когато се появиха братята му.

Като видяха пуяка, Базил и Люсиен разбраха колко са гладни, тъй

като не бяха и обядвали. Когато печеното стана готово, момчетата се нахраниха отлично, като не забравиха и Маренго, завиха се в одеялата и заспаха дълбок сън.

На следващия ден станаха рано, закусиха пак от пуяка и тръгнаха да се връщат. Следите вече не бяха пресни и кучето не можеше да им помогне, затова се ориентираха по счупените клонки. Разбира се, трябваше да вървят бавно и често да спират. Ала друга възможност нямаше, трябваше да се върнат при палатката и при всичките си провизии.

Настроението им беше весело, из целия път се шегуваха, главно с Люсиен, който нямаше риза, тъй като Маренго я беше разкъсал. Питаха се и какво ли прави бедната, вързана за дървото, гладна Жанет.

Най-сетне към обед отдалече я видяха.

– Но какво става там? – извика Франсоа.

И тримата спряха в недоумение. С Жанет ставаше нещо странно. Във въздуха се мяркаха ту предните, ту задните ѝ крака, понякога подкачаше с четирите едновременно, а палатката, която се беше смъкнала от гърба ѝ, се удряше о земята при всяко движение.

Момчетата гледаха с любопитство и страх.

– Дали не са индианци? – предположиха те.

– Не, това са вълци – досети се Базил, – трябва по-скоро да я спасим.

Братята препуснаха, а когато наближиха, видяха, че около мулето се бяха струпали някакви животни. Те бяха дребни, тъмни, с дълги заострени муцуни, огромни кучешки зъби и съвсем къса опашка.

– Това са пекари – извика Люсиен, който познаваше тези животни по описанията.

Вързаното муле риташе и пръхтеше, а пекарите издаваха пронизителен вой и го хапеха по краката. Те бяха повече от сто, цялата полянка беше почерняла от тях.

Въпреки опасността момчетата се хвърлиха сред нападателите. Ако не бяха на коне, не биха посмели. И тримата стреляха, убиха три пекара, но пак не успяха да ги прогонят с изстрелите.

Животните хапеха краката на конете, като скачаха толкова високо, щото почти достигаха конниците. Братята здраво седяха на седлата, но не успяваха да пълнят пушките си. Маренго, като опитно ловджийско куче, веднага позна пекарите и благоразумно застана настрана.

Младите ловци разбраха, че трябва да бягат. Базил успя да стигне до, дървото, прерязва с ножа ласото, с което бе вързана Жанет, извика братята си и препусна в прерията.

Щом се почувства свободна, Жанет се втурна да бяга, преследвана от цялата глутница пекари. Конете и Маренго бягаха по-бързо от хищниците, ала Жанет беше в опасност. Прекарала почти два дни без храна и вода, тя бе отслабнала, освен това краката ѝ бяха изранени, а палатката, която се влачеше след нея, ѝ пречеше да бяга. Но точно тази палатка спаси мулето. Пекарите се хванаха за нея, измъкнаха я от калъфа и започнаха да я дърпат по земята. През това време Жанет се спусна с всички сили и настигна конете. След няколко километра ловците спряха да починат, тъй като Жанет нямаше сили да продължи. След като изгубиха палатката и други вещи, сега лагеруването им много се опростяваше.

Момчетата се питаха какво е предизвикало нападението на пекарите, които обикновено не нападат сами. Вероятно са подушили пуйките, оставени на тревата. Ако са се доближили много до Жанет, тя ги е ритнала и се е започнало.

Ако не бяха се върнали навреме, от нея не би останало нищо. Обикновено безвредни животни, пекарите стават много свирепи и опасни, когато ги обезпокоят или ранят. Това малко зверче е изключително смело и цялата глутница напада дотогава, докато не загинат всички до един. Случвало се е пекари по няколко дни да държат в обсада мексикански ловци.

Глава осма

Ловците се разположиха сред стара гора от бели дъбове и лещак. Конете привързаха край един ручей, където имаше сочна трева, а Базил и Франсоа взеха пушките и тръгнаха да търсят дивеч за обяд, тъй като всички провизии бяха разпилени по време на бягството на Жанет.

Момчетата се надяваха да намерят катерички, ала слънцето беше още високо, а те се появяват само сутрин и вечер.

След като не намериха нищо в гъстата сенчеста гора, насочиха се към края ѝ и след стотина метра през последните дървета се провидя прерията. Те тихо се провираха между стъблата, за да не уплашат сърните, дивите гъски и другия дивеч, който се крие по тези места.

В равната прерия, обрасла е ниска трева, нарядко се срещаха големи дървета. Равнината беше пуста. Но когато се вгледаха по-внимателно, недалеч видяха две зверчета: те тичаха по тревата, а понякога прилякваша на задните си крака като малки маймунки.

– Това са диви кучета – обяви Франсоа.

– Не – възрази Базил, – дивите кучета имат по-дълги опашки.

– Тогава какво е?

– Навярно зайци – отговори Базил, като продължаваше да разглежда животните.

– Зайци! – извика учуден Франсоа. – Та те не са по-големи от плъхове! Искаш да кажеш, зайчета?

– Не, точно възрастни зайци.

– Как? – засмя се Франсоа. – Ти не гледаш добре! Навярно ти се струва, че са много далече от нас? Те са само на двеста крачки, а сивата катерица би изглеждала пред тях великан. Какви ти зайци!

– Все пак аз поддържам твърдението си – отговори Базил, – но мога и да се лъжа. Жалко, че го няма Люсиен. Той би ни обяснил.

– Ето го и него – каза Франсоа. – Люсиен, погледни, Базил твърди, че това били възрастни зайци.

– И има право – отговори Люсиен. – Няколко разновидности от тези малки зайци населяват Скалистите планини и съседните прерии. Това е много рядко животинче. Бих искал да се сдобия поне с една кожичка за папа, уверен съм, че той ще остане много доволен.

– Това не е трудно – каза Франсоа. – Да се приближа и да застрелям едно?

– Не – отговори Люсиен, – те веднага ще се разбягат.

– А Маренго не може ли да хване поне едно?

– Не вярвам. Освен това той ще го разкъса. Най-добре е да си останем на мястото. Зайците като че ли се приближават към нас.

Тримата се скриха зад големите дървета. Животинчетата приближаваха право срещу тях. Ловците вече се канеха да тръгнат насреща им, когато изведнъж зад храстите се показа странно животно. То спираше, притискаше се до земята и жадно следеше с поглед малките невинни създания, които скачаха по тревата.

Животното беше голямо колкото куче, жълточервено на цвят, с кафяви петна по хълбоците и също такива ивици по гърба. Тези краски и кръглата глава с котешка муцуна му придаваха сходство с леопарда и тигъра. Но животното имаше щръкнали уши и къса опашка, извита нагоре. По тази опашка, по дебелия крака, а главно по косматите високи уши момчетата познаха риса. Той явно си точеше зъбите за зайците. Не би могъл да ги настигне, затова разчиташе да скочи върху тях. Не беше трудно да долази, скрит зад купчинките миналогодишна трева. Между риса и зайците се издигаше клонесто дърво, а под него растяха трънливи храсти и висока трева. Хищникът приближаваше към дървото от

едната страна, зайците – от другата.

Животинчетата се движеха, а момчетата се любуваха на грациозните им движения. На земята пред тях лежеше някакъв странен предмет – като сива космата топка. Заети със зайците и риса, Люсиен и Базил съвсем не я забелязаха, а Франсоа я помисли за купчина суха трева или кактус. Ала видът на тази топка не изплаши дори зайците, които дойдоха съвсем до нея.

Внезапно топката скочи и братята видяха остроносо, четирикрано животно с дълга опашка. Това беше двуутробка. Тя бързо сграбчи с лапи един от зайците, прегриза му главичката и го просна на земята, готова да го изяде. Но тогава зърна риса, грабна жертвата и се скри в храсталачка. Рисът изви гръб, скочи напред и обиколи целия трънак, за да види къде се свря двуутробката. След като го обиколи няколко пъти, смело се хвърли навътре. Двете животни изчезнаха от очите на наблюдателите – само по пращането на сухите клони можеше да се разбере, че между тях се води борба.

След няколко минути двуутробката изскочи от храстите със заека в уста и се покатери по дървото, като обхвана стеблото с предните си крака. Момчетата знаеха, че рисът също много добре се катери, затова се учудиха на двуутробката, която търсеше спасение на такова дърво – не по-високо от десет метра. Рисът с един скок се озова в подножието му и като си отдъхна, подскочи нагоре. Двуутробката седеше на едно от горните клончета. Рисът стигна до нея, ала тя махна с опашка и скочи пониско. Той искаше да я последва, но клонът изглеждаше крехък и той се върна обратно, спусна се по главното стебло и полази по същия клон, на който седеше двуутробката. Тя отново се прехвърли от един клон на друг и най-после се оказа на най-долния.

Момчетата мислеха, че ще скочи и ще избяга в гората, но двуутробката се боеше, че рисът ще я настигне, затова не мръдваше от мястото си, а продължаваше да виси на най-долното клонче, което се превиваше от тежестта ѝ. Разбира се, то не Рисът полази по клона, като се опита да откачи от него опашката на двуутробката, но не успя. Тогава се изкачи по-високо, ала пак нищо не можа да направи. Озлобеното животно слезе на земята с намерение оттам да подскочи до жертвата, но се оказа, че не може да я стигне.

През това време двуутробката, сякаш за да го дразни, започна да яде заека. Това вече беше много. Разяреният рис отново се покатери на дървото и забравяйки опасността, се метна към двуутробката. Клонът изпраща, пречупи се и двете животни паднаха на земята. Рисът бързо

дойде на себе си и с рев се хвърли върху жертвата, като забрави дори за заека, който лежеше до него на тревата.

Но двуутробката изведнъж се сви и пак се превърна в сива топка. Той я подмята известно време, накрая се умори, остави я и се захвана със зайчето.

В този миг Франсоа пусна Маренго и рисът хукна към прерията. Маренго го настигна и след кратка, но отчаяна схватка бързо се справи с него.

Младите ловци прибраха заека и отидоха за мъртвата двуутробка, като разчитаха да я сготвят за вечеря. Ала за тяхно учудване никъде не я намериха. Хитрото животно, престорило се на мъртво, се бе възползвало от удобния случай, за да се скрие безследно.

Тъй като месото на риса не привличаше ловците, а заекът беше съвсем разкъсан, момчетата за пръв път трябваше да си легнат без вечеря.

Глава девета

Братята легнаха на земята близо един до друг. По липса на палатка спяха на открито, под голямо клонесто дърво, завити с одеяла. На разсъмване Франсоа почувства как нещо лепкаво и студено се допря до лицето му и го ухапа. Изплашеното момче скочи и събуди с вик братята си. Отначало беше убеден, че го е ухапала змия, но като разтри очи, видя бързо отдалечаващо се животно, съвсем неприличащо на змия.

– Какво е това? – попитаха Базил и Люсиен.

– Навярно вълк. Бутна ме по лицето със студената си муцуна. Погледнете, там са два! – извика Франсоа, като показа двете бягащи животни.

Те бяха големи колкото вълци, ала съвсем черни. Скриха се толкова бързо, че момчетата не можаха да ги разгледат добре.

– Дали не са пекари? – предположи Франсоа.

– Не, тези са по-големи и по-громави от пекарите – възрази Люсиен.

Момчетата бяха в недоумение. Грабнаха пушките си; не преставайки да се вглеждат в странните обитатели на тези места. Изведнъж до тях се изправи човешка фигура, която сякаш ги приласкаваше.

– Човек и две кучета – пошепна Франсоа. – Може би индианец!

– Да, вероятно е човек, но четириногите до него не са кучета! – каза Люсиен шепнешком.

Маренго стоеше до тях, задържан от Базил, и тихо ръмжеше. Той беше добре дресиран и без заповед не смееше да нападне Дори своя враг. Но по свирепото му изражение се виждаше, че странните животни не биха могли да му бъдат приятели.

В движенията на непознатите същества, които ловците наблюдаваха, имаше нещо странно и страшно. Братята шепнешком се съветваха, но не знаеха какво да предприемат. Да избягат с конете? В това нямаше никакъв смисъл. Ако този човек е индианец, то вероятно наблизко имаше много други, дето лесно Ще ги настигнат. Освен това странните същества, стоящи на тридесетина метра, явно знаеха за тяхното присъствие.

Наближаваше разсъмването, ала страхът на момчетата не намаляваше. Сега те забелязаха, че човешката фигура напомняше голяма маймуна. Тя беше с червеникав цвят и имаше силни, дебели ръце, които държеше хоризонтално и някак странно размахваше. Най-после слънцето изгря и тайнствената завеса пред погледите се вдигна. Голямата фигура се обърна към тях и момчетата видяха грамадна мечка, изправена на задните си крака.

– Мечка с мечета! – извика Франсоа. – Но странно – тя е кафява, а мечетата черни.

Базил бързо се прицели.

– За Бога, не стреляй! – извика Люсиен. – Може да е кафява американска мечка!

Но беше вече късно. Базил гръмна, мечката стъпи на четири крака, завъртя глава и страшно зарева. Куршумът отскочи от челото ѝ, без да я засегне. Муцуната е най-чувствителното място на мечката и ударът я накара да изпадне в ярост.

Като видя откъде се стреля, звярът бързо се спусна към момчетата.

Какво да се прави?... Да скочат на конете, нямаха време, а трябваше да се спасяват без да губят миг дори.

– По дърветата! – извика Люсиен. – Ако е кафява мечка, тя не знае да се катери.

С тези думи Люсиен се прицели и гръмна в приближаващото животно, като явно го рани, тъй като мечката изрева и започна да си ближе хълбока. Възползвай от това забавяне, Люсиен се качи на едно дърво. Другите братя последваха примера му, като в бързината си хвърлиха пушките. Бяха на различни дървета – Базил се оказа на най-голямото и клонесто дърво, под което спаха тази нощ. Мечката спря под него. Оде-ялата и кожата отдолу временно привлякоха вниманието ѝ, ала тя скоро ги остави и започна да се върти около дървото, дигнала муцуна и

сумтейки злобно. Базил се изкачи чак до четвъртия клон и щеше да продължи още, ако Люсиен не бе казал, че съдейки по цвета, това е кафява американска мечка, която не се катери по дърветата.

Базил погледна надолу и видя, че тази мечка е от друг вид. Обхвана стebelото със своите огромни лапи, тя започна да пълзи по дънера.

Беше ужасен миг. Люсиен и Франсоа скочиха на земята в пълно отчаяние. Франсоа взе своята пълна пушка, изтича под дървото и изпразни целия си заряд в едрия звяр. Но сачмите не можеха да я ранят, само повече я раздразниха. Като се поколеба да се спусне ли долу, за да накаже неприятеля, или да продължи, мечката реши да се катери.

Базил лазеше по дървото като котка. Той си избра един дълъг хоризонтален клон на двадесетина метра от земята. „Ако мечката стигне до него – мислеше той, – ще мога да се прехвърля на по-горния и оттам ще се спусна по стebelото преди нея.“

Ала сметката му излезе крива.

Клонът така се изви под тежестта му, што горният остана много далече. Базил искаше да се върне, но видя, че мечката вече бе стъпила на същия клон и пътят му за връщане бе отрязан. Другите клони не можеше да достигне, оставаше само да скочи долу. А скок от такава височина означаваше смърт.

Докато мечката приближаваше към Базил, Франсоа и Люсиен бързо пълнеха пушките, страхувайки се, че не ще успеят да гръмнат.

Положението бе ужасно, но смелият, спокоен Базил и този път не изгуби присъствие на духа.

– Въжето! – извика той. – Подайте ми въжето или съм изгубен!...

За щастие под самото дърво лежеше ласото. Люсиен хвърли пушката и нави въжето. Той умееше да хвърля не по-зле от Базил: дотича под клона, замахна и хвърли. За да спечели време, Базил все повече се приближаваше към края на клона, който съвсем се беше превил. Ала дървото беше дъб и той не се пречупи. Момъкът възседна клона с лице към мечката. Грамадната муцуна на животното с отворена уста бе толкова близо до него, че усещаше дъха ѝ.

В този миг примката на ласото се удари о клона. Базил я хвана и бързо я завърза край един чеп. Когато мечката протегна лапа, младият ловец скочи и се спусна по ласото. Въжето не стигаше до земята. Люсиен и Франсоа се приготвиха да хванат брат си в бизонова кожа и той скочи от шест-седем метра височина.

След скока на Базил клонът се изви нагоре. Гласъкът беше толкова неочакван и силен, што мечката не можа да се задържи и рухна на

земята. Още преди да се е опомнила, момъкът гръмна в главата ѝ и я уби на място.

В това време дотичаха мечетата и Маренго веднага се нахвърли върху тях. Малките яростно се защитаваха, но кучето с помощта на ловците удържа победа.

На тревата лежаха прострени и старият звяр, тежък не по-малко от сто и седемдесет килограма, и малките мечета.

В Северна Америка според твърденията на учените се срещат само три породи мечки: черна, полярна и сива. Ала кафявата мечка също може да се срещне, макар да не е причислена към нито една от изброените породи. Следователно трябва да се предположи, че в Америка има четири или дори пет породи, тъй като кафявата мечка в Хъдзъновия залив повече прилича на руската мечка.

Полярната мечка се среща в областта на снеговете по брега на Ледовития океан. Сивата заема първо място по сила и кръвожадност, далеч надминавайки полярната. Казват, че черната мечка прилича на европейската кафява. Не намирам между тях никакво външно сходство, но привичките им са действително еднакви. Черната се среща из цяла Америка. Най-често живее из гъстите гори и гористите местности, но може да се види и в скалистите пустини, където съвсем няма дървета.

След закуската с печено месо Люсиен разказа на братята си интересни неща за мечките, а след това започнаха да се съвещават какво да правят по-нататък. Обстоятелствата съвсем се бяха променили. Целият запас от сушено месо, брашно и кафе беше изгубен от Жанет по време на бягството – трябваше сами да се снабдяват с храна. Липсата на палатката не ги огорчаваше, тъй като в хубавите летни нощи беше приятно да се спи под открито небе, но лишаването от кафе бе особено неприятно за момчетата. Ала трябваше да се примирят с това.

Продължавайки пътя си на запад, скоро щяха да се срещнат с бизоните и тогава щяха да имат достатъчно вкусно месо. Дотогава трябваше да се задоволяват с каквото намерят. Младите ловци решиха да изсушат месото от мечката. Докато Базил и Франсоа деряха кожата, Люсиен събираше дърва и трески за огъня. Налагаше се да останат тук още една нощ, за да приготвят храната.

После нарязаха месото на тънки ивици. Обикновено се поставя на колчета, където под силното слънце за три дни изсъхва. Но нашите пътешественици не желаеха да губят време, затова прибегнаха до друг способ. Изровиха плитка яма, напълниха я с гореща пепел и я покриха с млади зелени пръчки. Върху тях наредиха тънките ивици месо.

Пригответената по този начин храна, изсушена и леко опечена, се запазва цели месеци. Когато бързат, индианците често използват този начин.

Докато месото се сушеше, Базил разтопи мас в едно от оцелелите котлета, после намаза краката на бедната Жанет и това много ѝ помогна.

Глава десета

С настъпването на нощта младите ловци налягаха около огъня. Тъй като стана много студено, обърнаха крака към топлината. Когато на краката е топло, цялото тяло се сгрива. Така стоплени, скоро заспаха. Огънят, цял ден поддържан за сушене на месото, продължаваше да гори и да пращи, а късовете месо бяха по пръчките, на които се сушаха.

Не помислиха и да караулят през нощта. Никога не правеха това, когато ходеха на лов по блатата на Луизиана, и сега го смятаха за излишно.

Само страхът от индианци кара пътешествениците в прериите да дежурят по цяла нощ, но нашите млади ловци почти не мислеха за това. Из тези места досега не бяха се случвали стълкновения между бели и индианци, а освен това в случай на нападение Базил носеше своя тайнствен талисман.

Не спали и половин час, момчетата скочиха, събудени от някакво ръмжене, и уплашено се огледаха. Но не видяха нищо особено. Стеблата, покрити със сребрист мъх, блестяха от светлината на огъня. Зад дърветата беше пълен мрак. Вятър нямаше, не трепваше нито един лист, чуваха се само гласовете на щурците и дървесните жаби. Ала не това беше обезпокоило Маренго, който скочи с диво ръмжене. Братята продължиха да се вслушват. Тъмната гора оживяваше от светулките, чийто ярък блясък предвещаваше буря.

Но други светлини привлякоха вниманието им. Те бяха кръгли, зеленикави и горяха почти на повърхността на земята, като ту изчезваха, ту отново се появяваха на различни места. Момчетата бързо съобразиха, че това бяха очи на диви зверове, но на какви точно, не знаеха. Можеха да бъдат мечки, пантери или нещо друго... Братята говореха шепнешком, готови за нападение, а Маренго продължаваше да ръмжи. Дивите обитатели без съмнение вече ги бяха видели на светлината на огъня.

Блестящите очи ставаха все по-големи и по-големи. Изведнъж се раздаде кучешки лай, който премина в дълъг, жален вой. Ясно бе, че не лае куче, а вълк. Воят, подзет от другите вълци, се разнесе по цялата

гора. Момчетата разбраха, че са обградени от койоти.

– А – каза Базил, – това било само глутница вълци. Техният вой не е страшен.

Успокоиха се. Те не се страхуваха от степните вълци. Тези животни, кръвожадни при нападение на елен или ранен бизон, много се страхуват от човек и обикновено се крият, ако той покаже враждебни намерения.

– Радвам се, че са вълци, а не нашите приятели пекарите – отбеляза Люсиен.

– Още не се знае кое е по-добре – отговори Базил. – Сега трябва да не спим и да пазим месото, иначе до сутринта нищо няма да ни оставят.

– Прав си – съгласи се Люсиен, – но защо ще пазим всички? Вие с Франсоа легнете, пък аз ще дежурия!

– Не – възрази Базил. – Вие с Франсоа спете, аз ще пазя.

– Съвсем не искам да спя – заяви Франсоа. – Позволете ми да карауля.

– Не, не! – извикаха Базил и Люсиен.

Решено беше всички да пазят по два часа. Първо беше ред на Базил, който седна до огъня. Другите двама си легнаха отново и бързо заспаха, завити в одеялата.

Базил едва успяваше да остане буден. Отвред го гледаха вълчи очи, ала той не се боеше от тях. Привличани от миризмата на мечото месо, те се приближаваха все повече, докато се озоваха при костите и бързо ги разграбиха. Базил слушаше хрущенето и гледаше хищниците, които, щом свършиха, отново се върнаха на предишните си места.

На Базил много му се спеше, но вълците все повече се приближаваха. Трябваше да се спасява месото и като не желаше да хаби куршумите, а също и да стряска братята си с гърмежи, Базил измисли нещо друго.

Взе ласото и здраво завърза всички късове на единия край, а другия праметна през висок клон, издигна месото на три-четири метра височина, а свободния край на въжето завърза за стеблото.

Като свърши всичко това, момъкът се загърна в одеялото си и спокойно заспа.

Ала вълците го надхитриха. Щом разбраха, че спи, те смело се промъкнаха към висящото месо. Отначало се мъчеха да го достигнат със скачане, но това се оказа невъзможно и те избраха друг метод. Прегризаха възела на ласото върху дънера.

Тежкия товар шумно падна на земята. Маренго, който не спеше,

събуди братята със силен лай. Базил скочи, грабна пушката и се спусна напред, а след него се втурнаха Франсоа и Люсиен.

Стреляйки, и тримата се хвърлиха върху вълците, убивайки три от тях. Другите се събраха месото и Базил пак го закачи на ласото, ала този път завърза края на въжето за висок клон. Като знаеха, че вълците не се катерят по дървета, сега бяха спокойни.

След като прибавиха дърва на огъня, те отново се сгушиха в одеялата, надявайки се, че този път вече нищо няма да ги безпокои.

Ала и тези надежди не се оправдаха. Сред отдалечаващия се вой на вълците изведнъж се чу друг вик подобен на мяукане на дива котка, но по-силен и по-страшен. Това беше кугуар.

Младите ловци веднага познаха крясъка, който и по-рано бяха чували в горите на Луизиана. Те познаваха кръвожадността на кугуара и бяха ужасени. Крясъкът приближаваше.

– Да бягаме оттук – каза Базил.

– Но не знаем накъде да вървим – обади се Люсиен, – може точно на него да се натъкнем.

– Какво да правим? Да се качваме на дърво, няма смисъл, кугуарите се катерят като катерици.

Люсиен мълчаливо размисляше.

– Чел съм – каза той най-после, – че кугуарът, както повечето животни, не скача през огън, макар да има и изключения. Да опитаме.

Гласът на кугуара отново се чу.

– Чувате ли? Той е още далече, ще успеем да направим огнен пръстен.

Оставиха пушките си и започнаха да събират съчки, от които бързо направиха кръг от огньовете. Гласът на кугуара се чуваше все по-близо, заглушавайки всички други звуци, а воят на вълците съвсем затихна. Изведнъж конете изпръхтяха уплашено. Ловците бяха забравили нещастните животни, ала да ги спасяват, сега беше късно – кугуарът се намираще само на сто метра от лагера.

Тримата застанаха в центъра на огнения пръстен. За щастие нямаше вятър и димът не ги притесняваше, а се издигаше право нагоре. Стискайки заредените пушки, братята можаха да различат две жълти животни, които бродеха около месото. Кугуарите можеха лесно да се познаят по кръглата глава, дългия извит гръб и меката червеникава козина.

Младите ловци чак сега разбраха каква грешка са направили, като не свалиха месото – новите хищници щяха да се задоволят с него и да си отидат.

Няколко минути кугуарите се въртяха около дървото. Понякога скачаха, мъчейки се да го уловят, но опитите им останаха безуспешни. Най-послед един скочи на клона, на който беше закачена скъпоценната плячка, но не успя да я свали. Тогава кугуарът хвана с нокти въжето и започна да го тръска, ала и това не помогна. Липсваше му хитростта на вълка, за да се сети да прегризе въжето със зъби.

Така измина около час. Пламъкът се увеличаваше, огънят се разгаряше и в своя тесен огнен пръстен момчетата започнаха да се задушават от горещина.

– Не мога да търпя повече! – извика Базил. – Да стреляме в тях и да излезем отук!

– Почакай малко – възрази Люсиен, – може би сами ще си отидат.

В това време кугуарите се приближиха към огъня дебнешком като котки, спряха се на няколко крачки от него, снишиха се към земята и явно се готвеха да се хвърлят напред към вкусната плячка. Видът на тези кръвожадни животни беше ужасен. Оголените им зъби, остриите нокти и искрящите очи се виждаха ясно на ярката светлина на огъня, но измъчвани от горещината, момчетата надмогнаха страха си.

– Аз не мога да издържам повече! – извика Базил. – Ние ще изгорим тук. Нека да стреляме. Вие се целете в този, аз в другия.

Чуха се три изстрела, след което братята изскочиха от кръга. Базил бе успял да рани кугуара и щом напуснаха обръча, разяреният хищник скочи през огъня, като се тресеше в предсмъртни мъки. Маренго се спусна върху него и двамата се озоваха в горещата пепел, ала кугуарът скоро се опъна безжизнен и кучето го остави.

В това време отново се чу пръхтене на конете и цивиле на мулето, което продължи няколко минути, после всичко утихна.

„Горката Жанет! – помислиха си братята. – Кугуарът навярно е вечерял с нея.“

Страхувайки се, че вторият нападател ще се върне, момчетата караулиха до разсъване. Изведнъж заваля силен дъжд, който изгаси огньовете. Братята застанаха под дърветата, завити с одеялата си.

На разсъване нашите ловци с учудване видяха Жанет да пасе, а до нея лежеше трупът на кугуара. Смъртта му не беше последица от куршум, тъй като бяха му строшени ребрата. Момчетата дълго се чудиха, докато разберат какво точно е станало. Най-послед разбраха. Когато кугуарът се е хвърлил върху Жанет, която се е мъчила да избяга в тъмнината, тя така силно се е блъснала в едно дърво, че е смазала хищника.

По гърба и шията на Жанет се виждаха следи от ноктите и зъбите

на звяра. Ако тя не бе се ударила в дървото, той навярно Щеше да изсмуче всичката ѝ кръв, както прави обикновено.

Младите ловци не бяха спали цяла нощ и се чувстваха много уморени, ала искаха по-скоро да се махнат от това свърталище на опасни хищници, които се събираха тук, при разлива на реката.

Оседлавайки Жанет с дрехите, одеялата и месото, ловците тръгнаха на запад. След няколко минути излязоха от гората и се озоваха в откритата прерия.

Глава единадесета

Прерията беше осеяна с цветя. Тук растяха слънчогледи, червен слез, лопен и млечка, а изпод зелените листа надничаха огнените топки на калифорнийския мак.

Слънцето обилно осветяваше ливадите, освежени от последния дъжд. Над цветята се въртяха ярки пеперуди и други пъстри насекоми. Пчели събираха мед, птички прехвъркваха от един цвят на друг. Понякога се срещаха яребици и глухари, два от които Франсоа успя да убие.

Конските копита тъпчеха прелестни цветя, понякога толкова високи и гъсти, щото съвсем закриваха конниците. Рядко срещана красота окръжаваше момчетата, но те бяха твърде уморени, за да могат да ѝ се наслаждават. Миризмата на цветя, която отначало ги освежи, сега ги унасяше в дрямка. Момчетата с удоволствие биха спрели, ала тук нямаше ни вода, ни трева за конете и мулето. В такива прерии рядко расте трева, тъй като високите стебла на цветята силно изтощават земите. Затова трябваше да вървят по-нататък, до първото удобно място, където се намери вода и трева.

След петнадесет километра цветята започнаха да оредяват и най-после се смениха с трева. Малко по-нататък видяха ручей, по брега на който растяха само няколко върби. Решиха да ношуват тук.

Но колкото и да им се спеше, не можеха да легнат гладни. Върбите бяха зелени и горяха лошо, ала все пак успяха да накладат огън. Пуснаха глухарите в котлето, подправиха ги с лук и ряпа и гозбата стана много вкусна. Маренго получи къс от мечката и остатъците от птиците. След вечеря пътниците легнаха и цяла нощ спаха дълбоко.

Когато се събудиха, чуха воя на вълците, но той никак не ги безпокоеше. Отпочинали и бодри, момчетата напоиха конете и започнаха да приготвят закуската. Настроението им беше добро. Макар и

поиздраскан от кугуара, Маренго също беше весел. Жанет лудуваше и махаше с опашка, за да прогони мухите. Базил пак намаза раните ѝ с меча мас – мулето очевидно се чувстваше добре. На това място останаха още един ден и една нощ... След няколко дни достигнаха гористата ивица Крос Тимбърс, която се простира между Арканзас и Брасос. Тъй като досега не срещнаха никакви следи от бизони, след кратък престой тръгнаха на запад към река Брасос и нейните притоци.

На третия ден спряха до един от тези притоци. По брега нямаше никакви дървета, но можеха да накладат огън от бизонски тор. Имаше го в голямо количество, а това показваше, че бизоните са близо.

На разсъмване тримата внимателно огледаха наоколо, ала никъде не видяха бизони. Еднообразието на гладката зелена равнина се нарушаваше единствено от малко възвишение със стръмни, почти отвесни склонове на около петнадесет-двадесет километра.

– Да отидем ли там? – питаха се един друг.

– Да, разбира се. Това е най-хубавото, което можем да направим – забеляза Базил. – И там можем да срещнем бизони. Освен това не се ръководим от нищо и чакаме само щастливия случай.

– Тогава да вървим към хълма – предложи Франсоа.

– Но ако няма вода? – попита разсъдливият Люсиен.

– Не може да бъде – възрази Франсоа. – Нали, където има височини, има и вода? А пък този хълм може да се нарече планина!

– Не се ли намери вода – реши Базил, – можем пак да се върнем тук.

– Но вие не знаете колко голямо е разстоянието дотам – забеляза Люсиен.

– Мисля, че до хълма има петнадесет-двадесет километра – каза Базил.

– Четиридесет – спокойно ги поправи Люсиен.

– Как четиридесет! Ти се шегуваш! Гледай колко е близо!

– Лъжете се – продължи Люсиен. – Вие пресмятате разстоянието като в мъгливата Луизиана. Спомнете си, че се намирате на хиляда и петстотин метра над морското равнище и сте заобиколени от най-чист и прозрачен въздух. Тук предметите могат да се видят от два пъти по-голямо разстояние, отколкото край Мисисипи.

– Това е невероятно! – извика Базил. – Аз ясно различавам края на скалите и дори дърветата на върха.

– Да, и въпреки това – продължи Люсиен – мисля, че не се лъжа. Ако искате, да отидем. Вода вероятно ще намерим, но дано стигнем до

вечерта.

И тримата, малко познавайки прериите, проявяваха крайна непредвидливост. Ако бяха по-опитни, не биха оставили реката, без да знаят със сигурност скоро ли ще намерят вода. Даже старите ловци в прериите предпочитат да срещнат мечки, пантери, вълци или индианци, отколкото да останат тук без вода. Нашите ловци бяха чували или чели колко много страдат пътешествениците в прериите от липса на вода, но се отнасяха към това доста безгрижно. Обикновено хората, живеещи на места, където винаги имат възможност да задоволят жаждата си, не могат да си представят какво страдание е да са в пустинята без вода.

Досега бяха вървели през местности, осяени с рекички, край които растяха дървета, забелязвани отдалеч. Сега напреде им се простираше съвсем непозната страна. Те не знаеха, че навлизат в обширни пустинни степи, които достигат до подножието на Скалистите планини.

Импулсивен както винаги, Франсоа не мислеше за опасността, храбрият Базил не се страхуваше от нея, само Люсиен, който бе чел и слушал за прериите повече от тях, ѝ придаваше известно значение.

Но те всички се интересуваха от този странен хълм, дето се издигаше над равнината, и с нетърпение се отправиха към него, след като напоиха конете и си наляха запас от вода. ... – Наблизо трябва да има бизони – каза Базил, като огледа земята. – Торът е съвсем пресен. Вижте, по пътя ни има следи от бизони.

При тези думи той посочи дълъг ров, напомнящ изсъхнало корито на река, който вероятно водеше към вода. Ровът беше толкова дълбок, че скриваше конниците до главите. И той, както много други, се бе образувал след като силните дъждове са отнесли в реката отгъпаната от бизоните земя по техните пътища към водата или към по-добри пасища.

Като не бяха уверени, че пътят ще ги изведе при бизоните, ловците скоро го напуснаха и тръгнаха към хълма.

– Какво е това? – извика Франсоа, като показва няколко кръгли вдлъбнатини по земята пред тях.

– Тук очевидно са се търкаляли бизони, а някои от тези ями са съвсем пресни – отговори Базил.

– И защо правят това? – попита Франсоа.

– Не зная... Може би Люсиен ще ни обясни?

– Някои твърдят, че по този начин бизоните се чешат, за да се избавят от мухите и другите насекоми. Други пък предполагат, че го вършат просто за удоволствие – каза Люсиен.

Бяха изминали около петнадесет километра, когато изведнъж Базил

спря коня си. Другите последваха примера му.

– Какво има? – попита Люсиен.

– Погледнете, виждам нещо там, в края на прерията – отговори по-големият брат.

– Да, прилича на група ниски дървета.

– Не – забеляза Базил, – това не са дървета. Като че се движат. Почто, това са някакви животни.

– О, ако бяха бизони! – извика Франсоа, повдигайки се на стреме, за да види по-добре, ала не успя, тъй като понито му беше много ниско.

– Е, какво? Да вървим ли? – предложи Люсиен, като се обърна към Базил.

– Те като че се движат насам – пак рече най-големият брат. – Това не са бизони. Сякаш са конници, може би индианци...

– Защо мислиш така? – бързо попита Люсиен.

– Ясно виждам очертанието на кон. Ето и друг.

– Да, кон – потвърди Люсиен, – но на него няма ездач. Това са мустанги.

– Мустанги! – повтори Франсоа. – Заслужава да се погледа!

Люсиен беше прав. Това действително бяха мустанги, които идваха към тях. След няколко минути се показаха на един-два километра. Тичаха бързо, като добре обучен отряд, начело със своя водач.

Понякога някой от тях изоставаше, но след малко отново настигаше табуна. Беше рядко зрелище – земята кълтеше, сякаш по нея се носеше кавалерийски ескадрон.

Внезапно мустангите забелязаха ловците, водачът веднага спря и отметна глава назад. След него спряха и другите, като също вдигнаха глави. Като постоя няколко секунди, водачът изцвили, зави надясно и се понесе с всички сили. Другите му отговориха с цвилене и го последваха.

Ловците съжаляваха, задето не можаха да видят отблизо тези благородни обитатели на прерията. Те сляха от конете, като ги задържаха, тъй като бяха много изплашени от целия този шум.

Неочаквано мустангите се показаха срещу ловците, които с радост забелязаха, че ги заобикалят от двете страни. Образуваха кръг, в центъра на който останаха тримата братя. Имаше около двеста коня с различни цветове: черни, бели, кафяви, червеникави, тъмносиви и дори петнисти. Всички бяха с разкошни гривии и дълги опашки, които им придаваха особена красота.

Най-хубав беше водачът. Базил, страстен любител на коне, бе във възторг от това прекрасно създание. Истински красавец. Беше по-голям

от останалите, макар и по-дребен от обикновения английски кон. Целият беше бял, ноздрите му трептяха, гривата му се развяваше от вятъра, а свободните му грациозни движения показваха, че никои никога не му бе поставял седло.

Още от пръв поглед у Базил се появи непреодолимото желание да завладее това великолепно животно, макар вече да имаше отличен кон. Желанието му се разгоря така силно, че беше готов да даде всичко на света освен Черния сокол.

Той умееше отлично да хвърля ласо и можеше да улови кой да е кон от стадото, но да уловиш в прерията водача на мустангите, бе рядък подвиг, който не се удава дори на индианците.

Смелият ловец знаеше това и все пак реши да опита. Шепнешком съобщи на братята си за своето намерение, за да не изплаши минаващите наблизко мустанги. Люсиен опита да го разубеди, като го предупреди, че това преследване може да ги отклони от пътя и да ги раздели.

– Не – каза Базил, – вие вървете към хълма. Аз ще дойда после при вас, а може да съм там и по-рано. Безполезно е да ме разубеждавате. Ще хвана този кон, ако трябва да препускам заради него и осемдесет километра.

И скочи на коня си. Люсиен разбра, че наистина е безполезно да му казва каквото и да е. Франсоа с удоволствие би се присъединил към Базил, ако конят му беше малко по-голям.

В това време мустангите продължаваха да тичат, навремени поспирваха по знак на своя водач, а накрая се проточиха в колона точно срещу ловците. Стадото беше на по-малко от двеста метра, но очевидно нямаше да се приближи повече.

Базил се насочи право към белия красавец. Мустангът забеляза това внезапно движение, диво изцвили и се понесе надясно, увличайки след себе си целия табун. Момъкът, който беше толкова близо, че можеше да нахлузи ласото на който и да е, при завоя неочаквано се оказа далеч от тях. Ала бързо ги настигна, но се отдръпна малко встрани, като не искаше да се смеси със стадото. Базил реши някак да отдели водача и напегна всичките си усилия, за да постигне тази цел. Смелият конник летеше след мустангите, докато се скри от погледите на братята си.

Скоро конете вече не тичаха в редица, а се разпръснаха из равнината. Като метеор отпред се носеше белият водач. Момъкът виждаше само него, прерията и синьото небе. Без да откъсне поглед от великолепния кон, който летеше като стрела по права линия, той препускаше след него с бързината на вятъра.

При такава гонитба преследвачът обикновено има преимущество над преследвания, който трябва да се оглежда и да внимава да не се спъне. Мустангът не се спъваше, ала често се обръщаше и това много го задържаше.

След дълго препускане, когато разстоянието между тях не беше станало по-малко от двеста крачки, Базил започна да губи търпение и пришпори коня си. Изведнъж мустангът взе да прави зигзаги. Учуденият преследвач се вгледа в равнината и забеляза, че е покрита с малки купчинки земя. Но Базил едва успя да съобрази това, когато конят му се спъна и падна заедно с него.

Ездачът бързо скочи на крака. Никъде не беше се ударил, но Черния сокол не бе в състояние да тича повече. Базил трябваше да се примири, че това е краят на преследването. Всичко наоколо беше покрито с купчинки, през които дивият кон продължаваше да се носи с предишната скорост.

Базил тъжно го изпрати с поглед. Като видя, че по-нататъшното преследване можеше да бъде опасно за Черния сокол, той бе принуден да се откаже от великолепия мустанг.

Когато се скри от погледа му, Базил реши, че е време да се върне при братята си. За негово учудване сега хълмът беше много по-близо, тъй като през цялото време бе яздил към него. „Люсиен и Франсоа навярно са още назад“ – помисли той, скочи от коня и седна на една купчина да чака братята си.

Глава дванадесета

След като пусна Черния сокол да пасе, Базил започна да разглежда местността. Пред него се простираше пространство, осеяно с многобройни възвишения с форма на пресечени конуси, основата на които беше с диаметър около метър, а височината им – шестдесет-седемдесет сантиметра.

При върха на всяка купчина имаше отвор, около който тревата беше изчистена.

Скоро се показаха и самите обитатели на тези странни жилища. Изплашени от конския тропот, те се бяха изпокрили, но сега, когато всичко затихна, отново се решиха да излязат. Отначало се показа една муцунка, после втора, трета, докато най-после от всяка дупка се измуши по една малка главица с блестящи очи. Животинките постепенно съвсем

излязоха от дупките си. Те бяха големи колкото обикновена сива катеричка, с червенокафяв цвят и белезникави гърди и коремче и едновременно напомняха катеричка, невестулка и мишка, но все пак се отличаваха от всички Тях. Това бяха мармоти, известни под името полски кучета. Опашките им са по-малки, отколкото на катериците, но мармотите са особено грациозни.

След известно време на всяка купчинка се наредиха по две-три животинчета. Някои стояха на четири крака, други – изправени на задните си лапки като мечки или маймунки, размахваха опашки и издаваха звуци, подобни на скимтене на малки кученца. Затова ги и наричат кучета. Мармотите са безобидни малки създания – хранят се с трева, семена и корени и ядат толкова малко, че зоолозите се чудят как могат да съществуват. Жилищата си правят обикновено в неплодна местност, покрита само с трева, и не се отдалечават на повече от километър от тях. Досега не е изяснено защо избират за своите градчета неплодни места. За учудване на Базил тук живееха и други животни. Това бяха бели кукумявки, каквито той виждаше за пръв път. Големи колкото гълъб и никак не приличаха на кукумявките, които живеят в гъстите гори и развалините. Те безшумно летят над прерията или стоят на върха на купчинките.

Освен мармотите и кукумявките наоколо се виждаха малки гущерчета и пълзяха жаби. Гушеше се и малка земна костенурка, която страховито надничаше от своята черупка. Но в селището имаше и друго, опасно животно – гърмяща змия. Тя се грееше по могилките или лазеше да търси храна. Това беше съвсем особена порода гърмяща змия, дето се среща само в пустинни местности, където живеят мармотите.

Базил се интересуваше как живеят в съседство всички тези пустинни обитатели, приятели ли са или са врагове, с какво се хранят? Той знаеше, че мармотите ядат трева, но с какво се хранят змиите и кукумявките, за него беше загадка, затова реши да попита Люсиен.

Минаха два часа, а братята все още ги нямаше, Базил започна да се безпокои, когато те изведнъж се показаха в далечината. След половин час тримата вече бяха заедно и той им разказа за своите приключения.

Пладне отмина, а хълмът беше все още далеч. Момчетата спряха само за няколко минути, за да хапнат и да изпият по глътка вода от почти празните манерки. Жегата беше ужасна, не само те, но и животните страдаха от жажда. Тримата братя скочиха бързо на конете, за да си проправят път през кучешкия град, ала той се оказа голямо затруднение. Простираше се точно между тях и хълма. През него щяха да се движат много трудно на коне, а ако го заобиколят, трябваше да се отклонят

километри встрани.

– Да поемем малко на юг – посъветва ги Люсиен. – Може би скоро ще успеем да заобиколим.

Момчетата се съгласиха, но като изминаха около три километра, все още не виждаха края на градчето.

– Напразно дойдохме тук – разкая се Люсиен. – По-добре беше да обърнем на север. Сега ще трябва да пресечем градчето. Какво ще кажете?

Братята приеха и бавно започнаха да се придвижват между могиликите. При това приближаване малките кученца лаеха, махаха с опашки и се криеха в дупките, ала щом ловците се отдалечаваха, мармотите излизаха и пак започваха да лаят. Така че, когато момчетата навлязоха в поселището, от всички страни се чуваше непрекъснато скимтене.

С приближаването на ловците едни от кукумявките се разлетяха, други се изпокриха в дупките си, а змиите и гущерите се отдалечаваха. Най-чудното бе, че в една дупка се криеха по няколко различни животни.

Любопитството на Базил и Люсиен бе голямо, затова Люсиен разказа следното:

– Дупките се спускат перпендикулярно на осемдесет-сто сантиметра, след което завиват и вървят под наклон още няколко крачки, накрая завършват с малко помещение – самото жилище на мармота. Конусообразните могилки служат само за вход.

– А кукумявките не ядат ли мармоти? – попита Базил. – Нали горските кукумявки убиват големи животни?

– Не, тези не правят това. Досега в техните стомаси не са намирали нищо освен насекоми, ала твърде възможно е понякога да ядат гущери и жаби.

– А как живеят гърмящите змии? – попита Франсоа.

– Това е загадка за учените. Някои твърдят, че ядат старите мармоти. Но това е малко вероятно, тъй като земната гърмяща змия е твърде малка и не би могла да глътне голям мармот. А че ядат малките мармоти, е сигурно, малки често са намирали в стомасите им.

– А с какво се хранят мармотите през зимата, когато няма трева? – продължи да разпитва Франсоа.

– Лежат в дупките си, в плътно изплетени топчести гнезда от трева и корени. Мармотът влиза в гнездото през малка дупка, която след това затваря, и оставя съвсем малък отвор, за да влиза въздух. В тези уютни гнезда спят цяла зима и не се показват навън...

Ловците изминаха седем-осем километра и все още се намираха в кучешкото градче. Най-последно при залез слънце навлязоха в гола степ. Всички страдаха от жажда, вода нямаше вече нито капка, а хълмът все още изглеждаше далеч. Ако и там не намерят вода? Тази мисъл ги докарваше до ужас. Базил съжаляваше, че не послушаха Люсиен, но нямаше време за разкаяние, по-скоро трябваше да стигнат до хълма. С настъпването на тъмнината лесно можеха да изгубят пътя, затова момчетата се мъчеха да се движат колкото е възможно по-бързо, ала уморените добичета, страдащи от жажда, едва пристъпяха.

На около пет километра след мармотите видяха пред себе си ново препятствие – огромна пукнатина, дълбока около триста метра, която беше невъзможно да се прескочи. На дъното нямаше вода, но дори да имаше, не биха могли да я достигнат. Пропастта криволичеше на десетки километри в равнината. Тримата братя се гледаха с отчаяние и не знаеха какво да предприемат. Дали да се върнат при напуснатия ручей, или да потърсят място, където да преминат пропастта? Накрая избраха преминаването. Изморени, тръгнаха по края на пукнатината и вървяха много дълго, ала без никакъв успех. Така ги завари нощта. Да се пътува в тъмнината, беше невъзможно, затова слязоха от конете и изтощени, се хвърлиха на земята.

Трудно е да се опише какво изтърпяха през тази безсънна нощ, измъчвани от жажда и страх пред неизвестността. Нямаше никаква трева и бедните животни страдаха не по-малко от господарите си.

Призори продължиха пътя си. Пукнатината все тъй се виеше пред тях и те с ужас видяха, че дори не могат да се върнат по вчерашния път, тъй като окончателно го бяха изгубили. Денят беше мрачен и съвсем не можеха да се ориентират къде се намираше ручейт, където бяха спрели.

Докато се чудеха накъде да поемат, изведнъж за своя голяма Радост се натъкнаха на бизонова пътека. Момчетата без колебание тръгнаха по нея. Тя, както и очаквах, се спускаше на дъното на пукнатината, изкачваше се от другата страна и извеждаше в прерията.

Ала когато отново излязоха на открито, страданията им се усилиха. Жегата беше нетърпима, а прахът, който вдигаха конете, закриваше хълма, към който отиваха. Измъчени, момчетата едва можеха да говорят от жажда. Спирането означаваше сигурна смърт, така че волю-неволю трябваше да вървят.

Привечер, изтощени до крайност, най-последно стигнаха хълма, жадно търсейки с очи – ще се намери ли някъде вода. Но сивото, скалисто възвишение изглеждаше безводно. Изведнъж Жанет с радостно цвилене се

хвърли напред. Тя познаваше прериите и отдалече усещаше водата. Конете тръгнаха след нея и скоро излязоха на зелена полянка, през която ромолеше бистър ручей. Най-после всички можаха да задоволят измъчващата ги жажда.

Глава тринадесета

В Голямата американска равнина често можете да видите каменни възвишения е плосък, като че отрязан връх и перпендикулярни към земята склонове. Възвишението, при което се озоваха нашите ловци, беше покрито с редки борчета, а от скалите стърчаха жалки кедрови дръвчета. Тук растяха още маслини, юка, кактуси, които му придаваха живописен изглед.

Момчетата веднага пуснаха гладните животни да пасат, а те накладоха огън, измиха се, подкрепиха се със сочно мечешко месо и легнаха да спят.

Нощта мина спокойно и на сутринта се събудиха отпочинали и бодри. Щом станаха, се заловиха да приготвят закуската си. Събраха шишарки от пинии, семената на които Люсиен разтърка, а след това опече на огъня. С това ястие и мечешкото месо закусиха чудесно. Когато наближи обяд, изкопаха ряпа и слез, чиито корени по вкус напомнят пащърнак. Всичко това по-късно изпекоха заедно с месото.

Времето между закуската и обедата употребиха за поправка на имуществото си, много пострадало през последните дни. Докато работеха, постоянно поглеждаха дали няма да се появят бизони, но никъде не видяха.

Братята смятаха да си отпочинат тук два дни, за да могат четириногите им помощници напълно да се възстановят.

Привечер седлата, юздите и ласото бяха в ред, пушките добре почиствени, животните измити. Едва тогава тримата братя седнаха на камъните край ручей. Те разговаряха за своите приключения и обмисляха бъдещите си планове. Главна тема на разговора бяха бизоните – целта на пътешествието. Докато разговаряха, забелязаха някакви животни в далечината.

– Колко вълци! – извика Франсоа.

В тази местност вълците бяха обикновено явление, преди малко също бяха видели няколко вълка на двеста метра встрани. От няколко дни тези зверове ги следваха.

- Това съвсем не са вълци – радостно извика Базил, – това са елени.
– Не – забеляза Люсиен, – антилопи са.

Базил и Франсоа се хвърлиха към пушките. Базил имаше голямо желание да убие антилопа, край Мисисипи нямаше такива животни и сега за пръв път щеше да ги срещне.

Антилопите са извънредно любопитни, затова въпреки своята плахост често се приближават до враговете си. Така се случи и този път. Макар Базил и Франсоа да взеха оръжието, те не мръднаха от местата си и чакаха антилопите съвсем да се приближат. Стадото от двадесетина животни вървеше начело с водача си. Скоро дойдоха толкова близо, че ловците виждаха добре техните жълти гърбове, бели хълбоци, къси гриви, тънки крака и дълги муцуни.

Когато се приближиха съвсем, момчетата с учудване забелязаха, че само първото животно имаше рога. Останалите бяха женски и техните малки. Изравниха се с конете, без да се плашат от тях, вероятно ги смятаха за своите приятели мустангите. После отидоха до ручея, но не пиха вода, търсеха само хлад. Младите ловци се скриха зад върбите, с пушки в ръце.

Изведнъж първата антилопа се хвърли надясно от ручея. По земята бяха налягали някакви космати същества с червеникав цвят, които приличаха на спящи лисици. Но не бяха лисици, а степни вълци – по-хитри и от лисиците.

Всички антилопи тръгнаха след водача си, протягайки шии, и втренчено гледаха страшните същества. Като се отдалечиха на стотина метра, водачът спря и започна да души въздуха, а останалите последваха примера му. Но това не им помогна, тъй като вятърът духаше по посока на вълците. Антилопите ту тръгнаха напред, ту спираха, очевидно се бореха между любопитството и страха.

И ето, антилопите приближиха до вълците. Те продължаваха да лежат неподвижно, само понякога помръдваха с опашки, което още повече възбуждаше любопитството на прищълците.

Изведнъж водачът смело тръгна напред и леко закачи с муцуна един от вълците. Хитрият звяр само това чакаше. Скочи бързо и се хвърли на шията му. Останалите последваха примера му и с общи усилия повалиха бедното животно на земята.

Изплашените антилопи се втурнаха на всички посоки. Някои от тях бягаха направо към ловците, ала толкова бързо, щото куршумите не можаха да ги засегнат. Скоро всички изчезнаха освен жертвата, попаднала в ноктите на хищниците.

– Е, какво, нека поне тази да остане за нас! – каза Базил. – Напълнете пушките! Ще оставим вълците да я доубият, след което ще ги прогоним.

– Беше много любезно от тяхна страна, че се погрижиха за нашата вечеря – прибави Франсоа.

– Да, но трябва да бързаме – забеляза Люсиен. – Иначе ще разкъсат антилопата. Погледнете какво боричкане става!

Между вълците действително се водеше страшна борба. Тримата братя взеха оръжието и тръгнаха. Маренго тичаше напред.

Щом приближиха достатъчно, бързо се прицелиха и гръмнаха. Два вълка бяха ранени, останалите се разбягаха. Маренго се хвърли върху единия от ранените, а другият бе доубит с прикладите. Ала къде изчезна антилопата? Момчетата с недоумение гледаха това, което беше останало от нея: главата, оглозгани кости и парчета кожа.

Като оставиха всичко на Маренго, разочарованите ловци се върнаха и отново седнаха на камъните.

Не минаха и пет минути, когато се появи ново стадо и се насочи към водата. В това стадо имаше около тридесетина антилопи. Всички вървяха една след друга, като следваха водача си, стар sameц. Вероятно бяха пасли цял ден далеч оттук и сега отиваха на водопой.

След като утолиха жаждата си, започнаха да шипят трева и нямаха намерение да се приближават до хълма. Това разочарова ловците, които отново започнаха да мечтаят за вечеря от антилопа. През това време животните все повече се отдалечаваха. Братята не можеха да се приближат до тях, тъй като местността беше много открита, а съвсем не им се искаше да ги изпуснат. Какво да правят?

Внезапно Базил си спомни нещо, което беше слушал от стари ловци. Реши да приложи това средство.

Отрязва един вилообразен клон и изостри края му. След това взе червеното одеяло, разгъна го пред себе си и излезе на открито място, държейки в едната си ръка клона, а в другата – пушката.

Досетливото момче държеше одеялото така, щото то съвсем да го закрива. Вървеше приведен, докато привлече вниманието на стадото. Тогаваше заби клона в земята, закачи на него одеялото и застана на колене зад него.

Странният предмет, разбира се, не можеше да не събуди любопитството на антилопите, които престанаха да пасат и започнаха малко по малко да се придвижват към него. Сега вече не вървяха в строг ред, както преди. Ту една, ту друга излизаше напред, като демонстрираше

своята храброст. След няколко минути една голяма антилопа дойде съвсем близо до Базил и той стреля в нея.

Тя подскочи, обърна се и изчезна заедно с цялото стадо, което се разбяга от гърма. Базил беше много учуден от несполуката си. Беше се прицелил добре и обикновено много рядко грешеше.

Като си обясни несполуката със своята прибързаност, той прибра одеялото и унило се върна при братята си.

– Погледни! – извика Франсоа, който през цялото време следеше с поглед антилопите. – Вълците тичат след тях.

– Навярно си ранил антилопата – забеляза Люсиен, – иначе не биха преследвали стадото.

Люсиен беше прав. Зверовете добре познаваха бързината на антилопите и не биха ги преследвали, ако една от тях не беше ранена. Вълците често разпознават раненото животно по-добре от самите ловци и вървят подире му, докато не го унищожат.

Базил веднага скочи на коня и препусна след вълците. Скоро видя ранената антилопа – беше доста изостанала от стадото. Момъкът трябваше да препуска няколко километра. Хищниците хванаха антилопата пред очите му и я повлякоха в прерията. Той пришпори коня и след няколко минути ги разгони, но пак беше късно – антилопата вече беше разкъсана на части. Базил се върна при братята си, проклинайки вълците. Франсоа, на когото беше омръзнало мечешкото месо, му пригласяше, а Люсиен се мъчеше да ги успокои, уверявайки, че месото на антилопата не е вкусно.

След вечеря докараха конете близо до огъня, завиха се в одеялата и заспаха на меката трева.

Глава четиринадесета

Нощта не мина съвсем спокойно. Конете на няколко пъти се плашиха от неизвестни животни. Маренго, който не се боеше от вълци, също диво ръмжеше. От време на време сред вълчия вой се чуваше страшният рев на друго животно, който караше Жанет да се приближава разтреперана до самия огън, а също и Маренго. Не беше ли това рев на кугуар или, което е още по-ужасно – на сива мечка?

Последното беше доста вероятно, тъй като се намираха в местност, където имаше много мечки.

Ако бяха уверени в това предположение, тримата братя едва ли

биха могли да заспят. Те решиха да каралят поред. Прибавиха дърва на огъня, за да може да осветява възможно най-голямо пространство. Така измина нощта, а с идването на деня се поуспокояха. Те пуснаха конете да пасат, изкъпаха се в ручей и приготвиха закуската. Забелязаха, че им остава месо само за два дни, и това малко ги обезпокои. Тук нямаше нищо друго освен антилопи, които не беше лесно да се убият. Ако не им се случеше да попаднат на бизон, щяха да умрат от глад.

Ето защо решиха да се задоволят само с половин порция месо и да го изразходват по-икономично. След закуската взеха да обсъждат по-нататъшното си пътешествие. Мненията бяха различни, затова решиха да се изкачат на хълма, по-добре да разгледат околността и чак тогава да изберат посоката.

Взеха пушките и тръгнаха да търсят удобно място за изкачване на хълма. Но от западната страна, където бяха, скалите се издигаха съвсем отвесно, тъй че изкачването по тях беше невъзможно.

Те дълго вървяха без никакъв резултат. Когато достигнаха до най-западната точка на възвишението, видяха в далечината скалист гребен или редица ниски планини, които се простираха от север към юг. Това беше източният склон на платото Ляно Естакадо. Тримата братя често бяха чували за това плато от ловците и веднага го познаха, но продължиха пътя си. Сега те обикаляха южната част на хълма, която се оказва също тъй непристъпна, както и западната. Скалите тук бяха като че ли още по-високи, на места се надвесваха напред, украсени с хоризонтално растящи по тях дървета.

Момчетата бяха спрели да разгледат отвесните скали, когато забелязаха на самия край на пропастта странни животни, каквито никога не бяха виждали. Големи колкото елени, цветът им бе възчервеникав на гърба, белезникав на шията и долната част на тялото. Напомняха елени, но по формата на главата и муцуната по-скоро приличаха на овни. Най-характерното бяха рогата им, по които момчетата познаха дивите овни. Тези рога растяха над очите и се извиваха назад, а после се обръщаха отново напред и достигаха почти до челюстите. Някои рога бяха по-дълги от метър и придаваха внушителен вид на животните, които стояха над пропастта. Бяха около дванадесет на брой.

Момчетата веднага се прицелиха. Овните забелязаха това движение и изведнъж изчезнаха.

Младите ловци останаха на същото място повече от петнадесет минути с надежда, че овните отново ще се покажат. Но те никъде не се виждаха и братята продължиха да търсят пътека, по която може да се

излезе горе.

След като видяха овните горе на хълма, желанието им да се изкачат се усили, ала въпреки внимателното търсене никъде не намираха удобно място.

– И все някъде трябва да има пътека, която да ни изведе – каза Франсоа. – Иначе как ще попаднат там овните?

– Може би горе са се родили – забеляза Базил.

– Не – възрази Люсиен. – Горе очевидно няма вода, а без нея не биха могли да съществуват. Овните непременно слизат отнякъде при ручей.

– Тогава тук трябва да има пътека – каза Франсоа.

– За тях без съмнение, но не и за нас. Тези животни могат да пълзят по склона не по-зле от котки и да скачат като катерици. Това им позволявала се спасяват от вълци, пантери и други хищници...

Разговорът бе прекъснат от възклицанието на Базил. Приблжиха до източния склон на хълма, който имаше съвсем друг вид. Той беше разрязан от дълбока падина, през която към върха се виеше пътека. Тя се изкачваше сред отломки от скали, кактуси и акации. В дъното на падината се виждаха камъни и течеше ручей, заобиколен от буйна трева и върби.

Когато момчетата дойдоха при ручей, вниманието им бе привлечено от следи, оставени по меката кал. Те имаха продълговата форма и бяха по-дълги от човешки стъпки.

По дълбоките ямички от пет нокти лесно можеха да се познаят стъпките на мечка. Това откритие поизплаши ловците и ги поразколеба да се качат горе на хълма, но тъй като мечката не се виждаше наблизко, храбрите момчета решиха да тръгнат.

До върха стигнаха много трудно. Катереха се, като се хващаха за скалите и корените. Вървяха по едва забележими следи, оставени от овни или други животни. Към средата на пътя стигнаха до отвор подобен на вход на пещера, но отсъствието на растителност и утъпканата трева наоколо показваха, че тук е леговището на някакво животно. Тримата братя мълчаливо отминаха страшната пещера, като страхливо се оглеждаха и бързаха да стигнат върха колкото е възможно по-скоро. След няколко минути видяха плосък връх, покрит с борове, сред които растяха акация, треви, кактуси и алое. Но по-голямата част от площта беше гола и можеше цялата да се обгърне с поглед.

Тук момчетата отново видяха дивите овни, незабелязващи приближаването им, тъй като братята навреме се прикриха в храстите. „Сега

трябва да им осуетим достъпа до пътеката и така цялото стадо ще бъде в ръцете ни“, мислеха ловците.

Като оставиха Люсиен и Маренго да пазят пътеката, Базил и Франсоа дебнешком тръгнаха към овните. Пълзяха и се криеха колкото е възможно, дойдоха наблизко и се прицелиха. В това време един от овните изведнъж изчезна зад скалата. Момчетата помислиха, че е паднал долу, стреляха веднага и убиха две животни. Останалите се спуснаха да бягат, но като видяха, че пътят им е отрязан, се хвърлиха в пропастта.

„Сигурно са се убили“, помислиха Базил и Франсоа. Извикаха и Люсиен на мястото, откъдето бяха изчезнали овните. Долу се простираше равнина, но по нея не се виждаше нито един овен.

– Ето ги! – извика Франсоа и показа как бягат далеч в прерията.

Тогава Люсиен забеляза няколко издатини по скалите, по които животните вероятно се бяха спуснали надолу.

Щом стадото изчезна от погледа им, ловците се върнаха при убитите животни и вече се готвеха да ги одерат, когато Базил и Франсоа си спомниха за овена, паднал от скалата. Като се наведоха над издатината, видяха дърво, в клоните на което се блъскаше овенът. Закачен с грамадния си рог, той висеше над пропастта. Тежко беше да се гледат страданията на нещастното животно. Базил стреля в него. И убит, овенът остана да виси в същото положение.

Младите ловци извадиха ножовете... Нарязаха месото на късове, за да го носят по-удобно. Всеки взе част от товара и се насочиха към пътеката. Като видяха, че слизането ще бъде още по-трудно от изкачването, решиха първо да хвърлят долу месото. То нямаше да пострада, а ако се поизкаля – ще го измият на реката.

Като хвърлиха няколко къса в пропастта, момчетата се върнаха и за останалото месо.

Но какви бяха учудването и ужасът, който изпитаха, като видяха долу грамадна космата мечка, която се движеше между късовете месо. Животното беше два пъти по-голямо от обикновена мечка и доста се различаваше от нея. Имаше щръкнали уши, по-зли очи, главата и муцуната му бяха по-широки, ноктите по-дълги. Тя беше толкова заета е вкусното овнешко месо, че дори не забеляза момчетата.

Братята се хвърлиха за пушките си, но когато се върнаха обратно, за свой ужас видяха на дъното на пропастта не една, а три мечки – цяло мечо семейство. Малкото беше съвсем черно, докато родителите му бяха сивокафяви.

Всички с голямо удоволствие гълтаха месото. Старият мечок

ръмжеше към мечето, но майката тикаше към него най-хубавите късове.

Момчетата бяха в ужас, толкова разкази бяха чували за свирепостта на тези мечки. Знаеха, че нито един ловец без кон не се решава да нападне американската мечка и дори конникът я напада само когато е уверен в бързината на своя кон, а пространството пред него е открито. Такава мечка можеше да преследва няколко ловци, след като са стреляли в нея. Имало е случай, когато в животното се забиват дванадесет куршума и то пак продължава да се бори. Всичко това се въртеше в обърканите глави на момчетата.

Оказали се бяха в много опасно положение. Не можеха да се върнат в своя лагер от друго място освен по пътеката, където бяха застанали мечките.

На Базил му минаваше през ума да стреля в една от големите мечки, Франсоа, разбира се, одобри тази мисъл, но Люсиен беше против. За да се убие мечка, казваше той, трябва да се улучи в мозъка или сърцето. А от височината, на която се намираха момчетата, на това не можеше да се разчита. Можеше само да се раздразни животното. Но даже и да успеят да убият едната, то другите веднага ще се хвърлят да отмъстят за смъртта ѝ, а за всички нямаха достатъчно патрони.

Доводите на Люсиен подействаха: момчетата продължаваха да стоят тихо над пропастта, като наблюдаваха мечките. Така измина около половин час. През това време животните изядоха месото и вдигнаха глави нагоре, откъдето то бе паднало. Момчетата не успяха да се скрият и мечките ги видяха.

Първата мисъл на младите ловци беше да бягат и те скочиха на крака. Но изнервеният Базил гръмна, а братята последваха примера му. Мечето се търколи по-надолу в пропастта, а най-голямата мечка с яростен рев се хвърли нагоре. Момчетата нямаха време да напълнят отново пушките си и затичаха по площадката.

След малко спряха и се огледаха: ранената мечка току-що се беше покачила на скалата и се канеше да ги преследва.

Беше ужасен миг. Мечката стоеше на не повече от триста метра зад тях! Какво да правят?

– На дърветата! – викна Базил, като си спомни, че сивите мечки не се катерят по дърветата.

Всички се хвърлиха към първите попаднали им дървета. Нямахме време да избират, раненото животно беше вече на двадесет крачки. Момчетата бързо се изкачиха по стebelata.

Мечката реवेशе от ярост и тичаше от едно дърво към друго, като се

мъчеше да хване долните клони, изправена на два крака. Тя силно клатеше дървото и драскаше с нокти по кората. Дървото, на което седеше Франсоа, беше ниско и мечката така силно го клатеше, че Франсоа можеше да бъде свален на земята, но момчето, ободрявано от братята си, мъжки се държеше. След като не успя, мечката отиде да тръска дърветата, на които седяха другите двама братя. Тя обели цялата кора и така дълбоко забиваше зъбите си в стеблото, че момчетата се страхуваха да не прегризе стеблото. Разбира се, мечката лесно би могла да го направи, ако се беше сетила.

Най-после тя се отчая от неуспеха, започна да ходи напред-назад под дърветата, а после се изтегна на земята и се престори на заспала.

Но какво стана с майката и мечето? Никой от тях не се показваше на върха. Дали не бяха и двете убити? Маренго благоразумно избяга на другия край на площадката, като старателно се криеше от мечката.

Положението на младите ловци сега беше по-лошо от когато и да било. Не можеха да слязат от дърветата, без да рискуват да попаднат в лапите на мечката, а да седят дълго на тънките клончета на борчетата, беше много мъчително. А слънцето печеше силно и те изнемогваха от горещина. Ако мечката останеше дълго под дървото, те трябваше да избират: или да бъдат разкъсани веднага от нея, или да загинат горе от глад и жажда.

Пушките на момчетата останаха на земята и те не се решаваха да слязат за тях. И точно в това непоносимо положение, като че напук, за пръв път успяха да видят бизони – целта на тяхното дълго пътешествие.

В югозападната част на прерията, сякаш за да дразни момчетата, се движеше тъмна маса от тези огромни животни. Бизоните отиваха на север и дори да успееш да се спасят, момчетата не биха могли да стигнат стадото. Това зрелище хвърли ловците в още по-голямо отчаяние, особено като си представиха, че в огромното стадо можеше да има и бели бизони. Момчетата продължаваха да наблюдават тъмната маса, когато изведнъж се чу радостният вик на Базил:

– Ето там, там, гледайте в средата! Как блести на слънцето! Бял! Наистина бял!

И тримата радостно завикаха, като временно забравиха за опасността, в която се намираха. Техните викове събудиха мечката, която лениво се изправи на крака и пак започна да реве. Видът на страшния звяр върна момчетата към грозящата ги опасност.

Минаха няколко часа, а ловците все още стояха на дърветата и гледаха ту мечката, ту движещата се маса бизони. Два пъти им се стори, че

виждат белия бизон, но очите им се измориха от напрежение и вече не можеха да мислят за нищо освен за болката, която усещаха от неудобното седене по тънките борови клони. Те умираха от жажда, изгубили всяка надежда за спасение.

След известно време мечката отново легна и заспа. Базил не беше в състояние да търпи повече мъки и реши да опита да намери изход от трудното положение.

Като направи знак на братята си да стоят спокойно, той се смъкна по дървото и тихо, като котка, тръгна към пушката си. Щом я грабна, Базил отново скочи към дървото.

Мечката се събуди от пращането на клончетата, скочи на крака и се спусна към бора. Ако това бе станало преди миг, Базил би си изпатил, защото муцуната на мечката почти достигна краката му. Но той беше спасен и сега спокойно седеше на дървото, като пълнеше пушката си.

Колкото и да е странно, но мечката сякаш разбра какво ѝ се готви и застана по-далеч от дърветата. Като обикаляше наоколо, тя намери остатъците от убитите овни и започна да яде. За точен изстрел не беше достатъчно близко, но в желанието си да я накара да се приближи или да я прогони въобще Базил стреля. Куршумът попадна в плешката, звярът зарева от болка, но все пак продължаваше да яде. Базил стреля отново и този път улучи мечката в главата, което страшно я разяри.

Животното остави месото, изтича до дърветата и пак започна да друсва ту едно, ту друго. Когато мечката се приближи до дървото на Базил, момчето напълни пушката и стреля, като изпразни целия заряд в разтворената уста на мечката.

Когато димът се разпръсна, момчетата видяха животното, простряно неподвижно на земята.

Всички веднага слязоха от дърветата. Франсоа и Люсиен се втурнаха за пушките, напълниха ги и тримата се насочиха към пропастта. Измъчвани от жажда, те не се бавиха да разглеждат убитата мечка, а искаха по-скоро да се спуснат при ручея.

Момчетата се надяваха, че майката и мечето са убити и пътят е безопасен. Но какво беше разочарованието им, когато видяха долу мечката!

Положението не беше се подобрило много. Пътят им беше отрязан от мечката, която можеше да остане там дълго време. Да останат горе и да я чакат да си отиде, беше почти невъзможно – измъчваше ги непоносима жажда.

Тогава на Люсиен му хрумна щастлива мисъл. Като погледна

големите кръгли цветове на кактусите, той си спомни, че те често са облекчавали жаждата на пътешествениците. Момчетата изтичаха към растенията, резнаха ги по малко с ножовете и се освежиха от скритата в тях влага. Мечката продължаваше да стои на същото място и беше невъзможно да се върнат в лагера. Оставаше да се надяват, че през нощта тъмнината ще им помогне да се промъкнат незабелязано.

За нещастие нощта бе лунна и слизането по пътеката беше не по-малко опасно, отколкото през деня.

До момчетата достигаше хъркането на мечката, край която не можеше и да се надяват да минат незабелязано, но дори и да я нямаше, слизането по такъв стръмен склон през нощта беше много опасно. Затова решиха да чакат утрото.

Цяла нощ те не спаха. Долу се чуваха цвиленето на конете и ревът на Жанет, на които отговаряха вълците. Всички тези звуци, особено злоещото хъркане на мечката, не оставяха момчетата да дремнат нито минута.

Мечката все още стоеше долу на пътеката, сякаш пазеше своето мъртво дете. Братята, особено Базил, започнаха да губят търпение. Изпитваха глад и жажда, която сокът на кактусите не можеше да утоли, а само временно облекчи. Мечката за глътка студена вода. Бизоните безследно изчезнаха и ловците може би нямаше да имат друг случай да ги срещнат, да получат това, за което толкова много изтърпяха. Трябваше на всяка цена да се измъкнат. Базил предложи да предизвикат мечката да ги нападне, като стрелят в нея. Вероятно тя ще се изкачи горе, където ще я сполети участта на първата мечка. Люсиен предложи двама от тях да обиколят площадката, за да видят дали няма още някое удобно място за слизане, а през това време третият да наблюдава мечката.

– Жалко, че нямаме въже с нас – каза Франсоа, – бихме могли да се спуснем по него.

– Колко сме глупави! – извика Базил. – Как не се сетихме за това по-рано! Елате, сега ще наглася всичко.

С тези думи той бързо тръгна към мястото, където бяха убити овните. Извади ловджийския си нож и започна да прави ивици от кожите. Люсиен разбра какво ще прави брат му и започна да му помага, а Франсоа отиде да наблюдава мечката.

Момчетата здраво завързаха нарязаните ивици, като пъхнаха във възлите пръчки от боровите дървета. Скоро направиха стълба, дълга около тридесет и пет метра.

След това в края на хълма намериха бор, завързаха единия край на

стълбата за дървото, а за другия привързаха Маренго, трите пушки и един голям камък, за да изпитат здравината ѝ.

Когато товарът бе спуснат благополучно долу, от тежестта на камъка стълбата се удължи още повече. Пръв се спусна Франсоа, като си почиваше на пръчките, които му помагаша да се хлъзне много бързо надолу. Втори се спусна Люсиен, а трети – Базил. След по-малко от половин час и тримата бяха в прерията и без да губят време, се отправиха към лагера си. Там набързо накладоха огън, подкрепиха се с малко мечешко месо, оседлаха конете и продължиха пътя си.

Глава петнадесета

Този път решиха да вървят на запад, докато срещнат следи от бизони. След това да завият на север и по следите да настигнат видяното вчера стадо.

Когато минаваха край западната страна на хълма, видяха ято големи птици. Това бяха ястреби. Момчетата си спомниха за висящия на дървото овен и погледнаха нагоре. Животното все още се люлееше на клоните. То беше привлякло ястребите, които бяха повече от сто. Някои от тях кръжаха из въздуха, други се спускаха на върха на скалата или по клоните на бора, често кацаха по овена и се мъчеха да пробият кожата му, което не им се удаваше.

Ловците спряха срещу скалата, на която бяха ястребите, и започнаха да ги наблюдават. Интересно им беше как ще се справят птиците с овена. Без да обръщат внимание на тяхното присъствие, ястребите продължиха работата си.

– Трябва да са дошли отдалеч – каза Франсоа. – Но как са разбрали? Нали когато убихме овена, тук нямаше нито един ястреб?

– Довело ги е навярно обонянieto – отговори Базил. – То е много силно развито при тях.

– Ни най-малко – отговори Люсиен. – Това е грешка на всички кабинетни учени. Напълно доказано е, че ястребите имат много по-слабо обоняние от много други животни.

– Но тогава как са могли да намерят тази мърша?

– Благодарение на зрението си. Това сетиво при тях действително е развито до съвършенство.

– Но как е станало това? – чудеше се Базил. – Виж, някои идват от изток, а хълмът се намира между тях и овена. Как са могли да го видят?

– Не казвам, че са го видели, но други от птиците, които са били по-близо, са видели овена и са полетели насам. Останалите са ги последвали.

– Твоята теория е по-вероятна.

– Тя е доказана от много опити с ястреби. Така са открили пълното отсъствие на обоняние при ястребите, което е цяло щастие за тези птици, като се има предвид храната, която употребяват.

– Това ято се събира тук от всички страни – каза Франсоа, – много от птиците сигурно са прехвъркнали сто километра.

– А може би и двеста – добави Люсиен, – такова разстояние за тях е нищо. Ако знаех точно времето, когато трупът е бил забелязан от първия ястреб, бих могъл да кажа от какво разстояние са дошли останалите.

– По какъв начин? – заинтересуваха се Базил и Франсоа.

– Първо: те всички са хвъркнали насам по едно и също време...

– В едно и също време? – прекъсна го Базил. – Но как е възможно това, когато някои от тях са били на двеста километра?

– Разстоянието тук няма значение – възрази Люсиен. – Те всички са полетели насам почти по едно и също време. При търсене на храна ястребите правят огромни кръгове, които се пресичат помежду си. Щом някой ястреб види мърша, той моментално се спуска надолу, неговият съсед „по кръг“ вижда това движение, разбира какво означава и прави същото, а след него следващият и по-следващият...

– Но как разбират, че техните събратя са открили плячка? – недоумяваше Франсоа.

– Ако Базил е далеч в прерията, ти ще можеш ли да познаеш по движенията му, че преследва дивеч?

– Разбира се.

– Така постъпват и ястребите, които имат по-остро зрение от теб и до тънкост разбират всяко движение на подобните си. Доказах ви, че са тръгнали по едно и също време, а тъй като ястребите летят в права посока към пляката, като знаем скоростта на летенето им и времето, когато са пристигнали тук, можем да определим изминатото от тях разстояние. Ако предположим, че първият ястреб е дошъл тук преди два часа, и приемем, че всички ястреби са летели със скорост петдесет километра в час, можем да заключим, че някои са изминали досега по сто километра. Вярна ли е сметката ми?

– Във всеки случай интересна е – забеляза Базил.

– Но какво чакат сега? – попита Франсоа. – Защо не ядат овена?

Въпросът на Франсоа беше напълно естествен. По-голямата част от

ястребите, вместо да се нахвърлят на трупа, спокойно седяха на скалите и дърветата.

– Навярно чакат овена да започне да се разлага, тъй като го предпочитат така – предположи Базил.

– Напротив, ястребите повече обичат прясна храна.

– Но тогава какво им пречи да го ядат? – продължаваше да пита Франсоа.

– Пречи им дебелия кожа. Ястребите нямат силни нокти като орлите. Те че са в състояние да разкъсат кожата и чакат, докато тя омекне от разлагането.

Това обяснение беше вярно, тъй като всеки от новодолетелите ястреби се хвърляше върху овена, но щом виждаше, че не може да се справи с него, отлиташе и спокойно кацаше на скалата или дървото.

Но след известно време момчетата видяха, че някои ястреби започнаха да кълват месото, където бе попаднал куршумът на Базил. Раната, разбира се, се увеличи и всички останали птици побързаха да се струпат върху трупа. След по-малко от пет минути дървото и овенът бяха покрити с птици. Борът не издържа такава тежест, изпраща и се пречупи. Чу се пронизителният крясък на орляка от птици, а тялото на овена тежко падна на по-долните скали.

Между птиците настъпи суматоха, но те скоро се успокоиха и отново се нахвърлиха върху плячката.

Кожата на овена се бе разкъсала при падането и сега те лесно можеха да го кълват. Бързо се струпаха всички, съскаха, удряха се една друга с криле, човки, нокти, проявяваха злоба и хищност. Младите ловци е любопитство наблюдаваха всичко, което ставаше пред очите им. Франсоа погледна към кръжащите отгоре ястреби и изведнъж извика:

– Вижте! Бял сокол!

Базил и Люсиен вдигнаха глави и видяха бяла птица, която плавно разсичаше въздуха. Тя се виеше по-високо от ястребите, но и на такова разстояние изглеждаше по-голяма от тях.

Момчетата, които никога не бяха виждали такава птица, се питаха каква ли е големината ѝ.

– Тя е три пъти по-голяма от ястребите – реши Люсиен. И неговата сметка беше приблизително вярна.

Каква беше тази птица? Лебед? Не, тя имаше съвсем друг полет. За пеликан, бял ибис или рибар, които момчетата добре познаваха, също не можеше да се говори. Бял орел? Но те никога не бяха чували за бели орли. По летежа си птицата най-много приличаше на сокол или ястреб.

Птицата започна да се спуска и момчетата с интерес я наблюдаваха, когато изведнъж се показа и друга бяла птица. Скоро и двете се озоваха на двеста метра над земята, започнаха бавно да кръжат и да се спускат към мястото, където се бяха събрали ястребите.

Денят беше ясен и на слънчевата светлина птиците изглеждаха особено красиви. Отблизо вече не бяха съвсем бели. Горната част на тялото им имаше красив жълтеникав цвят, а крилата – блестящ кафяв оттенък, краят на опашката беше черен, а цялата долна част на тялото и крилете – млечнобели. Главата и шията на тези птици бяха съвсем без перушина и покрити с яркооранжева и червена кожа. Тези два цвята не се сливаха, а образуваха нещо като правилна рисунка. Около шията си имаха нещо като яка. Над червенооранжевите им човки се виждаха израстъци, напomniaщи гребен на петел.

– Никога не съм ги виждал по-рано – каза Люсиен, – но все пак мога да определя какви са тези птици.

– Какви? – нетърпеливо попитаха Базил и Франсоа.

– Това е царят на ястребите.

В този миг двете грамадни птици стремително се спуснаха към мършата, а всички останали ястреби се разлетяха на всички страни, като останаха на почтително разстояние.

Без да обръщат внимание на никого, новодошлите птици започнаха усърдно да кълват овена и след няколко минути външността им така се измени, че станаха противни за гледане – цялата им глава, шия и гърди бяха изцапани с кръв.

– Да се опитаме ли да убием поне една от тях? – попита Франсоа.

– Не – отговори Люсиен. – Да ги лишиш напрасно от живот, би било грешно, а ако искаш да ги разгледаш по-отблизо, имай търпение.

Люсиен беше прав. След половин час птиците бяха изяли толкова, колкото можеха да погълнат, и започнаха тежко да се разхождат по земята. Като видяха, че птиците не могат да се издигнат, момчетата се затичаха към грамадните хищници и с помощта на Маренго ги хванаха.

Но те не задържаха дълго своите пленници, тъй като миришеха на мърша не по-малко от самия овен.

Когато се върнаха при конете, ловците забелязаха, че ястребите пак се събраха на предишното място и дождаха остатъците от овена. Към тях се присъединиха няколко вълка, които ту прогонваха птиците, ту ръмжаха под силните удари на техните крила.

Без да чакат края на тази отвратителна сцена, момчетата възседнаха конете и отново тръгнаха из прерията.

Глава шестнадесета

Най-сетне стигнаха до голяма бизонова пътека и тръгнаха по нея. Пътят водеше на север и беше трудно да го изгубят, тъй като беше покрит с ясни следи от бизони. Затова момчетата бяха весели, като се надяваха, че съвсем скоро ще видят бизони. Но не бе съдено тези надежди да се осъществят скоро. Животните, които всяка година извършваха своето пътешествие на север, през пялото време тичаха, почти без да се спират, и не беше лесно да се стигнат.

През нощта пътниците трябваше да се отбият доста настрани от пътя заради конете, тъй като след минаването на бизоните по пътя не беше останало ни стръкче трева. Липсата на храна започна силно да безпокои момчетата. На втория ден месото от мечката свърши, тъй че трябваше да си легнат без вечеря. А минаваха през местност, където нямаше никакви животни освен бизони, вълци и много рядко антилопи.

На третия ден гладът започна да мъчи младите ловци, наоколо не се виждаха ни птици, ни животни. Към обяд, като минаваха през местност, обрасла с див чай, видяха два глухара, които прехвъркнаха над тях. Франсоа веднага стреля, но птиците бяха много далеч и бързо се изгубиха от погледа им. Това още повече раздразни глада на момчетата, които разбраха, че вероятно не ще намерят никаква храна, докато не стигнат бизоните. С тази надежда в сърцата, те пришпориха конете и се понесоха напред.

Привечер, измъчени силно от глада, момчетата се питаха дали не трябва да пожертват Жанет или Маренго. И двете животни им бяха истински другари и много им помагаха по време на експедицията.

Но колкото и да беше ужасно това, ловците трябваше да решат кого да пожертват. И двете животни бяха еднакво мършави. Жанет никога не е била охранена, а Маренго силно отслабна по време на пътуването. Момчетата решиха, че Жанет трябва да умре.

Горката Жанет! Тя и не подозираше, че дните ѝ са вече преброени! Ловците решиха да я убият при първото спиране, но изминаха няколко километра, без да намерят удобно място за нощувка. Никъде нямаше вода, без която беше безсмислено да спират.

През този ден бизоновата пътека ги доведе в прерия, покрита с варовити хълмове. Ни трева, ни дърво, ни най-малък признак от растителност нарушаваха еднообразието на този пейзаж. Накъдето и да погледнеха, навред се простираше ослепително бяла варовита повърхност.

Слънцето пламтеше нетърпимо, отново ги измъчваше жажда. В гърдите им влизаше варовитият прах, който се носеше след преминаването на бизоните. Трудно беше да се каже кое ги мъчеше повече – гладът или жаждата.

Появиха се вечерните сенки, хълмовете станаха сивосини, когато пътниците отново излязоха в зелена прерия. Животните тръгнаха по-уверено. Местността показваше, че водата не е далеч, а когато изкачиха един хълм, видяха ручей. Конете присвиха уши, спуснаха се от височината и нагазиха до колене във водата.

За щастие ручейт не беше солен, в противен случай всички биха загинали.

След като се напиха със студена чиста вода, пътниците се изкъпаха от варовития прах и започнаха да се готвят за ношуване.

Прясната вода малко позаглуши глада им и ги накара да обмислят дали да не отсрочат смъртта на Жанет поне до утре. В това време Маренго изчезна някъде. Като се огледаха, го видяха при ручея, зает с някакъв предмет. Това се оказа скелет на голям бизон, който кучето можеше само да ближе, тъй като вълците не бяха оставили нищо по него. Разочарованите ловци се върнаха назад. Но на Люсиен изведнъж му хрумна мисълта да опитат да сварят поне супа от тези кости. Те не бяха изсъхнали, така че от тях можеше да стане супа. Докато Франсоа събираше съчки и дърва за огъня, а Базил отделяше с бравичката ребрата и крайниците на скелета, Люсиен отиде да търси растения, като се надяваше да намери лук, ряпа или някой друг подходящ зеленчук.

Изведнъж се чу радостният вик на Базил, придружен от див, почти безумен смях. Франсоа и Люсиен изплашено погледнаха брат си, като не разбираха как може да се смее при такива тежки обстоятелства.

Базил размахваше бравичката и викаше:

– Елате, елате тук! Намерих великолепно вечеря!

Братята се приближиха и като видяха, че Базил показва ставите на бизона, разбраха причината за веселието му. Костите бяха пълни с мозък!

– Тук има няколко килограма! – продължаваше Базил. – Та това е най-вкусната част от бизона! От него може да се приготви вечеря за дванадесет души, а ние се готвехме да си легнем гладни. Колко глупаво, че не се сетихме за това по-рано, а подминахме толкова скелети! Помогнете ми да пренеса тези кости и аз ще ви покажа как се приготвя вечеря.

Скоро с помощта на бравичката момчетата извадиха мозъка, който се оказа много вкусен. Ловците отново се развеселиха и бързо забравиха

гледа и жаждата. Оставаше мозък най-малко още за два дни, а той беше и извънредно хранителен. Успокоени от това, момчетата легнаха и въпреки проливния дъжд заспаха дълбоко. Излишно е да казваме, че смъртната присъда на Жанет беше отменена.

Глава седемнадесета

На следващото утро момчетата станаха весели и бодри, отпочинали си бяха и конете, заситени от добрата храна.

Накладоха огън и отново опекоха от мозъка. След като хапнаха и натовариха останалия запас върху гърба на Жанет, ловците отново тръгнаха по бизоновия път.

Местността, през която се движеха сега, спадаше към така наречената вълниста прерия. Прерията не винаги е гладка равнина, както някои предполагат. Напротив, тя често е покрита с високи хълмове и е прорязана от долове.

Момчетата срещаха по пътя си високи хребети, между които зееха дълбоки падини. Картината на степта напомняше морска повърхност след силна буря. Това бяха сякаш застинали редици високи вълни, чиято вода се е превърнала в земя и се е покрила със зелена трева.

Височините и доловете в прерията се простираха от изток към запад, а момчетата вървяха на север, така че пътят им ту слизаше, ту се издигаше по земните гънки.

Те жадно оглеждаха местността с надежда да видят бизоните, но съвсем не очакваха зрелището, което внезапно изникна пред очите им.

Току-що бяха изкачили един от ридовете, зад който се простираше малка, дълбока, почти кръгла долина, покрита с трева. Около нея течеше ручей, а по брега му растяха ниски върби.

На поляната, оградена от ручей и дърветата, ставаше нещо толкова необикновено, че момчетата веднага спряха конете.

Няколко животни се бяха вкопчили в смъртна борба. Те бяха около дванадесет, грамадни, страшно разярени. Боят беше толкова ожесточен, че пялата трева беше изровена от копитата им.

– Бойната стойка, а главно страшното мучене убеди момчетата, че виждат пред себе си бизони.

Но защо ловците ги гледаха с такова безкрайно учудване? Нали нямаше нищо чудно в това, че най-после видяха бизони, след като бяха вървели след тях дни наред. Отговорът се криеше в това, че бизоните,

които се биеха долу, бяха бели!

Братята не намираха думи, за да изразят учудването си. Те стояха мълчаливо и смаяно гледаха към долината, без да вярват на очите си. Да, нашите герои действително виждаха пред себе си бели бизони, марка главата и краката на някои от тях да бяха тъмни. Най-чудното беше, че между тези животни нямаше нито един обикновен черен или кафяв бизон. Момчетата напразно се мъчеха да си обяснят как са могли тук да се съберат само бели бизони, и то толкова много. Но както и да е, белиите бизони бяха пред тях и ако успеяха да убият поне един от тях, целта на пътешествието щеше да бъде постигната.

Но дали ще успеят? Увлечени в борбата, животните не забелязваха момчетата. Братята решиха двама да останат на конете, за да имат възможност да преследват животните, а третият да се приближи пеш и да се опита да стреля, преди те да се разбягат. Тази задача беше възложена на Базил, който слезе от коня и започнала лази към бизоните, а другите двама останаха на височината. Базил стигна до върбалака, без да бъде забелязан, и се озова на петдесет крачки от стадото. Бизоните продължаваха да вилнеят, като вдигаха прах и с рев се нахвърляха един върху друг. Базил изчака, докато най-голямото и съвсем бяло животно се приближи до него, и стреля. Грамадното животно падна, а другите, щом чуха гърмежа и усетиха врага, веднага прекратиха боя и се спуснаха към прерията.

Без дори да погледне убития бизон, Базил се втурна към коня си, който се приближаваше към него, чул гласа му. Франсоа и Люсиен вече преследваха бягащото стадо и Базил скоро ги настигна. След няколко минути тримата се изравниха с бягащото стадо. Чува се изстрели, но марка всички да улучиха, животните продължаваха да бягат, като че ли нито едно от тях не беше ранено. Докато ловците пълнеха пушките, бизоните отминаха толкова далеч, че беше невъзможно да ги настигнат. Момчетата решиха да се върнат при убития от Базил бизон.

Но какво беше учудването им, когато го видяха изправен на крака! Бизонът беше заобиколен от вълци. Те се хвърляха от всички страни върху раненото животно, което бързо се въртеше и се защитаваше с рога. Няколко вълци, навярно мъртви, лежах на земята, а останалите продължаваха своето отчаяно нападение. Разяреният бизон с гневен поглед посрещаше неприятеля и успешно се защитаваше.

Но скоро вълците започнаха да вземат надмощие. Страхувайки се, че вълците ще повредят кожата, ловците решиха да се намесят. Те се насочиха към бизона и го оградиха от три страни. Вълците се разбягаха, а

бизонът, като видя нови врагове, започна да се хвърля ту към един, ту към друг, като се мъчеше да повдигне конете на рогата си. Той се хвърляше така стремително, че беше трудно да се опази човек от него. Най-после Базил стреля и куршумът попадна в сърцето му. Огромното животно се олюля и падна на колене. От устата му бликна кръв и след няколко минути бизонът беше мъртъв. Като се увериха в това, ловците скочиха от конете, извадиха ножове и вече искаха да започнат да дерат кожата му, когато с изумление видяха, че това съвсем не е бял бизон, а чер, боядисан в бяло!

Това чудо се обясняваше много просто. Когато момчетата прокараха ръка по козината на бизона, по пръстите им остана бял прах като от тебешир. Тогава те си спомниха варовитите хълмове, през които минаха вчера, дъжда, който валя през нощта. Бизоните бяха се търкаляли по прашните варовити хълмове и бялата варовита кал се беше полепила по козината им. Ето защо ловците ги взеха за бели бизони.

– Е – извика Базил, като буташе с крак мъртвото животно, – даже и черният бизон не е лошо нещо! Ще имаме прясно месо за обяд. Това ще ни утеши в нашето нещастие!

Като каза това, направи знак на братята си да му помогнат и тримата започнаха да дерат кожата на бизона.

Глава осемнадесета

През този ден ловците за пръв път обядваха с прясно бизоново месо, а част от него изсушиха на огъня. Момчетата решиха да пренощуват тук, а на другия ден да продължат. Легнаха късно, тъй като трябваше да приготвят месо за няколко дни.

Докато двамата почиваха, третият пазеше. Бяха на открито място, а конете пасяха наблизко. Миризмата на печеното месо привлече много вълци, които цяла нощ виеха и скитаха около лагера.

Пръв дежури Франсоа, след него Люсиен, а после Базил. На него му се падна да бодърства доста дълго, не беше си доспал и му беше криво. Затова реши да отмъсти сутринта на вълците, заради които трябваше да стои на пост.

Когато се развидели, той реши да разбуди Франсоа и Люсиен с гърмеж, като си избра най-големия вълк.

Когато вдигна пушката си, някои вълци сякаш разбраха намерението му и се разбягаха, но други останаха по местата си. Най-сетне той си

избра един и гръмна: чу се силен вик, а след него се чуха и други викове от всички страни на долината.

Момчетата се събудиха и скочиха на крака. Това не беше вой на вълци, а пронизителен, див човешки вик, войнственият вик на индианците!...

Младите ловци онемяха от ужас. Внезапно от тъмнината изскочиха петдесет огромни индианци, които веднага се нахвърлиха върху тях. Базил беше ударен и падна, а Люсиен и Франсоа бяха хванати. Ако се бяха противили, щяха да ги убият на място. Но дори и сега нападателите като че се колебаеха дали да ги убият веднага.

Те бяха силно раздразнени от това, че Базил рани един от другарите им, когото взе за вълк. Но като видяха, че противниците им са три момчета, решиха да не ги убиват веднага.

Вързаха им ръцете на гърба, качиха ги на конете, взеха всички вещи и ги изведоха от долината. Скоро стигнаха до мястото, където бяха вързали своите коне. Тук индианците спряха за малко, а след това цялата дружина препусна из прерията.

След един час те доведоха пленниците в голям лагер на брега на широка, но плитка река. Там имаше около сто вигвама.

Хвърлиха пленниците на земята пред лагера, на брега на реката. Скоро около тях се събраха жени и деца, които ги разглеждаха с любопитство. Но когато научиха, че пленниците са ранили индианец, тълпата се приближи с викове и заканаелни жестове. Те започнаха да мъчат нещастните момчета, като дърпаха ушите им, скубеха косите и забиваха стрели в ръцете и раменете им.

При нападението на индианците Базил бе паднал в безсъзнание от силен удар в главата. Той намери сили да стигне до индианския лагер, но окончателно дойде на себе си едва след мъките, на които ги подложиха жените. Тогава си спомни за талисмана. През цялото време братята му напомняха да се възползва от тайнствената кесийка за тяхното общо спасение, но Базил бе много зашеметен от удара, за да може да направи нещо. Едва сега се опита да достигне шнура и извади кесийката, но ръцете му бяха вързани. Не можа да хване шнура и със зъби. Тогава се обърна към братята си, като ги помоли те да извадят шнура със зъби, ала двете момчета бяха много далеч и не можеха да допълзят до него.

Като виждаше жестокото отношение и възбудата на индианците, Базил очакваше и по-лошо, като се боеше, че дори талисманът няма да ги спаси. След много безплодни усилия да извади кесийката той започна да прави знаци на окръжаващите го жени, като навеждаше глава и

показваше гърдите си. Но те не го разбираха и само се смееха на тези жестове.

В това време индианците стояха по-настрани и се съветваха какво да правят с пленниците. Някои от тях бяха много враждебно настроени. Те говореха високо, силно жестикулираха, като показваха откритото място пред лагера.

По едно време всички индианци се въоръжиха с лъкове и стрели, а двама от тях изнесоха от лагера голям стълб и го забиха на откритата площадка. Боже! Момчетата разбраха страшната истина. Индианците се готвеха да ги привържат към стълба като мишени за техните стрели. От гърдите на нещастните братя се изтръгна отчаян вик. В последните минути им се искаше да си кажат много неща, но гласовете им се заглушаваха от виковете на жените и децата, които скачаха по площадката в очакване на предстоящото зрелище. За щастие Базил беше избран за първа жертва. Двама индианци го хванаха, довлякоха го до стълба и започнаха да го събличат, за да се целят по-добре в голото тяло. Когато освободиха ръцете и съблякоха ризата му, вниманието им беше привлечено от висящата на гърдите му обшита кесийка. Един от тях я взе и извади от нея лула от червена глина. Индианецът извика, взе лулата и се втурна към тълпата. Дулата преминаваше от ръце в ръце, но един индианец като че особено се стремеше към нея. Щом успя да я погледне, той стремително се хвърли към Базил, а другите го последваха. Базил, чакал удобен случай, започна хладнокръвно да прави тайнствени знаци, на които го бе учил баща му. Индианецът веднага ги разбра, изтича към Базил, развърза въжетата, вдигна момчето на крака и го прегърна с приятелски възклицания. Всички индианци се трупаха около него, хващаха го за ръцете, след това се спуснаха към Франсоа и Люсиен. Развързаха и тях.

Заведоха трите момчета в една палатка и ги нагостиха отлично. Хората, които преди минута се готвеха да ги убият с най-ужасна смърт, сега се надпреварваха да им оказват всякакви почести.

Навярно читателят се чуди защо обикновената глинена лула произведе такъв ефект. Ще се постарая да му обясня с няколко думи.

Може би сте чували за знаменития вожд на племето шавало Текумзе? Той вероятно е бил най-великият вожд на индианците. През време на последната война между Англия и Съединените щати Текумзе се опитал да вдигне всички индианци, за да прогонят белите от Америка. Той имал брат Елсватава, известен като пророк. Елсватава горещо споделял идеята на брат си и обикалял всички племена в Западна Америка,

за да ги вдигне на въстание. Той бил умен, красноречив човек, който срещал добър прием навсякъде. Делото, за което се борел, било скъпо на всички индианци. Слушали го и той пушел лулата на мира с хората от всички племена. Лулата, която пророкът употребявал при своите странствания, беше същата, която Базил носеше на гърдите си. Индианците веднага я познаха по оригиналната резба и йероглифите.

Но как беше попаднала тази лула у бащата на Базил? Ето как. Текумзе бе убит по време на войната с американците, но пророкът живя още дълго след брат си. Скоро след пристигането си в Америка полковник Ланди случайно се срещна с пророка и се сприятели с него. Те си размениха подаръци и полковникът получи червената лула. Пророкът бе казал на полковника, че при среща с индианци тази лула може да му послужи много, научи го и на необходимите знаци за такъв случай, а полковникът ги предаде на Базил.

Скоро момчетата вече бяха в състояние да се обясняват със своите нови приятели с помощта на жестове, които никой друг народ не разбира така добре, както индианците.

Братята обясниха кои са и защо са дошли в прерията. Когато научиха целта на тяхната експедиция, индианците им предложиха да тръгнат заедно, като ги увериха, че ще намерят и убият бял бизон.

След няколко дни лов заедно с индианците най-после белият бизон беше убит. Одраха кожата му, напоиха я с консервираща мас, която Люсиен носеше със себе си, и внимателно я натовариха на гърба на Жанет.

Ловците се простиха със своите приятели и тръгнаха да се връщат, а индианците ги изпратиха до границата на Луизиана. Момчетата благополучно пристигнаха вкъщи, където бяха радостно посрещнати от баща си и от Юго. След като получи желаната кожа, старият полковник беше най-щастливият човек. Той се гордееше със своите момчета повече откогато и да било и с голямо удоволствие слушаше разказите за техните приключения по време на експедицията за белия бизон.

Книга трета Ловци на китове

Глава първа

Лично за мен на земята няма по-интересен кът от Луизиана. Там за пръв път стъпих на американския материк. Напуснах училище, завладяна от страстна любов към природата. И сега тук можех да се наслаждавам на неповторими и девствени природни красоти.

В това отношение Луизиана може да предложи всичко. Нейната обширна територия, много по-голяма от Англия, е покрита ту с гъсти гори, ту с прерии, където често пъти няма да видиш дори конска пътека, а не рядко гората и прериите преминават в непроходими блата. Тук растителността е пищна, изобилна, почти тропическа. Могат да се изброят повече от сто вида тукашни дървета, между които: магнолията, която много прилича на лавъра, с листа като че ли лакирани и огромни цветове; палми с ветрилообразни листа; мрачни кипариси, чиито клони са декорирани със сребрист мъх. Ако растителното царство на Луизиана ми доставяше истинска наслада, то какво да кажа за царството на животните? Безчислени стада от елени бродеха по саваните; из горите се различаваше ръмженето на пуми, които властваха необезпокоявани над по-малките животни; вълци, рисове, лисици, порове, еноти.

В реките, заливите и лагуните царуваше чудовищният алигатор, който всяваше ужас сред рибите, четириногите, водните птици и сред всичко живо, което би имало нещастieto да се приближи към неговата уста или да попадне под ударите на ужасната му опашка. Близко до водите живееха големи птици с блестящи пера, като белия рибар, луизианските жерави, синия рибар и най-блестящия от всички останали, облечения в червено фламинго.

За мен, страстния ловец, Луизиана беше обетована земя. Още с пристигането си се впуснах в обиколка, за да изследвам най-дивите части на нейните блата, равнини и гори. Но все още не бях удовлетворен. Нито веднъж не срещнах фламинго. Почти се отказах да видя наред с другите си ловни трофеи и фламинго когато случаят ми помогна. В хотел „Сен Шарл“, където живеях, срещнах един господин. В него нямаше нищо забележително. От останалите го отличаваше само военната му

униформа. Запозна ни общ приятел. Така започна приятелството ми с капитан Меси, командир на митническия катер „Бдителни“, пушал котва в устието на Мисисипи.

Веднъж, когато обядвахме заедно, разговорът засегна лова. Заговорихме за животните, които се срещат из тази страна. Признах пред него, че имам силно желание да посветя част от времето си на лов за фламинго, както и досегашните си неуспешни опити. Дори изразих съмнение в съществуването на фламинго в Луизиана.

– Фламинго! – извика капитан Меси. – Аз настоявам, че тук ги има.

Лично аз съм стрелял по цели ята!

– На кое място? – попитах аз.

– По целия бряг на изток от устието на Мисисипи. Срещат се главно в околностите на остров Баратария. Навярно знаете този остров, където старият пират Лафит обикновено пуска котва.

Това неочаквано разкритие усили желанието ми да отида отново на лов за фламинго. Вече бях взел решение да направя пътешествие до острова на пиратите.

– Ако, разбира се, това е възможно? – изказах аз известно съмнение.

– Защо мислите, че не е възможно? – попита капитанът. – Ако сте човек, който би се задоволил с гостоприемството на един митнически кораб, то бихте били желан гост на „Бдителни“. На моя кораб можете да прекарате седмица, дори месец, стига да желаете. Аз се ангажирам да ви заведа на такива места, където можете да убиете достатъчно фламинго, за да напълните с тях цяла лодка!

Приех с радост поканата. Двадесет и четири часа след това бях вече на палубата на кораба и ние отплавахме към устието на Мисисипи.

Верен на своето обещание, капитан Меси ме заведе в онези места, където живееха птиците фламинго. След като направих голям лов на фламинго и задоволих любопитството си, оставих птиците на мира. Освен интересите на ловеца и естественика сега в мен се събудиха и други интереси. Тези брегове будят исторически спомени: за проучванията на Луизиана от испанеца Де Сато и колонизацията на страната, ръководена от французина Ласал. Но капитан Меси ми разказваше не само за Луизиана я за нейното минало. Научих за няколко приключения, в които той беше участвал. Капитанът бе играл не една роля в живота, но, както скромно добавяше той, тези роли никога не са били блестящи! Той бе взел участие във всичките войни в Тексас. На младини беше се включил в революционните войни на Южна Америка. А много по-рано, още като

юноша, беше преживял редица приключения, не по-малко интересни от разказите му за обсади и сражения. Тогава е бил китоловец. На колко много опасности и рискове е бил изложен животът му! Изтръпвах, слушайки го, но същевременно научавах много интересни сведения и описания на моретата и животните, които живеят в тях. И искам да съобща всичко това на моите млади или стари читатели. Това, което имам желание да ви разкажа, са неговите приключения, изложени в същия ред, в който той сам ми ги разказа.

И така, читателю, вече си предупреден. Не ти разказвам аз самият, а капитан Меси, който действително е ходил на лов за китове.

– Родих се на село, в глуха гора – започна капитан Меси своя разказ. – За първи път моите очи видяха светлината в източния окръг на щата Ню Йорк. По онова време там беше рядко населено. Въпреки това още от най-ранно детство чувствах влечение към морската служба. Вероятно това свое желание съм наследил от баща си, който също бе морски офицер. Но тъй като баща ми бе починал по време на корабкрушение, майка ми не искаше да стана и аз моряк.

Морето ѝ бе отнело съпруга и тя твърдо вярваше, че то не ще пощади и сина ѝ.

Не мога да кажа, че познавам баща си. Бях малък, когато морето го отне завинаги от нас. Но в детските си години бях слушал много неща за него и само едно добро нещо: „Истински моряк от главата до петите“. Тази фраза винаги се повтаряше, когато ставаше дума за баща ми.

Вълнението, което изпитвах от разказите за неговите подвизи, разкри моето призвание. Слушах тези разкази всеки път, когато идваше някой гост в нашата къща. Моята страст към морето растеше от година на година въпреки усилията на майка ми да я пресече и да ме отклони от морето. Тя мечтаеше да стана юрист. Ето защо се стремеше да ме възпита в това направление. Мъчех се да убедя майка ми да ми позволи да постъпя моряк. Но тя остана глуха към моите молби. Органичната ѝ омраза към морето беше по-силна от моите молби.

В продължение на няколко години този въпрос често пораждаше спорове помежду ни. Понякога ставаха доста бурни. Аз се защитавах с най-различни аргументи – майка ми мъжествено посрещаше моите атаки и обикновено тя излизаше победителка. Най-последно, след като се убедих, че никога не ще отстъпи да стана моряк, избягах от къщи.

Отпътувах за Ню Йорк. Нямах никакво намерение да остана в този град, но оттам всекидневно отплаваха кораби към всички краища на света. Няма друго пристанище, където биха могли да се видят наведнъж

толкова много кораби с различни знамена.

Докато се настаня като моряк, изпитах редица затруднения, които едва не ме доведоха до отчаяние. Бях на шестнадесет години и макар да бях напреднал доста в учебните занятия, няхах понятие за нищо друго, бях напълно неспособен да си изкарвам хляба както на сушата, така и по вода...

Бих се съгласил на всичко вече, когато съдбата ме срещна с един човек, който за щастие или за нещастие оказа решаващо влияние върху съдбата ми.

Този човек беше капитан на китоловен кораб. Не се запознах с него на кораба му, тъй като той бе закотвен на Нюбедфорското пристанище. Запознахме се на крайбрежната улица в Ню Йорк. Бях ходил на борда на един параход, който заминаваше за Западна Индия, и си предложих услугите, но както винаги получих отказ. Вървейки по улицата, се бях замислил за печалната си съдба, когато чух глас зад себе си:

– Хей, млади човече, елате насам, искам да ви кажа няколко думи!

Тъй като наоколо нямаше никой друг, за когото да се отнасят тези думи, аз се спрях. В същия момент познах човека, който говореше с капитана на парахода, който бях напуснал преди малко. Този господин се приближи до мен и каза:

– Наистина ли искате да пътувате по море? – И без да ми даде време да отговоря, продължи:

– Зная много добре, че имате силно желание да пътувате по море. Няма ли да ви бъде приятно да направите едно малко пътешествие с мен? Имате изнежен вид, но това не е толкова важно. Не сте само вие такъв на борда на „Летящият облак“. Там е безопасно и не е така лошо. От време на време работата е тежка, но мисля, че вие няма да обърнете внимание на тази дреболия. Това не трябва да ви спира, ако у вас тече кръвта на моряк. А аз съм уверен, че това е така. Достатъчен ми е само един поглед, за да разбере това. И така, бихте ли имали нещо против, ако ви предложа да станете blubber hunter²?

През време на този странен разговор, от който разбрах само половината, той не преставаше да мести цигарата си от единия ъгъл на устата в другия. Всичко това ме накара да помисля, че може би се подиграва с мен. Неговият последен въпрос затвърди това мое мнение. Няхах ни най-малко понятие какво е „blubber hunter“.

– Не! – сухо и отсечено отговорих аз. – Всичко, каквото желаете,

---

2. Blubber hunter – Ловец на китове (англ.). Б. пр.

мога да бъда, само не и „blubber hunter“ – завърших аз с дълбоко презрение.

Готвех се да му обърна вече гръб и да си тръгна, но последният ми поглед, отправен към този оригинал, изведнъж промени мнението ми за него. Той беше в разцвета на силите си, около четиридесет – четиридесет и пет години. В израза му нямаше нищо, което да отблъсква. Изглеждаше весел, дори комичен благодарение на маниера, с който пушеше цигарата си. Тази цигара, здраво стисната между зъбите му, винаги образуваше остър ъгъл с повърхността на лицето му. Горящият край на цигарата ту се издигаше до края на носа му, ту се спускаше по-ниско от брадичката му. Той изслуша моя сух и груб отговор, изгледа ме от главата до краката и проговори:

– Значи всичко друго, само не и „blubber hunter“? Да, вие наистина сте чудак! Значи тъй! Приемате да служите на кораб при каквито и да е условия. Не отричайте. Сам чух какво говорехте.

Значи твърдо отказвате да станете китоловец? Позволете ми да ви кажа, младо момче, че може да получите още по-лоша служба и че въпреки надутата ви външност моите юнаци от „Летящият облак“ имат право да се смятат не по-малко важни от вас.

Той се обърна и с бързи крачки започна да се отдалечава. Тогава разбрах грешката си. И наистина, от мига, в който извади от устата си „снаряда“, изразът на лицето му съвсем се промени. В него нямаше вече нито следа от ирония или глупост. Лицето му стана решително и сериозно.

– Моля, господине! – извиках аз след него с тон на разкаяние и извинение. – Виждам, че стана недоразумение. Моля да бъда извинен. Съвсем не ви разбрах, че под думите „blubber hunter“ разбирате китоловец. Ако знаех, че това е така, веднага щях да се съглася. Ще бъда много щастлив, ако ми дадете тази длъжност.

– Да, мое момче – отговори той, като се спря. – Аз също схванах, че между нас стана недоразумение. Оставям настрана всички неясни изрази и отново ви предлагам: искате ли да станете китоловец?

– За мене няма нищо по-приятно от това, господине! Предпочитам да бъда китоловец.

Говорех истината, тъй като по онова време професията на китоловеца, поне в Съединените щати, бе на голяма почит. От нея можеше да се направи състояние. Но не това ме съблзняваше. Бях привлечен от романтичната страна на професията, приключенията, опасностите, дръзките начинания и въобще от целия този свят, в който често се случва да

чувстваш, че животът ти виси на косъм.

– До утре! – каза капитанът. – Ще ви дам всички необходими указания. Ще ме намерите в хотел „Кораб и котва“ на пристанището Пек. Попитайте за капитан Дринкуотър от „Летящият облак“. Корабът е на котва в Ню Бедфорд. Ще ви очаквам в десет часа, мое момче. Бъдете точен, ако желаете да станете китоловец!

След това той пак захапа цигарата и ме остави сам на крайбрежната улица.

Глава втора

На следващия ден в десет часа аз се явих в хотел „Кораб и котва“. Разделих се с капитана едва след като вече бяхме подписали договора и вече бях член на екипажа на „Летящият облак“. Капитанът ми посочи къде ще намеря кораба и ми заповяда веднага да тръгна.

След двадесет и четири часа бях в Ню Бедфорд, на борда на „Летящият облак“, а една седмица след това вече плавахме в Атлантическия океан по посока на нос Хорн. След като го минахме, навлязохме във водите на Тихия океан, който, както тогава, така и сега си остава главното място за лов на китове.

На борда на „Летящият облак“ имаше още неколцина младежи като мене, които за пръв път излизаха в морето. Но с бързината и схватливостта, характерни за американците (простете ми тази лека проява на национално тщеславие), те в скоро време се научиха да понасят трудностите. Бързо постигнаха всичко, което е необходимо да се знае при маневрирането на един кораб. Още не бяхме стигнали до нос Хорн, и екипажът вече се справяше отлично с всичко. Ала върху цялата тази картина имаше едно петно. Нашият капитан съвсем не беше такъв, какъвто трябваше да бъде.

Дринкуотър, преведено буквално, означава водописец. Никой не би могъл да има по-неподходящо име. Много повече на капитана би прилягало името „дринкрум“ т.е. – ромопиец. Може да се каже, че той изпитваше ненавист към водата и не пиеше нито капка от нея. Всъщност не беше лош човек. Беше великодушен, добър и щедър, но под влияние на рома неговата необузданост стигаше до крайност, като можеше да бъде сравнена само със страстта му към любимото му питие, рома „Санта Крус“. Неведнъж тази му страст ставаше причина да излага на опасност не само себе си, но и екипажа, и кораба. Той много обичаше да се хвали,

че „Летящият облак“ е най-добрият от всички кораби, че може да плава с всичките си платна, макар вятърът да е като ураган. И наистина корабът имаше добър ход. Но аз познавах кораби, които можеха да му съперничат по бързина и сигурност, дори нещо повече. Но всеки, който би имал смелостта да каже тази истина, веднага и завинаги щеше да бъде изключен от списъците на капитана. Когато беше под влиянието на рома, той виждаше враг, който иска да го изпревари, във всеки срещнат по пътя кораб. Тогава той зарязваше всяка работа, заповядваше да се вдигнат всички платна и гонитбата започваше. В такива случаи той хвърляше такава енергия, като че ли гонеше награда.

Бяхме на лов за кашалоти. Насреща ни се беше задал един и пригответе лодките за спускане в морето, когато на хоризонта се показаше наш съперник – друг китоловен кораб. Движеше се по вятъра и също бе излязъл за кашалоти. Кашалота, който другият кораб искаше да улови, беше много по-голям – мъжки – от този, когото ние преследвахме.

– Кълна се в Йосафата! – извика капитан Дринкуотър. Това беше едно от любимите му възклицания. Поставяйки до очите си далекогледа, той продължи: – Ако не се лъжа, това е „Смелата Сара“... Да, гръм и мълния! Това е тя! Напред, юнаци, да покажем на стария Босток как се ловят китове!

Неговата заповед бе изпълнена веднага, защото, трезвен или пиан, капитан Дринкуотър не допускаше ни най-малко противоречие. Веднъж дадена, заповедта се изпълняваше, дори и при най-лоши последствия за нас. В дадения случай капитанът не бе удовлетворен, защото „Летящият облак“ се компрометираща в своята бързоходност.

Преди да доближим „Смелата Сара“, тя пушна лодките си, кашалотът бе убит и вдигнат на борда на кораба.

Когато бордовете на двата кораба се доближиха, капитан Босток ни извика:

– Много късно, Дринкуотър, много късно! Ако знаех, че „Летящият облак“ идва след мен, бих му хвърлил въже, за да го взема на буксир. Най-добре ще сторите да се върнете при вашия кашалот, който, струва ми се, преследвахте. Само трябва да бързате, за да успеете да го заловите!

Никога досега не бях виждал такова разочарование по лицето на нашия капитан.

Докато маневрирахме, за да се върнем пак при кашалота, който не ни беше съдено да видим отново, капитан Дринкуотър заповяда да му донесат ром и така – чаша след чаша, докато не се наложи да го отнесат

до каютата му, тъй като не можеше да се движи сам.

За щастие на кораба имаше един офицер, който по навици и темперамент беше пълна противоположност на капитана. Това бе помощникът на капитана – Елидж Кофън, но по силата на фамилиарността, царуваща на кораба, всички го наричаха Лидж Кофън.

Роден в Нова Англия, той бе истински китоловец в пълния смисъл на думата. Самото му име сочеше това: Фенимор Купър, кръщавайки един от смелите си герои „Дългия Том Кофън“, бе взел името от живота. И наистина, по целия бряг на Масачузет, от Ню Бедфорд до Бостън, няма да се намери село, в което да не се среща фамилията Кофън.

Няколко месеца плавахме из Тихия океан на лов за кашалоти, които се срещаха често там. Специално за такъв лов беше пригоден и „Летящият облак“.

Тогава петролът още не беше открит и спермацетът струваше много скъпо. Ето защо ловът на кашалоти докарваше добри пари. Ние попаднахме на добро място на осемстотин километра от Чили. Почти всеки ден срещахме кашалоти и убивахме поне по един.

Нашият капитан продължаваше да пие, вкусът му към рома се засилваше паралелно на нашите успехи. Тази прогресия криеше известна опасност за екипажа, но, както и да е, потръгна ни. Към Коледа имахме толкова китова мас, колкото можеше да носи „Летящият облак“. Още стотина бурета и нашият товар щеше да бъде пълен. Естествено, бяхме в отлично настроение, затова решихме да отпразнуваме Коледа тъй весело, както някога са празнували на корабите този голям празник.

Сутринта на Рождество Христово палубата бе почистена, всички струпани по нея предмети бяха вдигнати, след това бе измита и изтрита с пемза, също както на военните параходи.

След свършване на работата моряците облякоха най-хубавото си облекло, което пазеха в куфарите си. Някои така се бяха издокарали, че можеше да се помисли, че ще има бал и на Него непременно ще присъства кралицата на Сандвичевите острови.

Само един от екипажа стоеше настрана и изглеждаше, че невзема никакво участие в трескавите приготовления за празника – офицерът Елидж Кофън. В това радостно коледно утро, когато всички си подхвърляха шеги и се смееха от сърце, Елидж Кофън беше по-мрачен отпреди. С една дума, този ден външният му вид отговаряше на името му³. Но никой не му обръщаше внимание. Той обикновено не взимаше участие в

---

3. Coffin – ковчег (англ.). Б.пр.

развлеченията на екипажа. Ако ставаше въпрос за молитви обаче, той на драго сърце би се включил, дори би поел инициативата. Трябва да се отбележи, че въпреки студения му и сдържан характер Лидж Кофън не събуждаше у екипажа неприязън.

Слънцето премина зенита и апетитната миризма от кухнята ни напомни, че приближава обяд. Вече започвахме да се облизваме, когато един познат вик прозвуча отгоре и изведнъж промени физиономиите ни:

– Кит!

Не искам да лъжа и смело мога да потвърдя, че никога друг път този възглас не е възбуждал по-малко ентузиазъм на борда. По някои лица се изписа израз на истинско отчаяние. Да се заемем веднага с лова на кашалота, би означавало да се откажем от всички удоволствия през този ден, но капитан Дринкуотър не беше човек, който ще обърне внимание на тези съображения и не би си позволил да пропусне щастливия случай. Дори да допуснем, че той би проявил благосклонност този път, неговият помощник не би закъснял да му напомни професионалния дълг. Едва думата „кит“ замря в ушите ми, и един глас попита:

– От коя страна?

Този зловещ глас беше на Лидж Кофън, който тичаше към кормилото.

– Отдясно – отговори дежурният. – Ето го пак.

Моряците от „Летящият облак“ не биха били истински китоловци, ако запазеха хладнокръвие в подобни минути. След десет секунди всички се струпаха край борда, като се взираха напрегнато в океана.

Когато китът за втори път изпусна своя фонтан от солена вода, беше на повече от километър от кораба. Съдейки по това, че струята беше само една, разбрахме, че пред нас е кашалот, и то много едър.

– Кълна се в Йосафата! – извика капитанът. – Той има сто тона мас! Това тъкмо ще допълни нашия товар, стига да го хванем.

– Момчета – продължаваше той, – на работа! Това е едно прекрасно животно! Погледнете как се движи – бавно, като работен вол. Сякаш ни казва: преследвайте ме, ако смее! Още сега спуснете лодките, трябва да го хванем!

При всеки друг случай капитанът не би говорил с такъв възторжен тон, а просто би извикал: „Лодките в морето!“

Сега той виждаше, че екипажът не е склонен да лови кашалота, появил се така неочаквано. Миризмата от кухнята привличаше по-силно, отколкото китът. Освен това всички бяха облечени празнично и в такъв случай не искаха да се занимават с друга работа. Ако този кашалот беше

животно с обикновени размери, едва ли би представлявал голямо изкушение. Но този екземпляр, от който можеше да се извади сто тона мас, не можеше да ги остави безучастни. Кой китоловец би устоял на таква силно изкушение?

– Момчета – извика капитанът, – непременно трябва да го убием! Да отложим за малко обяда и да уловим животното! Обещавам ви двойна порция от моя най-добър „Санта Крус“.

Глава трета

Екипажът на „Летящият облак“ не се нуждаеше от това обещание, за да се реши.

Капитанът едва бе свършил, когато на кораба се разнесе вик:

– Отлично! Готови сме!

– Лодките в морето и право срещу него. Сто долара на първата лодка!

След няколко мига лодките бяха спуснати в морето и екипажите тръгнаха.

Случайно попаднах в лодката на старшия офицер. Бяхме шестима. Четирима, в това число и аз – гребци, един на кормилото и старшият офицер. Сгривани от надеждата да вземем сто долара, всички вършихме чудеса. Четиримата гребци бяха млади и силни момчета. Освен това при нас беше най-добрият кормчия от целия екипаж. Благодарение на него, когато се приближихме до кашалота, най-близката лодка беше на сто метра. След минута нашият кормчия се изправи, застана здраво на мястото си, прицели се със своето копие и дълбоко го заби в шията на кашалота. Ние бяхме първи, заслужихме си стоте долара и викахме радостно, за да събудим завист у другите лодки. Изведнъж върху лицето на Кофън се показа уплаха и той извика:

– Настрана! Настрана!

Започнахме да гребем с всички сили и ненапразно. Трябваше да избегнем удара от опашката на кашалота който разпени около себе си морската повърхност. Ударите на огромната опашка следваха един след друг.

– Внимание, той се отдалечава!

Едва се чу този вик и чудовището полетя по посока на вятъра. То се носеше с бързината на кон, скъсал юздата, като отнасяше копието, а болката го вбесяваше.

Нашето въже се размотаваше със страшна бързина. Щом стигна края си, то рязко се обтегна и лодката се понесе много бързо. В продължение на цял час буквално летяхме по повърхността на морето, все по посока на вятъра. Скоро изгубихме от погледа си другите лодки, а също и „Летящият облак“. Започна да ни става страшно. Самият кормчия показваше безпокойство. Що се отнася до Лидж Кофън – той бе съвсем спокоен. Един от нас предложи да се отреже въжето и да се пусне кашалотът на свобода, но Кофън не обърна никакво внимание на това.

– Не! – бавно произнесе той с дълбок глас, сякаш се готвеше да запее псалм. – Няма да го изпуснем току-тъй. Той получи вече един удар, сега трябва да получи и втори. Може би цял месец няма да ни се случи такъв хубав лов, а времето след месец не ще е много благоприятно да се обикаля нос Хорн. Погледнете, той няма да издържи дълго. Не забелязвате ли, че кръвта му изтича.

Наистина беше така. Погледнахме стария кашалот и видяхме, че излизащата от гърлото му вода имаше червен цвят. Това беше ясно доказателство, че копието беше засегнало важни кръвоносни органи на животното. Бяхме толкова уверени, че ще го хванем, щото съвсем забравихме за другите лодки и за кораба. Цялото ни внимание бе съсредоточено върху предсмъртните мъки на ранения гигант. От минута на минута той намаляваше бързината си. Чувствахме това по хода на лодката. Накрая кашалотът спря.

– Най-послед! – с тържествен глас извика командирът. – Теглете въжето, момчета! Теглете по-силно!

Ние оставихме веслата и започнахме бавно да събираме въжето. Това скоро съвсем ни приближи до животното. Лидж Кофън, с копие в ръка, се приготви отново да прободне животното. Ударът бе така добре насочен, че кръвта избликна от чудовището. Кашалотът направи последни усилия да се скрие във водата, но отслабнал от загубената кръв, слабо удари с опашката си и едва можа да се потопи на няколко метра дълбочина. В следващия миг отново изплува на повърхността на водата като парче дърво. Едва се забелязваше слабо вълнение, предизвикано от последните конвулсивни движения на тялото му. Сега, когато беше вече мъртъв, трябваше да се върнем назад, за да помолим другите лодки да ни помогнат да домъкнем лова до кораба или да съобщим корабът да дойде тук. Но и в двата случая трябваше да се означа мястото, за да не се лутаме и лесно да го намерим. Кормчията скочи върху тялото на кашалота, покатери се по врата му и заби малко знаме. После измъкна копието, ние намотахме въжето и вече се готвехме да отплаваме назад,

когато се раздаде вик:

– Кит!

Викаше кормчията, който бе забелязал нов кашалот. Лесно е да си представи човек вълнението, което ни обхвана. Едва бяхме убили един кашалот, а ето, насреща ни идваше друг. Какъв триумф щеше да бъде, когато съобщим, че сме убили два.

– Охо – извика нашият командир, – те са два. Майка със своето малко. Идват към нас. Внимание! Бил, хвърлете най-напред на малкото!

Тези думи се отнасяха до кормчията, който стоеше прав, с копие в ръце. Офицерът даде този съвет, защото беше уверен, че майката ще остане около малкото си. Тогава и тя можеше да бъде убита. След няколко минути тя се изравни с нас. Рожбата ѝ плуваше редом с нея и изглеждаше като истински кашалот, ала в умален вид. За наше щастие малкото беше откъм левите плавници на майка си, от страната на нашата лодка. Копието полетя. Смъртно ранено, малкото остана неподвижно във водата. Когато се приближихме, нещастната майка изведнъж спря поразена. Без да ѝ даде време да се опомни, Кофън на свой ред хвърли копие, което дълбоко се впи в тялото ѝ.

– Добре я ударих! – извика той.

Но вместо да остане при рожбата си, както очаквахме, китът направи скок нагоре и със страшен шум падна назад, после се втурна напред, влачейки със себе си силно опънатото въже. Ние отново полетяхме. Лодката се движеше много по-бързо от първия път. Скоро загубихме от поглед убития кашалот. А когато най-после раненото животно реши да спре, знамето вече съвсем не се виждаше. Спряхме и започнахме да събираме въжето, ала този път бяхме особено внимателни. Знаехме, че няма нищо по-страшно от яростта на кита майка, на която сме убили малкото. Приближихме до нея. Тя беше съвсем неподвижна. Сметнахме я за мъртва, тъй като бе загубила много кръв, но се излъгахме. Когато дойдохме на разстояние, от което можеше да ѝ се нанесе нов удар с копие, видяхме как конвулсивно се свиваха мускулите на гърба ѝ. Почти в същия миг опашката ѝ се повдигна във въздуха.

– Пазете се от удара на опашката! – извика кормчията. – Сега тя ще се скрие във водата. Пазете се да не строши лодката!

Докато той говореше, кашалотът вдигна във въздуха цялата задна част на тялото си, изправи се перпендикулярно на водата, с главата надолу, и потапяйки се, изчезна от очите ни. Знаехме какво означава това и разбрахме, че ни очаква голяма опасност. С всички сили налегнахме веслата като хора, които искат да си спасят живота. Но вече беше много

късно... След миг лодката получи силен удар, придружен от трясък. Стори ми се, че нещо се троши, а аз излитам нагоре. Едва осъзнах това, когато почувствах, че падам надолу, после, че се потапям във водата, и то така дълбоко, щото едва не се задуших. По това колко дълбоко потънах във водата, разбрах, че преди съм бил изхвърлен високо във въздуха. След миг отново бях на повърхността. Отворих очи и се огледах, за да видя къде е лодката. Нямаше я! А какво ли стана с другарите ми? Наоколо нямаше никаква следа нито от лодката, нито от екипажа й... Дори кашалотът беше изчезнал в дълбините. Бях сам сред безбрежния простор, бях сам или поне така ми се струваше. Вятърът, който духаше, започна да се усилюва, повърхността на морето се покри с вълни. Ту тук, ту там по гребените им се показваше пяна. Не можех и не можех да видя остатъците от нашата лодка. Бях уверен, че тя е разбита на парчета и моите другари са паднали в морето. Всички знаеха да плуват и може би сега като мен се бореа с вълните. Извиках, колкото ми позволяваха силите. Отговор не последва. Голяма морска птица с крясък прелетя над мен. От време на време напънах сили, за да се повдигна колкото се може по-високо и да огледам морето.

Спомних си, че когато убихме кашалота, към нас бързаха две лодки. Надеждата за помощ ме ободри. След като огледах мястото, където ние бяхме ударени, заплувах в посоката, в която смятах, че ще намеря „Летящият облак“. Ала скоро разбрах, че надеждите ми са глупави. Невъзможно беше с плуване да достигна кораба. Когато привършихме с лова на кашалота, силуетите на лодките едва се виждаха. А докато преследвахме женската, нашата лодка съвсем се отдалечи. „Летящият облак“ беше много далече. Не бих могъл да го достигна дори ако ме водеше небесна звезда или огънове, запалени на мачтите. Слънцето залязваше. Пресметнах, че до кораба трябваше да има най-малко двадесет километра. Двадесет километра плуване! За нищо на света не ще мога да ги измина. Започнах да се отчайвам. Направих усилия да хвърля последен поглед на разпенените водни гребени. Очите ми не виждаха нищо друго освен вълни и само вълни... Обърнах се по гръб, този път в пълно отчаяние. Вече ми беше безразлично дали ще продължа да плувам, или ще изчезна в бездните на океана...

Отчаян, дълго лежах почти неподвижно, като правех само леки движения, за да се задържам на повърхността. Но много добре си спомням това, което ме извади от безразличието. Това беше трупът на човек, дори забелязах голяма рана, нанесена с хладно оръжие. Вълната го пренесе покрай мен, ала аз видях само гърба му. След малко го видях

целия, видях дори и лицето му. Веднага познах Бил, нашия кормчия. Обхванат от ужас при това страшно зрелище, се обърнах настрани, но се намерих лице с лице с друг моряк. Той беше жив. Забелязах го на повърхността, потопен до гърди, сякаш се държеше за нещо. Висока вълна го издигна и тогава открих, че беше възседнал дебело дърво. Нямах съмнение, че това бе остатък от нашата разбита лодка. Човекът беше самият Кофън. В едната си ръка още държеше копие, с което се готвеше да удари кашалота в момента, когато лодката се разби. Това копие бе стар образец и съвсем случайно попадна у нас. В единия си край беше много широко и сега Кофън го използваше вместо гребло. Не можах да се сдържа, извиках радостно и заплувах право към Лидж Кофън.

Смятах се вече за спасен! Ала достатъчни бяха само няколко мига, за да разбера, че се мамя. Когато доближих ла такава разстояние, че вече можех добре да виждам лицето му, забелязах, че той искаше да избегне срещата с мене. Започна усилено да гребе, за да увеличи разстоянието между нас. Челото му се помрачи, а на лицето му се четяха думите: „Нямам работа с теб!“

Но аз бях в положение, което не ми позволяваше да се колебая. Отнасяше се до спасяване на живота и аз не желяех да пропускам този единствен случай. Отново събрах сили и заплувах към дървото. Стремях се към него така, сякаш това беше брегът. Той забеляза устрема ми, престана да гребе с копие и го вдигна над главата си. Ако все още не бях разбрал какво означаваше този жест, то думите му разсеяха всякакво съмнение.

– Назад! – извика с глух, ала зловец глас. – Само да се приближите, ще ви убия. Назад, ако ви е мил животът!

Погледът му, заплашителният тон, изразителният жест – всичко това ясно говореше за решението му наистина да ме убие, ако още малко се доближа. Точно каква участ ме очаква, разбрах, когато една вълна отново докара до мен трупа на Бил. Вълната го подхвърли между мен и Кофън. Щом го видях, старшият офицер ми го посочи с рязък жест и каза:

– Вижте го! Той сам е виновен за смъртта си. Поиска да седне заедно с мен на това дърво, но понеже то може да издържи само един човек, принудих се да му кажа, че няма да го пусна.

Бях заставен да направя това, за да спася своя живот... Вие ме разбирате. Още веднъж ви предупреждавам, не се приближавайте!

Отчаянието ми беше толкова голямо, щото не бях обърнал голямо внимание на заплахите на Кофън, ала неговото страшно признание ме

накара да изтръпна от ужас. Престанах да плувам след него и се оставих да ме носи водата. Но за да избягна съседството с нещастния Бил, започнах отново да плувам. По-скоро инстинкт, отколкото желание, ме накара да правя това и отдалеч да следвам Кофън, макар да бях изгубил всяка надежда за помощ от негова страна. Ясно беше, че не е в състояние да ми помогне, защото рискуваше сам да загине. И въпреки всичко продължавах да го следвам от разстояние, възпиран от грозното оръжие, което сега му служеше за гребло.

Глава четвърта

Около десет минути плувах след Кофън. Той се движеше все напред, помагайки си с копие. Уморен, отчаян, едва го следвах.

Мисля, че за него щеше да бъде облекчение, ако ме видеше да потъвам. Уверен в своята сила и в умението си да плувам, вярвах, че още дълго ще мога да издържа. Но неволно се питах, защо е всичко това? Като че ли някакъв магнетизъм ме влечете подир този човек въпреки моята воля. В дълбочината на сърцето ми се таеше странно чувство. Ако ми беше съдено да умра, то предпочитях да стане пред очите на този човек, отколкото да бъда самотен сред ужасната водна пустиня, изоставен от всички. Изпадах в ужас, че мога да загина самотен, погълнат от вълните, без някой да чуе сетните ми думи, моето последно сбогом!

Когато двамата отчаяно се борехме с вълните, нашите погледи често се срещаха. Дори ми се стори, че по лицето му проблесна лъч на състрадание. По натура Кофън не беше нито зъл, нито жесток. Разбрах, че избягва близостта ми не по липса на човеколюбие. Сега в нас говореше най-могъщият инстинкт – инстинктът за самосъхранение. И в дълбочината на душата си не го осъждам за неговото поведение, ала през онези страшни минути аз също се борех за своя живот. У мен също говореше инстинктът за самосъхранение. Неговият поглед, устремен към мен, като че ли казваше:

„Да, мило момче, ние, мъжете, се борим и аз съм отчаян, че не мога да ви помогна. Виждате добре, дървото не може да издържи двама ни. Не очаквайте, разбира се, че ще пожертвам себе си, за да спася вашия живот!“

Той не произнесе тези думи, но аз се заклевам, че ги е изрекъл на себе си. Ето защо му казах, отговаряйки на мислите му:

– Знам прекрасно, че дървото не може да издържи двама ни, но вие

сте по-високо във водата и може би ще забележите нещо, което ще ме спаси. За Бога, погледнете наоколо! Може би ще видите весло или парче от лодка.

Той се съжали над моите молби и внимателно разгледа повърхността на морето. Аз жадно следях погледа му и се мъчех да отгатна по израза на лицето му дали има някаква надежда. След малко той ме погледна и разочаровано произнесе:

– Нищо не се вижда!

– Погледнете пак – казах с отчаяние. – Огледахте ли цялата линия на хоризонта? Може би се вижда кораб или знамето, дето забихме върху кашалота?

– Така бих искал и аз да видя нещо – отговори той унило. – Следя всичко, защото това отдавна интересува и мен. Господ да ни пази, ала още нищо не виждам.

Сърцето ми отново се сви, но продължавах с отчаяни усилия да плувам след Кофън, като спазвах същото разстояние между нас. Съвсем инстинктивно погледът ми беше прикован върху лицето му и забелязах, че моето присъствие продължаваше да му е неприятно. Той все още се боеше, че в последния момент ще се уловя за неговото дърво и ще изложя живота му на опасност, ала аз съвсем не мислех за това.

Неочаквано той трепна и погледът му с голямо внимание се устреми към един предмет, плаващ по повърхността на водата.

– Какво има там? – попитах, без да се надявам, че ще ми каже.

– Ето там има нещо подобно на весло.

– Кажете ми точно къде е, в коя посока?

– Ето там, вдясно. Плувайте от тази страна.

Не дочаках последните му думи и воден от първите му указания, смело заплувах към предмета. Да, там далече се мяркаше нещо. Но когато доближих, видях, че не е весло, а купчина трева. Вълната я хвърли към мен и тя ме омота с дългите си стебла, пречейки на движенията ми. Вече предчувствах своя край, когато най-после успях да се освободя и започнах отново да плувам. Гневът и ненавистта ми избухнаха отново. Кофън знаеше добре, че това не беше весло, а трева. Насочи ме към нея, за да се избави от мен, като избегне ново убийство. Сега реших да се боря, за да завладея дървото, и дори не помислих, че всички шансове за успех са на негова страна. Той беше силен и смел. Беше въоръжен и имаше опорна точка, на която можеше да се закрепил и да действа със своето страшно оръжие. Аз не притежавах никакво оръжие освен ръцете си, без помощта на които не бих могъл да се задържа на водната

повърхност. Вероятно съвсем бях обезумял, за да се реша на такава постъпка.

Приближих към човека, когото смятах за свой враг. Неговите очи бяха устремени към мен и лесно прочетох в тях, че бе отгатнал намерението ми. Вдигна копие от водата и със заплашителен глас проговори:

– Още веднъж ви предупреждавам да стоите по-далеч! Ако имате намерение да идвате към мен, то Бог да ви е на помощ! Спомнете си за Бил!

Нито заплахите му, нито страшното му лице, нито ужасният спомен за Бил биха ме спрели. Не, задържа ме по-благородно чувство и мисъл, която внезапно ме озари. Дали наистина този човек искаше да ме измами, като каза, че видял весло? Може би беше станал жертва на оптичка измама, а е бил искрен и аз греша, като мисля лошо за него? Ако победа в тази борба, а после разбере, че е невинен, нямаше ли да ме измъчва съвестта за това убийство? Без съмнение, ако му отнема парчето дърво, той ще загине. Всички знаеха, че Лидж Кофън е посредствен плувец. Реших отново да го оставя на мира, ако съумее задоволително да ми обясни как е могъл да помисли тревата за весло. Запитах го:

– Мистър Кофън, когато ми казахте да се приближа до онзи предмет, знаехте ли, че не е весло?

– Не, не знаех това. Така ми се стори. Казвам ви съвсем искрено.

– Ако това е истина, мистър Кофън, бихте ли могли да се закълнете?

– Казвам ви самата истина, но нямам обичай да се кълна в глупости. Няма за какво да ви лъжа, пък не виждам смисъл да се кълна. Може би си мислите, че се боя да не ми вземете дървото? Въръжен с това копие, не се боя от вас. Дори и сега е достатъчно само да пожелаея, за да ви убия, ала не бих го сторил. Вие се държахте добре. Съжалявам само, че с нищо не мога да ви помогна. Ако се опитам да ви спася, сигурно ще загина аз, без да мога да ви помогна.

Това обяснение разсея всичките ми лоши съмнения и ако в този момент Лидж Кофън се бе хвърлил във водата, за да ми отстъпи своето дърво, в никакъв случай не бих приел жертвата.

По всичко личеше, че моята драма е към своя край. Бях така изтощен, щото едва бих могъл да се задържа няколко минути на повърхността на водата. Още веднъж помислих, не е ли по-добре сам да свърша със себе си, като отида изведнъж на дъното. Така поне бих прекратил своите мъки.

Вече почти бях решил. Достатъчно бе да престана да движа ръцете

си, за да потъна. Това щеше да бъде самоубийство, предизвикано по неволя, но все пак е тежък грях. Нима мога да кажа, че Бог съвсем ме е изоставил? Не, не можех още да повярвам!

В това време чух гласа на Кофън. В него усетих вълнението на човек, трогнат от нещастieto ми. Може би той също е мислел за греха от егоизма, който го караше да ме изостави на неумолимата съдба. Повика ме по име и каза:

– Меси! Ако се закълнете, че ще ми върнете дървото, щом го поискам, ще ви го отстъпя, за да си отпочинете малко. Плувам лошо, ала все пак бих могъл известно време да се задържа на повърхността. Може би ще загинем и двамата, а възможно е и да се спасим. Вятърът утихва и струва ми се, че сме близо до убития кит. На него спокойно ще дочакаме кораба или някоя лодка, изпратена да ни търси... Ще се закълнете ли?

– Да.

– Закълнете се във всички ваши надежди за спасение.

Едва имах сили да повтора клетвата след него.

– Стига! – извика той, хвърли се във водата и блъсна настрани дървото.

След миг аз възседнах дървото, но тъй като бях по-лек от него, то се издигна над водата. Сега разбрах, че то в никакъв случай не би издържало и двама ни и повече не се учудвах защо Кофън по-рано не ми позволяваше да се хвана за него. Бях дълбоко трогнат от постъпката му, ала още повече ме поразих неговата благородна доверчивост, когато ми протегна копието и каза:

– Вземете това копие и гребете все направо, с лице към слънцето. Мисля, че нашият кораб се намира в тази посока.

Той нищо не рискува, като ми повери копието си. По-скоро бих пронизал сърцето си, отколкото да погубя неговия живот! Известно време плувах в посоката, която той ми показа, като се страхувах да не би да се движа много бързо и той да изостане. После му отстъпих мястото и заплувах отново. Така се сменяхме няколко пъти. А през цялото време погледите ни изследваха хоризонта. Който беше върху дървото, изпълняваше ролята на часови. Плувахме около един час, когато настъпи развръзката: бързам да добавя – щастливата развръзка. Тогава повярвах в провидението, както вярвам и сега. Беше мой ред да възседна дървото и да наблюдавам морската повърхност.

Никога през живота си не съм изпитвал по-голяма радост! Забелязах червено петно, не по-голямо от носна кърпичка. На края на една

пръчка се вееше червеното платно, забито в тялото на кашалота. Със слаб глас извиках: „ура!“ Моят приятел беше също така слаб и отчаян, ала никога няма да забравя израза на лицето му в тази минута.

Скочих във водата и подадох на Кофън дървото и копието.

– Да! – възторжено извика той, възсядайки дървото и забелязвайки червеното знаме. – Да, разбира се. Това е нашият знак! Сега вече можем да се надяваме, че ще се спасим. Какъвто и да е, капитан Дринкуотър не е такъв човек, че да забрави Лидж Кофън.

Вече мислехме само за едно – по-скоро да стигнем до кита. Използвахме последните си сили и най-сетне стигнахме. Кофън заби копието си дълбоко в тялото на животното. Използвайки нашето дърво като опорна точка, покатерихме се на чудовищното животно.

Усещайки се в безопасност, тутакси се строполихме върху тялото му от изтощение. В този момент повече приличахме на трупове, отколкото на живи хора. Щом отново дойдохме на себе си, започнахме да обмисляме положението. Всъщност още не можехме да се надяваме на спасение. Когато отново бяхме в състояние да се движим, се покачихме на шията на кита, там, където беше забито знамето. Но каква изненада! Трима от нашите моряци бяха там. Сега целият екипаж от лодката беше налице с изключение на Бил. Всички лежах като вцепенени. Възклицанията ни ги извадиха от това състояние, те станаха и си разменихме горещи поздравии и ръкостискания. По-късно ни разказаха какво се беше случило с тях. И тяхната история приличаше на нашата... И те като нас забелязали червения флаг и малко преди нас се настанили на кита.

Един от тях, щом забеляза отсъствието на Бил, попита:

– Всички сме тук освен Бил. Къде ли е той? Не знаете ли нещо за него?

Беше ми много неудобно да отговоря на този въпрос, още повече че питаха Лидж Кофън. Погледнах го. Нашите очи се срещнаха, а погледът му ме заклеваше да пазя тайната.

– Мисля, че се е удавил – уклончиво отговори Кофън. – И нас ни очакваше същата участ, ако не беше това парче от лодката, което ни помогна да се задържим над водата. Но разкажете, как вие стигнахте дотук?

Той се стремеше да отвлече вниманието им, да ги накара да забравят отсъствието на Бил.

Тяхната история не беше много дълга. Бяха преживели същото като нас. През цялото време след катастрофата се мъчели да бъдат заедно и били малко по-щастливи от нас, защото по-рано забелязали червеното

знаме. Тъй като и тримата бяха много добри плувци, достигнали целта без каквато и да е помощ, ала сега бяха съвсем капнали. Радостните ни излияния скоро се замениха с меланхолия и ние сериозно се замислихме за по-нататъшната си участ. Какво ни очакваше? В края на краищата каква полза, че сме намерили трупа на кита? Не беше ли това само едно отлагане на гибелта, каквото понякога се дава на осъдените на смърт, без ни най-малка надежда за помилване... Ако някоя лодка или кораб не ни дойдат на помощ, ще загинем. Всичко беше против нас. Дъждът ни измокри съвсем, а след него падна гъста мъгла. Не откъсвахме поглед от хоризонта. За съжаление далекогледът на Кофън беше изчезнал в момента, когато се счупи лодката. Не виждахме нищо освен вълнуващото се море с прекрасен син цвят, ала за настояй беше печален и еднообразен.

Настъпи коледната нощ. Каква нощ за петима нещастници, дето можеха да се смятат за забравени от Бога и от хората... Какъв мъчителен контраст между сегашното ни положение и онова, което можеше да бъде, ако не се бе появило това чудовище! Пребити от умора, примиращи от глад и жажда, ние дори не можехме да мислим за радостите на коледната нощ, нито за хубавото пиршество. Бяхме заети с нашето мрачно и зловещо настояще и още по-мрачно и зловещо бъдеще. Слънцето залезе. Въпреки мъчителния глад, имайки под себе си цяла планина от месо, все още не се решавахме да посегнем за късче и да го сложим в уста.

Глава пета

Спал съм дълбок сън. Природата вземаше своето, физическата умора ни наложи няколко часа почивка и пълна забрава. Когато най-после се събудих, моите другари бяха на крака. Лидж Кофън успя да се качи на най-високата частна кита. Той държеше в едната си ръка червеното знаме и се вираше в океана. Ние го следяхме с голямо безпокойство.

– Не се вижда нищо – каза най-после той. – Не виждам ни кораб, ни лодка.

Когато се върна при нас, лицето му изразяваше отчаяние. Поред дежурехме при знамето, за да гледаме морето отвисоко. Вършихме това не защото имахме някаква надежда, а просто защото бездействието ни измъчваше и всеки искаше със собствените си очи да се увери, че трябва да се откаже от каквато и да е надежда. Знаехме, че старият офицер от „Летящият облак“ има много силно зрение и щом той не може да

забележи нищо на хоризонта, какво остава за нас!

Умирахме от глад, ала не се решавахме да отрежем сурово месо. Цялата ни същност се бунтуваше при мисълта да ядем месо от кита. Ако имахме възможност да запалим огън и да сварим няколко къса, може би бихме се решили да опитаме. Но вече усещахме, че в края на краищата ще прибегнем и до това. Жаждата започваше жестоко да ни измъчва – ставаше непоносима. Още повече влошаваше положението ни това, че на самия ден на Коледа изпихме двойна доза ром, а той, както е известно, има свойството да възбужда, не да утолява жаждата.

Бяхме в такова положение, щото ни един от нас не би се поколебал да пожертва всичко само за една чаша вода.

Когато слънцето се издигна високо на хоризонта и обливаше кита със своите горещи лъчи, ние вече бяхме готови на саможертва за една капка вода. Обикновено мъките от жаждата достигат върха си след двадесет и четири часа, а за нас този срок беше настъпил. Всичко беше против нас. Ромът, който бяхме изпили за празника, солената вода, дето нагълтахме, жестоката умора и най-после палещите лъчи, от които нямаше къде да се скрием... Дори липсата на каквъто и да било вятър беше неблагоприятна за нас.

Когато слънцето достигна зенита, мъките ни също бяха стигнали своя връх. Жаждата просто ни убиваше.

Някои от моите другари, доведени до отчаяние, отрязаха парчета месо от кита и го поднесоха към устните си. Ала това средство не намали страданията им. Месото на кита съдържа немалко соли и още повече увеличи жаждата им.

– О, милосърдни Боже, кога ще свършат страданията ни? Колко пъти се изтръгнаха от устата ни тези отчаяни вопли! Понякога към тях се прибавяше и проклетие към морето, небето, слънцето и дори към чайките, чиито крила отдалеч ни изглеждаха като платна на кораб. На два пъти чухме вика: „Платно!“ Ала този, който беше извикал, скоро разбираше своята грешка и изпращаше проклетия към някоя невинна морска птица, която неволно го бе измамила.

Когато този вик се раздаде за трети път, едва му обърнахме внимание – до такава степен бяхме станали недоверчиви. Но този път магическите думи произнесе Лидж Кофън. Изразът на лицето му бе достатъчен, за да ни убеди, ала ние не смеехме да повярваме на подобно щастие. Започваше да подухва лек ветрец. Постепенно нашата недоверчивост отстъпваше място на надеждата. Всички се изкатерихме горе при знамето. Гледахме натам, накъдето ни посочи офицерът. Наистина

различихме бяло петно, което не би могло да бъде крило или гръб на чайка. Беше платно, платно, надуто от вятъра. Скоро корабът се приближи доста и ние познахме „Летящият облак“.

Тогава от нашите уста, или по-точно от сърцата ни, се изтръгнаха горещи възклицания и признателност към Бога, чиято воля ни спаси от смъртта. Повече не мислехме за дългата агония, изведнъж забравихме всичко.

На двеста метра от нас корабът спря и спусна три от най-големите си лодки. Беше ни достатъчна само едната. Но капитан Дринкуотър си знаеше работата. Макар и доволен, че е успял да намери своите хора, той същевременно не забрави да прибере и кита, от който би получил най-малко сто тона мас.

Що се отнася до нас, ние се хвърлихме в първата лодка, която приближи до кита. Не без труд се качихме на борда на „Летящият облак“ и когато най-последно бяхме на палубата, едва се държахме на краката си. Явихме се пред капитана.

– Къде е Бил? – попита ни той веднага, след като забеляза, че сме пет, а не шест души.

– Той се удави! – отговори старшият офицер. Отговаряйки, той ме гледеше втренчено, сякаш за втори път ме предупреждаваше да запазя тайната.

Аз я пазих, докато той беше жив. Бих ли могъл да постъпя по друг начин, когато му дължах живота си?

С маста от стария кит нашият товар се попълни. Нямахме какво повече да правим през този сезон в Тихия океан. Ето защо тръгнахме обратно към Ню Бедфорд, където пристигнахме благополучно. Вместо една година моето първо плаване продължи повече от две години, както обикновено се случва. Можеше да се очаква, че завинаги съм се излекувал, ако не от страстта ми към морето, то поне от страстта ми към лова на китове. Но аз не виждах нищо по-добро. Споменът ми за приключенията, или по-точно за нещастията ми, възбуждаше у мен приятно вълнение и ме подтикваше да започна отново. Без съмнение бях видял смъртта в очите, ала привлекателното в цялата история бе това, че и аз имах някаква роля в нея. И почувствах, че този начин на живот ме влече. Това ме накара отново да постъпя на „Летящият облак“.

Притежавах вече познанието и опита на истински китоловец и вече можех да предлагам услугите си, без да се посрамя. Дори можех да избирам между корабите, които заминаваха за Атлантическия, за Тихия или Индийския океан. Но аз останах верен на моите другари, освен това

искрено се привързах към капитан Дринкуотър. Той беше прекрасен човек въпреки някои лоши привички. Като оставим настрана голямата му страст към спиртните напитки, той беше уважаван като добър моряк, смел ловец и великодушен човек. Макар и да не чувствах такава искрена симпатия към старшия офицер, все пак изпитвах към него другарско разположение и чувство на благодарност. Аз не можех да не мисля за трагичния край на Бил, но не можех също така да забравя, че този човек ми спаси живота, излагайки на опасност своя живот. Имах и друго основание да предпочитам „Летящият облак“. Капитан Дринкуотър реши този път да остави на спокойствие кашалотите и да започне лов на китове, известни под името „боухед“ (кръглоглави). Тези китове са най-големите. Казват, че те най-често се срещат в полярното море, в онази част на Ледовития океан, дето започва нагоре от Беринговия пролив.

Ние щяхме да вдигнем платна, щом капитанът продаде спермацета. „Летящият облак“ бе отново пребоядисан и ремонтиран.

Може би читателят мисли, че съм използвал това време, за да изпълня своя дълг към майка си, като отида да я видя, да я помоля да ми прости за скръбта, дето ѝ причиних с моето бягство от къщи? Уви, читателю, аз не сторих това. Задоволих се само да ѝ напиша писмо, че съм жив и се готвя за ново пътешествие. Да изпълня своя синовен дълг ми попречи и това, че „Летящият облак“ замина по-скоро, отколкото предполагах. По-късно научих, че тя се примирила с мисълта, че съм моряк.

Майка ми не разполагаше с много средства и не можеше да се сърдите поне един от синовете ѝ в желанието да си изкарва сам прехраната излагаше живота си на опасни приключения. Аз не знаех нищо за лошото състояние на работите ѝ, когато за втори път заминах – вече не като прост работник, а като моряк. Освен това в главата ми вече се въртяха примамливите приключения, които ме очакваха отвъд Беринговия пролив.

И досега за мен думата „океан“ означава неизмеримо и бездънно водно пространство. Но трябваше да обуздая фантазията си, когато видях отблизо полярното море. След като преминахме Беринговия пролив и влязохме в Ледовития океан, забелязахме, че този океан прилича на широк пролив и че може да се хвърли котва навсякъде. Няма ли силен вятър, повърхността му е гладка и спокойна като езерна. Дълбочината му е много по-малка от дълбочината на другите океани.

Тридесет години преди да попадна там, географите знаеха съвсем малко за това море, започващо отвъд Беринговия пролив.

В един прекрасен ден, към средата на юли, „Летящият облак“ мина остров Диомед и хвърли котва около североизточния нос, на няколко километра от брега. Морето беше съвсем спокойно и остана такава през цялата нощ, ако можем да наречем това нощ. Полярният кръг започва от Беринговия пролив и през юли слънчевият диск се спуска зад хоризонта не по-ниско от своя диаметър. Дори в полунощ няма пълна тъмнина, а само полусянка. Няма нужда от лампа или свещ, за да можеш свободно да четеш вестници. Във всяка минута на двадесет и четирите часа на де-нонощието могат да се търсят китове и да се ловува.

От мястото, където бяхме спрели, на запад се виждаше арктическият бряг, тъжен и пуст. Трудно е да си представиш нещо по-меланхолично и непривлекателно. Докъдето погледът ти стига, се виждаха откъснали се ледени маси, които се движеха като ледена река покрай бреговете. Ние не се плашихме от тези блокове, защото нито тежестта им, нито големината им можеха да представляват опасност за нашия кораб, направен солидно.

Първата нощ, която прекарахме в полярното море, дежурихме, а лодките бяха готови, в случай че се появи кит. Всички кораби правеха така, но китове не се виждаха. Ние чувахме гласовете на моржовите, ала не забелязахме нито един кит. Но капитан Дринкуотър не беше човек, който може да бездейства. Той заповяда да се вдигне котва, да се поставят платната и да се насочи корабът на запад, като предполагаше, че там ще срещнем китове. Другите кораби също вдигнаха котва и отплаваха на различни страни.

Използвайки лекия попътен вятър, скоро се отдалечихме на двадесет километра в морето. В това време капитанът отиде в каютата си, за да подремне.

Когато отново се яви на мостика, той се заразхожда, потривайки ръце, сякаш лекият ветрец караше кръвта му да се движи по-бързо. После заповяда да дадат закуска и се обърна весело към помощника си:

– Е, мистър Кофън, ето ни най-послед във великолепното полярно море, където има чудесен лов. Какво ще кажете?

– Откакто сме тук, още не сме видели мас – рязко отвърна достойният моряк.

– Бъдете спокоен, няма да останем без мас. Искате ли да се обзаложим, че до довечера ще заловим кит?

– О – отговори старшият офицер, – не си струва. Бих се обзаложил, че ще хванем, но почти съм сигурен, че ще загубя баса. Мисля, че тук няма да намерим нищо особено и ще трябва да отидем на север, за да

срещнем китове.

– Я погледнете нататък! – извика капитанът с тържествуващ тон. – Китът е само на един изстрел от нас, макар да не е от породата, която аз предпочитам.

Произнасяйки тези думи, той посочи на събеседника си кит от породата „финбек“, който вече от половин час плуваше наблизко до кораба. Никой не му бе обърнал внимание досега, защото тези китове се ловят много трудно и не си струва човек напразно да си губи времето с тях. Той като че нарочно винаги попада пред погледа на китоловците в тази част на океана, но те го отбягват.

– Това не може да се смята за кит – спокойно отвърна старшият офицер. – Дори да го уловите, пак ще изгубите баса, ако приемем, че сме се базирали.

– Отлично, мистър Кофън. Ще гледаме до настъпването на нощта да уловим нещо по-добро. Готов съм да се хвана на бас, а вие?

– Безразлично ми е – отвърна старшият офицер.

– А на какво ще се базираме?

– На бутилка шампанско и кутия хавански пури.

– Прието!

Старите моряци, дето бяха дочули разговора, знаеха, че увереността на капитана не почива на никакво основание. Той спореше просто от нямане какво да прави, защото движението на кръглоглавия кит е така неочаквано и непредвидимо, както на никой друг кит. Дори и най-опитният капитан не би могъл да каже с положителност кога, от коя посока ще се появи и накъде ще отиде този кит. Понякога се появяват толкова много, че има лов за цяла флотилия, а друг път няма нито един. Едва капитанът и неговият помощник се бяха обзаложили, когато часовият забеляза цяло стадо „убийци“ – особен вид кит, отличаващ се от другите и по това, че има дълги триъгълни израстъци. Ала китоловците и него не ценят.

„Летящият облак“ мина край тях на един изстрел. Никому дори не хрумна мисълта да изпрати хора да гонят тази нищожна плячка. Щеше да бъде само губене на време. „Летящият облак“ продължи напред за по-ценна плячка.

Но изведнъж стана нещо странно. Нашето появяване първоначално изплаши тези животни, но вместо да се разпръснат на различни страни, те се събраха на купчина след нашия кораб. Плуваха след нас толкова доверчиво, сякаш преди въобще не се бяха изплашили.

Ала скоро всичко се изясни. Няколко задружни гласове извикаха:

– Кит!

Сред стадото се издигна фонтан, изхвърлен от голям кит.

– Лодките в морето! – изкомандва капитанът.

От спокойствието, на което се радваше преди минута екипажът на „Летящият облак“, не остана и следа. Всички се хвърлиха в лодките с бързината на маймуни.

Глава шеста

Пригответленията бяха направени за няколко минути. Ала на екипажа бе достатъчен само един поглед, за да се убеди, че се е вдигнал много шум за нищо. Наистина това беше кит, известен като „сив калифорнийски кит“. Някои предполагат, че той обитава главно северните води. Не е обект на лов и изглежда същински пигмей пред своите събратя, например полярните китове. Прилича на тях по общото си телосложение, ала няма на гърба си онази изпъкналост, която неправилно наричат краен плавник.

Тъй като всички знаехме, че тази порода китове дават недоброкачествена мас, и то в малко количество, бяхме доста учудени, задето капитан Дринкуотър даде заповед за спускане на лодките в морето. От всички видове китове този е най-опасният и се лови най-трудно.

Но в случая ловът не ни създаде големи мъчности. Докато спускахме лодките, китът се появи на няколко пъти над водата, за да поеме въздух. Всеки път, когато се появяваше на повърхността, неговото шумно дишане се променяше. Най-после то изразяваше крайно раздражение и ужас. Дори и най-неопитните от нас разбраха причината за това. Китовете „убийци“ го бяха заобиколили и го нападаха от всички страни, като стадо вълци, нападащи ранен бизон в прерията.

Оставаше ни само да скръстим ръце и да наблюдаваме как те вършат нашата работа. Вършеха я добросъвестно. Когато лодките се доближиха до полесражението, ударите на опашката му започнаха да стават все по-слаби и по-редки. Конвулсиите на тялото ясно показваха, че не ще издържи дълго.

Появата на нашите лодки накара нападателите да избягат и пръскайки се на всички посоки, да оставят своята жертва на човека.

Когато съвсем доближихме кита, видяхме, че още не е мъртъв и не е съвсем изтощен. Наложих да поработим и ние.

Две копия, хвърлени от силна и смела ръка, вече бяха забити в

тялото му. Както винаги, последва силен удар на опашката, потопяване във водата и бързо размотаване на въжето. Целият екипаж с тревога очакваше минутата, когато чудовището отново ще се появи на повърхността. Твърде много го бяха измъчили нападателите му, затова нямаше сили да удари с опашката си и да ни потопи. Щом китът си пое въздух, от устата му избликна цял гейзер вода, обогрена в червено. Той беше смъртно ранен, ала още проявяваше признаци на живот. Сега можеха да бъдат опасни спазмите на предсмъртната му агония. За щастие двамата офицери, командващи лодките, добре разбираха от работата си.

– Назад! – извикаха те в момента, когато копията се забиваха в тялото на животното.

Точно навреме се отдръпнахме, тъй като в агонията си китът удряше с опашка наляво и надясно. Ала ние бяхме далеч от тези удари и спокойно можехме да наблюдаваме последните усилия на жертвата. Щом издъхна, нашите лодки го оградиха и го домъкнаха до кораба.

– Е, мистър Кофън – тържествено извика нашият капитан, докато ние закрепвахме веригите за опашката на кита. – Не ви ли казах, че до мръкване ще уловим поне един кит?

– Капитане – отвърна Лидж Кофън, хвърляйки презрителен поглед към кита, – ако вие наричате това кит, тогава сте прав. Аз не го смятам и мисля, че не си струваше да губим време. Няма да пусне дори три тона мас.

– Отлично – небрежно отговори капитанът, доста доволен от себе си. – Казах, че ще има кит и ето! Не зная дали ще пусне повече или по-малко от три тона мас, ала знам със сигурност, че съм спечелил бутилка шампанско и цяла кутия пури. Ха-ха-ха!

Той се смееше от все сърце, а в това време Кофън правеше гримаси и изглеждаше доста недоволен.

Капитанът продължи със същия весел тон:

– Нали нямате нищо против, ако кажем да донесат бутилката шампанско и я изпием в чест на първия кит, убит от нас в полярното море? Що се отнася до пурите, смятам да ги оставя на съхранение у вас до пристигането ни в Бедфорд.

– Съгласен съм.

– Хей, бутилка шампанско за сметка на мистър Кофън!

Бутилката със сребърна запушалка се появи незабавно: виното беше налято в чашите и всички офицери от „Летящият облак“ бяха покани да опитат шампанското. Капитанът беше толкова доволен тази сутрин, че веднага се разпореди на екипажа да се даде двойна порция ром.

Едва бяхме допили чашите се, когато около кораба изникна цяло стадо моржове. Всеки път, когато се показват на повърхността, тези животни изпускат гърлено мяукане, което не мога да оприлича на никой друг звук. Една подир друга се показваха главите им и скоро станаха петдесет. Всички едновременно мяукаха и вдигаха невъобразим шум. След известно време моржовете се разделиха на няколко групи и заобиколиха кораба – те имаха такъв страшен вид, сякаш възнамеряваха да го нападнат.

– Ами ако ние ги нападнем? – извика Рансъм, вторият офицер.

Той беше млад, готов винаги да се хвърли напред.

– Можем ли да отидем? – попита той капитана.

– Разбира се, щом искате! – весело отвърна капитанът, предвкусяйки предстоящото удоволствие.

И наистина, ставаше дума само за развлечение, за по-весело прекарване на времето. Китоловците нападнат моржовете единствено за развлечение или в краен случай, когато нямат под ръка друга плячка.

– Напред и гледайте да се отличите – насмешливо се обади капитанът. – Не ще намерите по-хубав случай.

Веднага се спуснахме в лодките, които още бяха в морето. Натиснахме веслата и се насочихме към най-голямата група моржове. Когато видяха, че приближаваме, всички останали групи се присъединиха към застрашените – това беше цяла армия. Очаквахме, че ще се разпръснат и ще избягат, ала те храбро ни очакваха, подали глави над водата, мучейки гневно. Техните бели зъби се очертаваха рязко на горните им челюсти и им придаваха страшен вид. Моржовете не трябва да се смятат за безопасни. Понякога те са страшни за хората, нападайки ги в обикновени лодки, както бяхме ние сега.

– Ударете този, тлъстия! – каза Рансъм на кормчията, като посочи най-едрия от цялата група моржове. Това беше стар салец.

Копието попадна в хълбока на моржа и дълбоко се впи в него. Въжето силно се обтегна и ние с всички сили се заловихме да го придърпаме. Цял фонтан кръв бликна от раната. Жертвата се гмурна и всички други изчезнаха като по чудо.

След известно време измъкнахме ранения морж на повърхността. С грозен рев той се хвърли върху нас.

Имахме чудесния случай да се убедим какви средства за защита притежава и как лесно може да обърне лодката. Както е известно, зъбите му имат направление отгоре надолу. С тези подобни на куки зъби той се заканва за борда на лодката и увисва на нея с цялата си огромна

тежест, преобръщайки я.

Нашият се готвеше за атака. Той вече беше се повдигнал над водата, насочвайки се към лодката, за да се закачи за борда ѝ, когато Рансъм прониза със своето широко копие гърлото му и той отново изчезна в окървавеното море. Този път вярвахме, че е смъртно ранен – извиваше се на края на обтегнатото въже. Най-последно въжето започна да изплува и ние помислихме издъхнал е. Извадихме и видяхме само дръжката на пречупеното копие.

Самият морж беше изчезнал. Останалите моржове не бяха далече от нас – те бяха измушили глави над водата и силно ревяха. Убихме огромна самка.

Когато вече се готвехме да повлечем животното след себе си, неочаквано се появи малко моржче. То плуваше около тялото на майка си, издавайки жални викове, подобно на агне, което блее край майка си.

Всички присъстващи на тази сцена бяха сурови и калени моряци, ала никой не направи опит да скрие сълзите си. На нито един от нас не му хрумна дори мисълта да го убие. Това ни изглеждаше по-лошо дори от убийство.

Докато тялото на майка му плаваше на повърхността на водата и ние го придърпвахме с въжето към кораба, то се движеше след нея, издавайки от време на време жалните си вопли като изоставено дете. Когато започнахме да я изкачваме върху борда на „Летящият облак“, то инстинктивно искаше да се хване за нея.

Известно време матросите стояха мълчаливи, неподвижни, като пред ковчег, който ще бъде спуснат в гроба. Трудно е да се повярва, но аз видях как някои от моите другари заплакаха. Един безсърдечен негодник си позволи да извика: „Убийте го и го вдигнете на борда!“ Този жесток глас ни поразил като бомба.

И все пак бедното моржче трябваше да бъде убито по заповед на капитана. На пръв поглед жестока, тази заповед бе дадена от състрадание. Лишено от майка си, осиротялото моржче щеше да загине от много по-бавна и мъчителна смърт.

Бяхме разочаровани, учуден бе и самият капитан: вече няколко седмици плавахме из полярния басейн без никаква сполука, всичките ни усилия бяха напразни. Дойдохме с убеждението, че ще срещнем много китове, ала през цялото време срещнахме едва два или три. Възможно беше предишната китоловна кампания да ги бе избила. За полярното море се говореше отдавна и тук вече бяха идвали китоловни кораби от всички краища на света. Особено тази година напливът беше така

голям, щото едва ли можеше да се покаже кит, без да се спусне след него китоловен кораб.

Преследвани по всички посоки, китовете бяха станали боязливи и много предпазливи. Ние изпаднахме в отчаяние, задето няма да можем да попълним своя товар. Да се върнем без товар или с наполовина пълен кораб, беше позорно. Капитан Дринкуотър не знаеше къде да се дене, а екипажът бе изпаднал в униние.

Вече няколко дни плавахме край бреговете на Сибир, в околности-те на Североизточния нос, когато Рансъм, този млад честолюбец, за когото споменах по-рано, се обърна към капитана с думите:

– Не мислите ли, капитане, че бихме могли да тръгнем с лодки покрай брега и да потърсим лов?

– Да – отговори капитанът, хвърляйки внимателен поглед към сушата, – но смятате ли, че е възможно доближаването до брега? Аз не виждам сред тези ледове никакъв проход, през който можем да се промъкнем в открито море.

Този леден пояс, „огърлица“, както го наричат някои, се състои от малки късове лед и кораб като „Летящият облак“ можеше безопасно да се промъкне между тях. Но капитан Дринкуотър би се решил на това само ако знаеше, че тук има китове, а той не беше убеден. Далекогледът минаваше от ръка на ръка, но никой не забелязваше на водната повърхност нито един водоскок. Общото мнение беше, че ако преминем „огърлицата“, за да доближим брега, само ще загубим време. Единствен Рансъм беше на противното мнение.

– Между ледовете и сушата – настояваше той – има чудесна водна повърхност, и предполагам, толкова дълбока, щото и най-големите китове се чувстват добре там. Забелязах между ледовете няколко пукнати-ни. В такова време като днес лодката ще премине през тях без ни най-малка опасност.

И наистина в морето цареше такава дълбока тишина, че по повърхността едва можеха да се забележат съвсем леки вълни.

– Отлично, мистър Рансъм – весело каза капитанът. – Напред! Ако предполагате, че ще срещнете там кит, търсете го. Защо да не си опитате щастието?

Три лодки бяха спуснати в морето под командата на трима офицери. Капитанът остана сам на борда.

Започнахме да гребем към брега. Лесно се промъкнахме между ледовете, ала достатъчно беше да подухне по-силен вятър, за да стане трудно, дори опасно, преминаването ни. Когато ледовете се

дობлижаваха много близо до нас, достатъчен беше един удар с греблата, за да ги отблъснем. Освен това сред ледените маси имаше проходи. Озовали се най-после в свободни води, лодките се разпръснаха в различни посоки, за да търсят китове. Достатъчно бе само да се мерне кит, за да го забележим. Морето беше гладко и спокойно като езеро. Дори чайката, докоснала се до повърхността му, веднага се забелязваше. Чайки видяхме много, ала нито един водоскок на кит. До обед гребяхме край брега, без да забележим нищо.

– Може да се каже, че тук няма китове – обезсърчен каза Рансъм. – Да слезем на брега да обядваме.

След като внимателно привързахме нашата лодка, се запътихме да търсим сухо място, защото по-голямата част от брега беше влажна и блатиста. След като намерихме подходящо кътче, започнахме да се храним. Менюто ни се състоеше от морски галети и солено месо.

Намирахме се в подножието на могила. Когато свършихме скромния обяд, Рансъм пожела да се изкачи на върха на хълма и ме взе със себе си. Искаше му се да погледнем отвисоко дали Някъде не се забелязват китове. Макар склонът на хълма да бе полегат, изкачването беше трудно. Повърхността му беше хлъзгава, влажна, покрита със сух мъх и купчинки пръст, разхвърляли тук-там като островчета. Между тях имаше черни поляни, където не се решавахме да вървим. Скачахме от купчинка на купчинка, като гледахме да не се задържахме върху тях по-дълго, тъй като не ни вдъхваха доверие – пускаха вода при най-слабия натиск. Тук-там имаше бели петна от топящия се сняг, които придаваха на гледката студен и тъжен изглед. Дори през най-хубавото време на годината тази земя не радва погледа е пищна и весела гледка.

Глава седма

Скачайки от купчинка на купчинка, Рансъм ме доведе до върха на хълма. Казвам, че ме доведе, защото наистина вървах по неговите стъпки, тъй като видях, че има особен талант да избира най-големите купчинки. Когато стигнахме горе, той изведнъж спря и ми направи знак да не мърдам от мястото си.

– Тихо! – шепнешком произнесе. – Приближете се към мен и наблюдавайте. Това заслужава да се види.

Послушах го и тихо пристъпих към него. Това, което бяхме помислили за връх на хълма, се оказа хребет на скала, издигаща се високо над

морето. Срещу нашата скала имаше още една. Двете бяха отделени посредством къс пролив, съединяващ морето с малкия залив, заобиколен от скали. Ала не това ми показваше Рансъм.

Малкият залив бе зает от голям кръглоглав кит, който от пръв поглед би ни осигурил до осемдесет тона мас. Разположил се беше така, че гърбът му стърчеше над водата при самото устие на канала, сякаш му беше заповядано да пази изхода на залива.

Тъй като водата беше съвсем спокойна и толкова прозрачна, щото можеха да се различат камъните и раковините по дъното, то и целият кит се виждаше ясно като в аквариум.

Този мъжки кит беше някъде около стогодишен, ако можехме да съдим за това от белите петна около отвора, през който дишаше. От мястото си виждахме как неговите дихателни органи ту се затваряха, ту се отваряха; това нещо китоловците наричаха „намигване“.

Намигването е любопитно зрелище, което рядко може да се наблюдава.

– Никога не съм виждал подобно нещо – проговори Рансъм, докато наблюдавахме „намигващия“ кит. – Никога не съм виждал толкова отблизо жив кит, макар от ранни години да съм китоловец. Погледнете как се е изтяга този стар семец! Има по-щастлив вид от крал!

Той наистина изглеждаше по-щастлив от крал. Не мога да изразя онова странно впечатление, дето ми направи чудовището, което можех да разглеждам сега като обикновена пъстърва или червена риба, поставена в съд с вода. От време на време въздишаше с бавни и дълбоки въздишки, изпускайки въздуха през дихателните си органи. Понякога като в игра удряше по водата със своята голяма опашка, а водата шумеше и се пенеше като след параход.

Дълго наблюдавахме движенията му. Като истински китоловци не можехме да се наситим на това зрелище. Спокойствието на стария кит бе рязко нарушено, ала не от нас, а от много необикновено и любопитно произшествие.

В отсрещната скала имаше пропаст, изпълнена с лед, която напомняше ледник. Въпреки че земята беше в сняг, слънцето греете силно. Под влияние на топлината му крайната част на ледника неочаквано се откъсна и падна в тихата вода на залива. Раздаде се шум като от удар от гръм и водата силно се развълнува. Образуваха се широки кръгове, които постепенно се отдалечаваха и изчезваха към брега. Китът веднага потъна. Но вместо да се гмурне перпендикулярно, както правят обикновено китовете, той потъна на една страна, без да вдига опашката си над

водната повърхност. По това разбрахме, че водата в малкия залив не е достатъчно дълбока, за да може китът да се гмурне в нея.

Въпреки големия си интерес Рансъм не забравяше своя дълг към „Летящият облак“ и неговите стопани. Щом китът се скри, ние бързо се върнахме в нашия бивак, като слязохме много по-енергично, отколкото се бяхме изкачили.

– В лодката! – извика той на останалите моряци още отдалече. – По-бързо! Събирайте багажа и не оставяйте нищо след себе си.

Тъй като нямахме много багаж, след миг всички бяхме в лодката по местата си с веслата в ръце. След десет минути вече бяхме при входа на залива, където забелязахме кита. Макар че взехме мерки, за да избегнем всякакъв шум, не го намерихме там. Той вече се беше скрил. Напразно цял час наблюдавахме залива и морето, ала не забелязахме нито един водоскок или поне малко вълнение. Леденият блок се отдалечаваше от скалата бавно, едва видимо; водата в залива отново стана спокойна, както беше преди. Но къде се скри китът?

Това бе наистина необяснимо за повечето от нас, особено за младежите, ала не и за нашия кормчия, стар морски вълк, и за Рансъм, отличен китоловец, макар и млад.

Когато любопитството ни стигна своя връх, кормчията каза:

– Китът е отишъл на дъното и там ще си остане. И – добави той с огорчение – дори не се знае докога ще остане там, ако действително е кръглоглав. Уверени ли сте, че е кръглоглав?

Младият офицер беше крайно недоволен от този въпрос, подлагаш на съмнение неговите професионални знания.

– Уверен ли съм, че ме наричат Рансъм? – рязко отвърна той. – Разбира се, че беше кръглоглав кит.

– Моля да ме извините – произнесе кормчията, схващайки грешката си. – Не знаех, че сте видели животното отблизо. Но щом като е кръглоглав кит, не може да се определи колко ще остане във водата. Тези животни стоят на дъното като морски раци.

– Тръгвай! – извика Рансъм, чиято досада не беше преминала въпреки обширното обяснение на кормчията. – Безполезно е да си губим времето тук. Да видим какво става с другите лодки и да се върнем на кораба.

Отплавахме в открито море и скоро се намерихме с колегите си. Кофън, като най-старши между нас, даде сигнал да го следваме.

Рансъм все още бе ядосан от нашия неуспех – нали той най-много настояваше за тази нещастна експедиция. Може би донякъде намираше

утешение в мисълта, че другите две лодки също не бяха сполучили. Дори ние все пак бяхме срещнали истински кит, а те бяха видели „финбек“, разбира се, без да го удостоят с внимание.

Лицето на Лидж Кофън беше мрачно и замислено. Забелязахме това веднага, щом се срещнахме с останалите две лодки. Не беше в природата му да страда или да скърби в случаи на несполука. Каква бе причината за неговата мрачност?

Много скоро научихме. Небето се покри с облаци; вятърът се засили и задуха от брега, а в спокойното досега море се появиха малки вълни.

Ясно виждахме „Летящият облак“ в открито море, но бяхме отделени от него следен пояс, широк около три километра. Ако вятърът се превърнеше в ураган или само още малко се засилеше, за нас ставаше трудно, дори опасно да преминем през проходите от лед.

За да завърши картината, трябва да прибавя, че беше вече доста късно; слънцето беше слязло ниско, а имаше и още нещо, дето особено влошаваше нашето положение – над ледовете се издигаше мъгла. В началото тя не беше много гъста, но някои признаци показваха, че ще се сгъсти.

Когато вече и трите лодки плаваха заедно, Кофън произнесе с тържествен и зловещ глас:

– Ето и мъглата, която не ни предвещава нищо добро. Все още виждаме „Летящият облак“, ала ако мъглата започне да се сгъстява от тази страна, повече не ще го видим.

След като проследи внимателно посоката на вятъра, той се обърна към нас и каза с не толкова зловещ глас:

– Ако искаме да ношуваме тази вечер на борда на „Летящият облак“, ще трябва да побързаме. Налегнете веслата и напред!

Останалите лодки също изпълниха заповедта и ние се насочихме към ледовете. Ала лодката на старшия офицер се движете по-бързо от другите. Тя вече преминаваше през леденото поле, докато останалите още не бяха го доближили.

Забелязахме, че ледовете измениха своя вид. Откъснатите ледени маси, подгонени от вятъра, се люшкаха от вълните, блъскаха и се разбиваха една друга. Даже и незапознатите с арктическото плаване разбраха приближаващата опасност. Но не ни оставаше нищо друго, освен да вървим напред или да достигнем сушата на всяка цена.

Ала ние нямахме намерение да се върнем на брега. Двете лодки последваха първата в канала, като се стремяха да бъдат близо до нея.

Нашата беше втора, на едно весло след нея идваше третата под командата на офицер Гроуър.

Шестстотин или осемстотин метра пропътувахме доста спокойно. Свободното водно пространство беше изпълнено с ледени буци, които някакво подводно течение носеше доста бързо. Разбрахме това по положението на „Летящият облак“, което всяка минута се променяше спрямо нас. Сега той беше отляво и продължаваше да се отдалечава, по-точно казано – ние се отдалечавахме от него.

– Какво мислите за това? – попита Рансъм, обръщайки се към Гроуър, който седеше в третата лодка.

– Мисля, че работата отива на лошо.

Отговорът на Гроуър не беше много утешителен, а тъй като той не се отчайваше от малко, това ни накара да се замислим.

– Виждам – обади се Рансъм. – Но какво бихме могли да предприемем?

– Най-доброто, което можем да направим, е да побързаме да се измъкнем от тези ледове.

– С други думи, да обърнем към брега, тъй като сме изминали едва половината от леденото поле?

Налагате се сериозно да обмислим – да продължим ли или да се върнем към брега. „Летящият облак“ се виждате, ала изглеждате като някакъв призрак сред все по-сгъстяващата се мъгла. Лодката на старшия офицер вече се виждате само като точка. Тя беше приближила края на леденото пространство и всеки момент щеше да навлезе в открито море.

Нямахме никаква възможност да преминем като нея. Ледените маси ни притискаха все повече, а ни оставаха да изминем още два километра. След преминаването на първата лодка изходът на канала като че ли се затваряше за нас. Най-сетне той се стесни толкова много, щото едва движехме веслата. Ледените буци с глух тропот се удряха в стените на лодката.

Скоро положението стана толкова сериозно, че двамата офицери от лодките с безпокойство се оглеждаха наоколо, като не знаеха какво да предприемат. Ала решението дойде от само себе си. Нямахме никаква възможност да преминем. Мъглата беше толкова гъста, че нищо не се виждаше. Вятърът си играеше с нея, а тя приличаше на дим над запалена гора. „Летящият облак“ и лодката на старшия офицер се скриха едновременно от очите ни, но и да ги виждахме, вече не можехме да отидем при тях.

– Към брега, Гроуър! – извика Рансъм, взел най-последно решение. –

Да се върнем към брега е едничката ни възможност да се спасим!

Това предложение не срещна нито възражение, нито колебание. Опитният китоловец беше взел съвсем навреме това решение. Каналът така се беше стеснил, щото едва можахме да се обърнем.

След тази маневра лодката на Гроуър застана отпред, а ние я следвахме колкото се може по-близо. Каналът все повече се стесняваше и имахме сериозни основания да се опасяваме, че ще попаднем в клещи. Всички разбирахме какво става. Ако лодките се разбиеха, щяхме да загинем.

Понякога трябваше да скачаме на леда и да отблъскваме с крака ледените парчета, за да разчистим прохода.

Въпросът не беше да стигнем бреговете на Сибир – касаете се за живот и смърт. Между нас и вечността имаше само една лодка, с други думи – една кедрова дъска, дебела няколко сантиметра.

Още километър се борихме с леда. Ненаправно китоловците се плашат от него, както от вятъра и вълните. В края на крантата излязохме победители от тази борба, но не без рани. Нашите лодки пострадаха в битката; тук-там ледените блокове бяха повредили корпусите. Управлявахме ги с голяма предпазливост. Напускайки ледовете, с облекчени сърца се отправихме към твърда земя.

Когато напускахме този бряг, го наричахме пустинен и негостопримен. Връщайки се отново на него само след няколко часа, все още под силното впечатление от избягнатата опасност, вече го виждахме като благодатна земя и се чувствахме щастливи и благодарни за намереното убежище.

Глава осма

Наближавайки брега, търсехме с поглед мястото, където бяхме спрели първия път, защото беше удобно за лагер, ала не можахме да го намерим. В началото бяхме учудени от това, но поразмислили, лесно открихме обяснението. През цялото време бяхме плавали на запад, увлечени от ледовете. Съвсем естествено бе, че се озовахме на голямо разстояние от предишното място.

Не обърнахме внимание на този факт, ала той показваше, че сме се отдалечили доста от „Летящият облак“.

Беше време да се погрижим и да открием място за ношуване, тъй като се стъмваше. Не можехме да бъдем претенциозни – едничкото ни

желание бе да намерим малко сухо място, където да се разположим. Но въпреки нашата непретенциозност доста време загубихме в търсене. По целия бряг почвата беше наситена с вода – същинско блато.

Дълго време обикаляхме по покритите с мъх буци, от които излизаша пръски, щом ги настъпиш; пръскаше така, както би пръскал сокът от стиснат портокал. Най-после попаднахме на едно издигнато и сухо място. Голяма скала привлече вниманието ни; тя беше единственият камък, който се виждаше наоколо. Гранитен блок с отвесни стени и площадка отгоре като пиедестал, който очаква да бъде поставена статуята. Камъкът се издигаше върху възвишение, а почвата наоколо бе доста суха и плътна, така че имаме възможност спокойно да се разположим за спане.

За огън не можехме и да помислим, защото няхаме дърва с изключение на веслата и дръжките на китоловните ни копия. Пък и нямаше какво да приготвим на него – бяхме си взели храна само за един ден и за всеки случай малко сухари. Беше останало съвсем малко и всекиму се падна по едно парченце.

Ала не гладът ни причиняваше най-голямото притеснение. Когато напуснахме „Летящият облак“, бяхме далеч от мисълта, че ще прекараме нощта на суша или пък където и да било другаде, откъснати от нашите удобни легла на кораба. Ето защо не взехме със себе си нито одеяла, нито дори пелерините си. А вятърът, гаврейки се с нашата беззащитност и лекомислие, духаше от североизток все по-силно и ни вледеняваше до костите.

Бяхме така премръзнали, щото от време на време ни идваше мисълта да разбием пейките на лодките, за да накладем огън. Някой дори изрече това на глас и си мисля, че щяхме да го приемем, ако не беше станал един инцидент, който погълна цялото ни внимание и ни накара да забравим глада и студа.

Минаваше полунощ, а никой от нас не спеше. И нима можеше да се спи, когато зъбите ни тракаха от студ? Все пак някои бяха легнали на земята, а други скачаха по скалата, за да се стоплят. Заговорихме за глада и неволно възникна въпрос какво ще ядем утре.

– Какво ще ядем! – извика Гроуър, който познаваше тази страна. – Деца мои... нищо! В тази проклетата страна няма нищо за ядене, нито животни, нито растение. Единствените животни, които съм срещал в тази част на Сибир, са полярните мечки. Срещал съм ги понякога на цели стада, но не зная с какво се хранят тук.

– Бих желал поне една от тях да дойде тук сега – каза млад

китоловец, който изпитваше вълчи глад.

– Защо? – попита го друг моряк.

– Защо ли? Защото с удоволствие бих вечерял с мечешка шунка или по-точно да закуся, тъй като времето за вечеря отдавна е минало. В такъв случай струва си трудът да се счупят пейките, за да запалим огън. Що се отнася до мен, чувствам се способен да изям цяла сурова мечка.

– Само при условие, че тя няма да ви изяде – насмешливо забеляза Гроуър. – Ясно е, млади човече, че съвсем нямате представа какво значи сибирска мечка. Иначе не бихте търсили запознанство с нея. Шт!... Ето нейния рев! Да, кълна се, че това е мечка!

Едва бе изрекъл това и всички разговори секнаха. Започнахме с безпокойство да се вслушваме. Звукът, дето чухме, не приличаше нито на рев, нито на хъркане. Това беше характерен звук, който би заблудил неопитните, ако старите китоловци единодушно не бяха ни заявили – гласът е на полярната мечка.

Луната изгря и стана светло. Вече можехме да виждаме далеч наоколо, ала не забелязахме нищо подобно на мечка или на друго четирик-рако животно. Може би щяхме да съзрем, ако всичкият сняг се бе стопил.

Но заснежената тук-там земя изглеждаше като одеяло, из пъстрено с черни и бели петна, които ни пречеха да виждаме добре. Но това, дето ни караше да подозираме присъствието на хищника около нас, бе странният звук, приличен на хъркане или кашлица.

– Мечка е, аз съм уверен – произнесе Гроуър, – и са най-малко две – бързо добави той, като внимателно разглеждаше околността, осеяна със снежни петна. – Навярно са мъжка и женска; и нека ме изяде вълк, ако след тях не тича малко мече. Приближават насам. Сега внимание, деца мои! Ако идват с лоши намерения, ще си имаме разправи.

Видяхме двете мечки с малкото мече. Техните сенки се очертаваха на светлината на луната. Не бяха се озовали тук случайно, а бяха дошли по следите ни. Изглежда, ни бяха усетили, тъй като вървяха по страната, от която духаше вятърът, и по всичко личеше, че имат лоши намерения, както казваше Гроуър.

Какво да правим? Трябваше веднага да решим, тъй като не ни даваха време за колебание. В ръцете си имахме само една пушка – двуцевката на Рансъм, и едно копие, което Гроуър носеше със себе си повече за бастун, отколкото за нападателно осъзнавайки своето безсилие, решихме да отстъпим към лодките, но за нещастие хищниците настъпваха точно от тази страна. Да се опитаме да се промъкнем до лодките, би

значело сами да влезем в устата на вълка, както се казва.

Не знаехме какво да предприемем. Макар да виждахме ясно цялата опасност, не ни беше възможно да я избегнем и вече си мислехме, че някой от нас положително ще стане жертва на тези зверове. Те много лесно можеха да отрежат пътя на нашето отстъпление и оставахме в тяхна власт. Нашето положение още повече се влоши след една постъпка на Рансъм. За да спре зверовете, той два пъти гръмна – по всяка от мечките. Ала тъй като пушката беше напълнена със сачми за птици, изстрелите имаха толкова успех, колкото ако беше гръмнал с халосни патрони. Греша, като казвам, че щяха да имат същия успех. Разбира се, че по-добре би било да гръмне с празен патрон. Случи се това, което лесно можеше да се предвиди.

Раната беше доста незначителна, за да повали хищниците. Но тя беше достатъчна, за да ги разяри. Те се затичаха, ревейки от ярост и болка.

Вече бяхме готови да бягаме накъдето ни видят очите, оставяйки на случайността да реши кой от нас ще загине, когато изведнъж се разнесе вик:

– На скалата, момчета! Там ще бъдем в безопасност!

Тази щастлива мисъл бе дошла на стария Гроуър.

Преди да се разположим за нощуване, някои от нас вече се бяха изкачвали на скалата по една крива пътека. Друг път нямаше. Не чакахме да ни се повтори този съвет и започнахме да се катерим с бързината на човек, който пълзи по дърво, за да се спаси от рогата на разярен бик. Нямаше и време да се бавим; женската мечка, много по-бърза и по-разярена, буквално ни следваше по петите. Последен бягаше Гроуър. Той протегна ръка и я удари с копието си по муцуната. Тя изведнъж спря и ни даде възможност да достигнем върха.

Първата ни мисъл, след като се видяхме в безопасност, бе да се поздравим със спасението си. Извикахме гръмко „ура“, както умеят да крещят китоловците. Вероятно ехото на този пустинен бряг никога не е повтаряло подобен вик. За втори път през този ден избягахме голяма опасност, ала този път нашата радост беше много по-силна.

Но много скоро се уверихме, че сме избързали с радостта си. Наблюдавайки какво става долу, забелязахме, че мечките неспокойно обикалят около скалата и не мислят да си отиват. Те яростно ревяха в подножието, като повдигаха към нас муцуните си. От отворените им уста излизаха облаци пара като от парна машина.

Бяхме убедени, че няма да успеят да се покатерят по скалата, дори и да им хрумне. Освен това, със своето оръжие в ръка, Гроуър стоеше на

пост при единствения проход. Но как ще свърти всичко? Ето въпросът, който сериозно ни безпокоеше.

Този въпрос занимаваше най-много старите китоловци, защото те най-добре знаеха какво ни предстоеше. Ние бяхме още неопитни, бяхме слушали само за полярната мечка и трудно повярвахме на онова, дето ни разказваше Гроуър за това ужасно животно. Сега за пръв път имахме възможност сами да изпитаме свирепостта на бялата мечка и нейната злопапетност към онзи, който възбуди нейния гняв.

Както сивата мечка, обитателка на Скалистите планини, така и нейната посестрима, полярната мечка, се нахвърля свирепо върху този, който я нарани, без да мисли за последствията. И ако не може веднага да си отмъсти, с диво упорство го чака цели дни.

Макар да не знаехме тези подробности, ние, по-младите, също имахме причини да бъдем мрачни и недоволни. Бяхме дванадесет души върху едно пространство от осем квадратни метра и бяхме принудени през цялото време да стоим прави, тясно притиснати един до друг, като стадо зад оградата на пазар.

Изгладнели, някои от нас едва се държах на краката си от слабост. Но всичките ни страдания от глад бяха нищо в сравнение със страданията, дето ни причиняваше студът.

Североизточният вятър сякаш искаше да ни свали – понякога неговият студен дъх ни прерязваше като с нож. За да се постопят, някои от нас започнаха да подскочат, като че обхванати от лудост.

Положението ставаше нетърпимо, ала нищо не можехме да направим. Бихме положили усилия да потърпим още малко, ако поне имахме надежда да се спасим след известно време от това ужасно положение. Ала такава надежда нямаше. Гроуър и другите северняци постоянно ни повтаряха, че мечките ще ни държат в обсада вероятно още няколко дни.

Само гладът можеше да ги накара да си отидат.

Страшна и отчайваща бе тази перспектива. Наложеше ли се да останем така още два дни например, щяхме да загинем. Без храна, без вода, измръзнали до мозъка на костите, без да сме затворили дори за миг очите си, принудени през цялото време да стоим прави – нима можехме да издържим повече на подобни мъки?

Всяка следваща минута напрежението ни растеше. Някой заяви, че е по-добре да слезем от площадката и да се спасяваме кой какъдето види. Жалко за тези, които бъдат догонени от врага, но другите ще се спасят.

Това беше смела мисъл, или по-точно безумна, но ние бяхме преживели толкова много, че ни се виждаше съвсем обикновена. Мнозинството от нас беше почти готово да я последва, когато изведнъж Рансъм закрещя:

– Пойте, момчета! Още малко! Струва ми се, че намерих по-добър изход.

– Какъв? – извикаха няколко гласа, в които вече не се чувстваше уважение към авторитета на Рансъм.

Подчинените лесно губят уважението си към по-старшите в подобни ситуации.

– Да се промъкнем към нашите лодки – отвърна Рансъм. – Надявам се да успеем да го направим без особена опасност. Малко търпение и ще видите.

Досега той не се бе възползвал от оръжието си, защото нямаше капсули. По невнимание ги беше забравил в лодката.

Ние напрегнато чакахме да видим какво ще направи. Той зареди пушката, но този път с куршуми. Радост и надежда ни вдъхна откритието, че Рансъм бе намерил в джобовете си две забравени капсули. Те бяха достатъчни, защото беше отличен стрелец, както и опитен хвъргач на копие. Когато повдигна пушката си, врявахме, че обсадата е свършена и ще бъдем свободни.

Надеждата не ни излъга. На лунна светлина Рансъм можеше да стреля, като че е денем, освен това мечките бяха наблизко. Раздадоха се два изстрела един след друг. Двете стари мечки подскочиха и започнаха да се гърчат в предсмъртни конвулсии. Само мечето остана живо.

След няколко мига и то се присъедини към тях. Гроуър имаше зъб на полярните мечки, както на старите, така и на младите. Не го трогваше нито младостта, нито невинността насреща му. Той промуши мечето с копието си.

Глава девета

Горещо благодарихме на Рансъм, като го поздравихме за сполучливия двоен удар. Имаше много основания за нашата благодарност. Освен че ни избави от смъртна опасност, като уби мечките, той ни снабди и с провизии.

Но отново бяхме в затруднение. Още не бяхме стигнали до такава степен на глада, че да ядем сурово месо, а нямаше с какво да запалим

огън. Пак стана въпрос да вземем дървените пейки от лодките и накрая решихме да изгорим няколко от тях.

Въпреки измъчващия ни глад ядохме малко, защото месото на полярната мечка, която се храни с риба, има отвратителен вкус.

Вечерята беше по-скоро закуска. Още не бяхме свършили, когато небето на изток се обагри в розов цвят. Изглеждаше като позлатено и обещаваще блестящ изгрев. От все сърце желяхме ясен ден. След като се избавихме от преживения ужас и като отпочинахме от вълнението, отново, дори повече от преди, бяхме обхванати от тревога за по-нататъшната ни съдба. Къде беше „Летящият облак“?

В коя част на леденото поле и точно на кое място беше той сега? Близко ли е до брега? Ако това не беше така, то ние се излагахме на страшна опасност. По-старите добре разбираха това. Небето едва се озари и всички погледи се насочиха към морето. Някои от моряците се покачиха на върха на скалата. Между тях бяха и двамата офицери, взели своите далекогледи.

Ала нито с просто око, нито с далекоглед можеше да се забележи „Летящият облак“. Виждаха се бреговете, свободното море, после леденото поле и плаващите блокове, виждаше се ясно как те се удряха един о друг. По-нататък по всички посоки, до дето стигаше погледът, се разстилаше зелено море. На хоризонта нямаше нито брегове, нито платна.

Картината остана същата, когато слънцето се издигна високо. След като се убедихме, че нашият кораб и сега не се вижда, ние почувствахме нещо като смъртен удар. Който може да вникне в трагичната същност на положението ни, ще разбере, че това е напълно естествено. Някои от нас все още не разбираха изцяло нещастиято си, докато не им го обясниха. От неопитност не искахме да повярваме в сериозността на състоянието, както преди, когато ни говореха за мечките. Та какво от това, мислехме си – ако не намерим „Летящият облак“, ще спрем в някое селище, все едно дали при диви или при цивилизовани хора, а оттам по някакъв начин ще се върнем в родината си.

Бяхме слушали за племената от тези страни и нямаше основание да се боим от тях. Знаехме, че не били злобни, нито свирепи.

– Вие говорите за дивите племена! – каза старият Гроуър, опитвайки се да ни обясни заплашващата опасност. – Не бива да се боим от тях наистина. Не бих желал нищо по-хубаво от това, да ги срещнем тук. Ала тях ги няма в тази проклетата страна! Тук не можеш да видиш нищо подобно на човешко същество. Няма, няма! Тук не от хора и животни трябва да се безпокоим. Погледнете наоколо – докъдето погледът стига,

не се вижда нищо друго освен пустинна, негостоприемна земя. Можем да вървим дни, седмици, без да намерим храна, достатъчна за котка. На хиляди километри едно и също: черна кал, блатиста пръст, покрита със суха трева.

Гроуър беше безспорен авторитет и никои не мислеше не да му вързи, а дори да се обърне към другите северняци за потвърждение на думите му.

Дори и най-неопитните китоловци вече разбраха, че никога не ще видим „Летящият облак“. Уви! Постепенно губехме всяка надежда. Параходът беше пуснал котва, когато нашите три лодки го напуснаха. Една от тях се върна, но какви известия му е занесла? Дори да беше оптимист Лидж Кофън, какво утешително би могъл да каже там?... А ако беше песимист? За последен път ни видя зад себе си, когато отчаяно се борехме с ледовете. Тъй като и той бе изпитал същите ужаси, минавайки през канала, навярно е помислил, че сме загинали. Сигурен съм, че това е казал на Дринкуотър.

Не беше трудно да се предвидят последствията и колкото повече мислехме за това, толкова повече се смятахме за загинали. За още по-голямо наше нещастие небето отново се покри с облаци и от изток към нас се приближаваше гъста мъгла. Същото нещо както и вчера, но сега мъглата започна час по-рано. През този ден дори на обед не видяхме слънцето. Обви ни мрак, обхвана ни отчаяние, губехме и последния си лъч надежда.

Останалата част от деня прекарахме в пълно бездействие. Даже когато мъглата ни даваше възможност от време на време да зърнем хоризонта, пак не правехме нищо – до такава степен ни беше обхванала апатия. Мъглата, покриваща небето и земята, ни даваше възможност да виждаме не повече от двадесет метра около нас. Тя покриваше всичко през цялата втора нощ, която прекарахме на тази негостоприемна земя. Но дори и да можехме да видим нещо, пак не бихме имали никаква полза. „Летящият облак“ би трябвало да хвърли котва там, където го настигне мъглата. И така, той не можеше да се доближи до нас, а ние не можехме да го видим.

И все пак продължавахме да се вслушваме с надежда да чуем сигнален изстрел от оръдието му. Ала нищо не се чуваше освен дивите и жални крясъци на морските птици, които сякаш ни оплакваха.

Нощта беше толкова студена, колкото и предишната, но този път поне не бяхме на скалата, пронизвани от ледения вятър. Събитията от миналата нощ дадоха възможност на трима от нас да си легнат на топло.

Те се бяха сетили да си направят одеяла от кожата на убитите мечки, като обърнаха козината навътре.

Не страдахме вече от глад, но трябваше да принесем в жертва още няколко пейки от нашите лодки, за да си накладем огън. Сега по-лесно се решихме на това и бяхме готови не само да унищожим веслата, но и самите лодки, напълно уверени, че вече няма да са ни необходими.

Почти бяхме стигнали до това решение. Едничката мисъл, дето все още ни крепеше, бе, че капитан Дринкуотър ще направи всичко възможно, за да ни спаси.

Когато не беше пиан, той наистина бе извънредно изобретателен и не беше склонен да изпада в отчаяние. Сит или гладен, никога не губеше надежда и не оставяше свой другар да бедства, който и да е той. Ако дори някое чираче от кухнята бъде отнесено от вълните или го заплашва някаква друга опасност, той веднага се втурваше да го спаси и му помогне, все едно, че се отнася за първокласен моряк. В подобни случаи правеше всичко, дето беше по силите му.

Тъй като добре познавахме Дринкуотър, вярвахме, че ще направи възможното, за да ни намери. Страхувахме се само от едно – да не ни сметне за безнадеждно изчезнали.

Нашата вяра в капитана се оправда едва на следващата сутрин. След полунощ мъглата се разкъса и точно на разсъмване чухме топовен гърмеж. Веднага познахме гласа на единственото оръдие на „Летящият облак“.

Облекчението и радостта ни няхаха граници, когато забелязахме кораба. Бяха му поставени платната и по всичко изглеждаше, че изследва леденото поле и свободното море между ледовете и брега.

Като безумни се завтекохме към върха на скалата с неопикуема бързина. Държахме се като през онзи ден, когато ни заобиколиха мечките или когато танцувахме, за да си стоплим краката. Но този път вече наистина танцувахме от радост. Някои оглушително крещяха.

Старите бяха по-спокойни и проявяваха предпазливост; в края на краищата все още не се знаеше дали сме забелязани от екипажа на кораба, защото разстоянието между нас и него бе голямо. Ние добре го виждахме, но нима можеха дванадесет души да се мерят с един кораб с платна. Ако минеше, без да пи забележи, положението ставаше безнадеждно, защото, щом веднъж е изследвал това място и леденото море, отново няма да се върне тук. Тогава ще бъдем завинаги изоставени. А не можехме да минем през леденото поле и да отидем до „Летящият облак“, още повече че нашите лодки бяха вече изгубили по-голямата част

от пейките си.

Тази мисъл изведнъж отрови радостта ни. Някои бързо изпаднаха в другата крайност и почти се отчаяха. По-сдържаните се оказаха и потвърди в такъв важен момент. Старият Гроуър окачи една мечешка кожа на върха на копие то си и се покачи с него на скалата. Застанал на най-високото място, той го повдигна във въздуха.

Люлееща се от вятъра, кожата приличаше на знаме и можете да привлече вниманието на нашите другари. За по-голяма сигурност Рансъм застана до Гроуър и започна да стреля с пушката си. Изстрелите следваха един след друг. Кое привлече вниманието на „Летящият облак“? Дали изстрелите, барутният Дим или мечешката кожа?

Ние не си задавахме тези въпроси. Важното бе, че бяхме забелязани. Каква радост бликна в нас, когато видяхме, че корабът спря и неподвижно застана в открито море. Бяхме спасени.

За да отидем до „Летящият облак“, сега нямаше защо дори да минаваме през леденото поле, което ни отделяше от свободното море. Оказа се, че на изток от нас има проход, който не бяхме забелязали, ала от кораба го видяха.

„Летящият облак“ ни уведоми със сигнали да останем на мястото си. Ако не бяхме разбрали, доста бихме се изплашили, защото корабът вдигна платна и направи маневра, като че ли се отдалечаваше.

Но след като измина няколко километра, отново тръгна към нас и доколкото можахме да видим, спусна лодки. Нашите офицери следваха всичките му движения с далекогледите си. Те ни съобщиха, че една лодка се отделя от кораба и се насочва към леденото поле.

Разбрахме загадката на всички тези тайнствени маневри, когато Кофън приближи с лодката си до нашите и започна да вика:

– Момчета, мислехме, че сте на дъното на полярния океан! Щастлив съм да видя, че всичко е свършило благополучно. Качете се на вашите лодки и карайте след мен!

– По кой път?

– Ах, дявол да го вземе! По същия, по който дойдох дотук. Вижте, на изток има проход сред ледовете – по него ще се върнем назад.

Не чакахме да ни молят – веднага наскачихме в лодките. Ала не без труд следвахме Кофън: трудно е да си представи човек как гребяхме без пейките, служещи за опорна точка. Но както и да е, най-после стигнахме и стъпихме на палубата на „Летящият облак“. Нашият смел капитан сърдечно стисна ръцете на всички ни.

Вече изпитвахме отвращение от полярното море и кръглоглавите

китове, а капитан Дринкуотър не по-малко от другите. И той реши да търси щастие другаде.

Бристолският залив на север от Алеутските острови се славеше сред китоловците като твърде изгодно място за лов и ние се отправихме натам.

Връщайки се по стария път, повторно минахме през Беринговия пролив и казахме „сбогом“ на полярното море. Съжалявахме, заедно бяхме дошли тук. Надявахме се да бъдем по-щастливи в Тихия океан и това наистина ни беше необходимо. „Летящият облак“ още не беше натоварен добре с мас, а екипажът беше твърде заинтересован от печалбите.

Досега не успяхме да покрием дори разноските си, а сезонът вече беше към своя край и не можехме да разчитаме много на успех. Изкарвахме си яда, като целия ден проклинахме, кой както може, кръглоглавият кит, причина за нашите бедствия.

Бристолският залив щедро ни възнагради и ние си наваксахме изгубеното време в полярния басейн. Плоскоглавият истински кит се среща в изобилие в северната част на Тихия океан и ние имахме такъв улов, че печките на „Летящият облак“ горяха непрекъснато за топене на маста.

Не ни достигаше още един кит, за да допълним товара си. Ала открийхме и него и три лодки се насочиха към животното, командвани от трима офицери.

И този път попаднах под началството на Рансъм. Жадувайки да се отличи, този млад офицер ни заставяше да работим пряко силите си. Дори ни обеща награда, ако изпреварим другите лодки и му предоставим удобен случай пръв да хвърли копието си.

Естествено, стараехме се с всички сили; когато приближихме, Рансъм хвърли копието си, което дълбоко се заби в тялото на кита.

Този кит беше от лошите „северозападни“ животни. Не обичаше да се шегува. С цялата скорост, на която беше способен, той заплува напред, завличайки й нас заедно с лодката. След няколко минути останалите лодки бяха вече далеч зад нас. Те само от време на време се мяркаха в далечината, когато някоя вълна ги подемеше на своя гребен. Морето беше неспокойно и видът на небето предвещаваше още по-голямо вълнение.

Но Рансъм не обръщаше ни най-малко внимание нито на морето, нито на небето, нито пък на останалите лодки, които вече не можеха да съперничат на нашата. Корабът все още се виждате и това му беше достатъчно. Ала постепенно „Летящият облак“ се скри зад вълните –

виждахме само върха на главната мачта. А Рансъм не искаше да отреже въжето и да се откаже от кита, който беше ранил. Чудовището продължаваше своя бесен бяг. От време на време кормчията Гремел предупреждаваше командира за опасността, на която излагаше всички, в това число и себе си.

– Както виждате, мистър Рансъм – с почителен тон говореше старият китоловец, – вече настъпва нощта и едва можем да различим върха на мачтите. Загубим ли кораба от погледа си, Бог знае какво може да се случи. Не е ли по-благоразумно да отрежем въжето?

– Никога – упорито отговори вторият офицер. – Върховете на мачтите още се виждат. Как мислите, Гремел – че ще позволим на кита да се подиграва с нас – точно в минутата, когато трябва да му нанесем последния удар? Погледнете само този бяг, – убеден съм, няма да продължи дълго.

– Не искам да ви гневя – отвърна Гремел, – но изглежда, още дълго ще се държи... Той има доста сили, за да ни създаде грижи. Виждате ли го?

Китът изхвърляше вода през дихателните органи, и то толкова на високо, щото вятърът донесе капки от нея чак до нас. Младият офицер се обърна и лицето му изразяваше недоволство и разочарование, когато видя, че мачтите на „Летящият облак“ вече изчезват от хоризонта. Той се колебаеше между нежеланието си да зареже кита в такъв благоприятен момент и страха да извърши голямо безразсъдство, като си позволи да бъдем отвлечени по-нататък.

– Аз не мога да се реша да отрежа въжето, когато на края му има кит – с недоволен тон отговори той, – още повече че копието е много добре забито. Вярвам, бихме свършили с жертвата само за минута, ако той пожелаеше да спре.

Ала китът нямаше намерение да спира. Лодката продължаваше да се плъзга по вълните, като ги разпенваше със своя остър нос.

Офицерът се обърна още веднъж, после внимателно погледна небето и най-после извади своя китоловен нож, като произнесе разочаровано:

– Мисля, че друг изход няма. Рисуваме да загубим кораба от погледа си, особено сега, когато слънцето залязва... Сами виждате това, момчета!

Той като че ли предварително се извиняваше, задето се гответе да прекрати лова.

– Този път ще трябва да се откажем. Ах! Към нас идва мъгла.

Възможно ли е подобно нещо?

Всички обърнахме погледите си към морето. Синкава пара се надигаше от водата в посока срещу вятъра и бързо идваше към нас.

– Това е мъгла! – извика кормчията разтревожен. – Режете, мистър Рансъм, по-скоро режете!

Офицерът не се бави повече и с един удар преряза въжето.

Китът, сякаш празнуващ своята победа и своето освобождение, удари по водата с огромната си опашка, бързо се гмурна и повече не се показа.

– Управлявайте, Гремел! – изкомандва офицерът. – Пригответе мачтата, поставете платното. По-живо! Да определим мястото, за да не объркаме пътя, по-скоро!

Но той едва бе успял да извади компаса от кутията и да разгърне картата, когато мъглата ни обгърна. Компасът повече не ни беше потребен. Той, разбира се, ни сочеше къде е север и къде е юг, но не можеше да ни определи мястото, където се намирахме.

– По-скоро поставете платното! – извика офицерът. – На веслата, момчета! Работете бързо и енергично; най-добре ще бъде да плаваме по посока на вятъра, защото китът ни мъкнеше все срещу вятъра. Да беше се позабавила тази проклета мъгла само с пет минути, щях да определя къде се намира корабът. Вече е късно и сме в много лошо положение.

– Наистина сме зле – отговори кормчията. – Друго не може да се каже. Доколкото си спомням, друг път не съм изпадал в по-лошо положение.

Единствената ни надежда за спасение беше да намерим „Летящият облак“. Но как да го намерим? Не разполагахме с никакви данни за определяне на посоката освен вятъра. А и той е капризен, както и мъглата – всяка минута можеше да промени посоката си. Може и да я е променил вече, докато се колебаехме. Уповавайки се на него, има опасност да се отдалечаваме от кораба.

Само онзи, който е изпадал в нашето положение, може да разбере как ни измъчваше тази неизвестност, докато продължавахме мълчаливо да гребем. А нощта, за да направи самотата ни още по-пълна и неизвестността ни още по-мъчителна, ни оборна с тъмнина подобна на траурен креп, като ни караше да потръпваме от ужас.

Глава десета

Има чувства, които не могат да се представят, нито да се разкажат, докато не се изпитат. Сред тях се отнася и това, дето ви завладява, когато сте сред непрогледна мъгла в открито море, но не сте на кораб. Дори и денем на борда на истински кораб, ако не изпитвате ужас, все пак се чувствате доста зле, не вярвате в своята безопасност сред гъстата мъгла, способна да измами всяко пресмятане и предпазливост.

А с нашата орехова черупка, сами сред океана, без да знаем накъде отиваме, шансът ни да налучкаме верния път или да се заблудим бе ед-накъв. Затова се тревожихме, въпреки че в ръцете ни още бяха веслата, владеехме ги добре и бяхме силни. Но нашите движения бяха плахи и нерешителни като на хора със завързани очи.

– Момчета – извика нашият командир, – отдъхнете си малко. Запа-лете фенера, за да погледнем компаса. Предполагам, че вятърът скоро ще утихне. Вслушайте се добре дали няма да се чуе топовен гърмеж и от коя страна.

Всяка китоловна лодка има по една бъчва, в която се пази фенерът и всичко необходимо за паленето му. Осветихме компаса, който Рансъм държеше в ръце. Когато погледнахме лицето му, забелязахме по него тревога и дори отчаяние. Той веднага определи, че след първото наблю-дение вятърът е изменил посоката си. Да, вятърът, на който разчитахме, който беше нашата единствена надежда за спасение, ни измени.

– Лоша работа – полугласно произнесе Рансъм, като разбра, че сме се заблудили. – Да се надяваме повече на вятъра, е безполезно, ще опи-таме да се справим и без него; доколкото може, ще използваме компаса. Нашият кораб трябва да се намира на северозапад. Как мислите, Гремел?

– Не е възможно да се каже... Отговорът на Гремел не ни окуражи много.

– Но – продължи Гремел – аз смятам, че можем да тръгнем в тази посока, както във всяка друга.

– Отлично! Нека се опитаме – каза младият офицер с решителен глас. – Напред, братя! Изпълнете своите задължения, а аз ще изпълня моите.

Той взе фенера от ръцете на кормчията, който го прикриваше, а ние мълчаливо се заловихме за веслата. Мисля, че никога не сме изпълнява-ли с по-голяма неохота и с по-малко надежда своите задължения.

Гребяхме съвсем машинално. Никой не мислеше, че тази нощ можем да стигнем кораба, ако изобщо ни беше съдено да го стигнем някога. Необходимо е добре да се познава морето, за да се разбере, че и най-малкото отклонение вляво или вдясно можеше да ни отдели от правия път, ако сме били на него. С помощта на компаса или без компас, все едно, ние вървахме напосоки, съвсем без път. Рансъм знаеше това най-добре. За да бъде с чиста съвест, той даде някои нареждания на кормчията, погледна компаса, но по неговия тон се разбираше, че сам не вярва в това, което говори. Ние също не вярвахме. И често вдигвахме веслата, за да се вслушахме дали не се чува топовен гърмеж. Нашият командир очакваше със същото безпокойство, както и ние; и вместо да ни упреква в леност, както би направил в други случаи, сега ни заповядваше да спираме.

Колко пъти ни люлееха вълните, докато се ослушвахме за желанието сигнал. Така напряга слух осъденият, когато му четат присъдата. Но ние чувахме само шума на вълните и пронизителния крясък на морските птици, които също като нас се лутаха сред мъглата и не знаеха накъде да летят.

Радостта ни нямаше граници, когато чухме сигналния изстрел, така дълго очакван. Започнахме радостно да викаме. Но не всички споделяха този ентузиазъм. Лицето на стария Гремел бе още мрачно и замислено.

– Е! Гремел, какво ви е? – обърна се към него командирът. – Чухте ли изстрела?

– Да, чух го, както всички. Но това още не е достатъчно, за Ла се смятаме в безопасност. Никому не вярвам, който би казал от коя страна дойде гърмежът. Аз заявявам, че не зная.

Той беше напълно прав, ние скоро забелязахме това. Толкова се зарадвахме на този гърмеж, че не обърнахме внимание от коя страна бе дошъл.

Рансъм предполагаше, че изстрелът дойде от север. Той още отначало следваше тази посока. Поглеждайки пак компаса, даде заповед да продължаваме на север.

Подчинявахме се без желание. Всички наши надежди отново изчезнаха, защото мненията ни за посоката на изстрела си противоречаха. Отново вдигнахме веслата, за да чуем кога и от коя посока ще бъде даден вторият изстрел.

Оръдието се чу пак, ала този път звукът бе глух и слаб, сякаш между нас и „Летящият облак“ имаше някаква стена.

Рансъм продължаваше да упорства, че звукът идва от север, и настояваше да държим същата посока. Ние се стремяхме да не вдигаме

много шум и през цялото време се заслушвахме. Трети път отново бяхме измамени от звука, както и преди.

Ала след няколко минути променихме посоката; от кораба един след друг се разнасяха изстрели и нашият командир започна да мисли, че сме сбъркали пътя. Той даде заповед да се върнем назад.

Пак се чу изстрел и ние наново изменихме посоката, но скоро разбрахме, че и тя е погрешна. Завладя ни нерешителност.

Още един изстрел достигна до ушите ни, но по всичко личеше, че той иде отдалече. Надеждата ни изоставяше, когато разбрахме, че се отдалечаваме от кораба или по-точно той се отдалечава от нас и всяка минута разстоянието помежду ни се увеличава.

Гребяхме само по инерция, без желание. Рансъм извика неочаквано:

– Оставете веслата! Лодката се върти като пумпал, не мога да разбера накъде отиваме – напред или назад. Ясно е, че се отдалечаваме от кораба. Не се движете и слушайте! Няма да направим нищо, ако се мятаме ту в една, ту в друга посока.

Заповедта беше изпълнена. Вдигнахме веслата и застинахме по местата си, вслушвайки се напрегнато.

Но нищо не чувахме. Всъщност чувахме само това, което можеше да ни доведе до отчаяние: крясъците на морските птици ставаха все по-резки и по-пронизителни; вятърът се усилваше и заплашваше да се превърне в ураган.

За борба с бурята разполагахме само с нашата орехова черупка. Единствено нейните жалки дъски ни отделяха от смъртта.

През цялото време, докато бяхме в мъглата, ние се движехме безполезно ту в една, ту в друга посока, като само напразно хабяхме сили, без да постигнем нещо. Ние, гребците, с истинско облекчение чухме сега думите на Рансъм, който се обърна към кормчията:

– Гремел, мисля, че най-добре ще бъде да стоим на едно място; поставете лодката по посока на вятъра.

Отново повдигнахме веслата и лодката, подчинявайки се на кормилото, зае указаното положение. Макар и все още да се вслушвахме от време на време, правехме го съвсем машинално, без каквато и да е надежда. Обезкуражени от предишните самоизмами, си казвахме, че нищо добро не ни чака и по-нататък.

Ала заплашващата ни буря още се бавеше, духаше само силен вятър. Получихме заповед да оставим чифт весла. Достатъчни бяха две, за да поддържат посоката на лодката. Тъй като бяхме вече много гладни и

жадни, решихме да похапнем. За наше щастие имахме повече провизии, ала въпреки това командирът даде заповед да икономисваме продуктите, като изказа опасенията си.

– Другари – обърна се той към нас с добродушието на истински моряк, – не се знае още колко време ще бъдем тук. Сами виждате това, а продукти имаме колкото да не умрем от глад и да издържим три дни. Ако към края на третия ден не се срещнем с „Летящият облак“ или с някой друг параход, сами разбирате какво ни очаква.

Разбирахме и нямахме намерение да му противоречим. Задоволихме се с умерени порции, само колкото да поддържаме силите си. Заповедта беше правилна и дойде тъкмо навреме.

Като привършихме вечерята, започнахме да обмисляме как по-добре да се приготвим за нощта. Решихме трима от нас да спят или поне да се опитат да поспят, а другите трима да бъдат на пост. След това първите ще сменят вторите.

Някои бяха с куртки, които свършиха добра работа. Покрихме с тях спящите, тъй като, макар и в средата на лятото, на петдесет градуса ширина нощите бяха студени и куртките не бяха излишен разкош.

Ала никой не спа. Всички се питахме какво ли ще ни донесе зората.

Уви, зората не ни зарадва с нищо! Отново гъста мъгла ни заобикаляше от всички страни. По жълтия ѝ оттенък разбрахме, че слънцето е изгряло.

Не стана по-светло, отколкото през нощта, но от сутрешния въздух лъхаше нещо животворно и ободрително, което отново събуди нашите надежди и ни караше внимателно да се вслушваме.

Чухме няколко топовни гърмежи и при всеки от тях обръщаме лодката на онази страна, откъдето ни се беше счуло, че иде. Всеки нов изстрел ни караше да мислим, че предишният ни е заблудил.

Това бе непоносимо. След толкова уморително лутане напред-назад ние спряхме по заповед на командира. Какво ни оставаше да правим? Изстрелите замряха, а ние все още не бяхме сигурни в коя посока да тръгнем.

Поне да можехме да се възползваме от зрението си, ако не от слуха! Но мъглата си оставаше все същата. Ако всичко това продължаваше още дълго, най-умното би било да заспим.

Но не можехме, макар да имахме нужда от сън. Напрегнато се взирахме в мъглата с надеждата да видим, че започва да се разсейва. Ала пред очите ни стоеше все същата завеса – бяла и зловеща като саван. Гледахме я, спорехме и се питахме дълго ли ще продължава всичко

това.

Изведнъж се чу гласът на кормчията:

– Мъглата се вдига! Още малко търпение, момчета, скоро ще видите пак чистия океан. Да се надяваме, че изведнъж ще съзрем „Летящият облак“.

Предсказанието на Гремел се изпълни, ала нашите надежди не се осъществиха. Мъглата се вдигна като театрална завеса и за миг изчезна. В същата минута небето стана светло и синьо. Но по цялото безбрежно пространство не се виждаше нито кораб, нито лодка.

Радостта ни пред светлината и слънцето не продължи много. Отново се отчаяхме. Чистото небе още по-ясно ни показваше цялата сериозност на опасността. Когато не виждахме нищо, заобиколени от гъстата мъгла, поне се надявахме, че след вдигането ѝ може би изведнъж ще видим някой кораб. Тази надежда поддържаха у нас и изстрелите през нощта.

Сега небето беше ясно и не чувахме никакви сигнали. Докъдето стигаше погледът, не се виждаше нищо, абсолютно нищо!

Рансъм застана на наблюдателното място и огледа всички посоки. Ние, притаили дъх, чакахме резултата.

– Не виждам никаква следа от кораб – произнесе той най-после.

След него далекогледа взе Гремел. Въпреки напредналата възраст той имаше силни очи. Отново чакахме със смесено чувство на страх и надежда. Но и Гремел не беше по-щастлив в наблюденията си от Рансъм.

– Нищо! – лаконично произнесе той.

С изразителен жест върна далекогледа и спокойно седна на мястото си.

Всички бяхме разстроени. Лодката се люлееше на вълните. Не се хващаме за веслата и никой не мислеше да поставя платната. Имаше ли смисъл да гребем и напразно да поставяме платната? И едното и другото беше безполезно, тъй като не знаехме в коя посока да тръгнем.

Гремел предложи да следваме пътя на чайките.

– Как? По какъв начин? – недоумяваше Рансъм, както и ние.

– Да следваме посоката на техния полет... – отговори той на Рансъм.

– Но тогава ще трябва да вървим едновременно по всички посоки – забеляза младият офицер. – Нима чайките не летят на всички посоки?

– Не винаги, мистър Рансъм. Да се надяваме, че днес няма да направят това. Сега ще видим.

Като каза тези думи, той хвърли поглед към хоризонта.

Няколко чайки съпровождаха нашата лодка, а останалите, които бяха много повече и от различни видове, летяха на всички страни, без да спазват каквато и да било определена посока. Ту напред, ту назад, пресрещаха се с други чайки, някои се въртяха над самата вода, после изведнъж се гмуркаха, за да си извадят по някоя рибка, и отново се издигаха нагоре.

След доста продължително наблюдение Гремел се обърна към нас с недоволен израз.

– Не – каза той, – „Летящият облак“ не е близо, а също и никакъв друг кораб няма наблизо.

– Кое ви кара да мислите така? – попита Рансъм, като изрази общото настроение, тъй като никой от нас не разбираше какво иска да каже Гремел.

– Много просто – отвърна старият китоловец.

Той обясни своята мисъл и ние разбрахме, че се отнася за едно съвсем обикновено явление.

– Знаете, че чайките и другите птици имат навик да придружават корабите или да летят след тях, за да събират остатъците от храната, които от време на време се хвърлят от борда. Естествено е тогава, щом видят кораб, веднага да полетят към него. Ако в тази минута „Летящият облак“ се намираше в околността, те биха побързали към него, вместо да летят наляво и надясно.

Това разсъждение на стареца беше неоспоримо, а заключението – съвсем неутешително.

Очевидно бяхме сами в неизмеримия океан, в положението на хора, спасили се при коработрушение.

Положението ни беше дори по-лошо, защото коработрушенците често успяват да вземат със себе си известно количество провизии.

– Е, момчета – започна младият офицер след мрачно размишление, – виждате, че положението ни съвсем не е весело. Бихме могли да хвърлим жребий в коя посока да тръгнем и дали въобще да тръгнем или да стоим на място. Може би ще бъде добре да се възползваме от този вятър, който ще ни избави от работата с веслата. Може пък да ни заведе до спасението.

Никой не се възпротиви на това предложение, още повече че то изискваше най-малко труд. Оставаше само да поставим платната и да се доверим на вятъра.

– Ако нищо не видим до довечера – каза Рансъм след малко, – зная

какво трябва да предприемем.

Без да го попитаме за решението му, поставихме платната и се оставихме на произвола на съдбата.

През останалото време на деня бяхме напрегнати. Търсехме кораба, без дори да мислим за бряг. Знаехме, че най-близкият бряг беше най-малко на двеста километра.

Слънцето залезе и нощта покри морето, а ние не бяхме видели и сянка от корабно платно.

Глава единадесета

– Хайде! – извика нашият командир, пристъпвайки към изпълнение на своето решение, за което ни намекна сутринта. – Трябва да изменим посоката. Както определих по компаса, целия ден сме плавали на северо-запад. Ако искаме да се доберем до суша, не трябва да продължаваме така. Окончателно изгубихме от погледа си „Летящият облак“. Отсега нататък сушата е нашата единствена надежда и ако се устремим на юг, ще можем да я достигнем. Трябва да доплаваме до Алеутските острови, дано да успеем. Как мислите, Гремел? – добави той с равнодушието на стар китоловец.

– Не виждам нищо по-добро от това – отвърна кормчията. – Да, най-добре ще бъде да се доберем до Алеутските острови. Както казахте, те се намират на юг от нас и без много труд ще можем да ги достигнем даже при този вятър, разбира се, ако успеем да понесем глада и жаждата.

– Питам се – замислено каза младият офицер, – не е ли по-добре да почакаме тук до утре. – Но не! – продължи той решително. – И въпрос не може да става да чакаме още. Отдавна сме се отдалечили от местата, където се ловят китове, най-малко на осемдесет километра. Да отидем на Лисичевите острови! Какво е вашето мнение, момчета?

Всички бяхме съгласни с последното предложение. В същия миг, като отзвук на нашето решение, се появи северен вятър.

– Добър знак! – възкликна командирът. – Нека вземем това като добро предзнаменование и да не губим време. Обърнете носа на юг и вдигнете платната!

Безразличието ни се смени с оживление. Мисълта да тръгнем най-после, да предприемем нещо, ни внушаваше нови надежди. Вдигнатите платна се издуха. Лодката смени посоката и ние се понесохме над

водата.

– На път към Лисичевите острови! – произнесе весело младият офицер. – Трябва да са на юг, не може да не ги срещнем.

Можехме само да се радваме на неговата увереност, ала нещо в гла-са му ни подсказваше, че той самият не е напълно уверен къде се нами-рат Алеутските или Лисичевите острови, че приемаше своето желание като някакъв съществуващ факт.

Но във всеки случай не можехме и да пожелаем по-благоприятен вя-тър от този, дето духаше в момента. Той ни носеше бързо към желаното място. Лодката оставяте след себе си светещи следи, тъй като водите изобилстваха с фосфоресциращи медузи.

Движихме се много добре около един час, когато изведнъж непред-видена случайност ни спря. Фенерът ни угасна, защото му беше свър-шило маслото. Ще каже някой: странна причина да се спре лодката. Да, ако ни беше безразлично в каква посока се движим, наистина това не би било причина. Но ние се придържахме строго към юг и трябваше да сле-дим постоянно компаса. А как може в тъмнината да се следи магнитната стрелка?

Напрягахме се да измислим средство, за да поправим злото. Как да получим светлина? Няма ли някой кибрит?

Никой нямаше нито клечка!

– Остава ни да се доверим на вятъра – произнесе Рансъм, оставяйки компаса.

Продължихме пътуването си, като се бояхме само от едно: да не би вятърът да измени посоката на нашия път. Ала не беше изминал и час, когато тревогата ни беше вече друга: вятърът ставаше силен. Заплашва-ше ни истинска буря. Имахме само една мисъл – да спасим лодката, да спасим себе си, без да се грижим откъде духа и накъде ни носи.

Буря! Ето от какво се бояхме през цялото време и тя се готвеше да се развихри тъкмо тогава, когато започнахме да вярваме в своето спасение.

– Ще трябва да бягаме пред бурята – каза командирът. – Гремел, приборете горното платно!

Едва бе прибрано първото платно, когато офицерът нареди да се свие второто, а след него третото, което бе и последно. Въпреки всички взети мерки лодката се издигаше страшно върху гребените на огромни-те вълни. Мрачното небе сякаш ни заплашваше със своя гняв. Към всич-ки наши страдания се прибави и студът; откъм снежните пустини и ле-довете право в гърбовете ни духате полярен вятър, а нямахме други

дрехи освен обикновените куртки. Ако студът и вятърът не парализираха нашите сили и не пречеха на движението ни, не бихме им придавали голямо значение. Всичките ни усилия бяха съсредоточени в това, да не би вълните да залаят лодката. Колкото и бързо да се носеше тя пред тях, все пак някои я настигаха и ни заливаха като дъжд. Тези от нас, дето не бяха заети с веслата и кормилото, постоянно изгребваха водата от дъното с каквото им попаднеше. И въпреки усилията, в главите ни се прокрадваше въпросът, скоро ли ще дойде моментът, в който лодката ще потъне. Ние се борехме и се мъчехме да прогоним натрапчивите мисли.

В тези ширини летните нощи са къси, но тази ни се видя безкрайно дълга, дори мислехме, че не ще има край. Най-после започна да съмва. Това ни зарадва, но не за дълго, тъй като светлината ни позволи отново да се убедим, че сме сами в безбрежния океан.

Рансъм се изправи с далекогледа върху пейката и го насочи последователно във всички посоки. След няколко минути слезе и каза:

– За съжаление нищо не се вижда!

Тези негови думи бяха посрещнати с мрачно мълчание. Той веднага продължи:

– Гремел, елате да видите и вие. Двама по-добре гледат, отколкото един, ето ви далекогледа.

Старият кормчия дълго разглежда хоризонта. Но и той не успя да забележи нищо обнадеждаващо и като слизаше, каза:

– Нищо не се вижда освен разпенените вълни. Далеч сме от китолонните места. Отдавна сме се отклонили на юг.

Като каза тези думи, той седна на мястото си. Настъпи мълчание. Най-после Рансъм се обърна към мене:

– Меси, зная, че имате силно зрение. Вземете далекогледа и вижте. Може би ще бъдете по-щастлив от нас.

Без да се хваля, мога да кажа, че providението ме бе надарило с не-обикновено зрение. Не един път вече Рансъм бе имал случай да се убеди в това по време на нашия лов на китове.

Поласкан от доверието му, застанах на наблюдателния пост и упорито загледах наоколо. Дълго време виждах само вълни, които се издигаха, блъскаха се една о друга, люлееха се, падаха и се преливаха в общ хаос. В началото наблюдавах хоризонта, който се виждаше през вълните, после ограничих наблюдението си непосредствено в онази част на океана, която ни заобикаляше.

– Нищо не се вижда – продумах, обръщайки се към своите другари, които ме гледаха с очакване, вдигнали глави.

Вече се готвех да слеза, когато вниманието ми бе привлечено от някакъв предмет, дето по-рано не забележах. Това беше пън, който се люлееше от вълните... Вероятно нямаше да го забележа, ако една вълна не го беше издигнала върху гребена си.

Тъй като продължавах да стоя на поста, Рансъм ми извика:

– Забелезахте ли нещо, Меси?

И докато се мъчех да убедя себе си, че наистина предметът, забелязан от мен, е парче дърво, той отново извика:

– Какво се вижда там?

– Предполагам, че е китоловен белег.

– Белег ли? Кълна се в Юпитер, това е интересно! В коя посока е?

– Точно пред нас, приблизително на шестстотин метра оттук.

– Отивам при кормилото. Кажете ми в коя посока да карам? Аз изпълних заповедта му, наложи се да променим съвсем малко посоката на лодката. Предметът беше почти на пътя й. Това парче дърво наистина се оказа знак, защото по него имаше издълбани с нагорещено желязо букви.

Глава дванадесета

С такова парче дърво моряците означават чий е определен предмет.

Когато убият някой кит и бъдат принудени да го изоставят заради нова плячка, те хвърлят този белег в морето. С нажежено желязо върху него е издълбано името на кораба и пристанището, откъдето е излязъл. Малкото знаме, дето моряците забиват върху гърба на кита, служи само за указание, а парчето дърво, поставено на животното, е един вид марка, каквато се поставя на добитък. Тя ясно говори на всички, които я забележат, че тези животни имат собственик и дава да се разбере кой е той.

Често минават няколко дни, докато се върнат собствениците на кита. Понякога ловците не се връщат повторно. Мъглата или бурята са най-честите причини да не могат да приберат плячката си. В такъв случай знакът предупреждава всеки китоловец, който го срещне по пътя си: „Не пипай!“ И никой не го докосва. Този обичай се спазва строго във всички места, посещавани от китоловци.

Когато вълната обърна дървото с надписа към нас, командирът успя да прочете: „Хайлендер, Абърдин“. Това бе името на един шотландски кораб, който срещнахме в полярното море. Той също като нас напусна онези места, за да се отпрати на юг. Но какво го бе накарало да

хвърли тук знак? Дали пънчето не е палнало случайно от борда?...

– Този знак може би е закрепен за тялото на кит, който се е скрил във водата.

– Много е вероятно – продума Рансъм, – още повече че дървото някак особено се клатушка и може да се предполага, че е завързано за нещо. Сега ще узнаем.

Когато приближихме до дървото, Рансъм се наведе и го извади от водата. То беше вързано с връв. В началото свободна, тази връв изведнъж се опъна, щом изминахме известно разстояние. Дървото се изплъзна от ръцете на офицера, падна във водата и ни опръска.

По заповед на Рансъм четирима гребци натиснаха веслата и доближиха лодката до мястото. Рансъм отново го хвана, но много по-здраво, отколкото първия път, и успя да се убеди, че на другия край има нещо, което се съпротивляваше на всички наши усилия. Невъзможно беше да го изтеглим на повърхността.

– Сигурен съм, че е кит – каза Рансъм, – „Хайлендер“ навярно е бил тук или наблизо, и то неотдавна. В противен случай китът би изплувал на повърхността. Как мислите, Гремел?

– Напълно съм съгласен с вас, мистър Рансъм. На другия край на връвта има риба.

Старият Гремел упорито наричаше кита „риба“ въпреки всички заключения на зоологята.

– И този кит е отскоро тук, както казахте – добави той, – иначе би изплувал на повърхността. Няма повече от седмица, откакто шотландският кораб е напуснал мястото. А може и да е още някъде наблизо.

Тези негови думи съживиха у нас надеждата. Погледите ни пак се устремиха към безкрайната шир на океана.

Ала там срещнахме същия отговор: нищо, нищо освен хаоса на сърдитите вълни; нищо освен безспирното движение на водата.

Нашият командир отново заговори за знака:

– Все едно! Добре, че поне намерихме този знак. Ще завържем нашата лодка за връвта. Все едно, че сме пуснали котва. Надявам се връвта да издържи.

Без повече разговори дървото бе измъкнато и закрепено към лодката, която изведнъж застана в спокойно положение. Бяхме на котва, по всяка вероятност прикрепени към потънал кит.

– За нас ще бъде по-добре да останем тук на котва и да се приготвим да посрещнем бурята, отколкото да я избягваме.

Командирът сметна за необходимо да ни даде това обяснение, за да

сме наясно с мерките, дето бе решил да предприеме.

– Вижте сами, ураганът едва сега започва. Вълните приличат на хълмове, но ще станат като планини.

Той беше прав, ние самите виждахме това от множеството предвестници на бурята: небето стана страшно, вълните се разпениха, с радостни крясъци прелитаха буревестници. По всичко изглеждаше, че започващата буря ще бушува до пълно изтощение.

Лодката се държеше и ние се погрижихме да я поставим с кормило то срещу вятъра. Плашеше ни само едно – да не се скъса обтегнатата връв.

Но тя, слава Богу, издържа! Почувствахме облекчение, защото вече имаше вероятност да преживеем бурята, а после ще видим какво да правим.

Измъчван от мисълта, че е виновен за нашето нещастие (което всъщност беше така), Рансъм се шегуваше, за да ни поуспокои, ала тонът на гласа му противоречеше на думите – той беше загрижен. Не беше трудно да се забележи това. И имаше защо. Бурята ревеше и свиреше бясно, а нашето положение ставаше опасно.

Стремителните вълни в това не много дълбоко море, засилвани от вятъра, подхвърляха лодката ту на една, ту на друга страна като черупка от яйце. Всяка минута вълните ни заливаха и постоянно изтребвахме водата от лодката. Касаеше се за живота ни. Ала съзнавахме, че положението би било още по-критично, ако се опитвахме да избегнем бурята. Нашата необикновена котва сега ни се струваше като безопасно пристанище.

Въпреки силния вятър и буйните вълни тя се държеше яко в продължение на цял ден и на част от нощта. Към полунощ с нея настъпи щастлива за нас промяна, предизвикана от странен и съвсем неочакван случай. Трябва да призная, че апатията и отчаянието отново ни завладяха, колкото повече се стъмваше. Не вярвахме, че ще можем да устоим на бурята до сутринта. Бяхме се уморили непрекъснато да изхвърляме водата от лодката, която веднага пак се пълнеше. Някои отказаха да работят повече и искаха да предоставят всичко на съдбата.

Изведнъж командирът извика:

– Връвта вече не е обтегната, движим се по посока на вятъра! Или връвта се е скъсала, или пък копието е излязло от тялото на кита. В такъв случай Бог да ни е на помощ! – добави той.

– Не мисля, че е така – обади се Гремел. – По-вероятно е, че сме измъкнали кита и той е изплувал на повърхността. Неведнъж съм виждал

подобни случаи.

– Събирайте връвта и ще разберем! – извика Рансъм. Хвърлихме се към връвта и започнахме да я събираме. Ала едва бяхме започнали и старият китоловец радостно се развика:

– Ура! Моите думи се потвърдиха: ето кита.

Всички погледи се обърнаха на онази страна, откъдето духаше вятърът. Забелязахме, че върху водната повърхност плуваше огромна тъмна маса. Това беше тялото на кита. То се виждаше само наполовина. До ушите ни достигнаха сухи и резки звукове, които много напомняха плющенето на бич. От време на време тези звукове напомняха свирката на парна машина.

Китът изплува на повърхността, тъй като бе умрял преди няколко дни и вече бе започнал да се разлага. Образувалият се газ при разлагането намалил тежестта на тялото му и то започнало да се издига, като преодоляло съпротивлението на водната маса. Но без съмнение бурното море и дърпаното от лодката вече ускорило това.

Появата на кита ни даваше надежда да спасим живота си и да се избавим от това ужасно положение; без него, лодката всяка минута рискуваше да потъне. Едва чудовищното тяло на кита спря, като застана между нас и бурята, когато три грамадни вълни се разбиха в тялото му. Дори най-малката от тях бе достатъчна, за да ни погълне.

– Момчета! Няма от какво да се страхуваме вече! – извика командирът, ала този път е истинска радост. – Зад този кит сме в такава безопасност, все едно, че сме в Бедфордското пристанище. Погледнете как изведнъж наоколо стана спокойно!

И наистина край нас стана нещо необикновено. Случи се това, дето става всеки път, когато на повърхността на развълнуваното море е разляно масло.

От разложеното тяло на кита течеше мас, която под влиянието на вятъра се разливаше на много по-голямо пространство от това, дето заемаше самият кит. И в това покрито с мас пространство вълните бяха безсилни. Бурята беснееше, вятърът свиреше, вълните ревяха. Но ние слушахме спокойно и равнодушно този невъобразим вой. Не ни се струваха зловещи крясъците на морските птици, които се тълпяха около нас повече от всеки друг път; едни от тях кацаха върху кита, други търсеха убежище зад него като нас. Ние не обърщяхме внимание на ледения полярен вятър, нито на миризмата, изпускана от тялото на убития океански обитател. При други обстоятелства тя би ни се сторила непоносима, но сега я търпяхме примирени и дори не мислехме да се оплакваме от

близостта на кита; въпреки всички неприятности това огромно тяло беше мощната преграда между нас и смъртта.

– Бог се смили, като ни изпрати този кит – произнесе Гремел, убеден, че вече сме в безопасност.

Остатъка от нощта прекарахме до същия заслон, като си мислехме за бъдещето. Какво ще ни донесе то?

Все тези водни планини, разбиващи се с ужасно еднообразие, ли ще виждаме около нас? Или погледите ни ще зърнат най-сетне кораб? Дори той да бъде пострадал от бурята, все ще имаме надежда да се спасим, тъй като ще види тялото на кита и не ще забрави да потърси няма ли нещо зад него, както обикновено се прави.

Ту ни сгряваше надеждата, ту отново ни обземаше страх. При изгрева на слънцето надеждата надделя. Ала вместо да ни донесе радост, слънцето озари само гонените от вятъра бушуващи вълни. Струваше ни се, че ураганът никога няма да изтощи своите сили.

В настроението, в което бяхме изпаднали, ние си противоречахме всяка минута и сами опровергавахме собствените си доказателства. Като решихме, че няма никакъв шанс да срещнем какъвто и да било плавателен съд, изведнъж започнахме да си внушаваме, че вероятно някой кораб бяга от бурята и трябва внимателно да разгледаме морето наоколо. Кой знае? Може би ще видим нещичко? Колкото и слаба да беше тази надежда, все пак започнахме наблюдение.

Както винаги първи се изкачи на наблюдателницата Рансъм, после отстъпи мястото на Гремел, ала и двамата не открия нищо.

Тогава се заехме с въпроса за провизиите, които ставаше все по-сериозен.

При добро време и благоприятен вятър можехме да стигнем със запасите си до Лисичевите острови, ала ни задържа бурята, която съвсем не влизаше в сметките ни. Сега нашите шансове съвсем бяха намалели.

Докато брояхме сухарите и мерехме водата, Рансъм, който имаше безгранична вяра в моето прекрасно зрение, отново ми подаде далекогледа и каза:

– Идете, Меси, и погледнете!

Току-що бях доближил далекогледа до очите си, когато изведнъж почувствах, че сърцето ми се изпълва с безгранична радост. Мисля, че и сърцата на всички мои другари по нещастие забиха също така силно, когато извиках:

– Платно!...

Не беше точно така. Видях кораба да се люлее върху гребените на

вълните с привързани платна.

– От коя страна? – попита Рансъм.

– Отдясно.

И аз последователно му предавах всички корабни маневри. Изслушвайки ме внимателно, командирът отново попита:

– Но какво е това? Кораб или шхуна?

– Шхуна, голяма шхуна.

Моят отговор го разочарова, той за миг бе допуснал, че това е нашият кораб.

– Как маневрира?

Още веднъж му предадох всичко, което виждах.

– Слезте – каза той, – искам сам да видя. Слязох и му подадох далекогледа.

Той застана на моето място, погледа няколко мига към шхуната и извика:

– Кълна се в Юпитер! Това е шотландският китоловен кораб, същият, чийто знак намерихме. Познавам неговите принадлежности до последната му връвчица. Той идва срещу вятъра; толкова по-добре, приближава се към нас.

Излишно е да казвам, че бяхме възбудени до крайна степен. Още един път иммахме щастливия случай да се спасим, ако бъдем забелязани от кораба.

Но дали ще ни забележат? На този въпрос още не можехме да си отговорим. Морето беше така бурно и покрито с вълни, щото нашата лодка би им се видяла като точка. Но за щастие огромното тяло на кита можеше да привлече вниманието на екипажа.

– Издигнете знаме! – започна да вика Рансъм. – То чудесно може да ни помогне – ако се проясни небето, вятърът ще го развява.

Още в същия миг на върха на мачтата се развя знаме, разгъна се в цялата си ширина и заплюща на вятъра така, като че ли някой удряше с бич.

Но не ни отговориха. Очевидно шотландският кораб не беше ни забелязал.

Вятърът продължаваше с такава скорост, щото бяхме обхванати от ужас. Надеждата, която току-що се беше породила в нас, започна да гасне. Лесно преминавахме вече от една крайност към друга и отново бяхме готови да изпаднем в отчаяние. Ако вятърът продължава да носи кораба със същата бързина и той изчезне от очите ни, какво ще стане с нас?

Никой не произнесе този въпрос, ала той беше в сърцето на всеки и отговорът беше само един. Знаехме, че смъртта витае над нашите глави, защото дори да не потънем, все едно, щяхме да умрем от глад и жажда. И при това твърде скоро, тъй като запасите от храна съвсем бяха намалели. Останала бе храна само за още един път. Предстоящият обед вероятно ще бъде наш последен обед.

Вече виждахме добре кораба и не можехме да се съмняваме, че действително е шотландският китоловен кораб „Хайлендер“ от Абърдин. Лесно можехме да го познаем и без далекогледа, тъй като го бяхме виждали няколко пъти в полярния океан, а веднъж той мина така близо до нас, щото имахме възможност да си разменим няколко думи. Ако Бог би го изпратил и сега така близо до нас, какво не бихме дали, за да бъдем уверени, че сме забелязани.

Ала всички тези въпроси оставаха без отговор. „Хайлендер“ не издигна знамето си, с нищо не измени своите маневри, нито пък платната. Той бързо бягаше пред бурята, дори по-бързо от нас, тъй като ние също се носехме по вятъра заедно с огромния кит. Скоро „Хайлендер“ се отдалечи, отнасяйки със себе си всичките ни надежди за спасение.

По-нетърпеливите от нас съветваха да прережем връвта, която ни задържаше при кита, и да се опитаме да приближим до „Хайлендер“, използвайки платната и веслата.

– Невъзможно – проговори командирът. – Сред този хаос от разяре-ни вълни лодката не може да се съпротивява и минута. Остава ни само едно – да стоим зад кита. Много странно е, че корабът не го забележа; може да се помисли, че...

Той изведнъж спря и в продължение на няколко мига мълча. Когато заговори отново, тонът на гласа му беше съвсем друг.

– Мисля, че ни забележах или пък нищо не разбирам от техните маневри... Ако това не е случайност. Погледнете, Гремел.

– Това не е случайност, мистър Рансъм – отвърна полугласно китоловецът.

Изглеждаше, че говори умишлено бавно, за да възбуди нашето нетърпение.

– Разбира се, че те са забелязали тази спокойна част от морето, а също и кита и лодката. Сега маневрират, за да се убедят.

С какво нетърпение следяхме и най-малките движения на „Хайлендер“! Дори и да се съмнявахме досега, изведнъж всички съмнения се разпръснаха: корабът обърна нос към нас.

– Ура!

Това „ура“ не беше гръмко, защото бяхме много изморени и отпаднали, ала не вярвам някога да е викано по-радостно от хора, загубили всяка надежда.

– Видяха ни, другари! – извика младият ни командир радостно. – Спасени сме, ако шотландският кораб успее да се доближи до нас. Неговият екипаж е един от първокласните; истинска наслада за окото на моряка!

Всички охотно се съгласихме, че зрелището е великолепно. Каква наслада беше за нас да наблюдаваме как този прекрасен тримачтов кораб ту се издигаше величествено на гребените на вълните, ту се спускаше като в долина, приближавайки всеки миг към нас благодарение на маневрите, дето правеха чест на капитана и на изкуството на екипажа.

Сега вярвахме в нашето спасение и всяка нова маневра извикваше у нас викове на радост. Бяхме изпълнени с възхищение към тези хора, които бързаха да ни окажат помощ, излагайки на опасност живота си. И наистина при такова бурно море всяко движение на кораба ги заплашваше със сериозна опасност.

Най-после! Нашите изпитания свършваха, тримачтовият гигант приближи към нас. Ловко ни хвърлиха въжето. Хванахме се за него, като се готвехме да го издърпаме, преди да сме отрязали връвта, дето ни съединяваше с кита. Но нашата лодка много трудно можеше да се доближи до кораба срещу вятъра и трябваше голямо внимание. Преди още здраво да сме уловили въжето, то се изплъзна от ръцете ни и изчезна.

Екипажът се беше събрал на палубата и по бордовете. Тези загрубели и брадясали хора ни гледаха с израз на симпатия. Те ни протягаха ръцете си, като се стремяха да използват всеки удобен момент за прехвърляне при тях. Понякога движението на вълните издигаше кораба на седем-осем метра над нас. Минута след това те идваха тъй близо, че можехме да си подадем ръце, но разстоянието бе все още твърде голямо, за да ни се окаже каквато и да била помощ.

С протегнати шии и напрегнат поглед очаквахме удобния момент. Най-после корабът достатъчно се доближи с борда си и ясно чухме ободрителни думи:

– Внимание! Качвайте се!

Маневрата бе изпълнена с такава точност, щото всички в един миг се намериха на борда на кораба. Всички освен аз.

В бързината се препънах и паднах зад пейката. Но скоро забелязах над себе си същите любезни лица, протегнатите им ръце, готови да ме уловят.

От борда ми хвърлиха половин дузина въжета, на края на които имаше възел. Улових се за едно от въжетата, вързах се през кръста и направих знак с ръка. Веднага бях издигнат и вече се намирах на безопасно място на борда.

Бях спасен, но ако бях закъснял дори и една минута, щеше да бъде късно. Корабът удари с едната си страна нашата лодка. Тя изпраща и се напълни с вода. Когато корабът тръгна, нашето въже се скъса като конец и малката ни лодка, която така дълго и мъжествено се бори е разбеснялото се море, сега бе подхвърлена с такава сила, че се разби на парчета.

Сърцата ни се свиха от жалост, сякаш тя бе живо същество, принесено от нас в жертва на разярените вълни.

Шест седмици след това, когато „Хайлендер“ пусна котва в пристанището Хонолулу, забелязахме един кораб да заобикаля пое Диамант и веднага познахме „Летящият облак“. Късно през нощта по шума на веригите разбрахме, че „Летящият облак“ хвърли котва и се намира близо до „Хайлендер“. Капитанът на „Хайлендер“ веднага отпусна лодка и без да губим време, се запътихме право към нашия стар кораб.

– Хей, вие от лодката! – извика дежурният офицер. – Кой е там?

– Претърпелите катастрофа от „Летящият облак“ – отговори Рансъм.

– Слава Богу! – извика капитан Дринкуотър. А след малко видяхме и него.

– Нима това е възможно? Рансъм, вие ли сте?

– Да, да, аз съм!...

– Ами другите? Всички ли са с вас?

– Всички, капитане! Те са с мен в лодката.

– Слава Богу! – повтори с развълнуван глас капитанът.

Може би в този момент той си спомни за другата лодка, разбита от кита, екипажът на която се спаси с изключение на бедния Бил, изчезнал така тайнствено. Навярно същите спомени възкръснаха и в душата на Кофън, защото го чухме да произнася с благоговение: – Амин!

Веднага се озовахме на палубата сред нашите другари, които ни прегръщаха от радост. След като изслушаха нашите преживелици, те ни разказаха какво са предприели след нашето изчезване. Няколко дни обикаляли около мястото, където ги оставихме, уверени, че ще ни намерят. След като изгубили всяка надежда, изоставили търсенето, вярвайки, че нашата лодка е разбита от бурята.

Освен радостта, че се завърнахме на борда, бяхме щастливи да се

убедим още един път какъв благороден и достоен човек беше капитан Дринкуотър. В очите му имаше сълзи, когато ни приветстваше с добре дошли и ни целуваше поред. Вероятно никой от нас не ще забрави този миг, както и Божието милосърдие, на което дължахме живота си.

Глава тринадесета

През време на нашето принудително отсъствие останалите ни другари от „Летящият облак“ бяха убили още един кит. Той се оказа същият, който така бързо ни теглеше, че ни накара да прережем въжето. Заедно с копието на Рансъм, забито в една от страните му, влачейки след себе си въжето, дълго няколкостотин метра, старото чудовище се доближило до кораба, когато започнала бурята, и било уловено от лодката на Кофън.

Товарът на „Летящият облак“ бил попълнен и корабът тръгнал за родината. Той се беше отбил в Хонолулу с единствената цел да научи нещо за нас от спрелите там китоловни кораби. В дълбочината на душата си никой не вярвал, че ще чуе нещо за нас. Затова и радостта била още по-голяма, когато така неочаквано ни видели.

След завръщането ни в Ню Бедфорд капитан Дринкуотър подели печалбата помежду ни. Всеки от нас получи много добра сума. Този път успех да посетя моята майка. Едва сега разбрах, че е болна, и за щастие навреме можах да ѝ помогна.

Вече имах основателна причина да продължа избраната от мен кариера. Този път майка ми протестираше по-малко. Тя дори не каза нищо против моето ново заминаване. Аз вече бях мъж. Изглеждаше, че се гордее с мен, в края на краищата тя се чувстваше щастлива, задето нейният син скитник се е завърнал при нея, макар още да не бях придобил почетно звание и положение.

Тя се гордееше с това, че е била жена на морски офицер, и може би сега се чувстваше малко унижена от съзнанието, че е майка на прост моряк. Ала дори да не изпитваше това чувство, за щастие имах възможност, преди да се сбогувам с нея, да ѝ съобщя новина, която се изля като балсам върху раната ѝ. Тази новина ми донесе писмо от Ню Бедфорд, писано от капитан Дринкуотър.

Драги Меси, сега готвя „Облака“ за нов лов на китове. Но този път искам да опитам щастието си в Атлантическия и

Индийския океан. И тъй, ако още се увличате от лова на китове и ако още се чувствате привързан към стария кораб, то мога да ви предложа едно място на него. Вече съм събрал хората си. Липсва ми втори офицер. Ако желаете да бъдете втори офицер, мястото ви е готово. То не ще бъде заето от друг, докато не ми съобщите. Сърдечно предан вам

Р. Дринкуотър

Р.С. Кофън този път няма да бъде с мен. Босток от „Дръзката Сара“ го покани и тази покана навярно го е съблазнила. Но аз се надявам, по-точно уверен съм, че неговото напускане не ще послужи за повод да ми откажете и вие.

Р.Д.

Думите „уверен съм“, подчертани от капитан Дринкуотър, ми поддърпаха тъй, както той желаше. Те ме накараха да приема предложението. Колкото и да се стараех да пробудя у себе си симпатии към Лидж Кофън, беше ми невъзможно.

Отговорих с писмо на Дринкуотър, че приемам неговото предложение, и му изказах своята признателност. На следващия Ден отпътувах и отново бях на борда на „Летящият облак“.

Но вече не бях прост моряк. На кораба бяха станали някои промени. Не само Лидж Кофън бе напуснал „Летящият облак“. Нямах го също третия офицер Гроуър заедно с много стари моряци. Напускането им не се дължеше на недоволство; в тях просто гореше желание за промяна, свойствена въобще на моряците, особено на китоловците.

Когато привършихме приготовленията, ние отплавахме за Атлантическия океан, за да преминем по най-късия път към Индийския. В случай че там няхахме успех, надяхахме се да попълним своя товар в Атлантическия.

Когато спряхме при Кейптаун, за да си набавим вода и провизии, узнахме, че край африканските брегове и особено около Мадагаскар били забелязани големи китове. Това известие бе достатъчно за нас, за да променим своите планове и да се откажем от намерението си да стигнем Кергеленовите острови, известни още под името „Острови на отчаянието“.

За място на нашата първа обиколка избрахме Мозамбическия пролив. Незабавно се отправихме нататък с надеждата да срещнем китове. Но скоро разбрахме, че всички слухове за съществуването на китове

край африканския бряг са били пускани само с цел да ни заблудят.

Китоловците от Кейптаун заминали направо за Кергелените и не искали чужденците да им отнемат част от плячката.

Подразнени от несполуката в Мозамбикския пролив, решихме веднага да напуснем тези места и да следваме нашето първоначално намерение. Но тъй като имахме нужда от провизии, отбихме се в едно от африканските пристанища; беше бедна португалска колония.

Капитанът слезе на брега, за да разбере, преди да е пуснал кораба на котва, дали ще намерим тук каквото ни трябва. Аз го придружих в лодката. Предполагахме, че ще свършим работата си за един-два часа.

Колко малко познавахме всички мъчнотии, дето умее да създава португалската дипломация! Във всеки случай получихме урок, много по-продължителен и неприятен, отколкото се надявахме. В това глухо ъгълче на владенията на португалския крал административната рутинна процъфтяваше така, както и в Лисабон. Нито една сделка не можеше да се направи без санкцията на властта; митническата власт се явяваше в лицето на цял рояк бърбиви чиновници, които по цял ден клюкарстваха. Поради тяхното безделие капитанът изгуби цял ден, без да свърши нещо.

Аз оставих един моряк при лодката, а на останалите позволих да слязат на сушата, да се пораздвижат. И сам последвах техния пример. Няколко часа се разхождахме из колонията, като се угощавахме с портокали и тропически плодове, наблюдавахме и изучавахме хората, известни под името „португалски етиопи“.

Ала привечер, заситени от изядените плодове и съзерцанията си над местното население, ние се върнахме при лодката, очакващи капитана. Той дойде по тъмно само за да ни съобщи, че още не е свършил и възнамерява да ношува на сушата.

– Откарайте лодката, Меси – каза ми, – и гледайте корабът да бъде готов да влезе в пристанището утре рано. По пътя – прибави той – наех този лоцман, за да го въведе в пристанището. Ще направите добре, ако вземете човека със себе си.

При тези думи той ни представи един човек, който вървеше подире му със ситни крачки. Беше тъмнокож метис, шапката му беше широка като разперен чадър. Носеше звучното име сеньор Салвадор.

Капитанът ми даде своите разпореждания, като ни съветваше да бързаме, докато се виждат корабните огньове, тъй като небето започваше подозрително да се замъглява от обратната на вятъра страна.

Аз видях заплашителното небе, не по-зле го видя и сеньор

Салвадор, който бързаше заедно с нас.

Доведен от капитана, той се настани в лодката. Въобразявайки си, че говори английски, сметна за свой дълг да ни покаже знанията си:

– Лош време иде, гледайте надолу.

Един стар моряк, който знаеше португалски толкова, колкото сеньор Салвадор английски, също поиска да покаже своя лингвистичен талант:

– Ще духа, мислите? Вятър много, нали така?

– Вятър, не, не, няма много – самоуверено отвърна лощманът. – Много, много вода.

– Вода! Ако е само това, нека вали дъжд – не сме нито от захар, нито от сол. Погледнете корабните огньове, господин Голяма шапка, ние не сме далеч.

– Да, да! Моя знае. Вие да ходим напред.

През време на този изящен диалог бързо се носехме над спокойните вълни, като ги разсипахме със силните и правилни удари на веслата.

След малко лодката започна да танцува – по това разбрахме, че вече сме излезли от залива и се намираме в открито море. Настъпи нощта, особено мрачна поради облаците, покрили небето. Едри редки капки дъжд падаха върху нас и предвещаваха истински тропически порой.

Напразно напънах зрението си и гледах на всички посоки, но не виждах корабните огньове. Бяхме вече далеч в морето, но никаква светлина не се виждаше. Лощманът седеше до мен в задната част на лодката. Когато моето лице се приближаваше до неговото, виждах изписана загриженост и тревога. Очевидно положението не му харесваше.

– Какво мислите за това, сеньор Салвадор? – попитах го аз, като немилостиво извъртах думите.

– Че ние по-добре да се върнеш на сушата! – беше неговият съвсем неутешителен отговор.

– Но това е невъзможно, сеньор. Още не сме се опитали. Не е хубаво така скоро да падаме духом. Момчета – обърнах се аз към моряците, – аз знам къде е корабът или поне къде трябваше да бъде. Ние сме на прав път, да вървим напред и скоро ще срещнем огньовете.

Ала светлините на „Летящият облак“ не се появиха. Минахме още два километра. Нищо! Ни най-малък проблясък на светлина, която да зарадва нашия поглед и сърцата ни.

Заповядах на хората си да престанат да гребат и да гледат, дали няма да забележат нещо. След това дадох заповед да се вдигне фенерът, за да привлече внимание, но ничий сигнал не отвърна на нашия.

Вълните растяха; освен дъжда, който ни заплашваше, силният вятър увеличаваше вълните и пенеше морето.

И когато благоразумният Салвадор отново ме помоли да се върнем на сушата, не спорих дълго. Нямах и това право. Нает като лоцман, той поемаше върху себе си цялата отговорност за това, дето би се случило с нас. Ние трябваше да му се покорим, това сваляше от мен всяка отговорност. А освен това, мисля, че виждайки бурята, която започва, първият офицер е длъжен да потърси край брега по-безопасно място за през нощта. Дори и да знаехме къде се намира „Летящият облак“, би било голямо неблагоприятие да го търсим в такова време с нашата орехова черупка.

Тези мисли ме накараха да извикам:

– Обръщай!

Глава четиринадесета

След като променихме посоката и се отправихме към брега, изпаднахме в същото недоумение. И в тази посока нямаше никаква светлина, която да ни ръководи.

Когато напуснахме пристанището, бяхме заобиколили група скали, които сега скриваха от погледа ни градчето с неговите три или четири мъждиви фенера. Трябваше да търсим пътя в тъмнината.

Голямата шапка ни беше по-полезен сега, отколкото когато ни водеше в открито море, тъй като, изглежда, познаваше до най-малки подробности брега. Като нямаше възможност добре да вижда в тъмнината, той ни водеше благодарение на своя слух. Това, дето чувахме и той, и ние, будеше нашето безпокойство. Морето реवेशе и се биеше о брега. Бялата линия на прилива показваше мястото, където се разбиват вълните; тя се виждаше поради фосфоресценцията в тъмнината.

Като венец на неприятностите дъждът се изливаше сякаш из ведро и ни ослепяваше. За минути бяхме измокрени до кости, което не ни безпокоеше много поради тропическата горещина. Тревожеше ни най-много глухият рев на морето, разбиващо се в брега, както и необходимостта да изгребваме водата от лодката, за да не потъне.

Вече изнемогахме да гребем и да изхвърляме водата, когато забелязахме светлина на брега.

– Това е моята къща! – извика сеньор Салвадор, щом забеляза светлината. – Гребете натам, сеньори. Направо, все направо!

Питах се дали ще бъде благоразумно да последваме този съвет? Все пак Голямата шапка беше пристанищен лоцман и сигурно знаеше какво говори. Заповядах да гребат към светлината.

Дванадесет размаха на веслата и ние се видяхме обкръжени от всички страни с разпенени вълни. Явно на това място вълните се разби- ваха в някаква подводна скала, и то с такава сила, щото можехме да се смятаме за загинали, ако се приближим още малко.

– Назад! – изревах гръмко, колкото можех. – Гребете назад!

Гребците изпълниха тази маневра и скоро бяхме във от всякаква опасност. Обърнах се към лоцмана, за да му поискам обяснение, но той беше изчезнал. Мястото, където седеше, беше празно.

Дали беше още в лодката? Обърнах се да попитам моряците – в тази дълбока тъмнина той спокойно можеше да се премести незабелязано. Но всички отговориха, че го няма, и бяха учудени не по-малко от мен от тайнственото му изчезване.

Бяхме разтревожени от случилото се, защото мислехме, че нещастният човек е паднал от борда и е загинал във водовъртежа. Вероятно силният тласък при промяната на движението го е накарал да изгуби равновесие.

Беше ми особено тежко, тъй като се смятах неволен виновник за неговата гибел. Вслушвахме се с най-голямо внимание. Но какво беше нашето удивление, когато един глас, който съвсем не приличаше на гласа на човек в отчаяние, весело извика сред шума на вълните:

– Лека нощ, сеньори! Вие обиколите скали и ще видите светлината на пристанището. Още километър и вие сте в безопасност! Лека нощ!

Нямаше съмнение, че говори сеньор Салвадор, както нямаше съмнение и в това, че той беше в безопасност, на твърда земя. Но как беше преплувал това бурно море? Това беше истинска загадка. Само можехме да правим предположения: че много добре познава брега, особено близо до своя дом, и знаеше как да заобиколи водовъртежа.

Ала какво го накара да ни напусне така внезапно, дори без предупреждение? Защо го направи? Но сега не беше моментът да мислим за това. Най-важно за нас беше да заобиколим скалите и да стигнем до безопасно място. Последвахме съвета на лоцмана.

Удвоихме усилията си и най-после за голямо наше облекчение видяхме светлините на пристанището. Доближихме се, спряхме, привързахме лодката и се отправихме по брега да търсим някъде подслон.

Стигнахме в града мокри като мишки. Когато минавахме край една глинена колиба, забелязахме, че нейните обитатели сякаш не спяха.

През тесните прозорчета без рамки излизаше светлина. Чуваше се шум от много гласове и звуци от струнен инструмент – банджо или мандолина. Като не успяхме да видим наоколо по-прилично помещение, влязохме в тази концертна зала, но не да се наслаждаваме на музиката, а само да се подслоним и да се поизсушим, ако случайно имаше огън.

Почукахме на вратата. След няколко минути тя бе отворена от чернокож с гигантски ръст, тип на истински мозамбикски негър. Той ни попита на своя жаргон какво желаем. Преди да му отговорим, до него се появи друг, можете да си представите нашето учудване, когато в негово лице познахме лощмана, който така безцеремонно ни напусна.

Той вече беше успял да се преоблече празнично.

– А, сеньори – произнесе той, като отвори уста до уши, – тук който виждате дошъл преди вас. Щастлив да ви видя, заповядайте, влезте всички. Може тук много човечи, но ние намерим място за вас. Ние малко танцувахме. Вие танцува с нас.

Той беше твърде скромнен, когато казваше „много човечи“. Трябваше да каже „прекалено много“. Тук просто можеше да се задушиш. Присъстващите бяха невероятна смесица от лица, каквато е възможно да се срещне само в португалска Африка. Имаше от всички цветове – от бледожълтия до черния като ахат. Дамите също бяха от всички цветове. Бяхме попаднали на фанданго – с други думи, на бал, – където се събират всички класи на мозамбикското население.

Колибата беше изпълнена с изпарения и толкова силна миризма, че не се решавахме да влезем. Но вече стъпили на прага, беше неприлично да си отидем.

След като приехме колкото можехме любезно поканата на сеньор Салвадор, ние го последвахме. Веднага забелязахме, че в своя кръг той беше важна личност и свободно се разпореждаше с наредените ястия. Угощението се състоеше от различни плодове и, трябва да признаем, сеньор Салвадор се отличаваше с шумно гостоприемство. Имаше и ракия от евтино качество, която бе способна да разстрои стомаха и на най-здравия китоловен.

Щем не щем, трябваше да опитаме ракията; търпеливо понасяхме това зло, макар и да не можехме да сдържим гримасите си на отвращение.

Сеньор Салвадор не можеше да си намери място от радост и се стареше всячески да ни окаже внимание.

Използвах случая да го попитам как се е озовал тук и как успя да мине през водовъртежа. Той отговори, че да се преплува водовъртежът

от човек, който е свикнал, е лесна работа.

Но както е известно, на бал не може да се говори продължително и той не ми даде повече обяснения.

Когато излязохме от танцувалната зала, отново заговорихме за това. Оказа се, че той преплувал тясното проливче, докато ние обикаляхме полуострова.

– Но защо ни оставихте?

– Ах, сеньор, вие не знаете защо? Моят дом е на другия страна, вие видя. Моята жена у дома. Аз искам да я заведа на фанданго. Тя сега е тук. Ваша милост ще ми позволи да му го представя.

И аз бях представен от сеньор Салвадор на жена му. Тя беше твърде жива, кокетна, жълта кварталонка.

Казах ѝ, че тя е единствената виновница за нашите бедствия, тъй като от желание да я заведа на фанданго нейният мъж ни изведена лъжлив път.

Както аз, така и моите другари мечтаехме да се махнем колкото се може по-скоро от тази колиба. Залата беше препълнена: във въздуха, се стелеше мъгла, миришеше на мокри дрехи и тютюнев дим. Към всичко това се прибавяше и неприятната миризма на ракията, и специфичният мирис на туземците.

Всичко това ни лишаваше от удоволствието, че присъстваме на истинско фанданго.

Ние избягахме при първия удобен случай независимо от очарованието на сеньора Салвадор и мисълта за проливния дъжд, който ни очакваше навън.

Весело приемайки новия душ, ние се отправихме към центъра на града с намерение да потърсим по-прилично място за подслон. Още не бяхме стигнали площада, когато видяхме една къща, която рязко се отличаваше от другите по своята архитектура. Край нея имаше отворена пристройка. Решихме, че тази барака е достатъчно удобна за нас. Все пак тя беше надеждна защита от дъжда, по телата ни вече не бе останало сухо косъмче.

Нощта беше гореща и направената водна баня ни освежаваше донякъде. Ала за нещастие тук срещнахме и москитите.

И те като нас търсеха защита от дъжда под тази сушина, но бяха нелюбезни и се възползваха от случая, за да ни хапят непрекъснато. Нито за миг не можахме да затворим очи.

Зората прогони тези насекоми, както прогонва злите духове. Тогава се изтегнахме на сламата, дето намерихме тук, и моментално

забравихме всичките си неприятни преживелици.

Съвсем изтощени от нощните премеждия, спяхме, докато слънцето бе отишло високо. Когато се събудихме, се постаряхме да се пооправим, а преди да се върнем на кораба, реших да се видя с капитана. Сега, през деня, не беше трудно да го намерим.

Изпратих хората към лодката и се канех да отида да го търся, когато един прозорец на голямата къща се отвори и се показа лицето на капитан Дринкуотър. Той протегна шия и с голямо учудване се вгледа в мен.

И аз бях не по-малко учуден от него, но преди да отворя уста, той извика:

– Слава Богу! Вие сте тук, Меси! Какво ви доведе насам? Надявам се, че нищо не се е случило на „Летящият облак“?

– Надявам се, че не, капитане, аз не мога да отговарям за това.

– Как така не можете да отговаряте? Защо?

– Защото не съм бил на кораба, откакто се разделихме с вас.

– За какъв дявол не сте били там! Обяснете, Меси! Разказах подробно всичко, което се беше случило с нас вечерта, и за поведението на сеньор Салвадор.

– Много странно – замислено произнесе капитанът, – че той така внезапно е избягал, без да говорим за опасностите, на които сам се е изложил. Но аз мисля, че добре знае своята работа и не е рискувал много. А защо му е трябвало да рискува, когато нищо не го е заставяло да направи това?

Тъкмо исках да му предам обясненията, които бе дал сам лощманът, когато капитанът извика:

– Дявол да го вземе! Струва ми се, зная защо е постъпил така този хитър негодяй!

С тези думи той изчезна от прозореца. Аз останах на мястото си учуден, очаквайки капитанът да слезе. След като се сбогува набързо с хазаина си, той дойде при мен.

– Мистър Меси – извика, щом слезе, – не видяхте ли кесията в чекмеджето при кормилото, малката платнена кесия?

– При кормилото на лодката?

– Разбира се, на лодката!

– Не, капитане, не съм я забелязал.

– Там имаше кесия. Да отидем да видим дали е още там! И без да даде по-нататъшни обяснения, той бързо закричи.

Лицето му бе почервеняло и изразяваше силно вълнение. Без да

разбирам нищо, вървах подир него.

Когато дойдохме до лодката, заварихме моряците при веслата, готови да отплават. Немалко труд бяха хвърлили да я приведат в ред и да изхвърлят водата, която се беше насъбрала през деня. Това обстоятелство силно заинтересува капитана. Неговият поглед веднага се устреми към сандъчето и той се обърна към моряците със същия въпрос, дето преди малко бе задал и на мен.

Ала получи същия отговор. И те не бяха виждали платнената кесия нито на кормилото, нито на друго място.

– А-а – извика капитанът, съпровождайки своето възклицание с друго, приличащо на селска псувня, – сега зная защо сеньор Салвадор ви е оставил през нощта! Отлично! Ще го хвана този негодник, колкото и да е хитър. Няма да вземем оттук провизии. Ще отидем до остров Свети Мавриций и няма нужда „Летящият облак“ да влиза в залива. Сеньорът не ще знае за това и ще му дам такъв урок, какъвто заслужава. Надявам се, той пак ще дойде при нас в качеството си на лоцман. Кълна се в Йосафата, ще му се отплатя така, както никога не се е надявал!

Тъй като капитанът, говорейки всичко това, се обръщаше към мен, то аз се осмелих да го попитам дали кесията не е съдържала нещо скъпоценно.

– Разбира се – отвърна той, – в нея имаше нещо скъпоценно; не бих вдигнал шум за нищо.

– Може би пари?

– Да, пари. Двеста испански долара, двеста прекрасни долара. Уверен съм, че сеньор Салвадор ги е пипнал. И съвсем не съм учуден, че се е показал така великодушен към вас на бала. Могъл е да бъде разточителен след такъв сполучлив лов.

– Но – прекъснах аз капитана – нима не можете да го арестувате и да го предадете на съда?

– Защо? Нямам друго доказателство за вината му освен присъствието му на лодката. Но дори да имах доказателства, ясни като ден, той ще излезе от това дело чист като сняг. Достатъчно е да си поделят доларите със следователя. Но нима ние имаме възможност да стоим тук месец или година за двеста долара? Не! Мога само по един начин да накажа този крадец, както той заслужава; да го заставя да поеме задължението да ни бъде лоцман. Страх ме е само да не откаже. Имам основания да мисля, че вече няма да го видим... Ах, дявол да го вземе, ето го и него!...

И наистина беше той! На около петдесет метра от нас и бързо

приближаваше със ситни крачки.

След по-малко от минута вече се покланяше с достойнството на Честърфийлд. Изражението на лицето му беше спокойно, приветливо, усмихнато като на човек с чиста съвест.

Владеейки се напълно, капитанът отвърна на неговия поклон и любезно проговори:

– Здравейте, сеньоре! Току-що узнах, че не ви е вървяло тази нощ и не сте успели да видите огньовете на „Летящият облак“. Сега ще ви върви по-добре! Да влизаме в лодката!

Лоцманът доверчиво тръгна след нас и ние пресякохме залива по права линия. Излизайки от залива, видяхме „Летящият облак“ и след половин час бяхме на кораба.

На палубата се разигра много интересна сцена, в която участваха капитан Дринкуотър и лоцманът.

– Предполагам, сеньор Салвадор, че сте се мислили за много хитър през последната нощ, когато откраднахте кесията?

– Каква кесия, капитане? – най-невинно попита лоцманът. На пас, зрителите, този тон ни се стори пресилен.

– О, малката платнена кесия, дето сте взели от чекмеджето до кормилото, преди да се хвърлите в морето. Помните ли?

– Santos Dios, капитане! Вие говорите една загадка! Мене не знае нищо, нищо!...

– Скоро ще узнаете – отвърна капитанът, като заповяда да вдигнат платната.

За миг платната бяха разпуснати и корабът тръгна в открито море.

Разговорът продължаваше.

– Да, сеньор Салвадор, вие откраднахте кесията, а в нея имаше двеста долара – говореше капитанът. – Но успокойте се, аз мисля, че ще ви накарам да ги изработите и по този начин ще ми ги изплатите. Не ще си отидете оттук, докато не ми изплатите и последния долар.

Виждал съм в живота си много учудени хора, но никога не съм виждал толкова искрено и дълбоко учудване, а може би така добре изиграно, както върху лицето на португалския лоцман.

В първата минута той протестираше против обвинението и неговият глас беше толкова искрен, че изглеждаше грешно да не му се повярва. Той падна на колене и притисна ръце към гърдите си:

– Сеньор капитан, аз не съм виновен! Моя не взел ваша кесия, нищо, нищо не видял!

Ако това беше комедия, то лоцманът беше чудесен актьор. Никога

подражанието на истината не е било така близо да самата истина.

Ала капитанът не се поддаде. Той беше глух към всички молби на обвиняемия и изискваше точно изпълнение на своето решение. Корабът летеше напред въпреки жалбите и протестите на сеньор Салвадор.

Но едва бяхме изминали дванадесет възли, когато в настроението на капитана настъпи обрат в полза на обвиняемия. В края на краищата този човек може би беше невинен. От международна гледна точка това поведение на капитана можеше да има лоши последици. Тези мисли на караха Дринкуотър да освободи пленника и да го пусне да се върне назад с крайбрежния кораб, който срещнахме.

Всички, от първия до последния, бяхме убедени, че този лоцман е крадец. Но с течение на времето променихме мнението си за него и много съжалявахме, заедно напразно го обвинихме. След няколко седмици, когато се наложи да се ремонтира лодката, намерихме кесията с двестате долара на дъното на задната част на лодката.

Глава петнадесета

Излязохме на север от Мозамбикския пролив, за да опитаме щастие то си във водите на изток от Мадагаскар.

Капитан Дринкуотър се отказа тази година да отиде до островите Кергелен; първо, за това, че сезонът беше в разгара си, а също, защото бе узнал, че при Маскаренските острови се бяха появили голямо количество китове.

Това той бе узнал от човека, у когото бе ношувал и който току-що се беше върнал от остров Мавриций. Капитанът бе решил да се възползва от неговите сведения.

Ала едно нещо вече бе решил твърдо – да не спира на португалските пристанища.

Този път не се излъгахме. Макар че когато се говори за лов на китове, никога не се споменава за Индийския океан на изток от Мадагаскар, там ние срещнахме много китове. Провървя ни и „Летящият облак“ бе така натоварен, щото неговата ватерлиния бе по-ниско от повърхността на водата.

Вече мислехме за връщане и подреждахме в трюма нашия лов. Обикновено с това се занимава вторият офицер, който е и отговорен за неговата изправност.

Но капитан Дринкуотър не искаше да довери никому тази работа и

се зае сам с нея.

Облечен с платнен костюм, той влезе в трюма. Вече бяха наредени няколко тона, когато чух вик:

– Меси, изпратете ми номер четиридесет и две!

– Да – отвърнах аз и започнах да търся четиридесет и втори номер между бъчвите.

Вятърът в това време беше силен, морето неспокойно и вълните го-неха напред „Летящият облак“. Още неравномерно натовареният кораб чувствително се наклоняваше на едната си страна. Когато спуснах поисканата бъчва, корпусът му изпраща и в трюма се чу бумтеж, после вико-ве. Разбрах, че се е случило нещастие.

Затичах се към входа, за да видя какво се е случило, когато чух глас, който отчаяно казваше:

– Той е ранен, опасно ранен!

– Кой? – извиках аз от входа. – Кой е ранен?

– Капитанът, мистър Меси, върху него падна бъчва!

С един скок бях долу при моряците. Те с мъка отместиха тежката бъчва, стремейки се да освободят крака на капитана, притиснат между бъчвата и стената на кораба.

Нямаше нужда да питам какво се е случило. Очевидно при рязкото завиване на кораба една от горните бъчви се е търкулнала върху крака на капитана. Неговото инстинктивно движение настрани го е спасило от смъртта, но кракът му беше стиснат като в преса.

Раната беше тежка, в това нямаше никакво съмнение. Капитан Дринкуотър не беше слаб човек, който лесно се плаши. Само стонове-те му, след като го освободихме, говореха колко ужасни са страданията му.

Най-предпазливо го пренесохме в каютата му, а аз го последвах.

Тъй като бях живял по-дълго заедно с него, отколкото старшият офицер, бях по-близък с капитана и поех задължението да се грижа за него. Но когато го разсъблякох, за миг пожелах друг да е на моето мя-сто. Раната беше ужасна: кракът се оказа счупен по-горе от коляното. За щастие коляното и ходилото бяха здрави.

Само по вида на раната можеше да се предположи, че костта е строшена.

– Да, тя е раздробена на хиляди парченца – произнесе стенещ капи-танът. – Ето на какво станах след двадесет години китоловна работа. Ужасно е да завършиш така, като мишка в капан! Кълна се в Йосафата!

– О – извиках аз, – не говорете за смърт. За това и дума не може да

става. Успокойте се, ще се поправите.

Да си призная, сам не вярвах на думите си. Гледайки този подут, зачервен крак, имах много малка надежда за неговото оздравяване. Още повече че на борда нямаше нито един човек, който да има поне малко понятие от хирургия.

Чувствах пълно безсилие. Старшият офицер също не знаеше какво да прави. Най-после решихме, че ще бъде най-добре да отидем до най-близкото пристанище. Там щяхме да намерим хирург. Насочихме се към остров Свети Мавриций.

Превързахме както можахме раната и се помъчихме да ускорим пътуването. За нещастие френският остров се намираще на повече от петстотин километра и ако вятърът беше благоприятен, пътуването щеше да трае няколко дни. Ако пък вятърът се обърнеше, можеше да плаваме и няколко седмици.

Нищо не разбирам от рани, но ми се струваше, че положението на капитана се влошаваше с всеки час – появиха се и признаци на възпаление.

Офицерите се съветваха с най-опитните хора от екипажа и дойдоха до убеждението, че единственото средство да се спаси капитанът, е да му се отреже кракът.

Но кой щеше да извърши операцията? Този въпрос дълго стоя без отговор.

Най-после събрахме всички хора от екипажа и по предложение на старшия офицер аз се обърнах към тях с въпроса:

– Момчета, не е ли присъствал някой от вас на ампутирание на крак?

Мъртво мълчание се възцари за няколко секунди. После задните редици се раздвижиха, измежду моряците излезе напред черна къдрава глава.

– Аз, мистър Меси, съм видял ампутация, да!

Това беше нашият готвач от Виржиния, почтеният негър, когото на смях наричаха доктора.

– Аз съм присъствал на една ампутация – продължи той, – когато бях готвач на „Свобода“.

– И помните как я извършиха? – попитах го аз.

– Помня, мистър Меси. Ампутацията извърши старецът, самият капитан на „Свобода“, Гренер. Аз му помагах! Подавах му инструментите, да! Да, аз превързвах жилите! Да, да! Аз вършех всичко това.

– И пациентът се оправи?

– О, да, да! В края на краищата не е трудно да се отреже крак, да!

Негърът говореше с такава увереност, че ни внуши мисълта да предоставим на него да направи ампутацията. Самият капитан беше на това мнение и ни молеше само да не го мъчим дълго. Той беше уверен, че ще умре, ако не му отрежем строшения крак.

Ние се решихме на операцията.

Никога в живота си не съм поемал, струва ми се, по-тежка отговорност. Разбира се, не взех сам това решение, но според мълчаливото съгласие бях длъжен да наблюдавам тази операция. В случай че бъде несполучлива, щяха да ме обвинят в престъпление, а дори да станете сполучлива, то какво ужасно зрелище би било да видиш този мъжествен моряк да куца с дървен крак. За него това беше равносилно на смърт.

Но втори изход нямаше. Капитанът сам не виждаше друго спасение, освен кракът му да бъде отрязан.

След като свършихме съвещанието, влязох в неговата каюта, съпроводен от „доктора“ и един или двама помощници. Правех усилия, за да се овладее. Но това ми се удаваше лошо. Ръцете ми трепереха, когато изваждах инструментите.

В това време негърът, за да ме ободри, ми разказваше подробно как старият капитан направил ампутацията. Ако се вярва на негъра, капитанът на „Свобода“ станал хирург по неволя. Ала негърът напразно ме ободряваше. Колкото повече приближаваше решителният момент, толкова повече аз се обърквах.

Почти ми стана лошо, когато видях разположените на масата уреди на мъчението.

Като виждаше моята нерешителност, „докторът“ се обърна към мен с безобиден тон:

– Как мислите, мистър Меси, да изпием ли нещичко, за да добием храброст?

Казах да ни донесат две чаши грог.

Изпивайки своята чаша, се почувствах по-добре и бях готов да започнем. Негърът вече чакаше. Изтръпнах при мисълта с какво равнодушие ще работи с триона. Несмутим, той като че се готвеше да реже дърва за печката.

– А вие не мислите ли, че на пациента трябва да се даде да пие? Това би го ободрило.

Съгласих се. Капитанът изпи жадно поднесеното му питие, знаейки защо го карат да пие.

От него ни отделяше само една полуотворена врата и той можете да чува всяка наша дума, да вижда нашите приготовления.

– Сега – произнесе негърът с дяволска усмивка – мисля, че можем да започнем.

Той говореше с авторитетен тон, гледайки на мен като на свой помощник. Очевидно бе, че приемаше върху себе си цялата отговорност.

Още минута и капитан Дринкуотър щеше да се прости с крака си. Но неочаквано се раздаде вик: „Кораб!“

С един скок бях вече горе. Започнах да се вслушвам така внимателно, като че ли моят живот зависеше от това, дето щях да чуя.

Чух само неясен говор. Караулният беше твърде високо над мен. Ала първият офицер се наведе и извика:

– Кораб, Меси! Голям кораб. Часовият предполага, че е военен. Подадох сигнал, че желаем да говорим с тях.

– Слава Богу! – извиках аз в порив на радост. Приличах на човек, който се пробужда от ужасен кошмар.

Ако това бе военен кораб, то, разбира се, на него щеше да има хирург или който и да е друг, способен да оперира капитан Дринкуотър.

Когато се върнах да съобща на капитана какво става, негърът ме попита дали вече да пристъпи към работа. Това човекоядско нетърпение ме накара да изляза от кожата си и му отговорих, че скоро ще дойде истински хирург.

Неговото лице стана мрачно и недоволно като на доктор, когото заменят с друг.

Това вече съвсем ме възмути и без да се церемоня повече с него, го изпратих в кухнята при неговата готварска печка.

– Драги капитан Дринкуотър, нося ви добро известие. Видяхме кораб, очевидно военен, така че, ако днес ви е съдено да загубите крака си, ще го загубите по всички правила на хирургическото изкуство.

– Това е все пак утешително, мили мой!

Неговото лице се проясни при мисълта, че ще бъде опериран правилно. След като оставих при болния домакина на кораба, аз отново се качих на палубата, за да видя какъв е корабът. Той действително се окажа малък военен кораб с френски флаг.

Скоро вече бяхме на разстояние, от което можехме да говорим.

– Ей, какво желаете? – закрещяха от военния кораб.

– Доктор.

– Веднага ще изпратим.

Отговорът бе достоен за тази нация, стояща начело на цивилизацията. Веднага бе спусната лодка, която се отправи към нас. След десет минути се доближи до борда. В лицето на човека, седящ в задната част

на лодката, познах ученика на Ескулап. Никога в живота си не бях срещал такъв хирург. Нисък, съвършено плешив, с огромна брада. Но в очите му блестеше ум и аз разбрах, че можем да му се доверим.

Когато му протегнах ръка, изпитах желание да го притисна до сърцето си, тъй като в неговите ръце бе животът на капитана, който ми бе така скъп, както моят собствен живот.

Поведох го към каютата на капитана и пътьом му обясних каква е работата. Но нямаше нужда да се впускам в подробности. Той от пръв поглед разбра всичко. В дълбочината на душата си мислех, че прегледът трябва да бъде по-внимателен. Дали не сметна случая за безнадежден? Ала изразът на лицето му не оправда моите опасения.

– Е – казах аз, като го заведох в съседната стая. – Можете ли да извършите ампутацията?

– Ампутация! – с учудване извика той. – Защо? Защо става дума за ампутация?

– Нима не е необходима ампутация, за да го спасим?

– Не, господине. Така, както не е нужна ампутация на главата му.

– Не са ли счупени костите?

– Разбира се, че не. Костта е цяла. Една хубава превръзка, ето всичко, което е необходимо. После почивка и търпение. Бъдете спокойни, господине. След месец ще бъде напълно здрав.

Въпреки неговата ужасна брада този път здраво прегърнах дребния човек и го целунах по двете страни. Думите му, може да се каже, ми върнаха живота.

Докторът превърза капитана и нареди да му се дава от лекарството, приготвено собственоръчно от него. След това ни даде точни и ясни инструкции как да се грижим за болния и накрая се сбогува.

Неговото предсказание се изпълни. След месец капитан Дринкуотър вече беше на капитанското мостче на „Летящият облак“ и дори не можеше да се определи със сигурност кой е бил болният му крак.

От всички тези събития аз запазих дълбока признателност към дребничкия брадат хирург и непреодолимо желание да набия нашия готвач винаги, когато видех неговото черно лъскаво лице.

Глава шестнадесета

След като попълнихме нашите запаси в Порт Луи на остров Мавриций, ние се отправихме към друга част на Индийския океан.

Несполуката ни преследваше. Китовете, дето се появяваха край нас, не заслужаваха удара на копието ни.

Накрая капитан Дринкуотър, който напълно се бе възстановил, реши да отидем на запад, в Атлантическия океан, като се постараям да попълним товара на островите Тристан д'Акуня.

През време на своите пътешествия постоянно пресичахме Атлантическия океан, затова и не очаквахме особени приключения.

Това, което ще разкажа сега, едва ли може да се нарече приключение, по-скоро е епизод, но епизод, който се отрази тежко на мен и на моите другари.

В околността на Тристан д'Акуня ловът беше от плоскоглави китове, които не приличат на тези, дето срещнахме на север. Този път бяхме възнаградени за труда си. Действително това повече приличаше на спорт и забава, а не на работа. След няколко месеца и най-страстните ловци бяха преситени.

След няколко седмици товарът на „Летящият облак“ беше попълнен. Капитанът бе особено доволен. От момента, когато отново владееше крака си, той намираще особено удоволствие в това, да ходи по капитанския мостик и да се разпорежда. Когато и последният тон мас беше спуснат в трюма, той каза:

– Момчета, кампанията приключи и смело можем да кажем, че я приключихме добре. Сега трябва да отпразнуваме нашия успех.

Той даде заповед и палубата веднага бе превърната в театър, където всеки с увлечение изпълняваше своята роля. Там бяха всички стари моряци и офицери.

По силата на традициите и привилегиите, с които се ползва екипажът на китоловен кораб, това омешване ни най-малко не нарушаваше дисциплината. Щом празникът свършеше, всички заемаха своите длъжности: едни да се разпореждат, други да изпълняват.

Балът беше в своя разгар.

Лек ветрец тласкаше кораба, вълните тихо го полюляваха. Изведнъж часовият извика:

– Платно!

Разбира се, капитанът веднага попита от коя страна се задава и какъв вид кораб е.

– Просто една лодка – отвърна часовият.

– Лодка! – извика зачудено капитанът. – Но значи трябва да се вижда и кораб?

– Не, капитане, никакъв кораб не се вижда.

– Разгледайте хубаво, все някъде наблизно трябва да има кораб.

Настъпи дълго мълчание. Часовият гледаше на всички посоки и ние с любопитство чакахме резултатите от неговите наблюдения. Бяхме на петстотин километра на север от Тристан д'Акуня и знаехме, че наблизно няма никаква суша.

Ако бяхме срещнали тази лодка сред архипелазите на Тихия океан, не бихме ѝ обърнали внимание. Ала на запад, в Атлантическия океан, в тази водна пустиня, където островите Тристан д'Акуня и Нейтингейл се явяват усамотени оазиси, присъствието ѝ бе много странно.

Но дали тази лодка всъщност беше сама? Ето какво се питахме един друг, докато караулният продължаваше своите наблюдения.

След малко той отново заяви, че не се вижда никакъв кораб.

– Лодката с издигнати платна ли е? – попита капитанът.

– Да, капитане – отвърна караулният.

– Кой е в нея?

– Никой, капитане. Не виждам жива душа. Ако там има някой, то той трябва да е скрит под скамейката.

– Кълна се в Йосафата, това е много необикновено! – възкликна капитанът с тон на човек, когото карат да повярва в мистификация. – Лодка с платна и никой не я управлява! Меси, идете горе и вижте дали няма да откриете нещо.

Веднага застанах редом с часовия, който ми показва посоката и ми отстъпи далекогледа. Можех само да потвърдя неговите думи: лодка с платна и в нея няма никой или не се вижда никой.

– Е, Меси, какво има? – попита капитанът.

– За Бога, капитане, нищо не разбирам. Уверен съм, този отговор разочарова всички.

– Мисля, че е китоловна лодка. Движи се пред нас, в същата посока – продължих аз.

– И не виждате никакъв кораб?

Не отговорих веднага. Дотогава вниманието ми бе погълнато от лодката. Насочих далекогледа към хоризонта. Небето беше необикновено ясно, слънцето светеше ярко, морето беше спокойно, ала освен тази лодка не се виждаше никакъв кораб. Съобщих това на капитана.

Чух го как каза:

– Щом Меси не вижда нищо, значи нищо няма. Екипажът бръмчеше като кошер.

Ако предметът на нашето любопитство беше кораб, а не проста лодка, моряците биха си въобразили, че имаме работа с „Летящият

холандец“, кораба призрак, познат от морските легенди.

– Лодка с платна и никой в нея! – продължаваше капитанът. – Що за дяволска работа? Да я проследим, да видим каква ще е! Ей, Меси, тя какво направление държи сега?

– Все същото, капитане. Северно и пред нас.

– Кажете на кормчията какво трябва да прави и на лов! Преследването започна.

Наистина беше странно да срещнеш самотна лодка в океана, но още по-странно беше поведението ѝ. За нас тя бе истинска загадка. Изминахме няколко възли, като през цялото време сигнализирахме. Ала тя не отговаряше и като че ли не ни забелязваше. Наближавахме я, но не така бързо, както искахме.

Вятърът, макар и слаб, надуват нейното голямо платно и бързо я тласкаше напред, а на нашите корабни платна помагаше по-малко, бяхме и много натоварени.

Всичко това бе лесно за разбиране, но трудно ни бе да проумеем защо лодката така упорито иска да избегне срещата, като че ли не разбираше, че ще я настигнем. Дали наистина бягаше от нас?

Ако хората в нея бяха нещастници, изпаднали в беда, както бяхме помислили, тяхното поведение беше необяснимо.

Накрая дойдохме до убеждението, че имаме работа с престъпници; тогава всичко беше просто за обяснение. Негодници, които са напуснали своя кораб, след като са извършили някакво престъпление, може би и убийство, а сега бягаха от хората и правосъдието. Може би носеха със себе си доказателство за престъплението си – откраднати предмети, които не се решаваха да изхвърлят в морето.

Подобно на Каин те бягаха от небесния гняв, виждайки отмъстител във всеки срещнат кораб.

– Трябва да я заловим! – каза капитанът, който се чувстваше унижен, задето досега не сме настигнали лодката. Беше наистина засегнат, тъй като въпросът се отнасяше до бързоходността на „Летящият облак“.

– Представете си – говореше той, – една негодна орехова черупка да ни накара така дълго да я гоним! Това е смешно! Да поставим по-малко платна, как мислите, Меси?

– Както и вие, капитане. Китоловна лодка, излязла на лов.

Бях уверен в това и добре познавах този род лодки.

Моят отговор отново насочи мислите към хората от лодката. Работата се отнасяше до професионалната ни гордост. Ако това беше китоловна лодка, тогава не можеше да се допусне, че хората, съставлящи

нейния екипаж, са бегълци или престъпници. Досега нямаше такъв случай. Върнахме се към първоначалното си предположение, че имаме работа с изпаднали в беда. Но тогава защо бягаха от нас?

Преди да разрешим този въпрос, вятърът, или по-точно липсата на вятър, породиха нови усложнения.

Някои от екипажа многозначително поклащаха глава. Сред моряците очевидно се появи склонност към суеверие. И наистина странното поведение на лодката дават основания за това. Мнозина, ако имаха право на избор, биха се отказали от всякакво преследване.

Ала капитан Дринкуотър не вярваше в свръхестественото, по-точно не вярваше в нито. Възбуден от неуспешното преследване, той заповяда да се вдигнат всички платна.

– Кълна се в Йосафата! – извика той. – Движението на тази лодка е извънредно странно. Тя прилича на блуждаеща светлина. Ако това бе кораб, а не лодка, аз сам бих повярвал в края на краищата в „Летящият холандец“. Вдигнете още платна!

Но преди да вдигнат платната, стана нещо, дето правеше излишен този разкош. Вятърът се усили и с това благоприятстваше движението на нашия кораб, а забавяше хода на лодката. Разстоянието, което ни разделяше, намаляваше всяка минута. Оставаше ни да чакаме още съвсем малко, преди да разберем какво има там.

В отмяна на предишната си заповед за платната капитанът изкомандва:

– Топовен изстрел! Останалите сигнали не доведоха до никакво въздействие. Да видим какво ще кажат на това!

Нашето малко оръдие, напълнено отрано, бе изтеглено напред.

– Следете за резултатите, Меси! – извика капитанът, докато палеха фитила.

Чаках с далекоглед, насочен към лодката.

Още първият изстрел имаше ефект. Нямаше нужда да се повтаря! Преди да е замрял звукът, на кормилото се показа една глава, после друга при основата на мачтата и още две на борда.

– Какво виждате? – попита ме капитанът.

– Четири души, капитане, по-точно четири глави. Скоро една глава се повдигна над борда, показаха се плещи, а след това и цялото тяло.

Както се виждаше, човекът правеше последни усилия, за да се изправи. Видях как обгърна с едната си ръка мачтата, за да не падне. Със свободната ръка размахваше нещо подобно на кърпа.

Тримата останали също се повдигнаха и на свой ред сигнализираха. Те махаха с шапки или с някакви парцали. Скоро забелязахме промяна. Платното бързо падна, като че прерязано с нож. Лодката изведнъж спря като птица, ранена в крилото, после се завъртя и заскача над водата. Забелязах още двама души, досега закривани от платното. Бяха всичко шестима.

Тайната се изясни. Нямах нужда от далекоглед, за да разбере историята на тези нещастници. Беше достатъчно да си спомня какво се бе случило преди с мен самия. Бяха се заблудили в открито море и загубили своя кораб.

Да, точно така беше. Китоловна лодка с пълния си екипаж от шест човека.

Но що за хора бяха те! Същински скелети! Останали само кожа и кости, със смъртнобледи лица, с дълбоко хлътнали очи, горящи с неестествен блясък.

– Слава Богу! – извика капитанът. – До един са живи. Разбрах смисъла на неговото възклицание и причината за радостта му. Това бе ехо от старото възпоминание.

Той отново извика учуден:

– Елидж Кофън!

Бяхме учудени не по-малко от него.

– Елидж Кофън! – повториха всички, които познаваха предишния старши офицер на „Летящият облак“.

Наистина беше той, придържаш се с труд към мачтата. Колко бе променен! Дори се учудвам, че можахме да го познаем от пръв поглед.

– Боже! – извика капитанът. – Вие ли сте, Кофън? Вие ли сте, Лидж?

– Във всеки случай това, дето е останало от мен – отвърна той със слаб глас.

Този глас, излизаш сякаш от гроба, напълно отговаряше на неговото положение.

– Остана още малко, както виждате.

И нещастникът опита да се усмихне, ала това бе усмивка на призрак:

– Свещта догаря!

– Не, не! – с ободрителен тон извика нашият състрадателен капитан. – Защо ще се отчайвате сега? Скоро ще ви изправим на крака.

Капитанът веднага заповяда да ги вземат на борда на „Летящият облак“. Хвърлихме им въжета. Едва имаха сили да ги уловят и да

увиснат на тях. След няколко секунди ги изтеглихме на борда, тъй като не можеха да се покачат сами.

– Скоро ще ви изправим на крака! – повтаряше капитанът.

Това не бяха само думи. След няколко дни шестимата изтощени мъже бяха вече напълно здрави благодарение постоянните грижи на техните другари по занаят, които ги спасиха.

Това, което те ни разказаха, ние го знаехме предварително; това беше вечната история с незначителни изменения.

Глава седемнадесета

Вятърът беше благоприятен и ние дойдохме в Атлантическия океан до остров Възнесение. Спряхме там, за да се снабдим с вода, месо, зеленчук и плодове, без да споменавам за знаменитите костенурки на острова. Бяхме на две хиляди километра от дома.

Влизайки в определеното пристанище, ни срещна приятна изненада. Сред няколкото стоящи на котва кораби забелязахме кораб, на чиято мачта се виждаше надписът „Дръзката Сара“.

– Това е Босток! Той няма да се учуди, не! – смеейки се, каза капитанът. – Той не се съмнява, че му носим добри новини.

Когато „Летящият облак“ приближи към своя съперник, капитанът гръмки извика в рупора:

– Хей, вие от кораба! Изпратете ни лодка! Босток, имам подарък за вас.

Минаха няколко минути, преди капитан Босток да се реши да отговори. Без съмнение той подозираше в това някаква шега. Но сякаш предусещащ истината, отговори:

– Добре, Дринкуотър, ей сега ще изпратя лодка. Изпрати лодката веднага и нашите гости побързаха да се качат в нея.

Капитан Дринкуотър и аз ги съпроводихме. Приемът, дето екипажът на „Дръзката Сара“ оказа на своите другари, беше трогателен до сълзи.

Капитан Босток ни благодари горещо и ни оказа царско гостоприемство. Случилото се бе в състояние да примири и най-заклетите врагове, но Босток и Дринкуотър бяха приятели отдавна. Само едно нещо можете да ги настрои един срещу друг чий кораб е по-бързоходен. На тази тема имаше съперничество и дори ревност. Дринкуотър не можеше да забрави деня, когато „Дръзката Сара“ беше победила в Тихия океан

„Летящият облак“. Оттогава у него заседна мисълта да получи реванш. Може да се каже, че вече го бе получил, спасявайки екипажа на лодката, но той смяташе това за толкова просто и естествено, щото не можете да го смята за реванш.

Когато двамата си стиснаха ръцете, преди да се разделят, за да се отправят към едно и също пристанище, непоправимият капитан Дринкуотър не можа да се сдържи и каза:

– Е, мой стари Бост, нямате ли някаква поръчка в Ню Бедфорд? Вашите приятели може би ще се безпокоят, очаквайки ви, и ще се чудят дали ще ви видят отново?

– Благодаря ви, Дринк – отвърна капитанът на „Дръзката Сара“, – много съм ви задължен, ала вероятно, преди да бъдете в Бедфорд, ще замина за нова експедиция, прощайки се със своите приятели.

Последната дума остана у Босток: нашият капитан, който никога не се отличаваше с особена досетливост, наведе глава, но понеже предизвикателството бе хвърлено от негова страна, той пусна с усмивка една, макар и не много остра стрела. – Отлично, старче, ще видим!

Пътят от западния Атлантически океан за Ню Бедфорд и за другите северни пристанища на Съединените щати минава на изток от Бермудските острови; ние се изкачихме на север до ширината на тези острови. През цялото време морето бе спокойно. Всичко, изглежда, ни помагаше, за да бъде пътешествието ни напълно благополучно. Вече предчувствахме удоволствията, дето ни очакваха в нашия стар Бедфорд въпреки представката „Ню“, която очевидно противоречеше на това име.

Научихме, че през време на нашето отсъствие цената на маста се беше покачила, а тъй като „Летящият облак“ носеше пълен товар от първокачествена мас, разчитахме на добри печалби. Всеки от нас предвидително си ги разпределяше по своему.

Ала стотици километри ни отделяха още от Ню Бедфорд, а пред нас се разстилаше най-опасният океан.

Скоро трябваше да си спомним за това. Не бяхме стигнали още тридесет градуса ширина, ширината на Бермудските острови, когато противоположни ветрове ни увлякоха на запад и ни принудиха да се спуснем почти до Бахамските острови.

Ако бяхме попаднали на Гълфстрийм, лесно бихме се отправили на север, придържайки се по неговото течение, стига да имаше попътен вятър. Но нямаше и най-досадното бе, че се намирахме па запад от нос Хатерас и бяхме принудени да заобиколим този опасен нос.

Вятърът, който привечер духа във всички посоки, сега сякаш

събираше сили, за да ни принуди да вървим в определено от него направление. Той беше толкова силен, щото трябваше да приберем част от платната. По цялото протежение на брега виждахме разпенени вълни.

Ако „Летящият облак“ попаднеше сред тях, би загинал. Всички бяха на това мнение освен капитана. Той още не знаеше за опасността, тъй като беше още рано, а той заспа късно по причина, уви, добре известна на всички.

Когато се появи на палубата, погледна платната и извика:

– Защо е свалено средното платно?

Бях дежурен и му отговорих:

– Мисля, че е необходимо, вятърът се засилва.

– Ами, корабът може да носи двойно повече платна даже когато вятърът се превръща в буря.

– Погледнете тези вълни – казах му, показвайки крайбрежните рифове.

– Да ги вземе дяволът! „Летящият облак“ леко се подчинява на кормилото, той си играе просто...

Това венцехваление бе прекъснато от огромна вълна. Тя отхвърли кораба назад, в същото време друга го удари в борда и сигналната камбана започна сама да звъни.

Мислех, че последните вълни ще заставят капитана да се замисли за опасността, но се случи точно обратното. Той каза с доволен глас:

– Браво „Облак“, ти не се нуждаеш от хора, за да се измие палубата и да звъни камбаната!

Обръщайки се към брега, добави:

– Стариат Хатерас, сега вече знаем къде се намираме. И ако Дик Дринкуотър не се лъже, минали сме най-опасното място.

С радост чухме тези думи, ала те не разсеяха нашите съмнения.

Не бяха ли предизвикани те от сутрешната порция, дето той изпи, за да промие гърлото си? Сутрешната и вечерната порция можеха да го доведат до безразсъдство.

– Прибавете платна, Меси! – заповяда ми. – Иначе може да се помисли, че корабът маневрира с носни кърпички или с рогозки.

– Мисля, че корабът не е в състояние да носи още платна. Настояваше, като казваше, че той, Дик Дринкуотър, е човек решителен, че всички ще видят какво ще излезе от това и не бива да се бавим. Бе си втъпил да отпразнува Рождество Христово в Ню Бедфорд. Следователно бяха необходими платна, платна, още платна и още платна.

Моментът беше критичен. И аз почувствах облекчение, когато

дойде старшият офицер да ме смени от дежурство.

Може би той ще има повече щастие от мен и ще успее да убеди този полудял.

За щастие в същата минута караулният извика:

– Платно!

– Това е китоловец! – добави първият офицер. – Дявол да го вземе, това е „Дръзката Сара“.

Видът на „Дръзката Сара“ доведе нашия капитан до крайната степен на екзалтация. Такова беше впечатлението на всички от екипажа, дето знаеха за съперничеството между двамата капитани.

Въпреки бурното море и съседството на скалите беше ясно, че всички, както и самият капитан, желаят да се възползват от случая, за да се състезават със съперника. Даже първият офицер, когото смятах за доста благоразумен, бе увлечен като другите. Почти пожелах между нас в този момент да бъде Кофън с неговия непоклатим авторитет.

– Той се връща – извика капитанът – и застава неподвижно. Дали не му се е случило нещо?

После отново погледна с далекогледа.

– Не – продължи той, – нищо му няма на кораба. Какво мисли Босток, та стои на едно място?

– Може би – забеляза старшият офицер – „Сара“ не се чувства достатъчно силна да върви в такъв вятър. Това е хубаво за „Летящият облак“.

– О, да, този път сте прав! – каза капитанът, като се изчерви от удоволствие.

Думите на старшия офицер бяха така ласкави за „Летящият облак“.

– Ей сега ще покажа на Босток на какво е способен „Летящият облак“.

И той даде заповед да се вдигнат и последните платна. Тази заповед можеше да ни струва скъпо, ала никой не се осмели да каже и дума. Всичко бе изпълнено буквално.

Струваше ни се, че всеки миг корабът ще изскочи от морето. Водните планини се надигаха, тичаха след него и не можеха да го догонят.

– Внимавайте при кормилото! – извика капитанът на двамата моряци, стоящи пред колелото на кормилото. – Да се държи посока към мачтата на „Сара“!

– Предполагам, капитане, че нямате намерение да минете редом със „Сара“? – боязливо попита старшият офицер.

Забелязах как той започваше да проявява признаци на

безпокойство.

– Достатъчно близко е, за да поговорим – сухо отвърна капитанът.
– Това е моето намерение. Дайте ми рупора.

– Маневрата не е от леките – настояваше старшият офицер. – Помислете – при такова море!

– Великолепна маневра! Лесно ще я направя, стига кормчиите да не спят.

Двамата нещастни кормчии не мислеха и да спят, те имаха толкова много работа, без да се смята тревогата, която растеше от минута на минута.

Без нито дума повече капитан Дринкуотър влезе с рупора в ръка в една от висящите на борда лодки и седна с величествена поза.

През това време капитанът и офицерите на „Сара“ с недоумение се питаха къде отиваме. Имахме вид, сякаш преследваме някаква джонка с китайски пирати или малайска лодка от Целебес.

– Хей, кораб, кормилото наляво! По-скоро наляво! – крещеше капитан Босток. – По-скоро или ще скочите върху нас.

– Не се бойте, Босток! – отвърна в рупора нашият капитан. – Искаме само да ви покажем как „Летящият облак“ носи платната и как заобикаляме нос Хатерас!

И единствено от желание да противоречи добави:

– Кормилото надясно!

Кормчиите не смееха да не се подчинят. Ала „Облакът“ престана да се подчинява на кормилото и направи едно безумно завъртане в кръг. Хората с всички сили задържаха кормилото.

Затаихме дишането си. Самият Дринкуотър се изплаши. Той разбра безумието си и изскочи от своето опасно място в лодката. Но за щастие „Летящият облак“ отново се подчиняваше на кормилото.

И тъкмо навреме. Рисувахме да минем под задната част на „Дръзката Сара“ в минутата, когато нейният нос дълбоко бе потопен във водата. Лодката, в която бе седял капитанът, се разтроши на парчета след удар от кормилото на „Сара“. За миг капитаните бяха така близо един до друг, щото можеха да се ударят със своите рупори.

Когато прерязахме пътя на „Сара“ с бързината на препускащ с всички сили кон, капитан Дринкуотър извика през рупора:

– Как е работата, Босток? Не искате ли да ви потеглим малко с въжето?

И докато „Летящият облак“ се отдалечаваше от „Сара“, той крещеше:

– Довиждане, стари Бост, ще съобща на вашите другари в Ню Бедфорд, че ще бъдете там към Ивановден! Довиждане!

Капитанът на „Сара“ не отвърна нито дума, като че ли се боеше за своя безгрижен събрат.

А нашият капитан говореше с тържествен вид:

– Обещах на Босток, че ще му покажа нещо и ето – удържах на думата си!

За наш късмет вятърът стихна и се обърна на запад. Успяхме да заобиколим опасния нос преди залез слънце. Ала нито през този ден, нито през следващия ентузиазмът на капитана намаляваше. Той продължаваше да се гордее със своята победа.

Толкова по-ужасно бе неговото разочарование, когато влязохме в пристанището. Първият кораб, който той видя там, беше „Дръзката Сара“.

Неговото честно и весело лице побледня и се помрачи. А като венец на униженията му дойдоха виковете на капитан Босток, когато минавахме край „Дръзката Сара“:

– Вие ли сте, Дринк? Радвам се, че ви виждам, стари приятелю, и същевременно съм много учуден, тъй като не ви очаквах преди Ивановден.

Но лицето на капитан Дринкуотър бързо се проясни и с присъщото си добродушие той каза:

– Този път вие победихте, Босток. За да ви обезщетя за някои повреди, които ви причиних, каня ви да вечеряме заедно в „Еверест“. Просто умирам от желание да ям стриди.

– Аз също, Дринк. Отлично. Няма да закъснявам за срещата.

И той наистина не закъсня, както и офицерите от „Сара“ и „Летящият облак“. И мога да кажа, че съвсем не ни беше завладяла меланхолия. Това беше един от онези малки празници, които обичат да си устройват китоловците, особено когато се връщат от дълга и успешна експедиция.

Не мога да не спомена и още един, дори по-приятен празник – година след това, също след връщане от лов. И този път корабите отново се състезаваха, но вече не така близо един до друг и „Летящият облак“ пристигна много по-рано. Така Дринкуотър можа да отмъсти на Босток за миналогодишните подигравки.

А когато „Сара“ пристигна, той каза на Босток с присъщото си великодушие:

– Радвам се да ви видя, Бост! Елате с вашите офицери в „Еверест“ –

ще прекараме няколко хубави часове.

– Отлично, Дринк! – отвърна Босток, както и миналата година.

Този път ролите бяха разменени, ала събирането беше също така весело.

КРАЙ

© Майн Рид
© Георги Бакалов, превод от английски
© Теодора Ненова, превод от английски
© Леонид Паспалеев, превод от английски

Thomas Mayne Reid

Сканиране и начална редакция: vens, 2009
Редакция: soniamit, D0rian, 2009

Издание:

Майн Рид. Дяволския остров
„Трнев & Трнев“, София, 1992
Редактори: Нина Захариева, Методи Бежански
Илюстрация за корицата: Емилиян Станкев
Художник-редактор: Лили Басарева
Коректор-стилист: Мери Илиева
Графично оформление: Стефан Узунов
ISBN 954-06-0044-8

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11788>]